

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំធ្វើឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេចក្តីរំលឹកគម្ពីរព្រះទ័ព្រហ្មបិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ៊ិចទ័ណ ។

គ្រប់គ្រងឯកសារ (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

ថតស្កានដោយ
ប៊ុនប្រុស ម៉ាន់ សាន់ វ៉ត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងច្រើនលើសលែកពី៖

- ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច ទ័ណ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ិច សារ៉េង ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវ៉ានា និងឧបាសិកា យុន សូនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជីម-ជា និងលោកស្រី រតនី ស្រីមុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យឿន (កូន)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេនី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ប៉ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីនាដ, ចាន់ណា សុធានីនាធា (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូចេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូន)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ទួត សេនីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា សេ សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យឿម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធឿង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សារ៉ុម (បាត់ដំបង)
- ព្រះតេជព្រះគុណ ដុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)
- ឧបាសិកា វ៉ាន់ លុយ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហួ ច័ន្ទសុវណ្ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ស.វ.អ)

ព្រះ
ព្រះបិណ្ឌបាលី

និង

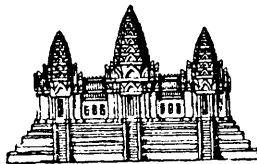
សេចក្តីប្រែប្រាស់នាខ្មែរ

សុត្តន្តបិណ្ឌ

ទុត្តកនិកាយ ជាតក

សុត្តបទាន

៥៤

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០១

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។
ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។
ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាមិក្ខវរាជ !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមិកោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រៅដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី ទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធជីកាព្រះបរមគ្រូ មិត្តម្សាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាភស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តបុក្ស កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ The Rev. Seikyo Muchaku

ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara

អ្នកចាត់ការ

- The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
- The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
- The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンベン市の仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未嘗有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager : The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General : The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team :

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

សត្វន្ទប័ជក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សត្វមភាគ

៥៨

ព.ស. ២៥០០

សត្វនិបិដកេ

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជិតកំ

សត្វមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ជិតនិបាតជិតកំ

អបណ្ណកវិគោ

អបណ្ណកជិតកំ

[១] អបណ្ណកំ ហ្មនមេតេ ទុតិយំ អាហុ, តត្តិកា
ឯតទពាយ មេធាវី តិ គណោ យទបណ្ណកន្នំ^(១) ។

អបណ្ណកជិតកំ បឋមំ ។

វិណ្ណបថិជិតកំ^(២)

[២] អតិលាសុនោ វណ្ណបថេ^(៣) ខណាត្តា
ឧទន្ទិលោ តត្ថ បបំ អវិទ្ធិ^(៤)

១ ម. ជំ តណ្ហេយ្យ អបណ្ណកំ ។ ២. វិណ្ណបថិជិតកំ ។ ៣ ប. វិណ្ណបថេ ។

សត្តនបិដក
១១១

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
១២

សត្តមភាគ
៦

សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសហសមុទ្រអង្គនោះ ។

ឯកនិបាតជាតក

អបណ្ណកវិគ្គ

អបណ្ណកជាតក

[១] (ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា) បុគ្គលពួកខ្លះ ជាបណ្ឌិត
រមែងប្រកាន់ហេតុដែលមិនខុស បុគ្គលពួកខ្លះ ត្រិះរិះយកឯង
រមែងប្រកាន់ហេតុទី ២ (ហេតុខុស) បេធាវីបុគ្គល បានដឹង
នូវហេតុដែលខុសនឹងហេតុដែលមិនខុសនេះហើយ គប្បីកាន់
យកនូវហេតុដែលមិនខុសនោះ ។

ចប់ អបណ្ណកនិកាយ ទី ១ ។

វណ្ណបថិជាតក

[២] (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា) ពួកដន់មិនខ្ជិលប្រមូល កាលដឹក (ដែនដី)
គ្រង់ផ្លូវខ្សាច់ ឬក៏ផ្លូវទំនួល បាននូវទឹកគ្រង់ផ្លូវនោះ (យ៉ាងណា)

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

ឯវំ មុនិ វិយតល្លបបន្នោ

អតិលាស្ស វិទ្ធោ ហទយស្ស សន្និទ្ធំ (១) ។

វណ្ណបបិដាតកំ ទុតិយំ ។

សេរីវិណិដជិតិ (២)

(៣) វេន ចេ នំ វិវាទេសិ សទ្ធមស្ស និយាមតិ

ចំវំ ភ្នំ អនុតប្បេសិ សេរីវាយិវ វាលំដានិ (៣) ។

សេរីវាលំដាតកំ តតិយំ ។

បុល្លកសេដ្ឋិជិតិ

(៤) អប្បកេន បិ មេជានី ចាកដេន វិចត្តាលោក

សម្មជ្ជាបេតិ អត្តានំ អណ្ណំ អភិវេ សទ្ធមន្នំ (៤) ។

បុល្លកសេដ្ឋិជិតិ បគុត្តំ ។

១ ម. សន្និ ។ ២ ម. សេរីជិតិ ។ ៣ ម. តិ-សទ្ធា នត្ថិ ។ ៤ ម. សន្ធមំ ។

ពុទ្ធសាស្ត្របិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អ្នកប្រាជ្ញ បរិបូណ៌ដោយព្យាយាមនឹងកំឡាំងកាយ មិនខ្ជិល
ប្រសូស ក៏បាននូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃហឫទ័យយ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ វណ្ណបថិជាតក ទី ២ ។

សេរីវិវាណិជ័ជាតក

[៣] (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា) បើអ្នកធ្វើនូវសោតាបត្តិមគ្គ ជាគ្រឿង
កំណត់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ឲ្យយូរតិចកសាសនានេះហើយ
អ្នករមែងក្តៅក្រហាយរឿយ ។ អស់កាលយូរ ដូចជាពាណិជ័
ឈ្មោះសេរីវិះនេះ ។

ចប់ សេរីវិវាណិជ័ជាតក ទី ៣ ។

បុល្លកសេដ្ឋិជាតក

[៤] (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) អ្នកប្រាជ្ញ ឈ្នួសវៃ រមែងតាំងខ្លួន
បាន ដោយទ្រព្យជាដើមទុន សូម្បីមានប្រមាណតិច ដូច
បុគ្គលបន្តាត់ភ្លើងដ៏តូច ។

ចប់ បុល្លកសេដ្ឋិជាតក ទី ៤ ។

ឯកនិពន្ធ បឋមោ អបណ្ណកវគ្គោ

តណ្ហាលនាឡិដាតកំ

(៥) តិមគ្សតិ តណ្ហាលនាឡិកា ច

ពារាណសីអន្តរពាហិរាជំ

អស្សបញ្ចសនេតាជំ ឯកា តណ្ហាលនាឡិកាតិ^(១) ។

តណ្ហាលនាឡិដាតកំ បញ្ចមំ ។

ទេវធម្មជាតិកំ

(៦) ហិរិឌិកប្បសម្មន្តា សុក្កធម្មសមាហិតា

សន្តោ សម្មុសិសា លោកេ ទេវធម្មតិ វុច្ចរេតិ ។

ទេវធម្មជាតិកំ ឆដ្ឋំ ។

កដ្ឋហារិដាតកំ

(៧) បុត្តោ ភ្ន្យាហិ មហារាជំ ភំ មំ ទោស ជនាជិប

អញ្ជោ ទេវោ ទោសេតិ តិញ្ច ទេវោ សកំ បជន្តិ ។

កដ្ឋហារិដាតកំ^(២) សន្តមំ ។

១ ម. តិ អញ្ជិ តណ្ហាលនាឡិកាយ អស្សនម្លាយ វិទេហិ រាជា ពារាណសី សន្តរ-
ពាហិរោ អយមញ្ជិ តណ្ហានាឡិកា ។ ២ ម. កដ្ឋហាននជាតកំ ។

ឯកសិបាត អបណ្ណកថា ទី ១

តណ្ហាលនាឡិដាតក

[៥] (អាមាត្យពោធិសត្វ សួរថា) អង្គរមួយនាឡិ ថ្ងៃ (ស្មើនឹង) ក្រុង
ពារាណសី ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ឬ (ស្មើនឹង) សេះ ៥០០
នេះថ្ងៃត្រឹមវត្តអង្គរ ១ នាឡិ ទេឬ ។

ចប់ តណ្ហាលនាឡិដាតក ទី ៥ ។

ទេវធម្មដាតក

[៦] (ព្រះមហិស្សរាជកុមារពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកសប្បុរស
អ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ បរិបូណ៌ដោយហិរនីធិត្ថប្បុរៈ តាំងមាំ
ហើយក្នុងធម៌ស លោកពោលថាមានទេវធម៌ ក្នុងលោក ។

ចប់ ទេវធម្មដាតក ទី ៦ ។

កង្កិហារិដាតក

[៧] (ព្រះរាជកុមារពោធិសត្វ ពោលថា) បតិគ្រមហារាជ ខ្ញុំជា
បុត្ររបស់ព្រះអង្គ បតិគ្រព្រះអង្គជាធំជាងពួកដទៃ សូមព្រះអង្គ
ចិញ្ចឹមខ្ញុំផង ព្រះសម្មតិទេពទ្រង់ចិញ្ចឹមពួកដទៃដទៃប៉ុន្តែ ម្ដេច
ព្រះសម្មតិទេពក៏មិនចិញ្ចឹមសត្វដែលជាបុត្ររបស់ព្រះអង្គផង ។

ចប់ កង្កិហារិដាតក ទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តាមណីជីវិតកំ

[៨] អបិ អតរមាណនំ ដលាសាវ សមិជ្ឈតិ
វិបក្ក្តព្រហ្មចរិយោស្មិ ឃិវំ ជាតាហិ តាមណីតិ ។
តាមណីជាតកំ អដ្ឋមំ ។

មយទេវិជីវិតកំ (១)

[៩] ខុត្តមជ្ឈរហា មយ្ហំ ឥមេ ជាតា វិយោហារា
ចាតុក្កតា ទេវទ្ធតា បព្វជ្ជាសមយោ មមាតិ ។
មយទេវិជាតកំ នវមិ ។

សុខវិហារិជីវិតកំ

[១០] យញ្ច អញ្ញោ ន វក្ខន្តិ យោ ច អញ្ញោ ន វក្ខន្តិ
សវេ វាជ សុខំ សេតិ កាមេសុ អនបេក្ខវាតិ ។
សុខវិហារិជាតកំ ទសមំ ។
អបណ្ណកវិគ្គោ បបមោ ។

១ ម. ទេវិទ្ធតជាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

គាមណីជាតក

[៨] (គាមណីកុមារ ពោលថា) ការប្រាថ្នានូវផល តែងសម្រេចព្រម
ដល់ពួកជនអ្នកមិនរូសរាន់ អញ្ចាញអ្នកមានព្រហ្មចារ្យចាស់ក្នុង
ហើយ ម្ចាស់គាមណី អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ គាមណីជាតក ទី ៨ ។

មយទេវិជាតក

[៩] (ព្រះរាជាពោធិសត្វទ្រង់គ្រាស់ថា) សក់ទាំងឡាយនេះនាំទៅនូវ
វ័យ (ស្ងួត) កើតដល់អញហើយ ទេវទ្ធីត កើតប្រាកដហើយ
(នេះ) ជាសម័យនៃផ្លូវសរសេរអញ ។

ចប់ មយទេវិជាតក ទី ៩ ។

សុខវិហារិជាតក

[១០] (ឥសីពោធិសត្វពោលថា) ពួកជនដទៃ មិនរក្សាជនណា
ម្យ៉ាងទៀត ជនណាមិនរក្សាពួកជនដទៃ បពិត្រព្រះរាជា ជន
នោះឯង មិនមានសេចក្តីអាឡោះកាល័យក្នុងកាយទាំងឡាយទេ
រមែងដេកជាស្រេច ។

ចប់ សុខវិហារិជាតក ទី ១០ ។

ចប់ អបណ្ណវគ្គ ទី ១ ។

ឯកសំណុំ បឋមសម្រាប់អង្គការ

ត្រីស៊ូត្រីណូ

វាបណ្ណាត វណ្ណាបដ សេវីរោ

សុវិចិត្តុណា តណ្ហាលុណាឡិកាស្សា

ហិរិ បុត វុតតាមណា

យោ ច ធន វត្តុតិ តេន ទស ។

ខុទ្ទានៃអបណ្ណករិយ្យនោះថី

និយាយអំពីបុគ្គលខ្លះប្រកាន់ហេតុមិនខុសដ៏ប្រសើរ ក្នុងអបណ្ណក-
 ជាតក ១ វណ្ណបថជាតក ១ សេរីវរណិដជាតក ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញា
 ជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងបុល្លកសេដ្ឋីជាតក ១ តណ្ហាលនាឡីជាតក ១
 បុគ្គលមានហិរិ ក្នុងទេវធម្មជាតក ១ ព្រះរាជបុត្រ ក្នុងកង្កហារិជាតក ១
 គាមណិជាតក ១ មយទេវជាតក ១ ជនណាមិនរក្សាជនដទៃ ក្នុង
 សុខវិហារិជាតក ១ គ្រូវជា ១០ ជាតក ។

សីលវិគ្គោ

លក្ខណវិធានកំ

[១១] ហោតិ សីលវតី អត្តោ បដិសន្ធាវត្ថុនិ
 លក្ខណំ បស្ស អាយន្តិ ញាតិសង្ឃបុគ្គតិ
 អថ បស្សសមី កាជ្ឈំ សុវិហំនិ ញាតិភីតិ ។

លក្ខណវិធានកំ បឋមំ ។

និក្ខេបនិក្ខេបវិធានកំ

[១២] និក្ខេបនិក្ខេបវិធានកំ ណ សាខិ ខុបសំវសេ
 និក្ខេបនិក្ខេបវិធានកំ មនិ សេយ្យោ យពោ សាខស្មិ ជីវិតន្តិ ។

និក្ខេបនិក្ខេបវិធានកំ ទុតិយំ ។

១ ម. និក្ខេបនិក្ខេបវិធានកំ ។

សីលវគ្គ

លក្ខណៈជាតក

(១១) (ម្រឹគពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីចំរើនតែងមាន ដល់ពួកជន
 អ្នកមានសីល អ្នកប្រព្រឹត្តបដិសន្ធារៈ នាងចូរមើលម្រឹគឈ្មោះ
 លក្ខណៈ កំពុងដើរមក ដែលពួកញាតិហែហមហើយ នាង
 ឃើញម្រឹគឈ្មោះកាឡៈនេះ ដែលសាបសូន្យចាកពួកញាតិ (កំពុង
 ដើរមក) ឬ ទេ ។

ចប់ លក្ខណៈជាតក ទី ១ ។

និព្រាធមិតជាតក

(១២) (មេម្រឹគ ពោលថា) បុគ្គលគប្បីសេព នូវម្រឹគឈ្មោះនិព្រាធកៈ
 តែម្យ៉ាង កុំគប្បីសេពនូវម្រឹគឈ្មោះសាខៈឡើយ ការស្ងប់ក្នុង
 សំណាក់នៃម្រឹគឈ្មោះនិព្រាធកៈ ជាការប្រសើរ ការរស់នៅក្នុង
 សំណាក់នៃម្រឹគឈ្មោះសាខៈ ពុំប្រសើរឡើយ ។

ចប់ និព្រាធមិតជាតក ទី ២ ។

ឯកនិបាតេ ទុតិយោ សីលវគ្គោ

កណ្ឌិនិដាតកំ(១)

[១៣] ធិរត្តំ កណ្ឌិនិ សល្លំ បុរិសំ កាឡិវេដំ ទំ
 ធិរត្តំ តំ ជនបទំ យត្តុត្តុ បរិណាយិកា
 តេ វា បិ ធិក្កិតា សត្តា យេ ឥត្តិ វសំ កតាតិ ។

កណ្ឌិនិដាតកំ គតិយំ ។

វាតមិត្តនិដាតកំ

[១៤] ធិ កិរត្តុ រសេហិ ចាបិយោ
 អាវសេហិ វា សន្តវេហិ វា
 វាតមិត្តំ កហាននិស្សិតំ
 វសេហានេសិ រសេហិ សញ្ញាយោតិ ។

វាតមិត្តនិដាតកំ បតុត្តំ ។

១ ម. កណ្ឌិនិដាតកំ ។

ឯកវិបាក លីលវិគ្គ ទី ២

កណ្តឹងជំនាតក

(១៣) (ក្តីទៅតារោធិសត្វ ពោលថា) ចូរតិះដៀលនូវបុរសអ្នកមាន
សម្បត្តិចូលទៅ ដែលមានប្អូនយ៉ាងខ្លាំង ស្រីជាបរិណាយិកា
(អ្នកត្រួតត្រា) នៅក្នុងជនបទណា ចូរតិះដៀលនូវជនបទ
នោះ ម្យ៉ាងទៀត សត្វទាំងឡាយណា លុះអំណាចពួកស្រី
សត្វទាំងឡាយនោះ ក៏បណ្តិតតិះដៀលហើយ ។

ចប់ កណ្តឹងជំនាត ទី ៣ ។

វិវាទមិត្តជំនាតក

(១៤) (ព្រះរាជាទ្រង់មានព្រះទុក្ខរាថា ឆន្ទរាគ) ដោយ ការវេសៈទាំងឡាយ
ប្តូរដោយការស្និទ្ធស្នាលទាំងឡាយ ជាសភាវៈលាមកជាងឆន្ទរាគ
ដោយរសទាំងឡាយមិនមានទេ ឧយ្យានបាលឈ្មោះ សញ្ជ័យ
បាននាំសត្វល្អលដែលអាស្រ័យនូវព្រៃស្បាត មកកាន់អំណាច
(របស់ខ្លួន) បាន ព្រោះវេតរសទាំងឡាយ ។

ចប់វិវាទមិត្តជំនាត ទី ៤ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

វរាទិយជាតកំ

[១៥] អដ្ឋកុរំ ខរាទិយេ មិគំ វង្កានិវង្កិនំ
 សត្តកាលេហតិក្កន្តំ^(១) ន នំ ឱវទិតុស្សហេតិ ។
 វរាទិយជាតកំ បញ្ចមំ ។

តិបល្លត្ថមិត្តជាតកំ

[១៦] មិគំ តិបល្លត្ថមនេកមាយិ
 អដ្ឋកុរំ អឱវត្តាបមាយិ
 ឯកេន សោតេន ធម្មាស្សសន្តោ
 ធម៌ា កលាហតិកោតិ កាតិនេយ្យេតិ ។
 តិបល្លត្ថមិត្តជាតកំ ធម្មំ ។

មាលុត្ថជាតកំ

[១៧] កាឡេវា យទិ វា ជុល្លោ យេហា វាយតិ មាលុត្ថោ
 វាតជាទិ ហិ សីតានិ ឧកោត្តមបរាជិតានិ ។
 មាលុត្ថជាតកំ សត្តមំ ។

១ ម. សត្តហិ កាលាតិក្កន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ទរាទិយជាតក

[១៥] (ម្រឹគពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់នាងទរាទិយា យើងមិនអាច
ទូន្មានម្រឹគ មានក្រចក ៨ មានស្ម័ន្តរៀចគល់នឹងស្រួចចុងដីក្រៃ-
លែង ជាសត្វកន្លងនូវកាលនៃដម្បន្តាន ៧ នោះបានឡើយ ។
ចប់ ទរាទិយជាតក ទី ៥ ។

តិបល្លត្តិមិត្តជាតក

[១៦] (ម្រឹគពោធិសត្វ ពោលថា) អញបានញ៉ាំងម្រឹគ មានដំណេក
៣ មានក្រចក ៨ ជាសត្វដឹកទឹកក្នុងពេលអប្រាត ឲ្យរៀនមាយា
ច្រើនហើយ ម្រឹគជាកួយបានដកដង្ហើមខ្ទប់នឹងផែនដី ដោយ
រន្ធច្រមុះមាង បញ្ឆោត (ព្រានព្រៃ) ដោយកល់ ៦ យ៉ាង ។
ចប់ តិបល្លត្តិមិត្តជាតក ទី ៦ ។

មាលុតជាតក

[១៧] (ឥសីពោធិសត្វ ពោលថា) កាលណា ខ្យល់បក់ ទោះខាង
រោចក្តីខាងឡើងក្តី កាលនោះ គ្រជាក់ទាំងឡាយ ក៏កើតអំពី
ខ្យល់ អ្នកទាំងពីរ មិនចាលចាញ់ ក្នុងប្រស្នានេះឡើយ ។
ចប់ មាលុតជាតក ទី ៧ ។

ឯកនិយោ ទុតិយោ សីលវិញ្ញោ

មតកកត្តជំពូក

(១៧) ឯវញ្ញោ សត្តា ជានេយ្យំ ទុក្ខាយំ ជាតិសម្មរោ
ន ទាលោ ទាលំ ទំ ហញ្ញោ ទាលាយាតិ ហិ សោច-
តិ ។

មតកកត្តជំពូក អន្តិមំ ។

អាយាបិកត្តជំពូក

(១៧) សចេ មុញ្ញោ បេច្ច មុញ្ញោ មុច្ចមាលោ ហិ ពជ្ឈសិ
ន ហេវំ ធិរា មុច្ចន្តិ មុត្ត ពាលស្ស ពន្ធន្តិ ។
អាយាបិកត្តជំពូក អន្តិមំ ។

នឡុបាសជំពូក

(២០) ទិស្វា បទមទុតិណំ ទិស្វាលោតវិតំ បទិ
នឡេន វារី បិវិស្សាម នេវ មិ ត្ធិ វចិស្សសិតិ ។
នឡុបាសជំពូក ទសមំ ។

សីលវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

ឯកជីវិត សីលវត្ត ទី ២

មត៌កវត្តជិតិក

[១៨] (រុក្ខទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) បើពួកសត្វគប្បីដឹងយ៉ាងនេះ
ថា ការកើតនៃជាតិនេះ រមែងនាំមកនូវទុក្ខ សត្វមិនត្រូវសម្លាប់
សត្វ ព្រោះថា បុគ្គលអ្នកសម្លាប់សត្វ រមែងសោយសោក ។
ចប់ មត៌កវត្តជិតិក ទី ៨ ។

អាយាចិត្តវត្តជិតិក

[១៩] (រុក្ខទេវតា ពោលថា) បើអ្នកចង់រួច ត្រូវរួចក្នុងលោកខាង
នាយ ព្រោះថា អ្នករួចឥឡូវនេះ គង់ជាប់ (ដោយបាបកម្ម)
អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនធ្លាប់រួចយ៉ាងនេះឡើយ ការរួចរបស់
ជនពាល ឈ្មោះថាចំណងវិញទេ ។
ចប់ អាយាចិត្តវត្តជិតិក ទី ៩ ។

នឡុយានជិតិក

[២០] (ស្វាពោធិសត្វ ពោលថា) យើងឃើញស្នាមជើងដែលមិន
ឡើង ឃើញវត្តស្នាមជើងដែលចុះ យើងដឹកទឹកដោយដើមបបួស
អ្នកនឹងសម្លាប់យើងមិនបានឡើយ ។
ចប់ នឡុយានជិតិក ទី ១០ ។
ចប់ សីលវត្ត ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តិស្សុទ្ធានិ

អថ លក្ខណា សាខ ធិរត្ត
 បុណ ធិកិរត្ត រសេហិ ខរាទិយា
 អតិភោតិ រសមាលុត ចាលា
 មុច្ឆេន ធិឡ្ហអ្សយនេន កវន្តិ ធិស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានិកាយ

ឧទ្ធចាននៃសីលវិគ្គណៈ គឺ

និយាយអំពីលក្ខណៈជាតក ១ ម្រឹគ្គឈ្មោះសាខៈ (ក្នុងនិក្រោមធម៌ត-
 ជាតក) ១ បូរតិះដៀល (ក្នុងកណ្ឌិនជាតក) ១ មិនលាមកជាង
 រសទាំងឡាយ (ក្នុងវត្តមិគជាតក) ១ ខរទិយជាតក ១ ម្រឹគ្គ
 បញ្ជាតព្រានព្រៃ (ក្នុងតិបល្លតមិគជាតក) ១ មាលុតជាតក ១
 បុគ្គលមិនត្រូវសម្លាប់សត្វដទៃ (ក្នុងមតកកត្តជាតក) ១ ការរួច
 (ក្នុងអាយាប័តកត្តជាតក) ១ នឡប្រានជាតក ១ ត្រូវជា ១០ ។

ក្បួនរំលឹក

ក្បួនមិត្តជាតិ

(២១) ញាតមេតំ កុរុវ័ស្ស យំ ភ្នំ សេ បណ្ណំ សេយ្យសំ
អតំ សេ បណ្ណំ កន្លាមិ ន មេ តេ វុត្តតេ ដលង្គំ ។

ក្បួនមិត្តជាតិ បឋម ។

ក្បួនជាតិ

(២២) យេ កុក្ករា រាជកុលស្មំ វឌ្ឍន
កោលេយ្យកា វណ្ណាតល្លបបដ្ឋា
តេមេ ន វជ្ជា មយមស្ម វជ្ជា
នាយំ សយទ្ធា ទុព្វលយាតិកាយង្គំ ។

ក្បួនជាតិ ទុតិយ ។

ភោជាជានីយជាតិ (១)

(២៣) អបិ បស្សេន សេមាទោ សល្លេតិ សល្លេតិកតោ
សេយ្យេវ វឌ្ឍនំ ហោជ្ជេ យុញ្ញ មតោវ សាវដីតិ ។

ភោជាជានីយជាតិ តតិយ ។

១ ម. ភោជាជានីយជាតិ ។

ករុណ្ណវិគ្គ

ករុណ្ណមិត្តជាតក

[២១] (ប្រើសពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលដើមចម្បក់ អ្នកជម្រុះផ្លែ
មកដោយហេតុណា ហេតុនេះអញជាប្រើសបានដឹងហើយ អញ
នឹងទៅកាន់ដើមចម្បក់ដទៃទៀត ផ្លែរបស់អ្នកអញមិនពេញចិត្តទេ ។
ចប់ ករុណ្ណមិត្តជាតក ទី ១ ។

កក្កុរុជាតក

[២២] (សុខនពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកត្រៃណាកើតក្នុងរាជត្រកូល
បរិបូណ៌ដោយសម្បុរនឹងកំឡាំង ចំរើនហើយក្នុងរាជត្រកូល ត្រៃ
ទាំងនោះ គេមិនសម្លាប់ទេ យើងទាំងឡាយត្រូវគេសម្លាប់ នេះមិន
ឈ្មោះថាសម្លាប់ដោយត្រឹមត្រូវឡើយ នេះឈ្មោះថាសម្លាប់តែត្រៃ
ដែលមានកំឡាំងខ្សោយ ។
ចប់ កក្កុរុជាតក ទី ២ ។

ភោជិណ្ឌិនីយជាតក

[២៣] (សេនេភាជានេយ្យពោធិសត្វ ពោលថា) សេនេភាជាជានីយ
សូម្បីត្រូវសរទាំងឡាយមុតហើយ ដេកផ្អៀង គង់ប្រសើរជាងសេនេ
សាមញ្ញ នៃសារថី អ្នកចូរទឹមខ្ញុំដោយគ្រឿងក្រិនទាំងឡាយចុះ ។
ចប់ ភោជិណ្ឌិនីយជាតក ទី ៣ ។

អាជីពាជិតកំ
ញ

[២៤] យនា យនា យនុ យនា យនុ យនុ យនា យនា
អាជញោ កកុតេ វេតំ ហាយន្តំ ភន្តុ វឌ្ឍវតិ ។

អាជញោជានកំ ចន្តុំ ។

តិព្វជិតកំ

[២៥] អញមញោហិ តិកុហិ អស្សំ ចាយេហិ សារថិ
អន្តាសនស្ស បុរសោ (១) ចាយាសស្សថិ កប្បតិភិ ។

តិព្វជានកំ បញ្ចមំ ។

មហិឡាមុខជិតកំ

[២៦] បុរាណោភន វោ ជិសម្ម
មហិឡាមុខោ ចោសយមាទុចារិ
សុសញ្ញតានំ ហិ វោ ជិសម្ម
កដុត្តមោ សព្វតុណោសុ អដ្ឋាតិ ។

មហិឡាមុខជានកំ ធម្មំ ។

១ ម. សុហិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធានក

អាណិព្វាណិកា
ញ

[២៤] (សេះអាជានេយ្យពោធិសត្វ ពោលថា) សេះអាជានីយ ធ្វើ

នូវសន្តិក្នុងទីណា ក្នុងកាលណាម្តង ៗ ឬក្នុងខណៈណា ក្នុង
មណ្ឌលចំបាំងណា ក្នុងកាលណាម្តង ៗ សេះសាមញ្ញទាំងឡាយ
តែងសាបសូន្យ ក្នុងកាលនោះ ក្នុងទីនោះ ។
ចប់ អាណិព្វាណិកា ទី ៤ ។

តិច្ឆិកា

[២៥] (អាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់សារបី អ្នកចូរញ៉ាំងសេះ

ឲ្យផឹក (ទឹក) តាមកំពង់ទឹកទាំងឡាយដទៃ ៗ ចុះ ឯសេះវែងត
ដោយបាយាស ដោយការស្ម័គ្រជ្រលហើយ (រមែងមិនត្រូវការ
បរិភោគទៀតទេ) ។
ចប់ តិច្ឆិកា ទី ៥ ។

មហិទ្ធិមុខុជាតិកា

[២៦] (អាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) ដំរីដ៏ខ្ពស់ឈ្មោះមហិទ្ធិមុខុ៖

បានស្តាប់ពាក្យរបស់ចោរទាំងឡាយមុនហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តតាម បាន
បោកសម្លាប់ (ហ្មដំរី) លុះបានស្តាប់ពាក្យពួកលោកម្នាក់មានខ្លួន
សង្រួមល្អហើយ ក៏បានតាំងនៅក្នុងគុណគ្រប់យ៉ាង ។
ចប់ មហិទ្ធិមុខុជាតិកា ទី ៦ ។

អភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

(២៧) ជាលំ កតលំ បនាតវេ
 ន បិណ្ឌំ ន កុសេ ន យិសំតុ
 មញ្ញាមិ អភិវឌ្ឍនស្សជា
 ជាតោ សិទេហមកាសិ កុក្ករេតិ ។

អភិវឌ្ឍន៍ជាតិ សង្ខមំ ។

និវិសាលជាតិ

(២៨) មនុញ្ញមេវ ភាសេយ្យ ជាមនុញ្ញំ កុណាចនិ
 មនុញ្ញំ ភាសមាទស្ស កុរុការំ ឧទទ្ធវិ
 ជនញ្ចំ និ អលាកេសិ តេន ចត្តមនោ អហ្វតិ ។

និវិសាលជាតិ សង្ខមំ ។

កណ្ណជាតិ

(២៩) យតោ យតោ កុរុ ជុវំ យតោ កម្ពីរត្ថនិ
 តនាស្សុ កណ្ណំ យុញ្ញនិ ស្វាស្សុ តិវហានេ ជុវន្តិ ។

កណ្ណជាតិ សង្ខមំ ។

ឯកវិចារ កុរុខ្មុំវត្ត ទី ៣

អភិណ្ឌជាតក

(២៧) (អាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) (ដំរី) មិនអាចកាន់យកនូវ
តំនូតបាយ មិនអាចកាន់យកនូវដុំបាយ មិនអាចកាន់យកនូវ
ស្មៅទាំងឡាយ មិនអាចត្រដុស (សរីរៈ) ទេ ខ្ញុំសំគាល់ថាដំរី
បានធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់ស្មោះចំពោះវត្ត ព្រោះការឃើញរឿយ ។ ។
ចប់ អភិណ្ឌជាតក ទី ៧ ។

នន្ទិរិសាលជាតក

(២៨) (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) បុគ្គលគប្បីនិយាយពាក្យជាទីគាប់ចិត្ត
តែម្យ៉ាង មិនគប្បីនិយាយពាក្យមិនជាទីគាប់ចិត្តក្នុងកាលណាឡើយ
កាលព្រាហ្មណ៍និយាយពាក្យជាទីគាប់ចិត្ត (គោនន្ទិរិសាល) បាន
ទាញការដ៏ធ្ងន់រួច ញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍នោះឲ្យបានទ្រព្យផង ជាសត្វ
មានចិត្តរីករាយដោយការញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍នោះឲ្យបានទ្រព្យនោះផង។
ចប់ នន្ទិរិសាលជាតក ទី ៨ ។

កណ្ណជាតក

(២៩) (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) ធុរៈធ្ងន់ ក្នុងទីណា ។ ផ្លូវដ៏ជ្រៅ
ក្នុងទីណា កាលនោះឯង ពួកជននាំគ្នាទីមគោឈ្មោះកណ្ណៈ
គោឈ្មោះកណ្ណៈនោះ ក៏អូសនូវធុរៈដ៏ធ្ងន់នោះទៅបាន ។
ចប់ កណ្ណជាតក ទី ៩ ។

មុណីកដាតកំ

(៣០) មា មុណីកស្ស បិហយិ អាតុរុទ្ធានិ កុញ្ញតិ
អប្បោសុក្កោ កុសដ្ឋាន ឯនំ ទីយាយុលក្ខណានិ ។

មុណីកដាតកំ ទសមំ ។

កុញ្ញវត្ថោ គតិយោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

កុរុជំស្ស កុក្ករ កោជវរោ

បុន វាឡវស្សសិរិយោ

មហិន្ទ្រមុទ ធាមនុញ្ញវរោ

វហតេ ធុរ មុណីកោន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មុណិកជាតក

[៣០] (គោពោធិសត្វឈ្មោះមហាលោហិតៈ ពោលថា) អ្នកកុំចូល
ចិត្ត (គោជន) របស់ជ្រូកឈ្មោះមុណិកៈ (ព្រោះ) ជ្រូកមុណិកៈ ស៊ី
គោជនក្រៅក្រហាយ អ្នកចូរមានសេចក្តីខ្លួនខ្លាយតិច ហើយស៊ី
តែចំបើងចុះ នេះជាលក្ខណៈវិនៃអាយុវែង ។

ចប់ មុណិកជាតក ទី ១០ ។

ចប់ ក្បួនរត្ន ទី ៣ ។

ឧទ្ធាននៃក្បួនវិគ្គី គឺ

និយាយអំពីក្បួនវិគ្គីជាតក ១ កក្ករជាតក ១ គោជាជានីយជាតក ១
សេះដ៏ប្រសើរ (ក្នុងអាជញ្ញាជាតក) ១ សេះសាមញ្ញានឹងសេះដ៏ប្រ-
សើរ (ក្នុងតិគ្គជាតក) ១ មហិទ្ធាមុខជាតក ១ អភិណ្ណជាតក ១
បុគ្គលមិនត្រូវពោលពាក្យមិនគាប់ចិត្ត (ក្នុងនន្ទវិសាលជាតក) ១
គោកណ្ណអូសនូវធុរៈ (ក្នុងកណ្ណជាតក) ១ មុណិកជាតក ១
ត្រូវជា ១០ ។

កុលាវិករិត្តោ

កុលាវិកជាតកំ

(៣១) កុលាវកា មាតុលិ សិម្ពលិស្មី
ស្មីសាមុខេន បរិវជ្ជយស្ស
កាមិ ចជាម អសុវេសុ ចាលិ
មាយមេ ទិជា វិកុលាវា អហេស្មន្តិ ។
កុលាវិកជាតកំ បបមំ ។

នព្វជាតកំ

(៣២) វុទិ មនុស្សំ វុទិវា ច បិដ្ឋិ
វេទ្យវិយវណ្ណបដិកា(១) ច ភីវា
ព្យាមមត្តានិ ច មេត្តុណានិ
នច្ឆេន តេ ដីតវំ លោ ទទាមីតិ ។
នព្វជាតកំ ទុតិយំ ។

សម្មោទមាណជាតកំ

(៣៣) សម្មោទមាណ កុដ្ឋន្តិ ជាលមាណាយ បត្តិលោ
យនា តេ វិទិស្សន្តិ ភនា ឃឹហ្និ មេ វស្សន្តិ ។
សម្មោទមាណជាតកំ តតិយំ ។

១ ម. វេទ្យវិយវណ្ណសន្និកា ។

កុណវិករិត្ត

កុណវិកជាតក

[៣១] (ព្រះឥន្ទពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលមាតលី ពួកកូនគ្រុឌ
 (ទំ) នៅដើមរកា អ្នកចូរចៀសវាង (កុំឱ្យពួកវាលំបាក) ដោយមុខ
 ចន្ទាលរថឡើយ តាមពិត យើងស្វីលះដីរិត ចំពោះពួកអសុវិញ្ញ
 កុំឱ្យតែកូនគ្រុឌទាំងនេះ មានសំបុកខ្ចាត់ខ្ចាយ ។

ចប់ កុណវិកជាតក ទី ១ ។

នប្បជាតក

[៣២] (ស្តេចប៉ាង្សម្រាស ពោលថា) ' សំឡេងយំ (របស់អ្នក)
 ក៏ពិរោះ ខ្នងក៏រុញរឿង កមានសម្បុរប្រវែហលគ្នានឹងពណ៌នៃកែវ-
 ពិទ្យរ ស្លាបទាំងឡាយ ប្រមាណមួយព្យាម អញមិនឱ្យកូនស្រីដល់
 អ្នក ព្រោះតែការរំឡើយ ។

ចប់ នប្បជាតក ទី ២ ។

សម្មោទមានជាតក

[៣៣] (ព្រានសត្វស្លាប ពោលថា) ពួកបក្សីស្រុះស្រួលគ្នានាំយកលប់
 ទៅប្រាន តែបើពួកបក្សីទាំងនោះដដែលកសាត្រក្នុងកាលណា ពួក
 បក្សីទាំងនោះ នឹងលុះអំណាចអញក្នុងកាលនោះមិនខានឡើយ ។

ចប់ សម្មោទមានជាតក ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

មច្ចុជិតកំ

(៣៤) ន មំ សីតំ ន មំ ឧស្ម័នំ ន មំ ជាលស្មិ ពាជនំ
យ ព្នា មំ មព្នាតេ មច្ចុ អព្នា សោ វតិយា កតោតិ ។
មច្ចុជាតកំ បព្ពត្តំ ។

វិជ្ជកជាតកំ

(៣៥) សន្តិ បក្ខា អបតនា សន្តិ ហនា អវព្នាណ
មាតា បិតា ច និក្ខណ្ណា ជាតវេទ បដិក្កមាតិ ។
វិជ្ជកជាតកំ បព្ពត្តំ ។

សកុណជាតកំ

(៣៦) យន្តិស្សិតា ជកតិវហំ (វិហន្តំមា) ស្វាយំ អត្ថំ
បម្បព្នាតិ
និសា តជេ វជ្ជនា ជានំ សវណតោ កយន្តិ ។
សកុណជាតកំ ឆន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

មច្ចុដាតក

(៣៤) (ត្រីឈ្មួល ពោលថា) ត្រជាក់មិន (ហៀនហៀន) អញទេ
ក្តៅក៏មិន (ហៀតហៀន) អញដែរ ការហៀតហៀនអញព្រោះ
លបមិនមានឡើយ (អញ) ព្រួយតែត្រង់ត្រឡប់សំគាល់អញថា ត្រី
ឈ្មួលនោះទៅកត្រឡប់ដៃទេ ដោយតម្រេក ។

ចប់ មច្ចុដាតក ទី ៤ ។

វិជ្ជិកដាតក

(៣៥) (កូនចាបពោធិសត្វ ពោលថា) ស្លាបទាំងឡាយមាន តែហើរ
មិនរួច ជើងទាំងឡាយមាន តែដើរមិនបាន មេនឹងបា (របស់
យើង) ចេញបាត់ទៅហើយ នៃភ្លើងព្រៃ អ្នកចូរថយទៅចុះ ។

ចប់ វិជ្ជិកដាតក ទី ៥ ។

សកុណដាតក

(៣៦) (សត្វស្លាបពោធិសត្វ ពោលថា ពួកសត្វស្លាប) អាស្រ័យនឹងដើម
ឈើណា ដែលដុះលើផែនដី ដើមឈើនោះ ក៏បញ្ចេញភ្លើង
ម្នាលអ្នកមានអវយវៈ (ក្បាលនឹងក) រៀបទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរគប់ទិស (ទាំង ៤) ចុះ ក៏យកើតអំពីដើមឈើជាទីពឹងហើយ ។

ចប់ សកុណដាតក ទី ៦ ។

ឯកវិញ្ញាណ ចក្ខុញ្ញា កុណវិញ្ញាណ

តិច្ឆិវិញ្ញាណ

(៣៧) យេ វុឡ្យមបបាយន្តិ នវា ធម្មស្ស កោវិទា
និរុទ្ធេ ធម្មេ ចាចាសីសា សម្បកាយេ ច សុគតិធិ(១) ។
តិច្ឆិវិញ្ញាណំ សន្តមំ ។

ពកវិញ្ញាណ

(៣៨) នាច្ចន្តិ និកតិប្បញ្ញោ និកត្យា សុខមេធនិ
អាវាធនិ និកតិប្បញ្ញោ ពកោ កក្កដកាមិវាតិ ។
ពកវិញ្ញាណំ អន្តមំ ។

នន្ទវិញ្ញាណ

(៣៩) មញ្ញោ សោវណ្ណាយោ វាសិ សោវណ្ណមាលា ច
នន្ទកោ
យេន្ទ នាសោ អាមជានោ បិកោ វុល្លានិ ភជ្ជតិភិ ។
នន្ទវិញ្ញាណំ វិមំ ។

១ ម. វុឡ្យេ ធម្មេ ធាសីសា សម្បកាយេ ច សុគតិ ។

ឯកជន កុលការវគ្គ ទី ៤

ចិត្តិវជ្ជាតក

[៣៧] (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) ពួកជនណា ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងធម៌
ប្រព្រឹត្តកោតក្រែង ចំពោះបុគ្គលដែលចំរើនហើយ ពួកជននោះ
អ្នកផងគប្បីសរសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង សម្បុរលោក គឺសុគតិ ក៏កើត
(ដល់ពួកជននោះ) ផង ។

ចប់ ចិត្តិវជ្ជាតក ទី ៧ ។

ពកជ្ជាតក

[៣៨] រក្ខទេវតាពោធិសត្វពោលថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងបញ្ជោត
រមែងមិនដល់សេចក្តីសុខ អស់កាលជានិច្ច ព្រោះបញ្ជោតជាគ្រឿង
បញ្ជោតឡើយ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងបញ្ជោត(នោះ) រមែង
បាន(នូវលទ្ធផលអាក្រក់) ដូចសត្វកុក (បាននូវការដាច់ក) អំពីក្តាម។

ចប់ ពកជ្ជាតក ទី ៨ ។

នន្ទជ្ជាតក

[៣៩] (កុដ្ឋមិកពោធិសត្វ ពោលថា) យើងសំគាល់ថា តំនរមាស នឹង
កម្រងមាស មានក្នុងទីដែលខ្ញុំប្រុសឈ្មោះនន្ទកៈ ជាកូនរបស់ខ្ញុំ
ស្រី ឈ្មោះអាមា ឈរពោលនូវពាក្យអាក្រក់នោះ ។

ចប់ នន្ទជ្ជាតក ទី ៩ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

ខទិវង្គារវិចិត្តំ

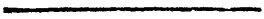
(៤០) កាមំ បតាមំ និរយំ ខុទ្ធានោ អំសិរោ
នា និរយំ ករិស្សាមិ ហន្ត បិណ្ណំ បដិគ្គហាតិ។

ខទិវង្គារវិចិត្តំ ទសមំ ។

កុណវិកវត្តោ ចតុត្តោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សិរិ មាតុលិ ដីតរ បត្តិវរោ
រតិយា គតោ មាតាបិតា ច បុន
ជគតិវហា វិឌ្ឍ សុគតិក្កដតោ
តថា នន្តក បិណ្ណវរោ នស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២០) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) តាមពិត ខ្ញុំព្រះអង្គ ស្វីមានជើងឡើង
លើ មានក្បាលចុះក្រោម ហើយធ្លាក់ទៅកាន់នរក ខ្ញុំនឹងតុ
ធ្វើអំពើមិនប្រសើរទេ បើដូច្នោះ សូមព្រះអង្គ ទទួលនូវចម្រើន
បិណ្ឌបាតចុះ ។

ចប់ ខុទ្ទកនិកាយ ទី ១០ ។

ចប់ កុលាវរក្ខ ទី ៤ ។

ខុទ្ទកនិកាយ កុលាវរក្ខនោះ គឺ

និយាយអំពីមាតលី (ក្នុងកុលាវរកជាតក) ១ ធីតា(ក្នុងនិច្ចជាតក) ១
ពួកបក្សីដ៏ប្រសើរ(ក្នុងសម្មេទមានជាតក) ១ ត្រីឈ្មោលទៅដោយ
តម្រេក(ក្នុងមច្ឆជាតក) ១ មេបា (ក្នុងវដ្តកជាតក) ១ ដើមឈើដុះ
លើផែនដី (ក្នុងសកុណជាតក) ១ បុគ្គលចំរើន (ក្នុងតិក្ខុជាតក) ១
ក្តាមឈ្មាសវៃក្នុងពកជាតក ១ នន្ទជាតក ១ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុង
ខុទ្ទកនិកាយជាតក ១ ត្រូវជា ១០ ។

អត្ថកាមវិគ្គា

លោសកជាតកំ

(២០) យោ អត្ថកាមស្ស ហិតានុកម្មិណោ
ឌុវជ្ជមាណោ ន កកោតិ សាសនំ
អនិយា បាទមោលុត្ត មិត្តកោ វិយ សោ ចតីតិ ។

លោសកជាតកំ បឋមំ ។

កប្បោតកជាតកំ

(២២) យោ អត្ថកាមស្ស ហិតានុកម្មិណោ
ឌុវជ្ជមាណោ ន កកោតិ សាសនំ
កកោតកស្ស វចនំ អកត្តា
អមិត្តហត្ថត្ថកតោវ សេតីតិ ។

កប្បោតកជាតកំ ទុតិយំ ។

អត្ថកាមវិគ្គ

លោសកជាតក

(៤១) (អាចារ្យទិសាបារមាភូពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា កាល
 លោកអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើន អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ទូន្មាន
 មិនធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ បុគ្គលនោះ រមែងសោកសៅ
 ដូចជាមិត្តវិនិច្ឆ័យប្រគោងជើងវិនិច្ឆ័យមេតវិពសោកសៅ ។

ចប់ លោសកជាតក ទី ១ ។

កបោធកជាតក

(៤២) (ព្រាហ្មពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា កាលលោកអ្នក
 ប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើន អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ទូន្មាន មិនធ្វើ
 តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ បុគ្គលនោះតែងដេកសោកសៅ ដូច
 កែកតាំងនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃ នៃបុគ្គលជាសត្រូវ ព្រោះមិនធ្វើ
 តាមពាក្យនៃសត្វព្រាហ្ម ។

ចប់ កបោធកជាតក ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

វេទ្យកជានិកំ

(២៧) យោ អនុកាមស្ស ហិតានុកម្មំនោ
 ឌីវជ្ជមានោ ន កកោតិ សាសនំ
 ឃីរំ សោ និហតោ សេតិ វេទ្យកស្ស យថា បិតាតិ។
 វេទ្យកជានិកំ គតិយំ ។

មកសជានិកំ

(២៨) សេយ្យោ អមិត្តោ មតិយា ឧបេតោ
 ន ត្រូវ មិត្តោ មតិវប្បហំនោ
 មកសំ វេទិស្សន្តំ ហិ ឯលម្ភតោ
 បុត្តោ បិតុ អតិទា ឧត្តមន្តន្តំ ។
 មកសជានិកំ ចន្ទន្តំ ។

រោហិណីជានិកំ

(២៩) សេយ្យោ អមិត្តោ មេធាវី យញ្ចេ ពាលានុកម្មកោ
 បស្ស រោហិណីកំ ជម្ពី មាតុំ ហន្តាន សោ ចតិតិ។
 រោហិណីជានិកំ ចញ្ចមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជិតពក

វេទ្យកជាតក

(៤៣) (ឥសីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា កាលលោកអ្នក
ប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើន អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ ទូន្មាន មិនធ្វើ
តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ បុគ្គលនោះ រមែងដេកស្លាប់ ដូចឥសីជា
បិតានៃពស់ឈ្មោះវេទ្យកៈ ។

ចប់ វេទ្យកជាតក ទី ៣ ។

មកសជាតក

(៤៤) (ឈ្នួញពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលជាសត្រូវ តែប្រកបដោយ
ប្រាជ្ញា ប្រសើរជាង ឯបុគ្គលជាមិត្ត ដែលប្រាសចាកប្រាជ្ញា មិន
ប្រសើរឡើយ ដូចយ៉ាងកូនបង្កើតដែលល្ងង់ខ្លៅ គិតថាអញនឹង
សម្លាប់ម្តាយ ត្រឡប់ជាបំរែបកក្បាលបិតាវិញ ។

ចប់ មកសជាតក ទី ៤ ។

រោហិណីជាតក

(៤៥) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលជាសត្រូវ តែជាអ្នកប្រាជ្ញ
ប្រសើរជាង ឯបុគ្គលពាល ជាអ្នកទំនុកបម្រុង មិនប្រសើរឡើយ
អ្នកចូរមើលពស់ឈ្មោះរោហិណី ជាស្រីអាក្រក់ សម្លាប់ម្តាយ
ហើយសោកសៅ ។

ចប់ រោហិណីជាតក ទី ៥ ។

អារាមទូសកដាតកំ

(២៦) ន វេ អនត្តកុសលេន អន្តចរិយា សុចារិហា
ហារមេតិ អត្ថំ ទុម្មុដោ កិមិ អារមិកោ យថាតិ ។

អារាមទូសកដាតកំ ធម្មំ ។

វិរុណិទូសកដាតកំ

(២៧) ន វេ អនត្តកុសលេន អន្តចរិយា សុចារិហា
ហារមេតិ អត្ថំ ទុម្មុដោ កោណ្ណញោ វិរុណី យថាតិ ។

វិរុណិទូសកដាតកំ សន្តមំ ។

វេទ្ខដាតកំ

(២៨) អនុចាយេន យោ អត្ថំ ឥន្ទតិ សោ វិហារាតិ
ចេតា ហធិសុ វេទ្ខំ សព្វេ តេ ព្យសនមជ្ឈកុន្តំ ។

វេទ្ខដាតកំ អន្តមំ ។

ឯកទិពត អន្តរាយវន្ត ទី ៥

អាវាមទ្វិសកដាតក

[៤៦] (បណ្ឌិតបុរសពោធិសត្វ ពោលថា) ការប្រព្រឹត្តិទូរសេចក្តីចំរើន
របស់អ្នកមិនឈ្លាសក្នុងហេតុចំរើន រមែងមិននាំមកនូវសេចក្តីសុខ
ទេ បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា តែងធ្វើប្រយោជន៍ឲ្យសាបសូន្យ ដូចស្វារក្សា
ស្នួន (បានធ្វើប្រយោជន៍ឲ្យវិនាស) ។

ចប់ អាវាមទ្វិសកដាតក ទី ៦ ។

វិរណិទ្ធវិសកដាតក

[៤៧] (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) ការប្រព្រឹត្តិទូរសេចក្តីចំរើនរបស់អ្នក
មិនឈ្លាសក្នុងហេតុចំរើន រមែងមិននាំមកនូវសេចក្តីសុខទេ បុគ្គល
ឥតប្រាជ្ញា តែងធ្វើប្រយោជន៍ឲ្យសាបសូន្យ ដូចកោណ្ឌញ្ញៈ
បានញ៉ាំងសុរាឲ្យវិនាស ។

ចប់ វិរណិទ្ធវិសកដាតក ទី ៧ ។

វេទព្វដាតក

[៤៨] (ភ្នួនសិស្សពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា ប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើន
ដោយខុសៗបាយ បុគ្គលនោះ រមែងលំបាក ដូចពួកចោរនៅ
ក្នុងវ័ជនរថតៈ បានសម្លាប់នូវវេទព្វព្រាហ្មណ៍ ចោរទាំងអស់នោះ
ក៏ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ។

ចប់ វេទព្វដាតក ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

និក្ខត្តជំពូក

(៤៧) នក្ខត្តំ បដិមារន្នំ អត្តោ ពាលំ ឧបច្ចតា
អត្តោ អត្តស្ស នក្ខត្តំ កី ករិស្សន្តំ តារកាភិ។

នក្ខត្តជានិកំ នវិមំ ។

ទុម្មេធជំពូក

(៥០) ទុម្មេធជានំ សហស្សេន យញ្ញោ មេ ឧបយាចិតោ
នំ ធានំ ខោហំ យជិស្សាមិ តហុ អធម្មិកោ ជនោភិ។

ទុម្មេធជានិកំ ទសមំ ។

អន្តរាមវិញ្ញោ បញ្ចមោ ។

បបមបណ្ណសកោ ។

តស្ស្យទ្វាជំ

អថ មិត្តកមាតុ កហោតវរោ

តថា វេជ្ជក ឯលម្ភតោ រោហិណិ

កថំ ករុណិ ចេតចរា ច បុន

តថា តារក យញ្ញាវេន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

និកុត្តជំពូក

(៤៧) (បណ្ឌិតបុរសពោធិសត្វ ពោលថា) ប្រយោជន៍វេមន៍កន្លងបង្កនូវ
មនុស្សល្ងង់ ដែលរាប់មាននក្ខត្តបូក្ស (ព្រោះ) សេចក្តីចំរើននៃ
ប្រយោជន៍ ឈ្មោះថានក្ខត្តបូក្ស ឯផ្កាយទាំងឡាយនឹងធ្វើអ្វីបាន ។
ចប់ នក្ខត្តជាតក ទី ៧ ។

ទុម្មេធជំពូក

(៥០) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ពោលថា) ការបូជា អញ្ញបានបួងសួងហើយ
ដោយសារមនុស្សរាប់តតប្រាជ្ញារាប់ពាន់នាក់ ឥឡូវនេះ អញ្ញនឹង
បូជា (ព្រោះ) ជនមិនប្រកបដោយធម៌ច្រើននាក់ ។
ចប់ ទុម្មេធជាតក ទី ១០ ។
ចប់ អត្តកាយវគ្គ ទី ៥ ។
ចប់ បឋមបណ្ណាសក ។

ឧទ្ទាននៃអត្ថកាយវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីមិត្តវិន័យៈ (ក្នុងលោសកជាតក) ១ កបោតកជាតក ១
វេទ្យកជាតក ១ បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ (ក្នុងមកសជាតក) ១ រោហិណ្ណ-
ជាតក ១ ស្វា(ក្នុងអារាមទូសកជាតក) ១ វរុណិទូសកជាតក ១
ចោរនៅក្នុងវ័ជនបេតៈ (ក្នុងវេទ្យជាតក) ១ ផ្កាយ(ក្នុងនក្ខត្តជាតក) ១
ការបូជា(ក្នុងទុម្មេធជាតក) ១ ត្រូវជា ១០ ។

អាសីសវិគ្គោ

មហាសីលវិជ្ជាតកំ

(៥១) អាសីសេដេវ បុរិសោ ន និត្តិទ្ធក្សេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សនមិ វេហំ អត្តានំ យេថា ឥច្ឆី តថា អហ្មតិ ។

មហាសីលវិជ្ជាតកំ ចប់ ។

ប្បឡង្កិណិកវិជ្ជាតកំ

(៥២) វាយមេដេវ បុរិសោ ន និត្តិទ្ធក្សេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សនមិ វេហំ អត្តានំ ឧទកា ដលទុត្តតន្តិ ។

ប្បឡង្កិណិកវិជ្ជាតកំ ទុតិយំ ។

បណ្ណបាតិវិជ្ជាតកំ

(៥៣) តថេវ បុណ្ណាចានិយោ អណាយិ វត្តតេ កិថា
អាគារតេន(១) ជាតាមិ លេវាយិ កទ្ធកា សុរាតិ ។

បណ្ណបាតិវិជ្ជាតកំ តតិយំ ។

អាសីសវិត្ត

មហាសីលវិជ្ជាតក

(៥១) (ព្រះរាជាសីលវៈពោធិសត្វ ពោលថា) បុរសជាបណ្ឌិត គប្បី
ប៉ុនប័ង្សមុតមាំ មិនគប្បីនឿយ ណាយឡើយ យើងឃើញខ្លួន
យើងស្រាប់ហើយ យើងប្រាថ្នាយ៉ាងណា បានយ៉ាងនោះ ។

ចប់ មហាសីលវិជ្ជាតក ទី ១ ។

ចូឡជនកជាតក

(៥២) (ព្រះបាទជនកពោធិសត្វ ពោលថា) បុរសជាបណ្ឌិត ត្រូវតែ
ប្រឹងប្រែង មិនត្រូវនឿយ ណាយឡើយ យើងឃើញខ្លួនយើងដែល
ឡើងអំពីទឹក កាន់គោកស្រាប់ហើយ ។

ចប់ ចូឡជនកជាតក ទី ២ ។

បុណ្ណបាតិវិជ្ជាតក

(៥៣) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) កាជន៍សុរានៅពេញដដែល តែ
សំដីចេញទៅដោយវឿក យើងនឹងបាន ដោយហេតុ (នេះ)
សុរានេះមិនមែនស្រួលទេ ។

ចប់ បុណ្ណបាតិវិជ្ជាតក ទី ៣ ។

ផលជានកំ

(៥៤) នាយំ រុក្ខោ ទុររុហោ នបិ តាមតោ អារតោ
អាតារតេន ជាជាមិ នាយំ សាទុដលោ ទុមោតិ។

ផលជានកំ ចតុតំ ។

បញ្ចវិធិជានកំ

(៥៥) យោ អលីនេន ចិត្តេន អលីនមនសោ នរោ
ភាវេតិ កុសលំ ធម្មំ យោគក្ខេមស្ស បត្តិយា
ចាបុណោ អនុបុព្វេន សព្វសំយោជនក្ខយន្តិ។

បញ្ចវិធិជានកំ បញ្ចមំ ។

កញ្ចនក្ខន្ធិជានកំ

(៥៦) យោ បហដ្ឋេន ចិត្តេន បហដ្ឋមនសោ នរោ
ភាវេតិ កុសលំ ធម្មំ យោគក្ខេមស្ស បត្តិយា
ចាបុណោ អនុបុព្វេន សព្វសំយោជនក្ខយន្តិ។

កញ្ចនក្ខន្ធិជានកំ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ផលជាតក

(៥៤) (ឈ្មោះទេពោធិសត្វ ពោលថា) ឈឺនេះ មិនមែនលំបាក
ឡើយ ទាំងមិនបិតនៅឆ្ងាយអំពីស្រុក ខ្ញុំដឹងបានដោយហេតុ (នេះ)
ឈឺនេះ មិនមែនមានផ្លូវស្រួលទេ ។

ចប់ ផលជាតក ទី ៤ ។

បញ្ចវិជជាតក

(៥៥) (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) បុរសណា មានចិត្តមិនរួញក
ចំរើនកុសលធម៌ ដើម្បីដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ
ដោយចិត្តមិនរួញក បុរសនោះ គប្បីដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅ
នៃសំយោជនៈទាំងពួង តាមលំដាប់ ។

ចប់ បញ្ចវិជជាតក ទី ៥ ។

កញ្ចនក្ខន្ធជាតក

(៥៦) (ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា) បុរសណា មានចិត្តរីករាយ
ចំរើនកុសលធម៌ ដើម្បីដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ
ដោយចិត្តដែលរីករាយ បុរសនោះ គប្បីដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងរស់
ទៅនៃសំយោជនៈទាំងពួង តាមលំដាប់ ។

ចប់ កញ្ចនក្ខន្ធជាតក ទី ៦ ។

វិកនិបាតេ ធម្មោ អាស័សវត្តោ

វិនិទ្ទជ្ជាតកំ

(៥៧) យស្សតេ ចតុរោ ធម្មា វិនិទ្ទ យថា តវ
សទ្ធិ ធម្មោ ធិតិ ចារោ ទិដ្ឋិ សោ អតិវត្តតិ ។
វិនិទ្ទជ្ជាតកំ សន្តមំ ។

តយោធម្មជ្ជាតកំ

(៥៨) យស្សតេ ច តយោ ធម្មា វិនិទ្ទ យថា តវ
នក្ខំយំ ស្សំយំ បញ្ញា ទិដ្ឋិ សោ អតិវត្តតិ ។
តយោធម្មជ្ជាតកំ អន្តមំ ។

ភោវិវិទ្ធជាតកំ

(៥៩) ធមេ ធមេ នាតិធមេ អតិធន្តំ ហិ ចាបកំ
ធមន្តេន^(១) សតំ លទ្ធិ អតិធន្តេន នាសិវត្តំ ។
ភោវិវិទ្ធជាតកំ នវមំ ។

១ ម. ធមន្តេន ហិ ។

ឯកជំពូក អាសីសវគ្គ ទី ៦

វិនិច្ឆ័យជាតក

(៥៧) (ក្រពើ ពោលថា) បពិត្រវេនិទ្ធ បុគ្គលណា មានធម៌ ៤ ដូចអ្នក គឺសេចក្តីទៀងទាត់ ១ ធម៌គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា ១ ព្យាយាមមិនដាច់ ១ ការលះ ១ បុគ្គលនោះ រមែងកន្លងបង្គំនូវ សត្រូវបាន ។

ចប់ វិនិច្ឆ័យជាតក ទី ៧ ។

តយោធម្មជាតក

(៥៨) (អារក្សទឹក ពោលថា) បពិត្រវេនិទ្ធ បុគ្គលណា មានធម៌ ៣ ដូចអ្នក គឺសេចក្តីសង្ឃឹម ១ សេចក្តីភ្ញើវិក្កា ១ បញ្ញា ១ បុគ្គល នោះ រមែងកន្លងបង្គំនូវសត្រូវបាន ។

ចប់ តយោធម្មជាតក ទី ៨ ។

កេរិវិទ្ធាជាតក

(៥៩) (អ្នកវាយស្ករពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលគប្បីវាយ (ស្ករ) ចុះ ប៉ុន្តែកុំវាយឱ្យជ្រុល ព្រោះការវាយស្ករជ្រុល ជាការអាក្រក់ កហាបណៈមួយរយ ដែលបានហើយដោយការវាយស្ករ (កូនវាឱ្យ) វិនាសហើយ ដោយការវាយស្ករជ្រុល ។

ចប់ កេរិវិទ្ធាជាតក ទី ៩ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិក្ខេ

សង្ខតមនោវិចារិកំ

(៦០) ធម៌ ធម៌ ធាតុធម៌ អតិច្ឆំ ហិ ចាបកំ
ធន្តោនាដិគតា គោតា តេ តាតោ វិធម៌ ធម៌ ធន្តំ ។

សង្ខតមនោវិចារិកំ វេសមំ ។

អាសិសវិញ្ញោ ធន្តោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

យថា វេច្ឆំ តថាហុ ទតោ ថលា
សុវ សាទុដលោវ អាលីនមនោ
សំបហដ្ឋមនោ ចតុរោ ច តយោ
សតលទ្ធិកតោគធម៌ន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សង្ខធម្មនិដាតក

[៦០] (អ្នកផ្លុំស្រូវពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលគប្បីផ្លុំ (ស្រូវ) ចុះ ប៉ុន្តែកុំ
គប្បីផ្លុំឲ្យជ្រុល ព្រោះការផ្លុំជ្រុល ជាការអាក្រក់ ភោគៈទាំងឡាយ
ដែលបានហើយដោយការផ្លុំ បិតាផ្លុំបំផ្លាញភោគៈទាំងនោះ ។

ចប់ សង្ខធម្មនិដាតក ទី ១០ ។

ចប់ អាសីសវគ្គ ទី ៦ ។

ឧទ្ទាននៃវិស័យវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីអ្នកប្រាជ្ញប្រាថ្នាយ៉ាងណា ប្រយោជន៍ក៏កើតយ៉ាងនោះ
(ក្នុងមហាសីលវដ្តជាតក) ១ ការឡើងអំពីទឹកមកកាន់គោក (ក្នុង
បូជ្ឈជនកជាតក) ១ សុរា(ក្នុងបុណ្ណបាតិជាតក) ១ ឈើមានផ្លែ
មិនស្រួល (ក្នុងផលជាតក) ១ បុរសមានចិត្តមិនរួញរា (ក្នុងបញ្ចា-
វុជជាតក) ១ បុរសមានចិត្តរីករាយ(ក្នុងករុណកុនជាតក) ១ ធម៌ ៤
(ក្នុងវេនវិនុជាតក) ១ ធម៌ ៧ (ក្នុងតយោធម្មជាតក) ១ ការបាន
កហាបណៈមួយរយ (ក្នុងកេរិវាទជាតក) ១ ផ្លុំស្រូវបានភោគៈ
(ក្នុងសង្ខធម្មនិដាតក) ១ ត្រូវជា ១០ ។

ពិចារិក្កោ

អសាតមន្តជំពាក់

(៦១) អាសាលោកិត្តិយោ ធាម វេលា តាសំ ន វិជ្ជតិ

សារត្តា ច បកត្តា ច សិទ្ធិ សព្វក្សសោ យថា

តា ហិត្តា បព្វជិស្សនមិ វិវេកមនុព្រហយន្តិ ។

អសាតមន្តជំពាក់ របម ។

អណ្ណក្ខតជំពាក់

(៦២) យំ ព្រាហ្មណោ អវនេសិ វីណំ សម្មទវេចិតោ

អណ្ណក្ខតា កតា ករិយា តាស្ស កោ ជានុវិស្សសេតិ ។

អណ្ណក្ខតជំពាក់ ទុតិយំ ។

ពិធីវិគ្គ

អសាតមន្តជំងឺតក

[៦១] (មាណពពោលថា) ធម្មតាពួកស្រ្តីក្នុងលោក តែងមានសេចក្តី
ប្រាថ្នា (ចំពោះបុរសដែលមានចិត្តជាប់ចំពាក់នឹងខ្លួន) វេលា (ឬ
កម្រិត) របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមានឡើយ (ស្រ្តីទាំងនោះ)
គ្រេកគ្រាពាលផង រលោររលាំផង ដូចភ្លើងដែលឆេះវត្ថុគ្រប់យ៉ាង
(មិនរើសមុខ) ខ្ញុំនឹងលះបង់ស្រ្តីទាំងនោះហើយបួស ចំរើន
នូវវិវេកធម៌ ។

ចប់ អសាតមន្តជំងឺតក ទី ១ ។

អណ្ណវត្ថុជំងឺតក

[៦២] (ព្រះរាជាពោធិសត្វទ្រង់ត្រាស់ថា) ព្រាហ្មណ៍ បានរុំមុខរបស់ខ្លួន
ហើយដេញពិណដោយហេតុណា (មិនដឹងហេតុនោះទេ) ប្រពន្ធ
ដែលខ្លួនចិញ្ចឹមតាំងពីនៅជាអណ្ណៈ (កូននៅក្នុងគភ៌) អ្នកណាគប្បី
ទុកចិត្តចំពោះប្រពន្ធទាំងនោះ ដោយដាច់ខាតបាន ។

ចប់ អណ្ណវត្ថុជំងឺតក ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

តក្កជានកំ

[៦៣] កោធនា អភតតា ច បិសុណា ច វិភេទិកោ(១)
ព្រហ្មចរិយំ ច ភិក្ខុ សោ សុខំ ន វិហា ហិសីតិ ។
តក្កជានកំ ធម៌យំ ។

ទុរាជានជានកំ

[៦៤] មា សុទ្ធិ ឥច្ឆតិ មិ មា សុ សោចិ ន ឥច្ឆតិ
បីដំ ភារោ ទុរាជានោ មច្ឆស្សេវេនកេ ភតតិ ។
ទុរាជានជានកំ បព្ពន្ធំ ។

អនភិវតិជានកំ

[៦៥] យថា នទី ច បន្តោ ច ចានាភារំ សភា បចា
ឃំ លោកិក្ខុយោ នាម នាសំ កុដ្ឋន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។
អនភិវតិជានកំ បព្ពមំ ។

១ ម. បិសុណា មិត្តភេទិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

តកុជិតក

[៦៣] (ព្រះសាស្តាទ្រង់គ្រាស់ថា) (ធម្មតាស្រី) ច្រើនខឹង មិនដឹងរូបការៈ
 ដែលគេធ្វើដល់ខ្លួន ជាអ្នកញុះញង់ បំបែកបំបាក់មិត្ត ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកបូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មបរិយៈចុះ អ្នកនោះនឹងមិនវិនាសសេចក្តីសុខ ។
 ចប់ តកុជិតក ទី ៣ ។

ទុរាជានជិតក

[៦៤] (អាចារ្យទិសាបាមោក្ខពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកកុំត្រេកអរ
 (ថាស្រីនេះ) ប្រាថ្នាអញ កុំសោកសៅ (ថាស្រីនេះ) មិន
 ប្រាថ្នាអញ ភាពរបស់ស្រីទាំងឡាយ ដឹងបានដោយក្រ ដូច
 ជាដំណើរទៅនៃត្រីកងទឹក ។
 ចប់ ទុរាជានជិតក ទី ៤ ។

អនភិរតិជិតក

[៦៥] (អាចារ្យទិសាបាមោក្ខពោធិសត្វ ពោលថា) ទន្ទេក្តី ផ្លូវក្តី ទៀម
 ស្រាក្តី សាលាសំណាក់ក្តី អណ្ណន៍ទឹកក្តី (ជារបស់សាធារណៈ)
 យ៉ាងណា ធម្មតាស្រីទាំងឡាយ ក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះដែរ
 បណ្ឌិតទាំងឡាយ មិនខឹងនឹងស្រីទាំងនោះទេ ។
 ចប់ អនភិរតិជិតក ទី ៥ ។

ឯកសិបាតេ សត្តមោ ឥន្ទ្រវង្សោ

មុទុលក្ខណជិតិ

[២៦] ឯកា ឥន្ទា បុរេ អាសិ អលទ្ធា មុទុលក្ខណំ
យតោ លទ្ធា អទ្ធារក្ខិ ឥន្ទា ឥន្ទំ វិជាយ ថាតិ ។

មុទុលក្ខណជិតិ ធម្មំ ។

ឧប្បង្គជិតិ

[២៧] ឧប្បង្គំ ទេវ មេ បុត្រោ បថេ ឆាវង្គិយា បតិ
តញ្ច ទេសិ ធមស្សមិ យតោ សោទិយមាធមយតិ ។

ឧប្បង្គជិតិ សត្តមំ ។

សាកេតជិតិ

[២៨] យស្មី មនោ ទិវសតិ ចិត្តញ្ចាបិ បសិទតិ
អទិដ្ឋបុត្រេ ហោសេ កោមិ តស្មីបិ វិស្សសេតិ ។

សាកេតជិតិ អដ្ឋមំ ។

ឯកនិបាត ឥន្ទ្រវិញ្ញ ទី ៧

មុទុលកូណជីវិតក

[៦៦] (ឥសីរោធិសត្វ ពោលថា) មុនអំពីពេលដែលមិនទាន់បាន
 នូវនាងមុទុលកូណ សេចក្តីប្រាថ្នាមានតែមួយ កាលណា អាត្មា
 ភាពបាននាងមុទុលកូណ ជាស្រ្តីមានភ្នែកល្អហើយ សេចក្តី
 ប្រាថ្នារឹតតែញ៉ាំងសេចក្តីប្រាថ្នា(ផ្សេងៗ) ឲ្យកើតឡើងទៀត ។
 ចប់ មុទុលកូណជីវិតក ទី ៦ ។

ឧប្បង្គជីវិតក

[៦៧] (ស្រ្តីម្នាក់ ពោលថា) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព កូនរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
 (ដូចជាអន្ទកដែលដក់) ក្នុងថ្នក់ (បានដោយនិយម) ស្រ្តីដែលដើរទៅ
 តាមផ្លូវកប្តី (បានដោយនិយម) ឯខ្ញុំព្រះអង្គមិនឃើញប្រទេស គឺផ្លូវ
 នៃមាតានោះ ដែលខ្ញុំព្រះអង្គគរនាំយកបង្កប្រសប់លើតមកបាន ។
 ចប់ ឧប្បង្គជីវិតក ទី ៧ ។

សាកោតជីវិតក

[៦៨] (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) ចិត្តតាំងនៅស្ងប់ ឬក៏ចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុង
 បុគ្គលណា ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឃើញហើយ ជនតែងសិទ្ធិស្មាល
 ចំពោះបុគ្គលនោះ ដោយពិត ។
 ចប់ សាកោតជីវិតក ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

វិសវិន្តជានកំ

(៦៧) ធិរត្តុំ តំ វិសំ វន្តិំ យមហំ ជីវិតការណា
វន្តិំ បច្ចាវ(១)មិស្សាមិ បតិំ មេ ជីវិតា វន្តិំ ។
វិសវិន្តជានកំ ខវមំ ។

កុទ្ធាលជានកំ

(៧០) ន តិំ ជិតំ សាធុ ជិតិំ យំ ជិតំ អវជ័យតិ
តំ ខោ ជិតំ សាធុ ជិតិំ យំ ជិតំ លាវជ័យ្យតិ ។
កុទ្ធាលជានកំ វសមំ ។

ឥត្តិវិញ្ញោ សត្តមោ ។

តិស្ស្យទានំ

សិទ្ធិំ សព្វត្ស្យសោមិច វិណាវរោ
មិស្សណា មិត្តភេទិកា នន្ទំ នទិ
មុនុលត្តណា សោធរិយា ច មលោ
វិស ភាធុជិតេន កវន្តិំ នស ។

១ ម. បច្ចាហវិស្សមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

វិសុទ្ធិវិទ្យាជាតក

(៦៧) (ពស់ពោលថា) អញ្ជើងស្រូបយកតិសណារិញ ដែលអញបាន
ខ្នាក់ចោលហើយ ព្រោះហេតុនៃជីវិត ចូរតិះដៀលនូវតិសដែល
អញខ្នាក់ចោលហើយនោះចុះ អញស្ងាប់ប្រសើរជាងរស់ទៅ ។

ចប់ វិសុទ្ធិជាតក ទី ៩ ។

កុទ្ទាលជាតក

(៧០) (កុទ្ទាលកបណ្ឌិតពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីឈ្នះណា គ្រឡប់
ចាញ់វិញបាន សេចក្តីឈ្នះនោះ មិនឈ្នោះថា ឈ្នះប្រពៃទេ
សេចក្តីឈ្នះណា មិនគ្រឡប់ចាញ់វិញបាន សេចក្តីឈ្នះនោះ
ទើបឈ្នោះថា ឈ្នះប្រពៃមែនពិត ។

ចប់ កុទ្ទាលជាតក ទី ១០ ។

ចប់ ឥន្ទវគ្គ ទី ៧ ។

ឧទ្ទាននៃព័ត៌មានវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីភ្លើងនេះវត្ថុគ្រប់យ៉ាង(ក្នុងអសាតមន្តជាតក) ១ ពិណ
ដ៏ប្រសើរ(ក្នុងអណ្ណកូតជាតក) ១ ស្រ្តីជាអ្នកញុះញង់នឹងបំបែកបំបាក់
មិត្រ(ក្នុងតក្កជាតក) ១ ការត្រេកអរ(ក្នុងទុក្ខជានជាតក) ១ ស្នឹង
(ក្នុងអនភិរតិជាតក) ១ រោងមុខលក្ខណា(ក្នុងមុខលក្ខណ ជាតក) ១
បង្កបន(ក្នុងឧបង្កជាតក) ១ ចិត្ត(ក្នុងសារកេតជាតក) ១ ពិស(ក្នុងវិស-
វនជាតក) ១ សេចក្តីឈ្នះប្រពៃ(ក្នុងកុទ្ទាលជាតក) ១ ត្រូវជា ១០ ។

វិណ្ឌវិគ្គោ

វិណ្ឌជានិក្ខំ

(៧០) យោ បុត្រេ ករណីយា និ បច្ឆា សោ កាតុម័ច្ឆតិ
វុណាកដ្ឋំ កញ្ជោវ ស បច្ឆា អនុតប្បតិ ។
វិណ្ឌជានិក្ខំ បឋមំ ។

សីលវិភាគជានិក្ខំ

(៧២) អកតញ្ញាស្ស ខោសស្ស និច្ចំ វិវេទស្សិទោ
សព្វញ្ចេ បឋវី ទដ្ឋា ទេវំ និ អភិរាជយេតិ ។
សីលវិភាគជានិក្ខំ ទុតិយំ ។

សប្បង្គិរជានិក្ខំ

(៧៣) សច្ចំ តិវេមាហិសុ នរា ឯកច្ចិយោ វេជ
កដ្ឋំ និប្បវនំ^(១)សេយ្យា នត្រុវេកច្ចិយោ នរោតិ ។
សប្បង្គិរជានិក្ខំ តតិយំ ។

១ ម. និល្ហវិតំ ។

វិរុណវិត្ត

វិរុណជាតក

[៧១] (រាចារ្យទិសាបុរោហិត្តោធិសត្វ ពោលថា) អំពើទាំងឡាយ
 ដែលគេត្រូវធ្វើក្នុងកាលមុន នរណាប្រាថ្នាធ្វើខាងក្រោយវិញ នរ
 នោះ វេមន៍ក្តៅក្រហាយរឿយ ។ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ដូចជា
 មាណព ដែលកាច់ទសឈើថ្មាន់ ។

ចប់ វិរុណជាតក ទី ១ ។

សីលវិនាគជាតក

[៧២] (រុក្ខទេវតា ពោលថា) ប្រសិនបើគេឲ្យផែនដីទាំងមូលដល់បុរស
 អកតពាញ ជាអ្នកឃើញទោសជានិច្ច ក៏មិនគប្បីញ៉ាំងបុរសអកតពាញ
 នោះឲ្យគ្រេកអរបានឡើយ ។

ចប់ សីលវិនាគជាតក ទី ២ ។

សច្ចុន្តិរជាតក

[៧៣] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បានពួកនរណាខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ បាននិយាយពិតយ៉ាងនេះថា ទសដែលគេស្រង់ឡើង
 អំពីទឹក ប្រសើរជាង នរណាខ្លះដែលគេស្រង់ឡើង (អំពីទឹក)
 មិនប្រសើរឡើយ ។

ចប់ សច្ចុន្តិរជាតក ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

រុក្ខធម្មជាតកំ

(៧៤) សាធុ សម្ពុហុលា ញាតិំ អថ រុក្ខា អរោជា
វាលោ វហតិ ឯកដ្ឋំ ព្រហ្មន្តម្បិ វនប្បតិទ្ធិ ។
រុក្ខធម្មជាតកំ ចតុត្ថំ ។

មច្ចជាតកំ

(៧៥) អភិទ្ធីនយ បដ្ឋន្ត ទិដិ កាកស្ស ជាសយ
កាកំ សោកាយ វន្តហិ មញ្ច សោកា បមោចយាតិ ។
មច្ចជាតកំ បញ្ចមំ ។

អសន្តិយជាតកំ

(៧៦) អសន្តិយោម្ហិ កាមម្ហិ អរោ ទតិំ មេ កយំ
ឧដ្ឋមត្តិំ សមារុទ្ធិយ មេត្តាយ កុរុណាយ ចាតិ ។
អសន្តិយជាតកំ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

រុក្ខធម្មជាតក

(៧៤) (រុក្ខទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) មានពួកញាតិច្រើននាក់ ប្រពៃ
សូម្បីភ្នែកឈើ ដែលដុះក្នុងព្រៃច្រើនដើម ក៏ប្រពៃដែរ ឯខ្យល់
រមែងរំលំ នូវឈើជាធំក្នុងព្រៃ បរិបូណ៌ដោយមែកនឹងប្រគាប
ដែលតាំងនៅវែកឯង ។

ចប់ រុក្ខធម្មជាតក ទី ៤ ។

មច្ចុជាតក

(៧៥) (ត្រីពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រមេឃ សូមអ្នកញ៉ាំងផ្កាឲ្យលាន់
ឡើង សូមបំផ្លាញកំណប់របស់ក្អែកឲ្យវិនាស សូមធ្វើទុកក្អែកឲ្យ
សោកសៅ សូមញ៉ាំងខ្ញុំ(នឹងពួកញាតិខ្ញុំ)ឲ្យរួចចាកសេចក្តីសោក ។

ចប់ មច្ចុជាតក ទី ៥ ។

អសន្តិយជាតក

(៧៦) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) យើងជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
រង្សៀស ក្នុងស្រុក យើងជាអ្នកមិនមានភ័យ ក្នុងព្រៃ បាន
ឡើងកាន់ផ្លូវគ្រឿង ដោយមេត្តានឹងករុណាហើយ ។

ចប់ អសន្តិយជាតក ទី ៦ ។

មហាសុបិនដាតកំ

(៧៧) ឧសភា រុក្ខា តារិយោ ភវ ច
 អស្សោ កំសោ សំគាលី ច តុរ្យោ
 ចោត្តរណី ច អមាភតទទ្ធនំ
 លាវុនំ សំទន្តំ សិលា បូរុន្តំ
 មណ្ឌិតិយោ កណ្ឌាសម្បជ្ជ តំលន្តំ
 កាតិ សុវណ្ណា បរិវារយន្តំ
 តសា វកា ឯឡកានំ កយា ហិ
 វិប្បវិយាយោ វត្តតិ នយេធមត្តតិ ។

មហាសុបិនដាតកំ សន្តមំ ។

វិល្លិសដាតកំ

(៧៨) ឧកោ ខញ្ញា ឧកោ តុណី ឧកោ វិសមចត្តកា
 ឧតិទ្ធនំ បិឡកា ជាតា ជាហំ បស្សមិ វល្លិសន្តំ ។

វិល្លិសដាតកំ អន្តមំ ។

ឯកវិចារ វុណវត្ត ទី ៨

មហាសុបិនជាតក

[៧៧] (ព្រះរាជានុជ្ជាស្រីស្រីស្រី មហាសុបិន១៦៦) គោឡើងកំពុងឡាយ ១
 ឈើកំពុងឡាយ ១ មេគោកំពុងឡាយ ១ គោឈ្មួលកំពុងឡាយ ១
 សេះ ១ កាជន៍ (មាស) ១ មេចបក ១ ក្រុម ១ ស្រះបោក្រណី ១
 បាយនៅ ១ ខ្លឹមចន្ទន៍ ១ ផ្ទៃឃ្នោកកំពុងឡាយលិច ១ ឫកំពុង
 ឡាយអណ្តែត ១ មេកវ័ន្តបកំពុងឡាយខំពស់វែកកំពុងឡាយ ១
 រាជហង្សមាសកំពុងឡាយចោមរោមកែក ១ ខ្លាដំបងកំពុងឡាយ
 (រត់ទៅ) ព្រោះភ្នាក់ផ្អើល ដោយសេចក្តីខ្លាចម្តីពិតកំពុងឡាយ ១
 បរិយាយចំឡែកប្រព្រឹត្តទៅ ន័យកំពុងឡាយមានកងសុបិនកំពុង
 នេះ ។

ចប់ មហាសុបិនជាតក ទី ៧ ។

ឥណ្ឌីសជាតក

[៧៨] (ជាន់កោរកាត់ពោធិសត្វ ពោលថា) ដនកំពុងពីរនាក់ខ្លួន ដនកំពុង
 ពីរនាក់ក្នុង ដនកំពុងពីរនាក់មានក្នុងស្រលៀង ពកកើត (លើ
 ក្បាល) របស់ដនកំពុងពីរនាក់ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនស្គាល់ (អ្នកណា) ជា
 ឥណ្ឌីសសេដ្ឋីទេ ។

ចប់ ឥណ្ឌីសជាតក ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

ខរស្ស្រជំពាក់

[៧៧] យតោ វិលុត្តា ច ហតា ច តារោ
 ទឡ្ហនំ ភេហានំ ជនោ ច ធិតោ
 អថាកមា បុត្តហតាយ បុត្តោ
 ខរស្ស្រំ ទេឡ្ហាមិ វាទយន្តោតិ ។
 ខរស្ស្រជានកំ នវមំ ។

ភីមសេនជំពាក់

[៨០] យន្តេ បរិកត្តុតិ បុរេ
 អថ តេ បូតិសវា សជន្តិ បច្ឆា
 ឧកយំ ន សមេតិ ភីមសេន
 យុទ្ធកថា ច វេទព្វ តេ វិហតានិ ។
 ភីមសេនជានកំ ទសមំ ។

វិណវិញ្ញោ អដ្ឋិមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជិតក

ខរស្សរជិតក

[៧៧] (ពាលីដពោធិសត្វ ពោលថា) កាលណា (ពួកខោរ) បួន
សម្លាប់គោទាំងឡាយ ដុតផ្ទះទាំងឡាយ នឹងនាំជនយកទៅហើយ
ក្នុងកាលនោះ កូនរបស់ស្រ្តីដែលមានកូនស្លាប់ហើយ (គឺចៅ
ហ្វាយស្រុកឥតមានសេចក្តីអៀនខ្មាស) វាយស្ត្រីឲ្យមានសំឡេង
ខ្លាំង ដើរមក ។

ចប់ ខរស្សរជិតក ទី ៩ ។

ភីមសេនជិតក

[៧៨] (ចូឡធនុត្តហបណ្ឌិតពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់ភីមសេន ក្នុង
កាលមុន ឯងបានអ្នកហើយ ក្នុងកាលក្រោយ ស្រាប់តែគ្រឿង
សំអុយសម្រាប់ហូរចេញ(អាចម៍)របស់ឯង ហូរចេញមក ហេតុ
ទាំងពីរមិនសមគ្នា គឺការនិយាយអំពីចំបាំងនឹងការចង្អៀតចង្អល់
ចិត្តរបស់ឯងនេះ ។

ចប់ ភីមសេនជិតក ទី ១០ ។

ចប់ វុណវន្ត ទី ៧ ។

ឯកសំបុត្រ អង្គមេ វុណ្ណញ្ញោ

ពិស្សន្ត្រាណំ

វុណ្ណា អកតតពារេ តុ សច្ចវ័
 សវនប្បតិណ ច អភិក្ខនយ
 កុណាយ សិលាប្បវ វេល្លិសតោ
 បុន ទិដ្ឋិម ប្បតិសវន ទស ។

ឯកសិបាត វុណវគ្គ ទី ៨

ឧទ្ទាននៃវុណវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីវុណជាតក ១ អកតញ្ច(ក្នុងសីលវេទនាជាតក) ១ ពាក្យ
 ពិតដ៏ប្រសើរ (ក្នុងសច្ចនិរជាតក) ១ ឈើម្ចាស់ព្រៃ (ក្នុងរក្ខតម្ម-
 ជាតក) ១ ការធ្វើឲ្យផ្កាឲ្យលាន់ (ក្នុងមច្ចុជាតក) ១ ករុណា (ក្នុង
 អសន្តិយជាតក) ១ ថ្មអណ្តែត (ក្នុងមហាសុបិនជាតក) ១ ឥល្លិស-
 សេដ្ឋី (ក្នុងឥល្លិសជាតក) ១ ស្ត្រី (ក្នុងខរស្សរជាតក) ១ គ្រឿង
 សំអុយសម្រាប់ហូរចេញ (ក្នុងភីមសេនជាតក) ១ ត្រូវជា ១០ ។

របាយមិគោ

សុរាបានជាតកំ

[៨១] អចាយម្ហ អនុម្ហ អតាយម្ហ រុទិម្ហ ច
វិសត្ថាការណី បិត្វា ទិដ្ឋា នាហម្ហ វាណភតិ ។
សុរាបានជាតកំ បឃមំ ។

មិត្តវិនុជាតកំ

[៨២] អតិក្កម្ហ រមណតិំ សនាមត្តញ្ច ទ្វកតិំ (១)
ស្វាសិ ចាសាណាមាសិទោ យស្មា ជីវំន មោត្តុសិភិ ។
មិត្តវិនុជាតកំ ទុរិយំ ។

កាឡកណ្ឌិជាតកំ

[៨៣] មិត្តោ ហវេ សត្តបទេន ហោតិ
សហាយោ បន ទ្វាទសតេន ហោតិ

១ ម. ទូសកំ ។

អបាយិម្បិត

សុរាបានជាតក

(៧១) (តួកតាបស ពោលថា) តួកយើងបានផឹកសុក បានរាំ បានប្រៀង
 បានយំហើយ តួកយើង មិនមែនជាពានរ ព្រោះវត្តផឹកសុក
 ដែលធ្វើឲ្យខូចសញ្ញា ទើបឃើញ (ពាក្រក៏ជាល្អ) ។
 ចប សុរាបានជាតក ទី ១ ។

មិត្តវិន្ទុជាតក

(៧២) (ទេវរាជពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកនោះ កន្លងនូវប្រាសាទកែវ
 ផ្នែកផង ប្រាសាទប្រាក់ផង ប្រាសាទកែវមណីផង ជាអ្នកត្រូវ
 ថ្ម (គឺប្រក្រមានមុខមុតដូចកាំបិតកោរ) គ្របសង្កត់ហើយ អ្នកកាល
 រស់នៅមិនរួចម្តីប្រក្រនោះទេ ។
 ចប់ មិត្តវិន្ទុជាតក ទី ២ ។

កាឡកណ្តិជាតក

(៧៣) (មហាយសសេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលដែលជាមិត្តបាន
 ដោយ (ហេតុត្រឹមតែដើរជាមួយគ្នា) ប្រាំពីរដំហាន បុគ្គលជា
 សម្លាញ់បាន ដោយ (ហេតុត្រឹមតែដើរជាមួយគ្នា) ដប់ពីរដំហាន

ឯកនិទានៈ នវមោ អបាយិក្ខិក្ខោ

មាសឱ្យមាសេន ច ញាតិ ហោតិ
 តតុត្តរំ អត្តសមោមិ ហោតិ
 សោហំ កខំ អត្តសុខស្ស ហេតុ
 ចិរសន្តនំ^(១) កាល កណ្ណិ ជហេយ្យន្តំ ។
 កាលកណ្ណិជានកំ គតិយំ ។

អន្តស្ស ទ្វារជានិកំ

(៨៤) អាភេត្យមិច្ឆេ បរមញ្ច លាភំ
 សីលញ្ច តុទ្ធានុមតិ សុតញ្ច
 ធម្មានុវត្តំ ច អលីនតា ច (២)
 អត្តស្ស ទ្វារ បមុខា ធម្មេតេតិ ។
 អន្តស្ស ទ្វារជានកំ ចន្តំ ។

កិម្មក្កជានិកំ

(៨៥) អាយតំ នោសិ នាញាយ យោ កាមេ បដិសេវតិ
 វិហាកន្តេ ហនន្តិ នំ តិម្មក្កមិវ កត្តិតន្តិ ។
 កិម្មក្កជានកំ ចញ្ចមំ ។

១ ម. បិសេនុវិ ។ ២ ម. ធម្មានុវត្តញ្ច អលីនតញ្ច ។

ឯកនិពន្ធ អបាយិក្កវិញ្ញាណ ទី ៩

បុគ្គលដែលជាញាតិបាន ដោយ (ការទៅជាមួយគ្នា) មួយខែ ឬ កន្លះខែ បុគ្គលដែលទុកស្មើនឹងខ្លួន ព្រោះនៅលើសរព័ត៌មាននោះ ទៅទៀត ខ្ញុំនោះនឹងលះបង់នូវសំឡាញ់ឈ្មោះកាឡកណ្តី ដែល ធ្លាប់សិទ្ធិស្គាល់អស់កាលយូរ ព្រោះហេតុនៃសេចក្តីសុខរបស់ខ្លួន ដូចម្តេចបាន ។

ចប់ កាឡកណ្តីជានិពន្ធ ទី ៣ ។

អត្ថស្ស ទ្វារជាតក

(៨២) (សេដ្ឋីពោធិសត្វជាបិតា ពោលថា) បុគ្គលគប្បីប្រាថ្នាលាភន្តី ទុត្តម គឺការមិនមានរោគ១ សីល(គឺមារយាទ)១ ការយល់ឃើញ តាមបណ្ឌិតអ្នកដឹង១ ការទុស្សហ៍ស្តាប់១ ការរនុវត្តន៍នូវសុច- រិតធម៌១ ការមិនរួញកនៃចិត្ត១ ធម៌ទាំង ៦ នេះ ជាទ្វារ ទាំងជា ប្រធាននៃសេចក្តីចំរើន ។

ចប់ អត្ថស្ស ទ្វារជាតក ទី ៤ ។

កិម្មក្កជាតក

(៨៥) (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) បុគ្គលណា មិនយល់ទោសក្នុងអនាគត ហើយសេពតាមទាំងឡាយ (តាមទាំងនោះ) តែងសម្លាប់បុគ្គល នោះ ក្នុងទីបំផុតនៃផល ដូចបុគ្គលស៊ីផ្លែឈើកិម្មក្កៈ(ឈើតុល) ។

ចប់ កិម្មក្កជានិពន្ធ ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សីលវីមសនិដាតកំ

(៨៦) សីលំ តិវេ កល្យាណំ សីលំ លោកេ អនុត្តរំ
មស្ស យោវសោ នាកោ សីលវាតំ ន ហពាត័តំ ។
ញ

សីលវីមសនិដាតកំ ធម្មំ ។

មង្គលនិដាតកំ

(៨៧) យស្ស មង្គលា សម្មហតា (១)
ឧប្បតា សុប័នា ច លក្ខណា ច
សោ មង្គលនោ សវីតវត្តោ
យុគយោ កាធិកតោ ន ជាតុមេត័តំ ។

មង្គលនិដាតកំ សុត្តបំ ។

១ ប. សម្មហតសេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានិកាយ

សីលវិមលនិដាតក

(៥៦) (ប្រាហ្មណ៍បុរោហិតពោធិសត្វ ពោលថា) បានឮថា សីលជាគុណ-
ជាគុណ សីលជាគុណជាតិដ៏លើសលុប ក្នុងលោក សូមព្រះអង្គ
ទេតចុះ ព្រះមានពិសដ៏ពន្លឹក មិនហៀតហៀនគេ ឈ្មោះថាជា
សត្វមានសីល ។

ចប់ សីលវិមលនិដាតក ទី ៦ ។

មង្គលនិដាតក

(៥៧) (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) មង្គលទាំងឡាយក្តី ទុក្ខាតទាំង
ឡាយក្តី សុបិនទាំងឡាយក្តី លក្ខណៈទាំងឡាយក្តី ដែលបុគ្គល
ណា បានដាច់បង់ហើយ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា អ្នកកន្លងផុតនូវទោស
នៃមង្គល (ភ្នាក់ផ្អើល) ជាអ្នកគ្របសង្កត់នូវយុគក្តីលេស(១) នឹង
យោគក្តីលេស(២) វិមលមិនមកកើតទៀត ។

ចប់ មង្គលនិដាតក ទី ៧ ។

១ យុគក្តីលេសនេះ បានដល់ពីលេសទាំងឡាយ គឺ កោធនៈ ឧបសាហៈ មក្ខុៈ បឡាសៈ
ជាដើម ។ ២ យោគក្តីលេសនេះ បានដល់យោគៈ ៤ យ៉ាងគឺ កាមយោគៈ ១ ភវយោគៈ ១
ទិដ្ឋិយោគៈ ១ អវិជ្ជាយោគៈ ១ ។ អដ្ឋកថា ។

ឯកនិបាតេ នវិហោ អបាយិម្ហិញ្ញោ

សារម្ហុជានិកំ

[៨៨] កុល្យាលិមេវ មុត្តោយ្យ ធម៌ មុត្តោយ្យ ចាបិកំ
មោត្តោ កុល្យាលិយា សាធុ មុត្តា តប្បតិ ចាបិកន្តិ ។

សារម្ហុជានិកំ អដ្ឋមំ ។

កុហកជានិកំ

[៨៩] វាចាវ កិវ តេ អាសិ សឃ្ហា សខិលកាលោ
តិណមត្តេ អសដ្ឋិត្តោ មោ ច ជិត្តុសតំ ហារន្តិ ។

កុហកជានិកំ នវមំ ។

អកតពាជានិកំ
ញ

[៩០] យោ មុត្តេ កតកុល្យាលោ កតត្តោ ជាវតុជ្ឈតិ
បច្ឆា កិច្ចេ សមុប្បន្នេ កត្តារំ ជាជិត្តុតិ ។

អកតពាជានិកំ ទសមំ ។

អបាយិម្ហិញ្ញោ នវិហោ ។

ឯកនិបាត អបាយម្ហូវិក្ខុ ទី ៧

សារម្ហូវិក្ខុ

(៨៨) (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) បុគ្គលគប្បីបញ្ចេញវចាល្ហូតែម្យ៉ាង
មិនគប្បីបញ្ចេញវចាណក្រក់ឡើយ ការបញ្ចេញវចាល្ហូ ជាការ
ប្រពៃ ព្រោះបុគ្គលបញ្ចេញវចាណក្រក់ រមែងក្តៅក្រហាយ ។
ចប់ សារម្ហូវិក្ខុ ទី ៧ ។

កុហកជំនាតក

(៨៩) (ឈ្មួញពោធិសត្វ ពោលថា) បានឮថា វចារបស់អ្នកដែល
ពោលទន់ភ្លន់ ជាវចាពីរោះ អ្នកបានជាប់ក្នុងវត្ថុត្រឹមតែស្មៅ គ្រង
នាំឆ្ការមាស ១០០ យកទៅ មិនជាប់សោះ ។
ចប់ កុហកជំនាតក ទី ៧ ។

អកតព្វាជំនាតក

(៩០) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា មិនដឹង នូវអំពើល្អ
ដែលគេធ្វើហើយ នូវប្រយោជន៍ដែលគេធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុនទេ
បុគ្គលនោះ កាលបើកិច្ចកើតព្រមហើយ ក្នុងកាលខាងក្រោយ
រមែងមិនបាននូវបុគ្គលអ្នកធ្វើ (ទុបការគុណមុននោះជាគ្នា) ឡើយ ។
ចប់ អកតព្វាជំនាតក ទី ១០ ។
ចប់ អបាយម្ហូវិក្ខុ ទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានតំ

តស្ស្យទានំ

អពាយំម្ហ ច ទុកក សត្តបទំ
 ធន្យទ្ធវយ ច អាយតិណ ច ហុន
 អហិសីលវ មជ្ឈលំ ពាបិកស្សា
 សតំនិក្ខុ កតត្តវរេន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ទិព្វ

ឧទ្ទាននៃអបាយិម្មវគ្គនោះគឺ

យេន្ទីបុទេជីកសុរា (ក្នុងសុរាបុទេជីក) ១ ប្រាសាទកែវមណី
 (ក្នុងមិត្តវិន្ទុជីក) ១ ៧ជំហាន (ក្នុងកាឡកណ្ណិជីក) ១ ធម៌ ៦
 (ក្នុងអត្តសុទ្ធារជីក) ១ ពោសក្នុងអនាគត (ក្នុងភិម្សកជីក) ១
 ពស់មានសីល (ក្នុងសីលវិបសជីក) ១ ការប្រកាន់មន្តិល (ក្នុង
 មន្តិលជីក) ១ វចនាលាមក (ក្នុងសារម្មជីក) ១ ត្តោរមាស ១០០
 (ក្នុងកុហកជីក) ១ ប្រយោជន៍ដែលគេធ្វើតបរិញ្ញ (ក្នុងអកតតា-
 ជីក) ១ ត្រូវជា ១០ ។

លីត្រីគោ

លីត្រីជិតកំ

(៧១) លីត្រី បរមេន តេជសា

គិលមក្ខំ បុរិសោ ន ពុជ្ឈតិ

គិល រេ គិល ចាបដុត្តក

បញ្ញា តេ កដុកំ ភរិស្សត្តិ ។

លីត្រីជិតកំ បឋមំ ។

មហាសារជិតកំ

(៧២) ឧត្តដ្ឋេ ស្វរមិច្ឆន្តិ មន្តិសុ អកុត្តហលំ

បិយេត្តា អន្តចានម្ហិ អត្តេ ជាតេ ច បណ្ឌិត្តិ ។

មហាសារជិតកំ ទុតិយំ ។

លិខិតវិគ

លិខិតជំពាក់

(៧១) (អ្នកលេងស្នាពោធិសត្វ ពោលថា) បុរសកាលលេបនូវកូនស្នា
ប្រឡាក់ដោយថ្នាំពិស មានគេជនដ៏ខ្លាំង ក៏មិនដឹងខ្លួន ម្ចាស់អ្នក
ចង់ស្រី អ្នកចូរលេបទៅ នៃអ្នកលេងអាគ្រក់ អ្នកចូរលេបទៅ
ពិសដ៏ផ្សាក្តៅ នឹងមានដល់អ្នក ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

ឃប់ លិខិតជំពាក់ ទី ១ ។

មហាសារជំពាក់

(៧២) (ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ថា) ក្នុងកាលសង្គ្រាម កើតឡើង ពួកជន
រវៃនឹងប្រាថ្នានូវបុរសអ្នកភ្ញៀវក្លា ក្នុងពួកអ្នកប្រឹក្សាការ គេប្រាថ្នា
នូវបុរសអ្នកមានវិចារមិនរោយរាយ ក្នុងកាលមានបាយទឹកគ្មាន គេ
ប្រាថ្នានូវបុរសជាទីស្រឡាញ់ ក្នុងកាលអាថ៌ (កំបាំង) កើតឡើង
គេប្រាថ្នានូវបណ្ឌិត ។

ឃប់ មហាសារជំពាក់ ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជីវិតំ

វិស្សាសភោជនជីវិតំ

[៧៣] ន វិស្សសេ វវិស្សត្តេ វិស្សត្តេបិ ន វិស្សសេ
វិស្សាសា ភយមន្ទេតំ សិហិវ មិគមាតុកាតិ។
វិស្សាសភោជនជីវិតំ ធនិយំ ។

លោមហំសជីវិតំ

[៧៤] សោតត្តោ សោសីតោ កតោ (១) ឯតោ ភីសន-
តោ វនេ
នត្តោ ន ចត្តនាសីនោ ឯសនា បសុតោ មុជិតិ។
លោមហំសជីវិតំ ចតុន្តំ ។

មហាសុទស្សនជីវិតំ

[៧៥] អនិច្ចា វត សម្ពាវា ឧប្បនវយនម្មិណោ
ឧប្បជ្ជិត្វា ជិវុជ្ឈនិ តេសំ វុបសមោ សុខោតិ។
មហាសុទស្សនជីវិតំ បញ្ចមំ ។

១ ម. លោសត្តោ ចេវ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

វិស្សសោភោជនជាតក

(៧៧) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលមិនគប្បីសិទ្ធិសាលក្នុងបុគ្គល
ដែលមិនធ្លាប់សិទ្ធិសាល មិនគប្បីសិទ្ធិសាលក្នុងបុគ្គល សូម្បី
ធ្លាប់សិទ្ធិសាលហើយ ក៏យវមែនទៅតាមបុគ្គលនោះ ព្រោះសេចក្តី
សិទ្ធិសាល ដូចជាក៏យដែលជាប់តាមនូវសត្វសីហា ព្រោះមេម្រឹគ ។

ចប់ វិស្សសោភោជនជាតក ទី ៣ ។

លោមហំសជាតក

(៧៨) (អាជីវកពោធិសត្វ ពោលថា) អាត្មាអញ ក្តៅណាស់ហើយ
គ្រជាក់ណាស់ហើយ នៅតែម្នាក់ឯង ក្នុងព្រៃគួរខ្លាច ជាមនុស្ស
អាក្រាត ទាំងមិនអាំងភ្លើង ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងការវិស្សនិរក(នូវ
ព្រហ្មចរិយធម៌) ប្រតិបត្តិ ដើម្បីមោទនៈ ។

ចប់ លោមហំសជាតក ទី ៤ ។

មហាសុទ្ធស្សនជាតក

(៧៩) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) សន្ធិវទាំងឡាយមិនទៀងទេ មានការ
កើតឡើងនឹងសូន្យទៅជាធម្មតា (ព្រោះ) កើតឡើងហើយតែងរលត់
ទៅវិញ ការរម្ងាប់សន្ធិវទាំងនោះបាន ទើបនាំមកនូវសេចក្តីសុខ។

ចប់ មហាសុទ្ធស្សនជាតក ទី ៥ ។

ឯកនិពន្ធ ទេសមោ លិង្គវត្តោ

តេលបត្តជិតកំ

[៧៦] សមត្ថិតិកំ អនុសេតិកំ
 តេលបត្តិ យថា បរិហារយ្យ
 ឯវំ សតិកម្មមនុស្សេ (សតិយា)
 បត្តយោនោ ទិសំ អកតបុព្វតំ ។
 តេលបត្តជិតកំ ធម្មំ ។

តាមសិទ្ធិជិតកំ

[៧៧] ជីវកត្តា មតំ ទិស្វា ធនចាលិត្តា ទុក្ខតំ
 បទុកត្តា វនេ មុទ្ធិ ចាបកោ បុណកតោតិ ។
 តាមសិទ្ធិជិតកំ សត្តមំ ។

ក្រិដិវិណិជិតកំ

[៧៨] សាធុទោ បណ្ឌិតោ នាម ន ត្រូវ អតិបណ្ឌិតោ
 អតិបណ្ឌិតេន បុត្រេន មនុស្សំ ឧបក្កដិតោតិ(១) ។
 ក្រិដិវិណិជិតកំ ធម្មំ ។

១ ម. ធម្មំ ឧបក្កដិតោ ។

ឯកជីវិត លិង្គវគ្គ ទី ១០

តេលបត្តជិតក

(៧៦) (ព្រះសាស្តាទ្រង់គ្រាស់ថា) បុគ្គលគប្បីនាំទៅនូវកាដន៍ប្រេង
 ដែលពេញត្រឹមកណ្តាប់មាត់ មិនឱ្យស្រក់ទៅបាន យ៉ាងណាមិញ
 (ព្រះយោគាវចរ) កាលប្រាថ្នានូវទិសដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ទៅ គឺព្រះ
 និព្វាន គប្បីរក្សានូវចិត្តរបស់ខ្លួន (ដោយសតិ) យ៉ាងនោះដែរ ។
 ចប់ តេលបត្តជិតក ទី ៦ ។

តាមសិទ្ធិជិតក

(៧៧) (អាចារ្យទិសាបាមោក្ខពោធិសត្វ ពោលថា) មាណពណ្ណោះ
 បាបកៈ បានឃើញបុរសរស់ហើយស្លាប់ផង ឃើញទាស៍ឈ្មោះ
 នាងរក្សទ្រព្យហើយខ្វះខាតទ្រព្យផង ឃើញបុរសអ្នកដើរផ្លូវ ហើយ
 វង្វេង ក្នុងព្រៃផង មកវិញហើយ ។
 ចប់ តាមសិទ្ធិជិតក ទី ៧ ។

ក្នុងវិណិជ្ជជិតក

(៧៨) (បិតារបស់អតិបណ្ឌិតពោធិវិជ ពោលថា) បុគ្គលដែលឈ្មោះថា
 បណ្ឌិត ជាអ្នកប្រវែតពិត ឯបុគ្គលឈ្មោះថាអតិបណ្ឌិត មិនប្រវែត
 ទេ អាត្មាអញត្រូវភ្នែករោល ព្រោះវែតកូនឈ្មោះអតិបណ្ឌិត ។
 ចប់ ក្នុងវិណិជ្ជជិតក ទី ៨ ។

បរោសហស្សជំពូក

(៧៧) បរោសហស្សម្យំ សមាគនានំ
 ករន្ទេយ្យំ តេ វស្សសនំ អបណា
 ឧកោវ សេយ្យា បុរិសោ សបណោ
 យោ ភាសិតស្ស វិជានោតិ អន្តន្តិ ។
 បរោសហស្សជំពូកំ វរបំ ។

អសាគ្យបិដកំ

(១០០) អសាគំ សាគ្យបេន មិយ្យបេន អប្បិយំ
 ទុក្ខំ សុខស្ស បេន បបត្តមតិវត្តតិ ។
 អសាគ្យបិដកំ វសបំ ។
 លីន្តវិញ្ញោ វសមោ ។
 ចម្លីមបណ្ណាសោ ។

សុត្តនិបិដក ខុទ្ទកនិកាយេ ផាតក

បរោសហស្សជំរាតក

(៧៧) (បហាព្រហ្មពោធិសត្វ ពោលថា) ដទទាំងឡាយមកប្រជុំគ្នាហើយ
 សូម្បីជាន់តាន់នាក់ ដទទាំងនោះឥតប្រាជ្ញា គប្បីកន្ទក់កន្ទេញ
 អស់ ១០០ ឆ្នាំ បុរសណា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា បានដឹងច្បាស់
 នូវអត្ថនៃភាសិត បុរសនោះនៅតែម្នាក់ឯង ប្រសើរជាង ។
 ចប់ បរោសហស្សជំរាតក ទី ៧ ។

អសាត្វប្បជំរាតក

(១០០) (ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា) របស់មិនធ្លាញ់ រមែងគ្របសង្កត់ នូវ
 បុគ្គលប្រមាទ ដោយសភាពនៃរបស់ធ្លាញ់ របស់មិនគួរស្រឡាញ់
 រមែងគ្របសង្កត់ នូវបុគ្គលប្រមាទ ដោយសភាពនៃរបស់គួរ
 ស្រឡាញ់ សេចក្តីទុក រមែងគ្របសង្កត់នូវបុគ្គលប្រមាទ ដោយ
 សភាពនៃសេចក្តីសុខ ។

ចប់ អសាត្វប្បជំរាតក ទី ១០ ។
 ចប់ លិង្គវគ្គ ទី ១០ ។
 ចប់ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ ។

ឯកសារ ១ សម្រាប់ ល្អិតប្រើ

តិស្សុទ្ធានំ

កំលមត្តុ តុត្តហាល មាតុតស្ស

មុនិណ ច អនិច្ចត បត្តវំ

ធននាលិវរោ អតិបណ្ឌិតកោ

សបរោសហស្ស អសាត ធន ។

ឯកនិបាត លិង្គវគ្គ ទី ១០

ឧទ្ទាននៃលិង្គវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការលេបកូនស្កា(ក្នុងលិង្គជាតក) ១ បុរសមានវចាមិន
 រោយរាយ(ក្នុងមហាសារជាតក) ១ មេម្រឹត(ក្នុងវិស្សាសកោដន-
 ជាតក) ១ ប្រតិបត្តិដើម្បីមោនៈ(ក្នុងលោមហំសជាតក) ១ សង្ខារ
 មិនទៀង(ក្នុងមហាសុទ្ធស្រនជាតក) ១ កាដន៍ប្រេង(ក្នុងគេលបត្ត-
 ជាតក) ១ ទាស៍ឈ្នះនាងរក្សាទ្រព្យ ក្នុងនាមសិទ្ធិជាតក) ១ អតិ-
 បណ្ឌិតពាណិជ (ក្នុងកូដវណិជជាតក) ១ ជនជាងពាន់នាក់(ក្នុង
 បរោសហស្សជាតក) ១ របស់មិនធ្លាញ់(ក្នុងអសាត្រូបជាតក) ១
 ត្រូវជា ១០ ។

បរោសតវិគ្គោ

បរោសតជំពាក់

(១០១) បរោសតំ វេបិ^(១) សមាគតានំ

ឈាយេយ្យេ តេ វស្សសតំ អបពា
ឃតោវ សេយ្យា បុរិសោ សបពោ
យោ កាសិភស្ស វិជានាតិ អត្តន្តំ ។

បរោសតជំពាក់ បឋមំ ។

បណ្ឌិតជំពាក់

(១០២) យោ ទុក្ខុដុដ្ឋាយ កវេយ្យ តាលំ
សោ មេ បិតា ទុត្តំ វេន ករោតិ
សា កស្ស កត្តាមិ វេនស្ស មជ្ឈេ
យោ តាយិតា សោ សហសា ករោតិ ។

បណ្ឌិតជំពាក់ ទុតិយំ ។

១ ប. សតញ្ជមិ ។

បរោសធិត្ត

បរោសធិជាតក

(១០១) ជនទាំងឡាយមកប្រជុំគ្នាហើយ សូម្បីជានិយាយនាក់ ជនទាំង
នោះឥតប្រាថ្នា គប្បីតិចារណា (នូវអត្តនៃភាសិត) រស់ ១០០ ឆ្នាំ
បុរសណាប្រកបដោយប្រាថ្នា ដឹងច្បាស់នូវអត្តនៃភាសិត បុរស
នោះទេវតែម្នាក់ឯងប្រសើរវិញ ។

ចប់ បរោសធិជាតក ទី ១ ។

បណ្ឌិតជាតក

(១០២) (កូនស្រីរបស់ទុបាសក ពោលថា) បុគ្គលណាគប្បីជាទីពឹង
របស់ខ្ញុំ ដែលមានទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាជាបិតា
របស់ខ្ញុំ នឹងធ្វើនូវការប្រទូស្តក្នុងព្រៃ ខ្ញុំនោះកន្ទក់ភ្នែក ក្នុង
កណ្តាលព្រៃ ដើម្បីបុគ្គលដូចម្តេច បុគ្គលណាជាអ្នករក្សា បុគ្គល
នោះនឹងធ្វើនូវកម្មដ៏ខ្លាំងក្លា(មេប៉ុន) ។

ចប់ បណ្ឌិតជាតក ទី ២ ។

វេរិជានិកំ

[១០៣] យត្ត វេរី និវេសនំ ន វសេ តត្ត បណ្ឌិតោ
ឯករត្តំ ទ្វិរត្តំ វា ទុក្ខំ វសនំ វេរិស្វតិ ។
វេរិជានិកំ គតិយំ ។

មិត្តវិទ្ធិជានិកំ^(១)

[១០៤] ចតុត្ថំ អដ្ឋជ្ឈកមា អដ្ឋាភិបិ ច សោឡស
សោឡសាភិ ច តត្ថិស អគ្រំទ្ធិ ចក្កមាសនោ
ឥន្ទ្រហតស្ស^(២) ចោសស្ស ចក្កំ កមតិ មត្តកេតិ ។
មិត្តវិទ្ធិជានិកំ បតុន្តំ ។

ទុព្វលកដ្ឋិជានិកំ

[១០៥] តហុម្មេតំ វនេ កដ្ឋិ វតោ កញ្ចតិ ទុព្វលំ
តស្ស ចេ កាយសិ ធាក កិសោ ទ្ធជ កវិស្សសីតិ ។
ទុព្វលកដ្ឋិជានិកំ បញ្ចមំ ។

១ ម. មិត្តវិទ្ធិជានិកំ ។ ២ ម. ឥណ្ឌាសតស្ស ។

ឯកនិពាត បរោសវវន្ត ទី ១១

វើរិជិតក

(១០៣) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលមានពៀរ ពាស្រ័យនៅក្នុង
ទីណា អ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីនៅក្នុងទីនោះ បុគ្គលនៅក្នុងសំណាក់នៃ
បុគ្គលមានពៀរអស់មួយព្រឺ ឬពីរព្រឺ ក៏នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ។
ចប់ វើរិជិតក ទី ៣ ។

មិត្តវិទ្ធិជិតក

(១០៤) (ទេវបុត្រពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នក (ចេញ) អំពីវិមានិកប្រេត ៤
បានវិមានិកប្រេត ៨ (ចេញ) អំពីវិមានិកប្រេត ៨ បានវិមានិកប្រេត
១៦ (ចេញ) អំពីវិមានិកប្រេត ១៦ បានវិមានិកប្រេត ៣២ (ក៏នៅ
តែមិនស្តប់ស្តល់) ចក្រក៏វិលលើក្បាលនៃបុរស កាលប្រាថ្នា ក្នុងទី
នោះ ។ ទើបមកដល់កងចក្រ កងចក្រ វែមន៍វិលលើក្បាលបុគ្គល
ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ។
ចប់ មិត្តវិទ្ធិជិតក ទី ៤ ។

ទុព្វលកដ្ឋិជិតក

(១០៥) (រុក្ខទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) ឈើគ្រាំគ្រា ដែលខ្យល់កាច់
បំបាក់បានក្នុងវិប្រាណោះ មានច្រើន ម្នាលដំរី ប្រសិនបើអ្នកខ្លាច
ឈើនោះ បេកម្មជានឹងស្តមមិនខាន ។
ចប់ ទុព្វលកដ្ឋិជិតក ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

ខុទ្ទក្កនីដាតកំ

[១០៦] សុខំ វេត មំ ជីវន្តំ បចមាណា ខុទ្ទក្កនី
 ចោវី ជាយប្បវាទេន តេសិ លោក្ខណ្ណញ្ច យា ចត្តតិ ។
 ខុទ្ទក្កនីដាតកំ ធម្មំ ។

សាលីត្តកដាតកំ

[១០៧] សាធុ ខោ សិប្បកន្ទាម អបិ យាទិស តិទិសំ
 បស្ស ខញ្ញប្បហារេន លទ្ធា តាមា ចតុម្ពិសាតិ ។
 សាលីត្តកដាតកំ សន្តមំ ។

ពាហិយដាតកំ

[១០៨] សិក្ខោយ្យ សិក្ខិតតញ្ចា និ សន្តិ តច្ឆន្តិលោ ជនា
 ពាហិយាបិ សុហន្នេន រាជានំ អភិរាធយតិ ។
 ពាហិយដាតកំ អន្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាគក

ឧទុញ្ញត្តិជានិកាយ

(១០៦) (ក្សត្រិយសោតិសត្វ ពោលថា) មេចោរដុតចំអិនឆ្មោតស៊ី
ដូចជាភាវន៍ដងទ្វីទឹក រមែងសូមទ្វីប្រេងដង ទ្វីអំបិលដង
នឹងខ្ញុំដែលធ្លាប់រស់នៅជាសុខ ដោយសំដីហាក់ដូចជាប្រពន្ធ ។

ចប់ ឧទុញ្ញត្តិផាគក ទី ៦ ។

សាលីត្តកជានិកាយ

(១០៧) (អាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) ធម្មតាសិល្បសាស្ត្រយ៉ាងណា
ក៏ដោយ សុទ្ធតែសំរេចប្រយោជន៍ សូមព្រះអង្គទត ស្រុកសួយ
ទាំង ៤ ទិស ដែលបុរសខ្លួនបានហើយ ដោយការផ្គត់ (អាចម៍
ពៅព) នៃបុរសខ្លួន ។

ចប់ សាលីត្តកផាគក ទី ៧ ។

ពាហិយជានិកាយ

(១០៨) (អាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) ជនគប្បីសិក្សាទូរកិច្ចដែលត្រូវ
សិក្សា ពួកជន រមែងមានសេចក្តីពេញចិត្តក្នុងកិច្ចនោះ ចំណែក
ស្រីអ្នកស្រុកពាហិយៈ បានញ៉ាំងព្រះរាជាឱ្យត្រេកអរ ដោយការ
ខ្មាសរៀន (របស់ខ្លួន) ។

ចប់ ពាហិយៈផាគក ទី ៨ ។

ឯកនិទាន ឯកទសមោ បរោសគរិញ្ញោ

កុណ្ណកប្បវិជិតំ

[១០៧] យថេន្នោ បុរិសោ ហោតិ តថេន្នោ តស្ស ទេវតា
អាហារេតំ កុណ្ណកប្បវិ មា មេ ភាគំ វិនាសយោតិ ។

កុណ្ណកប្បវិជិតំ នវមំ ។

សព្វសំហារកបញ្ញោ

[១១០] សព្វ(១)សំហារកោ នត្ថំ សុទ្ធិំ កត្តំ បវាយតិ
អសិកំ ភាសតិ យំ ធុត្ថំ សច្ចមាហុ មហល្លិកកាតិ ។

សព្វសំហារកបញ្ញោ ទសមោ ។

បរោសគរិញ្ញោ ឯកទសមោ ។

តស្សុទ្ធានំ

សបរោសត តាយេត វេរី បុន
កមចក្ក ថ នាគសវ័យនោ
សុខកញ្ច វត សិប្បក ពាហិយោ
កុណ្ណកប្បវិ មហល្លិកកា ទស ។

១ ម. សព្វស្សុហារកោ ។

កណ្តកប្បវិជ្ជាតិក

(១០៧) (រក្ខទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) បុរសស៊ីយ៉ាងណា ទេវតារបស់
បុរសនោះ ក៏ស៊ីយ៉ាងនោះដែរ អ្នកប្បវិជ្ជាមួយកន្លះនៃកុណ្ឌកន្លះមក
អ្នកកុំញ៉ាំងនៃកុណ្ឌក ជាចំណែករបស់ខ្ញុំឲ្យវិនាសទៅ ។

ចប់ កុណ្ឌកប្បវិជ្ជាតិក ទី ៧ ។

សព្វសំហារកបញ្ញា

(១១០) គ្រឿងអប់ទាំងពួងគ្មានទេ សុទ្ធតែជាប្រយោជន៍ទេតើ បក់ផ្សាយ
ទៅ(នោះ) ឯស្រីអ្នកលេង វែមនិពោលពាក្យមិនពិត ស្រីចាស់
ទើបបានពោលពាក្យពិត ។

ចប់ សព្វសំហារកបញ្ញា ទី ១០ ។

ចប់ បរោសតវគ្គ ទី ១១ ។

ឧទ្ទាននៃបរោសតវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីបុគ្គលជាងមួយរយ ១ បុគ្គលជាទីពីរ ១ បុគ្គលមាន
ព្រៀរ ១ ចក្រវិល ១ ដំរីប្រសើរ ១ រស់នៅជាសុខ ១ សិល្បៈ ១
ស្រីអ្នកស្រុកពាហិយៈ ១ និកណ្ឌក ១ ស្រីចាស់ ១ គ្រូវង់ ១០ ។

ហំសិវិគ្គោ

គម្រោបញ្ជា

(១១១) ហំសិ តុំ ឃំ មត្តាសិ សេយ្យោ
 មត្តេន មត្តាតិ រាជ សេដ្ឋ
 ហន្តស្សុត្រស្សុ តេ អយំ
 អស្សុត្រស្សុ ហិ គម្រោ មត្តាតិ ។

គម្រោបញ្ជា បបមោ ។

អមរាទេវិបញ្ជា

(១១២) យេន សត្តវិលដ្ឋា ច
 ទិគុណាបលាសោ ច បុច្ឆិតោ
 យេនាទាមិ តេន វទាមិ
 យេន ទាទាមិ ន តេន វទាមិ
 ឃិស មត្តោ យាវមជ្ឈត្រស្សុ
 ឃិតំ ឆន្ទបដិ វិជាតាហិតិ ។

អមរាទេវិបញ្ជា ទុតិយោ ។

ហ៊ុំសិវិត្ត

គម្រោងបញ្ហា

[១១១] បពិត្រព្រះរាជាវង្សប្រសើរ ព្រះអង្គរីករាយ ព័រមន៍សំគាល់ថា បិតា
 ប្រសើរជាងកូនយ៉ាងនេះ បើដូច្នោះ មានតែសត្វលាវរបស់ព្រះអង្គ
 នេះប្រសើរជាងសេះអស្សតរ ព្រោះសត្វលាវជាប្រាសៃសេះអស្សតរ។

ចប់ គម្រោងបញ្ហា ទី ១ ។

អមរាទេវបញ្ហា

[១១២] (បពិត្រអ្នកម្ចាស់) រានជ្រូកដែលគេលក់សដូរ នឹងម្លូរ នឹងដើម
 រលួសមានស្លឹកព័រដាន់ មាននៅក្នុងទិសភាគណា ខ្ញុំកាន់បបរ
 ដោយដៃណា ខ្ញុំម្ចាស់ប្រាប់ផ្លូវដោយដៃនោះ ខ្ញុំមិនបានកាន់បបរ
 ដោយដៃណា ខ្ញុំមិនប្រាប់ផ្លូវដោយដៃនោះទេ ទិសភាគនុះងង
 ហើយ ជាផ្លូវនៃយាវមជ្ឈគ្រាម អ្នកចូរជើងផ្លូវដឹកប្រាក់នុះចុះ ។

ចប់ អមរាទេវបញ្ហា ទី ២ ។

អក្ខរកថា ខ្លឹមសារ បរិសុទ្ធា

សិគាលដាតកំ

[១១៣] ស ឌុយា សិ សិ តាល ស្ស សុរា មីត ស្ស ព្រា ហ្ន ណា
សិ ឃ្លី កា ធិ ស តំ ធិ តុ តុ តោ តិ ស ស តា ឌុ វតិ ។
សិគាលដាតកំ តតិយំ ។

មិតបិដ្ឋិដាតកំ

[១១៤] ត ហុ ចិ ឆ្លី អ ឃ្ល ចិ ឆ្លី ច ឌុ កោ ដាលេ អ ត ជ្ឈ វេ
មី ត ចិ ឆ្លី អ មោ ចេ សិ ឌុ កោ ត តុ ស មា ត តា តិ ។
មិតបិដ្ឋិដាតកំ បតុត្ថំ ។

អនុសាសិកដាតកំ

[១១៥] យាយ^(១) កា ម ឌុ សា ស តិ ស យំ លោ លុ ឃ្ល ចា វ ធិ
សា យំ វិ ម តុ តា សេ តិ ហ តា ច ត្រួ ធិ សា លី កា តិ ។
អនុសាសិកដាតកំ បព្វមំ ។

១ ម. យាយពោ ។

ឯកនិពន្ធ បំរើសិក្ខ ទី ១២

សីគាលដ្ឋាតក

[១១៣] (រុក្ខទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលប្រាហ្មណ៍ អ្នកជឿពាក្យ
ចចកដែលដឹកស្កកដូចម្តេចបាន (សូម្បីសម្បក) ខ្យងចំនួនមួយរយ
មិនមានទេ តើ កហាបណៈពីររយ នឹងមានមកអំពីទីណា ។

ចប់ សីគាលដ្ឋាតក ទី ៣ ។

មិតិចិន្តិដ្ឋាតក

[១១៤] (ព្រះសាស្តាគ្រាស់ថា) ត្រីឈ្មោះពហុចិន្តី នឹងអប្បចិន្តី^(១) ទាំង
ពីរ បានជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ ត្រីឈ្មោះមិតិចិន្តី^(១) បានដោះ
ឲ្យរួចខ្លួន ត្រីទាំងពីរ បានដួបគ្នាក្នុងទឹកនោះ ។

ចប់ មិតិចិន្តិដ្ឋាតក ទី ៤ ។

អនុសាសិកដ្ឋាតក

[១១៥] (បក្សីជាធំពោធិសត្វ ពោលថា) មេបក្សីណា ប្រៀនប្រដៅនូវ
បក្សីដទៃ តែជាអ្នកប្រព្រឹត្តលោភ ដោយខ្លួនឯង មេបក្សីនោះ
ដេកបាក់ស្លាប ដូចជាសត្វសាលីកា ដែលកង់កំនហើយ ។

ចប់ អនុសាសិកដ្ឋាតក ទី ៥ ។

១ ត្រី ៣ មួយគិតប្រើម មួយគិតពិច មួយគិតល្មម ។

ទ្រព្យបដិវាតកំ

[១១៦] អតិករមករាវាយ បយ្ហោម្បេនំ ន រុទ្ធាតិ
ចនុត្តេ សង្ឃយេត្វាន បព្ភាយាយសិ អាវុតោតិ ។
ខុទ្ទកនិកា ធម្មំ ។

តិច្ឆិវដិវាតកំ

[១១៧] អច្ចុត្តតា អតិពលតា អតិវេលំ បកាសិតា
វាចា ហានតិ ធម្មេនំ តិច្ឆិវំ វាតវស្សុតន្តិ ។
តិច្ឆិវដិវាតកំ សុត្តមំ ។

វិជ្ជិកដិវាតកំ

[១១៨] នាចំន្តយន្តោ បុរិសោ វិសេសេបដិកច្ឆតិ
ចិន្តិតស្ស ដលំ បស្ស បុត្តោស្មំ វេនពន្ធនាតិ ។
វិជ្ជិកដិវាតកំ អដ្ឋមំ ។

សុត្តន្តបិដក ទុព្វចណ្ឌកថា ជាតក

ទុព្វបណ្ឌិតក

(១១៦) (ភូនសិស្សពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រលោកអាចារ្យ អំពើ
ដែលធ្វើជ្រុលនេះ មិនគាប់ចិត្តខ្ញុំទេ លោកបានតែវែងវែងទី ៤
ហើយត្រូវលំពែងទី ៥ មុតហើយ ។

ចប់ ទុព្វចណ្ឌក ទី ៦ ។

តិរិវណ្ឌិតក

(១១៧) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) វាចាដែលខ្ពស់ហួស ខ្លាំងហួស
ពោលហួសកាលវេលា រមែងសម្លាប់បុគ្គលពាល អ្នកឥតបញ្ញា
ដូចជាវាចាដែលសម្លាប់ ខ្យល់សត្វទទាដែលរងវាហួស ។

ចប់ តិរិវណ្ឌិតក ទី ៧ ។

វិជ្ជកណ្ឌិតក

(១១៨) (ហោបពោធិសត្វ ពោលថា) បុរសកាលមិនបានវិគិត រមែង
មិនបានសម្រេច ខ្យល់គុណវិសេសឡើយ អ្នកចូរយើញផលនៃ
ទុប្បាយដែលខ្ញុំគិតហើយ ព្រោះខ្ញុំរួចអំពីសេចក្តីស្លាប់នឹងចំណង ។

ចប់ វិជ្ជកណ្ឌិតក ទី ៨ ។

ឯកវិញ្ញាណ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិស័រញ្ជោ

អកាលវារីជាតកំ

[១១៧] អមាតា បិគុសិវំឡោ អនា ចរិយ តុលេ វសំ
 នាយំ កាលមកាលំ វា អភិជាតានិ កុក្កុដោតិ ។
 អកាលវារីជាតកំ សមំ ។

ពន្ធនមោក្ខជាតកំ

[១២០] អពន្ធា វត្ត ពជ្ឈន្តិ យត្ត ពាលា បកាសវេ
 ពន្ធា បិ វត្ត មុច្ឆន្តិ យត្ត ដីវា បកាសវេតិ ។
 ពន្ធនមោក្ខជាតកំ វសមំ ។
 បរិស័រញ្ជោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

តិស្ស្យុទ្ធានំ

អថ គប្បនក សត្តវំ តិសសនំ
 ពហុចិណ្ឌិ សាសិកាយានិកាវ
 អតិវេល វិសេសមនា ចរិយោវ
 ដីវា បកាសវេតេន ទស ។

ឯកនិបាត ហំសិវគ្គ ទី ១២

អកាលារវិជ្ជាតក

(១១៧) (អាចារ្យទិសាប្បាមោក្ខរោធិសត្វ ពោលថា) មាន់នេះ ចំរើន
នៅក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល មិនមែនជាមាតាបិតា កាលនៅក្នុង
គ្រួសារនៃបុគ្គលមិនមែនជាអាចារ្យ វែមន៍មិនដឹងច្បាស់នូវកាល
គួររងារ ឬកាល មិនគួររងារ ។

ចប់ អកាលារវិជ្ជាតក ទី ៧ ។

ពន្ធនមោក្ខជ្ជាតក

(១២០) (បុរោហិតរោធិសត្វ ពោលថា) ជនពាលទាំងឡាយ ពោលក្នុង
ទីណា ពួកជនដែលមិនទាន់ជាប់ វែមន៍ជាប់នៅក្នុងទីនោះ អ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលក្នុងទីណា ពួកជនសូម្បីជាប់ហើយ
វែមន៍រួចក្នុងទីនោះ ។

ចប់ ពន្ធនមោក្ខជ្ជាតក ទី ១០ ។

ចប់ ហំសិវគ្គ ទី ១២ ។

ឧទ្ទាននៃហំសិវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីគម្រោងបណ្ណា ១ សង្ខារ ១ រយកហាបណៈ ១ ត្រី
ឈ្មោះពហុចិន្តិ ១ មេធាក្សី ១ អំពើដែលធ្វើជ្រុល ១ ហួសវេលា ១
គុណវិសេស ១ មាន់គ្មានអាចារ្យ ១ អ្នកប្រាជ្ញពោល ១ ត្រូវជា ១០ ។

កុសតាឡិវិគោ

កុសតាឡិជិតកំ

(១២១) ករេ សវិត្តោ អថវាបិ សេដ្ឋោ
និហំនកោ វាបិ ករេយ្យ ឯកោ
ករេយ្យមេតេ ព្យសនេ ឧត្តមត្ថំ
យថា អហំ កុសតាឡិ រុតាយន្តិ ។

កុសតាឡិជិតកំ បឋមំ ។

ទុម្មេធជិតកំ

(១២២) យសំ លទ្ធាន ទុម្មេនោ អនត្ថំ ចរតិ អត្តនោ
អត្តនោ ច ចរេសត្វា ហិសាយ បដិបជ្ជតីតិ ។

ទុម្មេធជិតកំ ទុតិយំ ។

កុសលាឡិវិត

កុសលាឡិជាតក

[១២១] (ក្រូទៅតា ពោលថា) ជនសេស្តាក្តី ទាំងជនប្រសើរជាងក្តី គប្បី
 ធ្វើ (នូវមិត្តធម៌) សូម្បីជនម្នាក់ជាអ្នកថោកទាប ក៏គប្បីធ្វើ (នូវ
 មិត្តធម៌ដែរ) ព្រោះមិត្តទាំងនោះ គប្បីធ្វើនូវប្រយោជន៍ដ៏ទុត្តម
 ក្នុងកាលដែលមានសេចក្តីវិនាស ដូចជាខ្ញុំជាទៅតា ឈ្មោះកុស-
 នាឡិ នឹងទៅតា ឈ្មោះរុច្ចា ធ្វើនូវប្រយោជន៍ដ៏ទុត្តម (ក្នុង
 កាលដែលមានសេចក្តីវិនាស) ។

ចប់ កុសលាឡិជាតក ទី ១ ។

ទុម្មេធជាតក

[១២២] (ទ្រម៉កដំរី ពោលថា) បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា បានយសបរិវារហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តនូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ទាំងប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 ហៀតហៀនដល់ខ្លួនឯងផង ដល់ជនទាំងឡាយដទៃផង ។

ចប់ ទុម្មេធជាតក ទី ២ ។

នង្គលីសដាតកំ

[១២០] អសត្តត្ថ តាមី វាចំ ពាលោ សត្តត្ថ ភាសតិ
 នាយំ ននី វេទិ ន នង្គលីសំ (១)
 ននិប្បយំ មពាតិ នង្គលីសន្តិ ។
 នង្គលីសដាតកំ ធម៌យំ ។

អម្ពដាតកំ

[១២២] វាយមេដេវ បុរិសោ ន និព្វិទ្កេយ្យ បណ្ឌិតោ
 វាយាមស្ស ដលំ បស្ស កុត្តា អម្ពា អនិវហន្តិ ។
 អម្ពដាតកំ ចតុន្តំ ។

កដិហាកដាតកំ

[១២៥] តហុម្បិ សោ វិកត្តេយ្យ អញ្ញំ ជនបទំ គគោ
 អន្ធាគន្ធាន ទ្ធសេយ្យ កុញ្ញ គោគេ កដិហា កាតិ ។
 កដិហាកដាតកំ បញ្ចមំ ។

១ ម. នាយំ ទនិសង្គលីសំ ។

ឯកនិកាយ កុសលាប្បវត្ត ទី ១៣

នង្គលីសជាតក

(១២៣) (អាចារ្យទិសាបារមោក្ខពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលពាល
រមែងពាលនូវវាចា ដែលមិនទូទៅក្នុងវត្ថុទាំងពួង ក្នុងទីទាំង
ពួង មាណពនេះមិនស្គាល់ទឹកដោះដូរ មិនស្គាល់ចន្ទាលនង្គីល
ឡើយ ទើបសំគាល់នូវទឹកដោះដូរនឹងទឹកដោះស្រស់ ថាជា
ចន្ទាលនៃនង្គីលទៅវិញ ។

ចប់ នង្គលីសជាតក ទី ៣ ។

អម្ពជាតក

(១២៤) (តាបសពោធិសត្វពោលថា) បុរសជាបណ្ឌិតគប្បីប្រឹងប្រែងមិនគប្បី
គុញគ្រាន់ឡើយ អ្នកចូរឃើញផលនៃសេចក្តីព្យាយាមដ៏ជាក់ស្តែង
(ព្រោះ) ផ្លែស្វាយទាំងឡាយជាដើម ដែលពួកឥសីបរិភោគហើយ ។

ចប់ អម្ពជាតក ទី ៤ ។

កណ្តាហកជាតក

(១២៥) (ធីតានៃសេដ្ឋី ពោលថា) ទាសៈឈ្មោះកណ្តាហកនោះ ទៅកាន់
ជនបទដទៃ ពោលអ្នកនូវពាក្យច្រើន សេដ្ឋីជាម្ចាស់មកតាម
(ម្តងទៀត) គប្បីប្រទូស្តមិនខាន ម្ចាស់កណ្តាហកៈ អ្នកចូរបរិភោគ
នូវភោគៈទាំងឡាយទៅ ។

ចប់ កណ្តាហកជាតក ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

អសិលកុណជានិកំ

[១២៦] តទេវេកស្ស^(១) កកល្យាណំ តទេវេកស្ស ចាបកំ
តស្មា សត្វំ ន កកល្យាណំ សត្វំ វាបំ ន ចាបកន្តិ ។

អសិលកុណជានិកំ ធម្មំ ។

កលណ្ណកជានិកំ

[១២៧] តេ ទេសា តាណិ វត្ថុនំ អហព្វា វនតោចរោ
អនុវិច្ឆិ ខោ នំ កល្លោយ្យំ បរិ ចំ កលណ្ណកាតិ ។

កលណ្ណកជានិកំ សន្តមំ ។

មូសិកជានិកំ

[១២៨] យោ វេ ធម្មទ្ធីនំ កត្វា និគុយ្លោ ចាបមាចវេ
វិស្សាសយេត្វា ភូតាណិ តិច្ឆារម្មាម នំ វត្ថុនំ ។

មូសិកជានិកំ^(២) ធម្មំ ។

១ ម. តទេវេកស្ស ។ ២ ម. ពិទ្ធករវិចជានិកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

អសីលក្ខណជាតក

(១២៦) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ពោលថា) ការកណ្តាស់នោះ របស់បុគ្គល
ខ្លះល្អ ការកណ្តាស់នោះ របស់បុគ្គលខ្លះអាក្រក់ ហេតុនោះការ
កណ្តាស់មិនមែនល្អទាំងអស់ មិនមែនអាក្រក់ទាំងអស់ទេ ។
ចប់ អសីលក្ខណជាតក ទី ៦ ។

កលណ្ណកជាតក

(១២៧) (កូនសេក ពោលថា) នោះជាប្រទេស នោះជាទឹកថ្លៃង (គឺផ្ទៃ
នៃទាសី) សូម្បីខ្ញុំជាសត្វគោចរ ក្នុងព្រៃ (គង់ដឹងដំណើរខ្លះ
ម្ចាស់ទាំងឡាយរបស់អ្នក) រកឃើញហើយចាប់អ្នកមិនខាន
ម្នាលកលណ្ណកៈ អ្នកចូរផឹកនូវទឹកដោះ ។
ចប់ កលណ្ណកជាតក ទី ៧ ។

មូសិកជាតក

(១២៨) (កណ្ត រពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលអ្នកបិទបាំងទោសណា
ធ្វើនូវធម៌ឲ្យជាទង់ជ័យ ញ៉ាំងសត្វទាំងឡាយឲ្យទុកចិត្ត ហើយ
ប្រព្រឹត្តនូវអំពើអាក្រក់ វត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ពិឡារវត្ត
(វត្តនា) ។

ចប់ មូសិកជាតក ទី ៨ ។

ឯកនិបាតេ ពេរសមោ កុសតាឡិវត្តោ

អត្ថិកជាតកំ

[១២៧] នាយំ សិខា បុញ្ញហោតុ យាសហោតុ អយំ សិខា
 នន្ត្រ្យកណាមំ យាតិ អលន្តោ ហោតុ អត្ថិកាតិ ។
 អត្ថិកជាតកំ វេមំ ។

កោសិយជាតកំ

[១៣០] យថា វាចា ច កុញ្ញសង្ក យថា កុត្តញ្ច ព្យាហរ
 ឧកយន្តេ ន សមេតិ វាចា កុត្តញ្ច កោសិយេតិ ។
 កោសិយជាតកំ វេសមំ ។

កុសតាឡិវត្តោ^(១) ពេរសមោ ។

តិស្ស្យុទ្ធានំ

កុសតាឡិវត្តិយោ ច យសំ
 នន្ត្រ្យមម្ព កកជាហក បញ្ចមកោ
 អថ ថាប សខិវ តិឡ្យវតិ
 សិខិ កោសិយ សុយនេន ទស ។

១ ម. សវត្តវត្តោ ។

ឯកសិបត កុសនាធិវិទ្ធិ ទី ១៣

អត្ថិកិដាតក

(១២៩) (កណ្ណរោធិសត្វ ពោលថា) កំបោយនេះមិនមែនមាន ព្រោះ
ហេតុនៃបុណ្យទេ កំបោយនេះមាន ព្រោះហេតុតែគ្រឿង
បរិភោគ ការរាប់ដោយកន្ទុយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ នៃអត្ថិកៈ ការ
នៅរួមគ្នាគួរដល់អ្នកហើយ ។

ចប់ អត្ថិកិដាតក ទី ៩ ។

កោសិយដាតក

(១៣០) (ព្រាហ្មណ៍ដាប្តី ពោលថា) នាងចូរហិភោគឲ្យដូចជាសំដី ចូរ
លេប (ថ្នាំ) ឲ្យដូចជាបាយដែលនាងស៊ីហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ដាតោសិយគោត្រ (ព្រោះ) វាបានឯកត្តដែលនាងហិភោគហើយ
ទាំងពីរ(នេះ)មិនស្មើគ្នាទេ ។

ចប់ កោសិយដាតក ទី ១០ ។

ចប់ កុសនាធិវិទ្ធិ ទី ១៣ ។

ឧទ្ទាននៃកុសនាធិវិទ្ធិនោះ គឺ

និយាយអំពីកុសនាធិវិទ្ធិជាតក ១ យស ១ ទឹកដោះដូរ ១ ស្វាយ ១
ទាសៈ រឈ្មោះកងហកៈដាគំរប់ប្រាំ ១ ទឹកដោះស្រស់ ១ វិទ្យារវត្ត ១
ចចកមានកំបោយ ១ កណ្ណាសំអាត្រក់ ១ ព្រាហ្មណ៍ដាតោសិយ-
គោត្រ ១ ត្រូវជា ១០ ។

អសម្បទានវិគ្គោ

អសម្បទានជាតកំ

(១៣១) អសម្បទានេនំនីតវិស្ស

ពាលស្ស មិត្តានំ កលី កវន្តំ

តស្មា ហារមិ កុស្សមឡ្យមាជំ

មា មេ មិត្តំ កិដ្ឋិតុ សស្សតាយន្តំ ។

អសម្បទានជាតកំ បឋមំ ។

បញ្ចកិរុកជាតកំ

(១៣២) កុសល្យមទេសេ ជិតិយា នឡ្យយេ ច

អវត្តតត្តា^(១) កយកិរុតាយេ ច

ន វត្តសំនំ វសមាគមម្ម^(២)

ស សោត្តិកាកោ មហតា កយេន មេតិ ។

បញ្ចកិរុកជាតកំ ទុតិយំ ។

១ ម. អនិវត្តិត្តា ។ ២ ម. វសមាគមម្មសេ ។

អសម្បទានវិគ្គ

អសម្បទានជាតក

១៣១) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) ការរាប់អានទាំងឡាយ របស់ជន
 ពាល រមែងទៅជាទោស ព្រោះតែមិនទទួលនូវវត្ថុ តាមមាន
 តាមបាន ព្រោះហេតុនោះបានជាយើងខ្ញុំ នាំយកសំដីស្រូវកន្លះ
 មានៈ (៤នាឡិ) មក កុំឲ្យការមេត្រីរាប់អានរបស់យើង បែក
 បាក់ទៅឡើយ សូមឲ្យការមេត្រីរាប់អាននេះនៅទៀងទាត់ ។

ចប់ អសម្បទានជាតក ទី ១ ។

បញ្ចក្ខរកជាតក

១៣២) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ពោលថា) យើងមិនបានលះក្នុងដំណាច
 នៃពួកយក្ខិនឡើយ ព្រោះមានសេចក្តីព្យាយាមដ៏មាំ ក្នុងឧបាយ
 គ្រឿងណែនាំរបស់ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ជាអ្នកឈ្លាសផង ព្រោះភាព
 ជាអ្នកគ្របសង្កត់សេចក្តីខ្លាច នឹងសេចក្តីតក់ស្លុតផង សុវត្ថិភាព
 ចាកភ័យដ៏ធំនោះ មានដល់ខ្ញុំ ។

ចប់ បញ្ចក្ខរកជាតក ទី ២ ។

ឯកភាពគេ កុំស្រមៃ អសប្បបរមា

យតាសនដ្ឋិតិ

[១៣៣] ខេមំ យហី តត្ថ អរិ ឧទ្ទិរតោ(១)

ធិត្តស្ស មជ្ឈេ ជលតេ យតាសនោ

ន អជ្ជ វាសោ មហាយោ មហ្មរុហេ

ធិសា កជញ្ជេ សរណជ្ជ នោ កយេន្ទិ ។

យតាសនដ្ឋិតិ គតិយំ ។

ឈានសោធនដ្ឋិតិ

[១៣៤] យេ សត្តានោ តេបិ ធិត្តតា

យេបិ អសត្តានោ តេបិ ធិត្តតា

ឯតំ ឧកយំ វិវជ្ជយ

តំ សមាបត្តិ សុខំ អនុត្តណ្ណំ ។

ឈានសោធនដ្ឋិតិ បក្កន្តំ ។

១ ម. ឧទ្ទិរតោ ។

ឯកនិទាន អសម្មាទានវង្ស ទី ១៤

យតាសនជាតិក

(១៣៣) (ស្តេចបក្ស្រពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីក្សេមក្សានមាននៅ
លើខ្នងទឹកណា លើខ្នងទឹកនោះ មានសត្រូវកើតហើយ
ព្រោះភ្លើងនេះត្រង់ពាក់កណ្តាលនៃទឹក ទីពាស្រ័យនៅ (នៃពួក
យើង) លើដើមឈើ (ដែលដុះ) លើផែនដីធំ ក្នុងថ្ងៃនេះគ្មានទេ
អ្នកទាំងឡាយ បូកទៅកាន់ទិសឯទៀតទៅ ថ្ងៃនេះភ័យកើតឡើង
ដល់យើងទាំងឡាយ អំពីឈើជាទីពឹងហើយ ។

ចប់ យតាសនជាតិក ទី ៣ ។

ណាសសោធនជាតិក

(១៣៤) (បហាព្រហ្មពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកសត្វណា មានសញ្ញា
ពួកសត្វនោះ ក៏ទុគ៌ិត (មិនបានសមាបត្តិ) ពួកសត្វណាមិនមាន
សញ្ញា ពួកសត្វនោះក៏ទុគ៌ិត អ្នកបូករៀនរូសត្វទាំងពីរពួកនោះ
ចេញ សុខដែលកើតអំពីសមាបត្តិនោះ ឈ្មោះថា មិនមាន
ទីទួលគឺ កិលេសឡើយ ។

ចប់ ណាសសោធនជាតិក ទី ៤ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិក

បដ្ឋានិកជានិក

[១៣៥] ចន្ទានិកំ សុរិយាភត្តា យោធិ បញ្ចាយ តានតិ
អវិនុត្តេន ឈានេន ហោតិ អាកស្សបទោតិ ។

បញ្ចានិកំ បញ្ចមំ ។

សុវណ្ណហំសជានិក

[១៣៦] យំ លទ្ធិំ តេន គុដ្ឋតំ អតិលោកោ ហិ ចាបកោ
ហំសភដិ កហេត្វាន សុវណ្ណា បរិហាយតិកិ(១)។

សុវណ្ណហំសជានិកំ ឆដ្ឋំ ។

ពព្វជានិក

[១៣៧] យត្ថេកោ លកតេ ពព្វំ ទុតិយោ តត្ថ ជាយេតិ
តតិយោ ច ចតុត្ថោ ច ឥន្ទេន ពព្វុកា ពិលទ្ធិ។

ពព្វជានិកំ សត្តមំ ។

១ ម. បរិហាយចិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បន្ទាតជានិកាយ

(១៣៥) (បហាព្រហ្មពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះមាន
នូវកសិណ មានពន្ធដុំប្រះបន្ទ (ឧទាតកសិណ) មានពន្ធដុំប្រះ
អាទិត្យ(ប័តកសិណ)ដោយបញ្ញា បុគ្គលនោះ រមែងទៅកើតកង
អាភស្សរព្រហ្មលោក ដោយឈានមិនមានវិតក្កៈ (ទុតិយដ្ឋាន) ។

ចប់ បន្ទាតជានិកាយ ទី ៥ ។

សុវណ្ណហំសជានិកាយ

(១៣៦) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ទ្រព្យណា ដែលបុគ្គលមានមកហើយ
បុគ្គលគប្បីត្រួតអារដោយទ្រព្យនោះ ព្រោះថាសេចក្តីល្មោកហួស
ជារបស់លាមក (ដូចនាងព្រាហ្មណី) ក៏សាបសូន្យ ចាកមាស
ព្រោះចាប់ស្តេចហង្ស ។

ចប់ សុវណ្ណហំសជានិកាយ ទី ៦ ។

ពព្វជានិកាយ

(១៣៧) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ឆ្នាំ ១ មានកណ្តុរ កងទីណា ឆ្នាំណា
គំរប់ពីរគំរប់បីគំរប់បួន រមែងកើតកងទីនោះ ឆ្នាំទាំងនោះ(ប្រហារ)
នូវវន្តនេះ ហើយដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ។

ចប់ ពព្វជានិកាយ ទី ៧ ។

អរិយធម៌ បុរសមោ អសម្បទានវគ្គោ

គោដជំពូក

[១៣៨] តិរ្កិ ជដាហិ ធុរ្មេន តិរ្កិ អដិទសាដិយា
អត្តន្តរន្តេ គហាទំ ពាហារំ បរិមជ្ឈសីតិ ។

ពោជជំពូក អដ្ឋមំ ។

ឧភពោរដិជំពូក

[១៣៩] អត្តំ ភិណ្ឌា បដោ ធនដ្ឋោ សធីតេហោ ប ភណ្ឌាទំ
ឧភតោ បធុដ្ឋកម្មន្តា ឧទកម្មំ បលកម្មំ ហតិ ។

ឧភពោរដិជំពូក ឧដ្ឋមំ ។

កាកជំពូក

[១៤០] ទិច្ចំ ឧត្តិក្កហនយា សព្វលោកវិហោសកា
តស្សា នេសំវសា ទត្តិ កាកា ធម្មាត ព្រាតិទិច្ចំ ។

កាកជំពូក ទសមំ ។

អសម្បទានវគ្គោ បុរសមោ ។

ឯកនិកាយ អសម្បទានវគ្គ ទី ១៤

គោដដាតក

(១៣៨) (ទន្សែងពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់តាបស គឺតបញ្ញា
ប្រយោជន៍អ្វីដោយដង្ការបស់អ្នក ប្រយោជន៍អ្វីដោយវិស្សកខ្លា
យំរបស់អ្នក ព្រោះគ្រឿងសាំញ៉ាំដោយ (រតនាទិក្ខុលេស) មាន
ខាងក្នុងរបស់អ្នក អ្នកខំដុះខាតវត្ថុខាងក្រៅទេ ។

ចប់ គោដដាតក ទី ៨ ។

ឧភិកោភដដាតក

(១៣៩) (ក្រូកទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) ក្រែកទាំងឡាយបែកធ្លាយហើយ
សំពត់បាត់ហើយ ការឈ្លោះ ក៏មានក្នុងផ្ទះនៃស្រ្តីជាសំឡាញ់
ការងារទាំងឡាយខូចទាំងស្រុងខាង គឺក្នុងទឹកផង លើលោកផង ។

ចប់ ឧភិកោភដដាតក ទី ៩ ។

កាកដាតក

(១៤០) (ក្រែកពោធិសត្វ ពោលថា) ក្រែកទាំងឡាយ ជាសត្វមាន
ហឫទ័យភ្ញាក់ផ្អើលជានិច្ច ជាសត្វបៀតបៀនមនុស្សលោកទាំង
ពួង ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្លាញ់រាវនៃពួកក្រែក ជាញាតិ
របស់យើងទាំងនោះ មិនចេះមានឡើយ ។

ចប់ កាកដាតក ទី ១០ ។

ចប់ អសម្បទានវគ្គ ទី ១៤ ។

លុត្តរិក្ខបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស វិចិត្រំ

តិស្សុទ្ធានំ

ឥតីតារា វត្តសិ ខេមិយោ ច

បរោសតបញ្ញោន អាកស្សរោ បុន

អថ ហិសវុត្តម ពត្ត ជនី

បដនដ្ឋត កាតវរោន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ពិភព

ឧទ្ធាននៃអសប្បទានវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីវត្ថុតាមមាន តាមមាន ១ យក្ខិនី ១ ទីរក្សម ១ ពាក-
 ស្សរមហាព្រហ្មដូចក្នុងបរោសតបញ្ញា ១ ពាកស្សរមហាព្រហ្ម
 ១ទៀត ហង្សទុត្តមប្រសើរ ១ គ្នា ១ ជដា ១ ព្រានបាត
 សំពត់ ១ កែក ១ ត្រូវជា ១០ ។

កកណាករិគោ

គោធដាតកំ

[១៤១] ន ចាបជនសំសេរី អច្ចុន្តសុខមេធាតិ
តោនាគុណំ កកណាករិ កាលី ចាបេតិ អន្តនង្គិ ។

គោធដាតកំ បឋមំ ។

សិដ្ឋាលដាតកំ

[១៤២] ឯតំ ហិ តេ ធុរាជានិ យំ សេសិ មតសាយិនិ
យស្ស តេ កត្ត្យមា នស្ស ហត្ថា ធន្យោ នម្មត្តតិ ។

សិដ្ឋាលដាតកំ ទុតិយំ ។

វិរោចនដាតកំ

[១៤៣] លសី ច តេ និប្បលីតា មត្តកោ ច មទាលីតោ
សញ្ញា តេ វេសុកា កត្តា អម្មិ ខោ ភ្នំ វិរោចសីតិ ។

វិរោចនដាតកំ តតិយំ ។

កកណ្តាករិត្ត

គោរពដាតក

(១៤១) (ស្តេចទន្ស៊ីរោងសត្វ រោលថា) បុគ្គលអ្នកសេពគប់ឡូជនបាប
 រមែងមិនដល់ ឡូសេចក្តីសុខពិតទេ ដូចជាគ្រកូលទន្ស៊ីរមិន
 បានសេចក្តីសុខ ព្រោះគ្រគួត រមែងញ៉ាំងខ្លួនឲ្យដល់ ឡូ
 សេចក្តីវិនាស ។

ចប់ គោរពដាតក ទី ១ ។

សិរិដ្ឋាលដាតក

(១៤២) (ស្តេចចបករោងសត្វ រោលថា) អ្នកដេកធ្លីពុតជាស្លាប់
 ដោយហេតុណា ហេតុរបស់អ្នកនេះ ដឹងបានដោយក្រក តែដំបង
 មិនរហូតអំពីដៃរបស់អ្នក កំពុងចាប់កាន់នោះ ។

ចប់ សិរិដ្ឋាលដាតក ទី ២ ។

វិរោចនដាតក

(១៤៣) (កេសរសីហារោងសត្វ រោលថា) ខ្លួនក្បាលរបស់អ្នកធ្លាយ
 ចេញផង រលាក្បាលរបស់អ្នកបែកធ្លាយផង ផ្លឹងជំនីរទាំងអស់
 របស់អ្នកដំបាប់បាក់ហើយផង ក្នុងថ្ងៃនេះ អ្នកនៅរុនរៀងអ្វីទៀត ។

ចប់ វិរោចនដាតក ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

នង្គជំពូកំ

(១៤៤) មហុម្មេតិ អសត្តិ ជាតវេន
 យន្តំ វាលនិទានិប្បជយាម
 មំសារហស្ស ឧត្តជ្ជ មិសិ
 នង្គជ្ជម្បិ កវំ បដិក្កហានុតិ ។

នង្គជំពូកំ ចតុត្ថំ ។

រាជជំពូកំ

(១៤៥) នត្ថំ រាជ វិជានាសិ អឱ្យរត្តេ អនាគតេ
 អព្យាយតិ វិលបសិ វិរត្តេ កោសិយាយនេតិ ។

រាជជំពូកំ ចព្វមំ ។

កាកជំពូកំ

(១៤៦) អបិ នុហនុកា សន្តា មុខញ្ច បរិសុស្សតិ
 ឱរមាម ន ទារម ប្តូរតេវ មហោនដិតិ ។

កាកជំពូកំ^(១) ធម្មំ ។

១ ម. សមុទ្ធកាកជំពូកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

នង្គជំរិតក

(១៤៤) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលភ្នំនឹង ជាអសប្បវរស យើង
នឹងចូលជាអ្នកដោយកន្ទុយណា កន្ទុយប៉ុណ្ណោះច្រើនហើយ ក្នុង
ថ្ងៃនេះ សាច់មិនមានដល់អ្នកដ៏គួរដល់សាច់ទេ អ្នកដ៏ចំរើន ចូរ
ទទួលយកតែកន្ទុយចុះ ។

ចប់ នង្គជំរិតក ទី ៤ ។

រាជជំរិតក

(១៤៥) (សេកពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលរាជៈ អ្នករ៉មនីមិនដឹងច្បាស់
ថា ពួកមនុស្សប៉ុណ្ណោះ ក្នុងពេលពាក់កណ្តាលអប្រាត្រមិនទាន់
មកដល់ ពោលថាមានវត្តក្រមិនប្រាកដ នឹងខាងព្រាហ្មណ៍
ជាភោសិយគោត្រ អ្នកមិនមានតម្រេក(នឹងស្វាមីខ្លួន) ។

ចប់ រាជជំរិតក ទី ៥ ។

កាកជំរិតក

(១៤៦) (ពួកក្រែក ពោលថា) អើ ចង្ហាយើងក៏រោយ ទាំងមាត់ក៏ស្ងួត
ក្រៀមក្រោះ យើងមិនអាចបាចទឹក ក្នុងសមុទ្រឲ្យរឹងបានទេ
ព្រោះមហាសមុទ្រនៅតែពេញដដែល ។

ចប់ កាកជំរិតក ទី ៦ ។

ឯកនិយាយេ បណ្ណសមោ កកណ្ណកវិញ្ញោ

បុប្ផតជិតិ
១៨ ១

(១២៧) នយំទំ ទុក្ខំ អទុំ ទុក្ខំ យំ មំ តុទតំ វាយសោ
យំ សាមា បុប្ផតេន កត្តកំ នាទុកោសត្តិ។
បុប្ផតជិតំ សន្តមំ ។

សិដ្ឋាលជិតិ

(១២៨) នាហំ បុនំ ន ច បុនំ ន ចាបំ អបុនប្បុនំ
ហត្ថតោន្តិ បវេត្វាមិ តថា ហំ កយតដ្ឋិតោតិ ។
សិដ្ឋាលជិតំ អន្តមំ ។

ឯកបណ្ណជិតិ

(១២៩) ឯកបណ្ណោ អយំ វុក្ខោ ន ភុម្មា ចតុវដ្តលោ
ដលេន វិសតិយេន មហាយំ(១) កី កវិស្សត្តិ។
ឯកបណ្ណជិតំ នវមំ ។

១ ម. បហាយ ។

ឯកនិបាត កកណ្តារវគ្គ ទី ១៥

បុប្ផត្ថជានិកាយ

(១២៧) (បនុស្សទុគ្គត ពោលថា) ភ្នែកចោះអញ ដោយហេតុណា
 ហេតុនេះ មិនជាទុកទេ សេចក្តីទុកនោះ ក៏មិនមានដល់យើង
 ឡើយ ទុកមានដល់យើងនោះ ត្រង់ភិយាឈ្មោះសាមា មិន
 ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់ ដែលជ្រលក់ដោយទឹកដកគាំ ដើរមើល
 មហោស្រព ក្នុងវិទកតិក ។
 ចប់ បុប្ផត្ថជានិកាយ ទី ៧ ។

សិដ្ឋាលជានិកាយ

(១២៨) (បឋកពោធិសត្វ ពោលថា) យើង នឹងមិនចូលកាន់ពោះដំរី
 ទៀត យើងនឹងមិនចូលកាន់ពោះដំរីទៀត យើងនឹងមិនចូលកាន់
 ពោះដំរីញយៗទេ ព្រោះយើងត្រូវភ័យគម្រាមហើយ ដូច្នោះ ។
 ចប់ សិដ្ឋាលជានិកាយ ទី ៨ ។

ឯកបណ្ណជានិកាយ

(១២៩) (ឥសីពោធិសត្វ ពោលថា) ឈើនេះទើបតែនឹងមានស្លឹកតែមួយៗ
 ដុះអំពីផែនដី មិនទាន់ដល់ ៤ ធ្នាប់ មានវិជ្ជុដូចជាម្នាតិសទៅ
 ហើយ ចំណង់ឈើនេះធំឡើង នឹងដូចម្តេចទៅទៀត ។
 ចប់ ឯកបណ្ណជានិកាយ ទី ៩ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស វិភង្គ

សញ្ញាវិជោតកំ

(១៥០) អសន្តំ យោ បន្តណាតិ អសន្តំ ច្ចបសេវតិ

តមេវ យាសំ កុរុតេ ព្យាគ្រោ សញ្ញាវគោ យថាតិ។

សញ្ញាវិជោតកំ ។សមំ ។

កកណ្តារវគ្គោ^(១) បណ្ណាវសមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

សុខមេធនិ ទណ្ឌាវរោ ច បុន

លសិ វាលនិ បញ្ចមរាជវរោ

សមហោទនិ^(២) កត្តិក ពោន្តិ បុន

ចតុវង្គុល ព្យាគ្រាវរោ ទស ។

១ ម បាបសេវិនវគ្គោ ។ ២ ម បំសមហោទនិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានិកាយ

សញ្ញវិជ្ជាតក

(១៥០) (អាចារ្យទិសាបារមោក្ខតោធិសត្វ រោលថា) បុគ្គលណាលើក
ដំកើងនូវជន ជាអសប្បវសផង ចូលទៅសេពគប់នូវជន ជា
អសប្បវសផង ជនជាអសប្បវសនោះ រមែងធ្វើនូវបុគ្គល
នោះឯង ឲ្យទៅជាអាហារដូចខ្លានឹងសញ្ញវិមាណាត ។

ចប់ សញ្ញវិជ្ជាតក ទី ១០ ។

ចប់ កកណ្តកវគ្គ ទី ១៥ ។

ឧទ្ទាននៃកកណ្តកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីបុគ្គលដល់នូវសេចក្តីសុខ ១ ដំបងប្រសើរ ១ ខួរ
ក្បាល ១ កន្ទុយ ១ សេកឈ្មោះរាជៈដ៏ប្រសើរជាគំរប់ប្រាំ ១
សមុទ្រ ១ មហាស្រពវៃកត្តិក ១ ពោះដំរី ១ ឈើដុះ ៤ ធ្នាប់ ១
ខ្លាដ៏ប្រសើរ ១ ត្រូវជា ១០ ។

ឯកនិទានេ បណ្ណសមេ កកណ្ណករិត្តោ

តត្រ វិគ្គទានំ ភវិតិ ។

អបណ្ណាភិ ភិលវត្ត ករវេ
 កុលាភិ អគ្គកាមេន បញ្ចមិ
 អសីសោ ភិវត្ត វុណិ អចាយិ
 លិវត្តវត្តេន តេ ទស
 បរោសតំ ហិសិ សិវត្តំ អសម្មទិ
 ចាបសេវិវត្តោ ឯកនិទានមិ លង្កតំ ។

ឯកនិទានំ វិគ្គិតំ ។

ឯកនិបាត កកណ្តកវគ្គ ទី ១៥

ឧទាននៃវិគ្គមាណក្នុងឯកនិបាតនោះគឺ

អបណ្ណកវគ្គ ១ សីលវគ្គ ១ ករណីវគ្គ ១ កុលាវកវគ្គ ១
 អត្តកាយវគ្គ ជាគំរូប្រ្យោ ១ អសីសវគ្គ ១ ឥត្តិវគ្គ ១ វិរុណ-
 វគ្គ ១ អប្បាយមវគ្គ ១ លីតវគ្គ ១ ត្រូវជា ១០ បរោសត-
 វគ្គ ១ ហំសិវគ្គ ១ កុសនាឡិវគ្គ ១ អសម្បទានវគ្គ ១
 កកណ្តកវគ្គ ១ ក្នុងឯកនិបាតប្រដាប់ (ដោយវគ្គដូចខាងលើ) ។

ចប់ ឯកនិបាត ។

ទុក្ខនិបាតដ៏តក់

ទឡ្ហវិគ្គោ
ហិ

រាជោភិទដ៏តក់

(១៥១) ទឡ្ហំ ទឡ្ហស្សំ ខំបតិ ពល្ហុកោ មុនុនា មុនុំ

សាឡុម្មិ សាឡុនា ជេតិ អសាឡុម្មិ អសាឡុនា

ឯតានិសោ អយំ ភជា មត្តា ឧយ្យហិ សារថិ។

(១៥២) អត្តោធនេ ជិនេ កោតំ អសាត្ថំ សាឡុនា ជិនេ

ជិនេ កុណិយំ ទានេន សច្ចេនាលិកាវទិនិ

ឯតានិសោ អយំ ភជា មត្តា ឧយ្យហិ សារថីតិ។

រាជោភិទដ៏តក់ បឋមំ ។

ទូទៅវិធី
ហា

រាងោរវិទ្យាជាតក

(១៥១) (សារថីរបស់ព្រះបាទរាជាពោលថា ពោលថា) ព្រះបាទពោលថា:

វេមធីប្រានៃនូវរបស់មាំដល់បុគ្គលអ្នកមាំ ឈ្នះនូវបុគ្គលទន់ដោយ
កិរិយាទន់ ឈ្នះនូវសប្បុរស ដោយសប្បុរស ឈ្នះនូវអសប្បុរស
ដោយអសប្បុរស ព្រះរាជានេះ (មានសីលនឹងអាចារៈ)

ប្រាកដដូច្នោះ ម្ចាស់សារថី អ្នកចូរចៀសចេញអំពីផ្លូវទៅ ។

(១៥២) (សារថីរបស់ព្រះបាទពោលថា ពោលថា) ព្រះរាជាគប្បី

ឈ្នះបុគ្គលអ្នកក្រោធ ដោយសេចក្តីមិនក្រោធ គប្បីឈ្នះ
អសប្បុរស ដោយសប្បុរស គប្បីឈ្នះបុគ្គលកំណាញ់ ដោយ
ការឱ្យ គប្បីឈ្នះបុគ្គលអ្នកពោលពាក្យកុហក ដោយការ
ពោលពាក្យពិត ព្រះរាជានេះ (មានសីលនឹងអាចារៈ) ប្រាកដ

ដូច្នោះ ម្ចាស់សារថី អ្នកចូរចៀសចេញអំពីផ្លូវទៅ ។

សីគាលដាតកំ

- [១៥៣] អសមេត្តិភកម្មន្តំ ត្រីតាភិដិទានំ
 តានំ^(១) កម្មានិភយ្យន្តំ ឧត្តារំវជ្ជោហិតំ មុខ ។
- [១៥៤] សីហោច សីហនាទេន ទទ្ធកំ អភិនាទយំ
 សុត្វា សីហស្សំ ធិគ្រោសំ សិកាលោ ទទ្ធកេវំសំ
 ភីតោ សន្តាសមាទាទិ ហទយញ្ចស្ស អប្បលីតិ ។

សីគាលដាតកំ ទុតិយំ ។

ស្សករដាតកំ

- [១៥៥] ចតុប្បទោ អហំ សម្ម គ្រម្បិ សម្ម ចតុប្បទោ
 ឯហិ សម្ម ធិវត្តស្សុ កិណ្ណំ ភីតោ បលាយសិ ។
- [១៥៦] អសុចិ ប្លតិលោមោសិ ទុក្ខញ្ចោ វាសិ ស្វករ
 សចេ យុញ្ញតុកាមោសិ ជយំ សម្ម ទទាមិ តេតិ ។

ស្សករដាតកំ តតិយំ ។

១ ឬ. សាដិ ។

ទុក្ខនិរោធ ទឡ្ហវិញ្ញាណ ទី ១

សិគាលដាតក

(១៥៣) (រាជសីហ៍ពោធិសត្វ ពោលថា) ការនិរទាំងឡាយនោះ ញ៉ាំង
បុគ្គលអ្នកមានការនិរមិនបានពិចារណា ដោយគ្រឹមត្រូវ ឲ្យ
សំរេចដោយរូសរាន់ឲ្យក្តៅក្រហាយ ដូចជាវត្ថុក្តៅដែលបុគ្គល
ពមចូលទៅក្នុងមាត់ ។

(១៥៤) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) សីហៈ ញ៉ាំងក្នុងប្រាក់ឲ្យលាន់ព្នូឡាំង ដោយ
សីហនាទេ ចបកនៅក្នុងក្នុងប្រាក់ បានពូសម្លើងគីកកង នៃសត្វ
សីហៈហើយ ក៏ក៏យតក់ស្លុតបែកហឺយស្លាប់ ។
ចប់ សិគាលដាតក ទី ២ ។

សូករដាតក

(១៥៥) (សូករៈ ពោលថា) ម្នាលសំឡាញ់អ្នកមានធុរៈស្មើ ខ្ញុំមាន
ជើង ៤ ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកឯងក៏មានជើង ៤ ដែរ ម្នាល
សំឡាញ់ អ្នកចូរត្រឡប់មក អ្នកខ្លាច ឬ បានជារត់ចេញ ។

(១៥៦) (សីហៈពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលសូករៈ អ្នកមានកាយមិន
ស្អាត មានរោមប្រឡាក់ដោយវត្ថុស្អុយ មានក្លិនអាក្រក់បក់ទៅ
បើអ្នកចង់ច្បាំងគ្នា ម្នាលសំឡាញ់ យើងឲ្យដ៏យដល់អ្នកឯង ។
ចប់ សូករដាតក ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

ទូរគណិតកំ

(១៥៧) សធូរតានំ បវរោ បវដ្ឋោ
 សេលស្ស វណ្ណោន បមោក្ខមិច្ឆិ
 ព្រហ្មញ្ញ វណ្ណំ អបចាយមាទោ
 ពុក្កុត្តិតោ ទោ វិសហាមិ^(១) កោត្តុ ។

(១៥៨) សោ ព្រហ្មកុត្តោ ចំរមេវ ដីវ
 ទិព្យា ច តេ ទាតុភាវន្ត កត្តា
 សោ ព្រហ្មវណ្ណំ អបចាយមាទោ
 ពុក្កុត្តិតោ ទោ វិតរាសិ កោត្តុន្ត ។

រាជជានកំ បញ្ចុំ ។

ភក្កិណិតកំ

(១៥៩) ដីវ វស្សសតំ កត្ត អបរាទិ ច វីសតិ
 មា មិ បិសាទា ខាទន្តុ ដីវ ត្វំ សរទោសតំ ។

(១៦០) ត្វម្បិ វសស្សតំ ដីវ អបរាទិ ច វីសតិ
 វិសំ បិសាទា ខាទន្តុ ដីវ ត្វំ សរទោសតន្តំ ។

រាជជានកំ បញ្ចមំ ។

១ ម. វិពរមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ឱវគ្គជានិកាយ

១៥៧) (គ្រុឌ ពោលថា) ស្តេចនាគដ៏ប្រសើរជាងពស់ទាំងឡាយ មាន
កេទដូចជាតែកវដែលកើតអំពីថ្ម ប្រាថ្នាដើម្បីរួច បានចូលទៅ
ក្នុងសំពត់ស្ងៀកនេះ ខ្ញុំកោតក្រែងនូវបុគ្គលមានកេទដ៏ប្រសើរ
ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងបរិភោគ តែមិនអាចនឹងបរិភោគបាន ។

(១៥៨) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកមានបុគ្គលដ៏ប្រសើរគ្រប់
គ្រងហើយ ចូររស់នៅអស់កាលយូរ អាហារជាទិព្វទាំងឡាយ
ចូរកើតប្រាកដដល់អ្នក (ព្រោះថា) អ្នកកោតក្រែងនូវបុគ្គលមាន
កេទដ៏ប្រសើរ អ្នកប្រាថ្នានឹងបរិភោគ តែមិនអាចបរិភោគបាន ។

ចប់ ឧបទដាតក ទី ៤ ។

វិគ្គជានិកាយ

(១៥៩) (មាណពពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រគគ្គៈ សូមលោករស់
នៅអស់ ១២០ ឆ្នាំ បិសាចទាំងឡាយ ចូរកុំទំពាស្តីនូវខ្ញុំឡើយ
សូមលោករស់នៅអស់ ១២០ ឆ្នាំ ។

(១៦០) (បិសាចរស់ពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកចូររស់នៅអស់ ១២០ ឆ្នាំ
ដែរ បិសាចទាំងឡាយ ចូរទំពាស្តីនូវប៉ាពិស អ្នកចូររស់នៅ
អស់ ១២០ ឆ្នាំ ។

ចប់ វិគ្គជានិកាយ ទី ៥ ។

ទុកនិបាតេ បបហេ ទឡុវិញ្ញោ

អលីនបិត្តជានិក្ខំ

(១៦១) អលីនចិត្តំ និស្សាយ បហដ្ឋា មហត្ថំ ចម្ម

កោសលំ សេនាសន្តុដ្ឋំ ដីវត្តាហំ អតាហយំ ។

(១៧២) ឯស្សយ សម្មន្នោ ភិក្ខុ អាទ្ធុរិយោ

ការយំ កុសលំ ធម្មំ យោគត្តោមស្ស បត្តិយា

ចាបុណោ អនុបុត្រោ ន សត្វសំយោជនក្ខយន្តំ ។

អលីនបិត្តជានិក្ខំ ធម្មំ ។

គុណជានិក្ខំ

(១៦៣) យេន កាមំ បណាមេតិ ធម្មោ ពលវនំ មិតិ

ឡុន ធម្មំ វិជានាហំ ជានិ សរណតោ ភយំ ។

ទុកនិទាត វប្បវត្ត ទី ១

អលីនចិត្តជាតក

(១៦១) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) សេនាដ៏ច្រើន មានចិត្តរីករាយ ព្រោះ
ពាស្រ័យនូវអលីនចិត្តរាជកុមារ បានញ៉ាំងដំរីឲ្យចាប់យកព្រះ
បាទកោសលទាំងស្រីដែលមិនត្រេកអរហើយ ដោយរាជសម្បត្តិ
របស់ខ្លួនយ៉ាងណាមិញ ។

(១៦២) ភិក្ខុអកុបបិបូណិដោយនិស្ស័យ មានសេចក្តីព្យាយាមប្រាព្វហើយ
កាលចំរើននូវកុសលធម៌ ដើម្បីសម្រេចនូវព្រះនិព្វានជាទីក្រេម
ចាកយោគៈ គប្បីដល់នូវការអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងពួង
ដោយលំដាប់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ អលីនចិត្តនិទាត ទី ៦ ។

គុណជាតក

(១៦៣) (ចចក ពោលថា) អ្នកមានកំឡាំងបណ្តាញ(នូវបុគ្គលអ្នកសេព
គប់នឹងខ្លួន) តាមសេចក្តីប្រាថ្នាបាន បពិត្រស្តេចម្រឹគ(នេះ)ជា
ធម្មតានៃអ្នកមានកំឡាំង បពិត្រស្តេចម្រឹគ អ្នកមានច្រើន
ស្រួច លោកចូរដឹងចុះ មរណភ័យកើតហើយអំពីទីជាទីពឹង
(របស់យើង) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[១៦២] អបិ ចេបិ ទុព្វលោ មិត្តោ បិគ្គនម្មេស្ស តិដ្ឋតិ
សោ ញាតតោ ច ពន្ធិ ច សោ មិត្តោ សោ ច មេសខា
នាបិធំ មាតិមតាំវេ សិកាលោ មម ចាណនោតិ ។

គុណជានកំ សន្តមំ ។

សុហនុជានិកំ

[១៦៥] នយេទិំ វិសមសីលេន សោលោន សុហនុស្សហ
សុហនុបិ តាទិសោ យេវ យោ សោណស្ស សតោចរោ ។

[១៦៦] បត្តន្តិចា បកត្តេន ចិច្ចំ សន្តានខាទិចា
សមេតិ ចាបិ ចាបេន សមេតិ អសតាសត្តន្តិ ។

សុហនុជានិកំ អន្តមំ ។

សុត្តនិបិក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៦៤] (សីហៈពោធិសត្វ ពោលថា) ប្រសិនបើបិត្រមានកំឡាំងខ្សោយ
 តែតាំងនៅក្នុងមិត្រធម៌តាំងខ្សោយ បុគ្គលនោះហៅថាជាញាតិ
 ផង ជាដៅពង្សផង បុគ្គលនោះហៅថា មិត្រផង បុគ្គលនោះ
 ហៅថា សំឡាញ់របស់យើងផង ម្ចាស់មេម្រឹកមានចង្អុល មាន
 កុំមើលឆាយចចកឈ្មោល នឹងចចកញី ជាសំឡាញ់យើងឡើយ
 ព្រោះចចក ជាអ្នកឲ្យជីវិតដល់យើង ។

ចប់ គុណជាតក ទី ៧ ។

សុហានុណិក

[១៦៥] (អមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) សេះឈ្មោះសុហានុ ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់នេះ ជាមួយនឹងសេះឈ្មោះសោណៈ មិនមែនដោយ
 មារយាទមិនស្មើគ្នាទេ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិរបស់សេះឈ្មោះសោណៈ
 យ៉ាងណា សេះឈ្មោះសុហានុ ក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ ។

[១៦៦] អំពើរមែងស្មើគ្នាដោយការស្តុះទៅ នឹងការឃ្មើសយ្មន៍នឹងការទាំ
 កាត់នូវខ្សែដានិច្ច អំពើពាក្រក៏ស្មើគ្នា ដោយអំពើពាក្រក៏ ការ
 មិនរៀបរយស្មើគ្នា ដោយការមិនរៀបរយ ។

ចប់ សុហានុណិក ទី ៧ ។

មោហាតកំ

(១៦៧) ឧទេតយញ្ចក្កមា ឯករាជា
 ហរិស្សវណ្ណា បឋវិប្បកាសោ
 តំ តំ នមស្សមិ ហរិស្សវណ្ណំ បឋវិប្បកាសំ
 តយដ្ឋ កុត្តា វិហរេមុ ទិវសំ
 យេ ព្រាហ្មណា វេទកុ(១) សព្វធម្មេ
 តេ មេ នមោ តេ ច មំ ចាលយន្តុ
 នមកុ ពុទ្ធានំ នមកុ ពោជិយា
 នមោ វិមុត្តានំ នមោ វិមុត្តិយា
 ឥមំ សោ បរិត្តំ កត្វា មោរោ ចរតិ ឯសនា។

(១៦៨) អបេតយញ្ចក្កមា ឯករាជា
 ហរិស្សវណ្ណា បឋវិប្បកាសោ
 តំ តំ នមស្សមិ ហរិស្សវណ្ណំ បឋវិប្បកាសំ
 តយដ្ឋ កុត្តា វិហរេមុ វត្តំ

១ ម. វេទកុ ។

មោរវោតក

(១៦៧) (ក្លោកពោធិសត្វ ពោលថា) សុរិយទៅបុត្រណា ជាឯករាជ
 មានចក្ខុ មានសម្បុរដូចជាមាស មានពន្លឺផ្សាយទៅលើផែនដី
 កំពុងរះឡើង ខ្ញុំសូមនមស្ការនូវសុរិយទៅបុត្រនោះ អ្នកមាន
 សម្បុរដូចជាមាស មានពន្លឺផ្សាយទៅលើផែនដី ខ្ញុំសូមឲ្យ
 លោកគ្រប់គ្រងរក្សា អស់វេលាថ្ងៃក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រាហ្មណ៍ទាំង
 ឡាយណា សំរេចនូវវេទ ក្នុងធម៌ទាំងពួង សូមព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយនោះ ទទួលនូវការនមស្ការរបស់ខ្ញុំ សូមព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយនោះ រក្សានូវខ្ញុំ ការនមស្ការ ចូរមានដល់លោក
 អ្នកត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ការនមស្ការ ចូរមានដល់សេចក្តី
 ត្រាស់ដឹង ការនមស្ការ ចូរមានដល់លោកអ្នករួចទាំងឡាយ
 ការនមស្ការ ចូរមានដល់វិមុត្តិ ក្លោកពោធិសត្វនោះធ្វើបរិត្ត
 នេះរួចហើយ ទើបត្រាច់ទៅស្វែងរកអាហារ ។

(១៦៨) (សុរិយទៅបុត្រណា) ជាឯករាជមានចក្ខុ មានសម្បុរដូចជាមាស
 មានពន្លឺផ្សាយទៅលើផែនដី កំពុងរះស្ថិតទៅ ខ្ញុំសូមនមស្ការ
 នូវសុរិយទៅបុត្រនោះ អ្នកមានសម្បុរដូចមាស មានពន្លឺផ្សាយ
 ទៅលើផែនដី ខ្ញុំសូមឲ្យលោកគ្រប់គ្រងរក្សា អស់វេលាត្រីក្នុងថ្ងៃនេះ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតិ

យេ ព្រាហ្មណា វេទនុ សត្វធម្មេ
 តេ មេ នមោ តេ ច មំ ចាលយន្តិ
 នមន្តុ តុនា នំ នមន្តុ ពោជិយោ
 នមោ វិមុត្តានំ នមោ វិមុត្តិយោ

ឥមំ សោ បរិនិ តត្វា មោរោ វាសមតិ ប្បយ័តិ ។

មោរោតិ ធម៌ ។

វិនិលកជាតិ

[១៦៧] ឯវេមេ ទ្ធន រាជានំ វេទេហំ បិដិលត្តហំ
 អស្សា វេហន្តិ អាជ្ជោ យថា ហិសា វិនិលតិ ។
 [១៦៨] វិនិល ទុត្តំ ភជសិ អក្ខមី តាត សេវសិ
 តាមន្តកាជិ^(១)សេវស្ស ឯតំ ហតាលយំ តុវន្តិ ។

វិនិលកជាតិ ទសមំ ។

ទឡវិញ្ញោ បបមោ ។

១ ម. ពាមន្តកាជិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ពិសេក

ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា សំរេចនូវវេទ ក្នុងធម៌ទាំងពួង សូម
 ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ទទួលនូវការរមស្តាររបស់ខ្ញុំ សូម
 ប្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ រក្សានូវខ្ញុំ ការរមស្តារ ចូរមានដល់
 លោកអ្នកគ្រាន់ដឹងទាំងឡាយ ការរមស្តារ ចូរមានដល់
 សេចក្តីគ្រាន់ដឹង ការរមស្តារ ចូរមានដល់លោកអ្នករួច
 ទាំងឡាយ ការរមស្តារ ចូរមានដល់វិមុត្តិ ក្លោកពោធិសត្វ
 ធ្វើបរិត្តនេះរួចហើយ ទើបបានសម្រេចការនៅ ។

ចប់ មោរាជគក ទី ៩ ។

វិទីលករវិវាទក

(១៧៧) (កូនក្អែកកាត់ហង្ស ពោលថា) ហង្សទាំងឡាយ(រមែងនាំយើង)
 ឈ្មោះវិនិលករទៅបានយ៉ាងណាមិញសេះរាជានេយ្យទាំងឡាយ
 នាំនូវព្រះបាទវិទេហៈ អ្នកគ្រប់គ្រងក្រុងមិចិលាក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១៧៨) (ហង្សពោធិសត្វជាបិតា ពោលថា) ម្ចាស់ចៅវិនិលករ អ្នកគបរក
 នូវព្រៃក្នុងមានប្រកបផ្អៀត ម្ចាស់កូន អ្នកសេពនូវកន្លែងមិនបែន
 ជាទីរបស់អ្នក ៗ ចូរសេពនូវកន្លែងជាទីបំផុតនៃស្រុកចុះ ទីនោះ
 ជាលំនៅ របស់មាតាអ្នកហើយ ។

ចប់ វិទីលករវិវាទ ទី ១០ ។

ចប់ ទុទ្ទវគ្គ ទី ១ ។

ទុក្ខនិរតិ បឋមោ ទឡវិញ្ញា

តិស្ស្យទានំ

វរាណសី ទិដ្ឋ ភិក្ខុ ភិក្ខុវិញ្ញា

ឧបាសិកា បញ្ចមភិក្ខុវិញ្ញា

មហានិទម្មយាវ សិក្ខាសាស្ត្រ

សុហនុត្តម មោរា វិទីលំ ទិស ។

ទុកនិបាត ទឡវគ្គ ទី ១

ឧទ្ទាននៃទឡវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីព្រះបាទពលិត្តៈដ៏ប្រសើរ ១ ក្នុងប្រាក់ ១ សូករៈ ១
 នាគប្រសើរជាងពស់ ១ បិទារណ្ណៈកត្តៈ ១ ជាតំរប់ ៥ សេនាធំ ១
 ចឺកប្រសើរ ១ សេរណ្ណៈសុហនុដ៏ទុតិយ ១ ក្លោក ១ វិនិ-
 លកៈ ១ ត្រូវជា ១០ ។

សន្តវិគោ

ពិន្ទុសមាណគោត្តជំពូក

[១៧១] ន សន្តវិគោ កាយុវិសេន កាយិក
អវិយោនវិយេន បដានមត្តិ
និរន្តវិដ្ឋាបិ(១) កកេតិ ទាបិ
កដោ យថា ឥន្ទសមាណគោត្តំ ។

[១៧២] យនេ(២) ជញ្ញា សទិសោ មមត្តិ
សីលេន បញ្ញាយ សុតេន ទាបិ
តេនេវ មេត្តិ(៣) កាយិកថ សន្តិ
សុខោ ហវេ សប្បវិសេន សម្មិទេតិ ។
ពិន្ទុសមាណគោត្តជំពូក បឋមំ ។

សន្តវិជំពូក

[១៧៣] ន សន្តវិស្វា បរមត្តិ ទាបិយោ
យោ សន្តវេ កាយុវិសេន ហោតិ
សន្តប្បតោ សប្បតោ ទាយាសេន
តិច្ឆា កតិ បណ្ណកុដី អនុឡាបិ(៤) ។

១ ម. បិរន្តវិគោ ។ ២ យ ត្រេវ ។ ៣ ម. មត្តិ ។ ៤ ម. អនុញ្ញំ ។

សន្តិវិធី

ឥន្ទសមានគោតិជាតក

(១៧១) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលកុំគប្បីធ្វើសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល
ជាមួយនឹងបុរសលាមក អរិយបុគ្គល ដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍
(ក៏មិនគប្បីធ្វើនូវសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល) ជាមួយនឹងបុគ្គលមិនមែនជា
អរិយៈ (បុគ្គលមិនមែនជាអរិយៈ) សូម្បីនៅជាមួយគ្នាអស់កាល
យូរ រមែងធ្វើអំពើភក្រក់ ដូចជាដំរីកាលព្រេចនូវតាបសឈ្មោះ
ឥន្ទសមានគោត្រ ។

(១៧២) បុគ្គលគប្បីដឹងនូវជនណាថា បុគ្គលនេះស្មើគ្នា ដោយសីលផង
បញ្ញាផង សុភ័យផង របស់អញ គប្បីធ្វើនូវមេត្រីជាមួយនឹង
ជននោះចុះ (ព្រោះ) ការគប់រកដោយសប្បុរស តែងនាំមកនូវ
សេចក្តីសុខដោយពិត ។

ចប់ ឥន្ទសមានគោតិជាតក ទី ១ ។

សន្តិវិធី

(១៧៣) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ការស្ម័គ្រស្មាលណា ជាមួយ
នឹងបុរសលាមក របស់ដទៃលាមកក្រែកវែងជាងការស្ម័គ្រស្មាល
(នោះ)មិនមានទេ ដូចជាក្លើងដែលយើងឲ្យឆ្កែកដោយសប្បុរសនឹង
បាយសនៅតែឆេះខ្ទមស្លឹកដែលយើងធ្វើហើយដោយលំបាក ។

ទុក្ខវិញ្ញាណ ទុក្ខិយោ សន្តវិញ្ញា

[១៧៤] ន សន្តវស្មា បរមត្ថំ សេយ្យោ
 យោ សន្តវោ សប្បវិសេន ហោតិ
 សីហស្ស ព្យក្សស្ស ច ដិបិដោ ច
 សាមា មុំ លេហតិ សន្តវេនាតិ ។

សន្តវិញ្ញាណំ ទុក្ខំយំ ។

សុសីមជិតិ

[១៧៥] កាឡិ មីតា សេតទិញ្ញា វេមីមេ
 បរោសតំ ហោមជាលាភិធន្តា
 តេ តេ ទិណមីតិ សុសីមព្រូសិ
 អនុស្សំ បេតិបិតាមហានំ ។

[១៧៦] កាឡិ មីតា សេតទិញ្ញា មមីមេ
 បរោសតំ ហោមជាលាភិធន្តា
 តេ តេ ទិណមីតិ វេណមិ មាលាវ
 អនុស្សំ បេតិបិតាមហានំ ។

សុសីមជិតិ ធម៌យំ ។

ទុកនិព្វត សន្តវិន្ទ ទី ២

(១៧៤) ការស្និទ្ធស្នាលណា ជាមួយនឹងសប្បុរស របស់ដទៃប្រសើរក្រៃ
លែងជាងការស្និទ្ធស្នាល (នោះ) មិនមានទេ ដូចជាមេម្រឹក
ឈ្មោះសាមា លិទ្ធិមាត់នៃស្តេចរាជសីហផង ខ្លាធំផង ខ្លា
ដម្បងផង ព្រោះការស្និទ្ធស្នាល ។

ចប់ សន្តវិន្ទ ទី ២ ។

សុសីមជិតក

(១៧៥) (ពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះនាមសុសីមៈ
ម្រឹកខ្មៅ មានភ្នកស (ដំរី)នេះរបស់ព្រះអង្គច្រើនជាងរយ បិទ
បាំងដោយបណ្តាញមាស ព្រះអង្គទ្រង់រត្យកន្លូវព្រះបិតានឹងធីតា
(របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ទើបគ្រាស់ថា អញនឹងឲ្យដំរីទាំងឡាយនោះ
ដល់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះវ័មន ឬ ។

(១៧៦) (ព្រះរាជាគ្រាស់ថា) ម្ចាស់មាណព ម្រឹកខ្មៅមានភ្នកសនេះ
របស់ខ្ញុំច្រើនជាងរយ បិទបាំងដោយបណ្តាញមាស ខ្ញុំកាល
រត្យកន្លូវបិតានឹងធីតា ទើបពោលថា ខ្ញុំនឹងឲ្យនូវដំរីទាំងឡាយ
នោះដល់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះវ័មន ។

ចប់ សុសីមជិតក ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

គិដ្ឋិជាតកំ

- [១៧៧] យន្ត ភិដ្ឋោ យោជនសន្តិ កុលាបាទិ អវេក្ខតិ
 កស្មា ជាលញ្ច ចាសញ្ច អាសដ្ឋាបិ ន ពុដ្ឋសិ (១)។
- [១៧៨] យនា បរាគរោ ហោតិ ខោសោ ដីវិតសដ្ឋយេ
 អថ ជាលញ្ច ចាសញ្ច អាសដ្ឋាបិ ន ពុដ្ឋន្តិ ។

គិដ្ឋិជាតកំ បក្កនំ ។

នកុលជាតកំ

- [១៧៩] សន្តិ កត្តា អមិត្តេន អណ្ណាដេន ជលាពុជ
 វិរិយ នាបិ សយសិ កុតោ តេ កយមាកនំ ។
- [១៨០] សន្តេថេវ អមិត្តស្មី មិត្តស្មីម្បិ ន វិស្សសេ
 អកយា កយម្បម្បន្តិ អមិ មូលាទិ កន្តន្តិ ។

នកុលជាតកំ បញ្ចប់ ។

១ ប. ពុដ្ឋន្តិ ។

សុត្តនិបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ពិសេស

គិដិដ្ឋជាតក

[១៧៧] (ព្រះរាជាពារាណសី ត្រាស់ថា) គ្នាតវែមន៍ក្រឡេកមើលឃើញ
សាកសពចម្ងាយ ១០០ យោជន៍បាន ចុះហេតុអ្វី បានជាអ្នក
ហើរមកដល់បណ្តាញនឹងអន្ទាក់ហើយ ក៏នៅតែមិនក្លាក់ខ្លួន ។

[១៧៨] (គ្នាតពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីវិនាស មានក្នុងវេលាណា
សត្វមកដល់បណ្តាញនឹងអន្ទាក់ វែមន៍មិនបានក្លាក់ខ្លួនក្នុងការ
អស់ទៅនៃជីវិត ក្នុងវេលានោះ ។

ចប់ គិដិដ្ឋជាតក ទី ៤ ។

នកុលជាតក

[១៧៩] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់ស្តាជាដលាពុជ៖ អ្នកធ្វើនូវ
មិត្តភាព ដោយសត្រូវដែលជាអន្ទុជ៖ កំណើតហើយ មករងក
បញ្ចេញចង្អុម តើសេចក្តីភ័យ មានមកដល់អ្នកអំពីទីណា ។

[១៨០] (ស្តា ពោលថា) បុគ្គលគប្បីរង្សៀសក្នុងសត្រូវ មិនគប្បីស្និទ្ធស្នាល
សូម្បីក្នុងមិត្ត ភ័យដែលកើតឡើងអំពីជនដែលមិនគួរភ័យ វែមន៍
កាត់នូវបួសគល់ទាំងឡាយបាន ។

ចប់ នកុលជាតក ទី ៥ ។

ឧបសម្ព័ន្ធជាតកំ
ហ

[១៨១] ឧបសម្ព័ន្ធកតាហានំ^(១) សហស្សនំ ចតុទ្ទស

អស្មី បទេសេ ធម្មនំ នត្ថិ លោកេ អនាមតំ ។

[១៨២] យម្ហំ សត្វញ្ច ធម្មោ ប អហីសា សញ្ញោ ធមោ

ឯតនិយា សេវនំ ឯនំ លោកេ អនាមតនំ ។

ឧបសម្ព័ន្ធជាតកំ ធម្មំ ។

សមិទ្ធិជាតកំ

[១៨៣] អកុត្វា ភិក្ខុសំ ភិក្ខុ នហំ កុត្វា ន ភិក្ខុសំ

កុត្វា ន ភិក្ខុ ភិក្ខុស្សំ ហ នំ កាលោ ឧបក្ខតា ។

១ ម. ឧបសម្ព័ន្ធជាតកំ ។

ទុកទិពាត សន្តវរត្ថ ទី ២

ឧបសាឡិកដាតក
ហ្ន

[១៨១] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកញាតិឈ្មោះឧបសាឡិកៈ
ចំនួន ១៤០០០ នាក់ គេដុតហើយ ក្នុងប្រទេសនេះ ក្នុងលោក
រកទីដែលមិនមានគេស្លាប់មិនមានឡើយ ។

[១៨២] សច្ចៈ១ ធម្មៈ១ អហីសា ១ សញ្ញាមៈ១ ទមៈ១ មាននៅក្នុងបុគ្គល
ណា ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ រមែងសេពគប់នូវបុគ្គលនេះ គុណ-
ជាតនេះឈ្មោះថា មិនចេះស្លាប់ ក្នុងលោក ។

ចប់ ឧបសាឡិកដាតក ទី ៦ ។

សមិទ្ធិដាតក

[១៨៣] (នាងទេពធីតា ពោលប្រលោមថា) បពិត្រភិក្ខុ លោកមិនទាន់
បរិភោគកាមសិន ហើយគ្រាប់ទៅ ដើម្បីភិក្ខុភាព បើលោក
បរិភោគកាមរួចហើយ សឹមគ្រាប់ទៅ ដើម្បីភិក្ខុមិនបានឬ បពិត្រ
ភិក្ខុ សូមលោកបរិភោគកាមសិន ហើយសឹមគ្រាប់ទៅ ដើម្បី
ភិក្ខុចុះ កុំឱ្យកាល(ជាទីបរិភោគកាម)កន្លងនូវលោកបានឡើយ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស វិជ្ជកំ

[១៨៤] កាលំ វេហំ ន ជា បិ ធម្មោ កាលោ ន ទិស្សតិ

តស្មា អកុត្វា ភិក្ខាបិ មា មំ កាលោ ឧបច្ចតានិ ។

សមិទ្ធិជាតកំ សត្តមំ ។

សកុណគ្សិវិជ្ជកំ

[១៨៥] សេ ឆោ ពលសា បតមា ឆោ លាបំ តោ ចរដ្ឋាយំ ទំ

សហសា អដ្ឋបត្តោវ មរណំ តេ នុចាគមិ ។

[១៨៦] សោ ហំ ន យេ ន សម្មុទ្ទោ បេត្តិកេ តោ ចរេ តោ

អបេតសតុ មោទានិ សម្មស្សំ អត្តមត្តនោតិ ។

សកុណគ្សិវិជ្ជកំ អដ្ឋមំ ។

អរកវិជ្ជកំ

[១៨៧] យោ វេ មេត្តេ ន ចិត្តេ ន សព្វលោកានុកម្មតិ

ឧទ្ធិំ អនោ ច តិរិយញ្ច អប្បមាលោ ន សព្វសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[១៨៤] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) យើងមិនបានដឹងនូវមរណកាល
ដោយពិត មរណកាលកំបាំងមិនប្រាកដ ព្រោះហេតុនោះ
បានជាយើងមិនបរិភោគកាម ហើយគ្រាប់ទៅដើម្បីភិក្ខុ កុំឱ្យ
កាល (ធ្វើសមណធម៌) កន្លងនូវយើងបានឡើយ ។

ចប់ សមិទ្ធិជាតក ទី ៧ ។

សកុណគ្ប្រដាតក

[១៨៥] (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) សត្វខ្លាំងបោះពួយចុះមក ដោយកំឡាំង
រហ័ស តាបនូវសត្វប្រចៀចដែលទំនៅលើ (រាជម៌បំណះ) ជាទី
គោចរ (របស់ខ្លួន) ក៏ដល់នូវសេចក្តីស្ងប់ ដោយហេតុនោះទៅ ។

[១៨៦] (ប្រចៀច ពោលថា) ខ្ញុំនោះជាម្នាក់បរិបូណ៌ដោយឧបាយ ត្រេក
អរកន្តីគោចរ ជារបស់បិតា ឃើញនូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
ហើយប្រាសចាកសត្រូវ នៅរីករាយ ។

ចប់ សកុណគ្ប្រដាតក ទី ៨ ។

អរកដាតក

[១៨៧] (អរកសាស្តា ពោលថា) បុគ្គលណាសង្រ្គោះដល់សត្វលោក
ទាំងមូល ដោយមេត្តាចិត្តកន្តិទិសខាងលើផង ទិសខាងក្រោម
ផង ទិសទទឹងផង ដោយពាការទាំងពួង រកប្រមាណមិនបាន ។

ទុក្ខិយោ ទុតិយោ សុទ្ធិវិញ្ញោ

[១៨៨] អប្បមាណំ ហិតំ ចិត្តំ បរិបុណ្ណំ សុភារិតំ
យំ បរាណំ កតំ កម្មំ នតំ នត្រាវសិស្សតិវតំ ។

អរាគាតកំ វេទំ ។

កកណ្ណកជាតកំ

[១៨៩] ឆាយំ បុរេ ឧទ្ទមតិ តោរណត្តោ កកណ្ណកោ
មហោសថវិជាតាហិ កេន ថទ្ធោ កកណ្ណកោ ។

[១៩០] អលទ្ធិបុត្តំ លទ្ធិន អឌ្ឍមាសំ កកណ្ណកោ
អតិមតាតិ វាជានិ វេទេហំ មិថិលក្កហន្តំ ។

កកណ្ណកជាតកំ វេទំ ។

សុទ្ធិវិញ្ញោ ទុតិយោ ។

តិស្ស័ត្តានំ

អថ វេទុសមាទ សបណ្ណកុដិ
សុសិមត្តម តិជ្ឈ វលាតុដកោ
ឧបសាធិក កិក្កុ សលាបវរោ
អថ មេត្តវរោ ទិស បុណ្ណហតិ ។

ទុកនិទាន សន្តវវគ្គ ទី ២

(១៨៨) ចិត្តដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ រកប្រមាណមិនបានឈ្នោះថា
បុគ្គលបានចំរើនបរិបូណ៌ហើយ អំពើណា ដែលបុគ្គលបានធ្វើ
ល្មមប្រមាណ អំពើនោះ រមែងមិនសល់នៅក្នុងចិត្តរបស់បុគ្គល
អ្នកបានចំរើននោះឡើយ ។

ចប់ អរកណ្តក ទី ៩ ។

កកណ្តកជាតិក

(១៨៩) (ព្រះបាទវិទេហៈ គ្រាស់ថា) កាលពីដើមបង្គុយនេះនៅលើ
ក្លោងទ្វារមិនក្រអើតក្រអោងទេ ម្នាលមហោសថ អ្នកចូរដឹង
ព្រោះហេតុអ្វី បានជាបង្គុយត្រឡប់ទៅជារបីដំរីស្រវិញ ។

(១៩០) (មហោសថរោធិសត្វ ពោលថា) បង្គុយបានរបស់ដែលមិនធ្លាប់
បាន ចំនួនកន្លះមាសក រមែងមើលឆ្ងាយព្រះបាទវិទេហៈ ដែល
សោយរាជ្យ ក្នុងនគរមិថិលា ។

ចប់ កកណ្តកជាតិក ទី ១០ ។

ចប់ សន្តវវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃសន្តវវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីឥន្ទសមានតាបស ១ ខួមស្លឹក ១ ព្រះរាជសុស័មៈ ១ គ្នាត
១ ស្តាជានីលពុជ ១ ទុបសាឡិកព្រាហ្មណ៍ ១ ភិក្ខុ ១ ប្រចៀបដំ
ប្រសើរ ១ មេត្តាដំប្រសើរ ១ បង្គុយក្រអើតក្រអោង ១ ត្រូវជា ១០ ។

កល្យាណធម្មគ្រោ

កល្យាណធម្មជាតកំ

[១៧១] កល្យាណធម្មោតិ យទា ជនិន្ទ
លោភេ សមញ្ញំ អនុចាប្បណាតិ
តស្មា ន ហិយ្យេថ នរោ សបព្ពោ
ហិរិយាថិ សន្តោ ធុរាណិយន្តិ ។

[១៧២] សាយំ សមញ្ញំ ឥធម្មជ្ជ បត្តា^(១)
កល្យាណធម្មោតិ ជនិន្ទ លោភេ
តាហំ សមេត្តំ ឥធម្ម បព្វជិស្សំ
ន ហិ មត្តិ ធម្មោ ឥធម្ម កាមភោគេតិ ។

កល្យាណជាតកំ បឋមំ ។

ទុទ្ធរជ្ជជាតកំ

[១៧៣] កោ នុ សន្នេន មហតា អភិជានេតិ ទទ្ធរំ
តំ សីហា នប្បដិទទ្ធន្តិ^(២) កោ ជាមេសោ មិតាភិក្ខុ^(៣)។

១ ម. មជ្ឈិ បត្តា ។ ២ ម. សសីហា បដិទាទន្តិ ។ ៣ ម. មិតាភិក្ខុ ។

កល្យាណធម្មវិគ្គ

កល្យាណធម្មវិគ្គ

[១៧១] (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) បតិគ្រព្រះអង្គជាធំជាងជន កាល
ណា នរវេនប្រកបដោយបញ្ញា ដល់នូវសមញ្ញ (ឈ្មោះ) ថាជា
អ្នកមានកល្យាណធម៌ក្នុងលោក (កាលនោះ) មិនគប្បីឲ្យសាប
សូន្យចាកសមញ្ញនោះ សប្បុរសទាំងឡាយ តែងកាន់យក
នូវបញ្ញាដុះដោយហិរនីធីត្ថប្បៈ ។

[១៧២] បតិគ្រព្រះអង្គជាធំជាងជន សមញ្ញនោះឯង ថាវាអ្នកមាន
កល្យាណធម៌ក្នុងលោក មកដល់ខ្ញុំក្នុងថ្ងៃនេះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គ
ពិចារណាឃើញនូវសមញ្ញនោះនឹងបួសក្នុងថ្ងៃនេះ សេចក្តីពេញ
ចិត្តក្នុងការបរិភោគកាមក្នុងលោកនេះ មិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។

ចប់ កល្យាណធម្មវិគ្គ ទី ១ ។

ទូទ្រវិគ្គ

[១៧៣] (កូនសីហាៈ សួរថា) បតិគ្រសីហាវា ជាធំជាងប្រឹក នរណាហ្ន
មានសម្បត្តិខ្លាំង ញ៉ាំងក្នុងទូរៈឲ្យលាន់ពូ ពួកសីហាៈ មិនបន្ទី
តបទៅនឹងវាឡើយ សត្វដែលបន្ទីសំឡេងគឺកក្កដាប្រាមន្តៈ ជា
សត្វឈ្មោះអ្វី ។

ទុក្ខវិបាក គតិយោ ពស្សនាធម្មវគ្គោ

(១៧៤) អធិប្បោ មិត្តជាតានំ សិកាលោ តាត វស្សតិ
 ជាតិមស្ស ជិត្តប្បន្តា តុល្លា សីហា សមច្ចរេតិ ។
 ទុក្ខវិបាកំ ទុតិយំ ។

មក្កជិវាតកំ

(១៧៥) តាត ហណាវកោ ឯសោ តាលម្ភលំ អមស្សតោ
 អការតត្ថំ អត្ថំ ហន្ត ទេមស្សការតំ^(១) ។
 (១៧៦) មា ទោតំ^(២) តាត បក្កោសិ ទ្ធិសេយ្យោ អការតំ
 ទេតាទិសំ មុទិ ហោតិ ព្រាហ្មណស្ស សុសីលំ ទោតិ ។
 មក្កជិវាតកំ គតិយំ ។

ទុតិយមក្កជិវាតកំ

(១៧៧) អទម្ម តេ វារី ពហុត្តបំ
 យម្មាភិតត្តស្ស បិទាសិតស្ស
 សោទានិ បិទ្វាន កិកី តរោសិ
 នសន្តំ មោ ទាបជនេន សេយ្យោ ។

១ ម. ហន្ត ទេមស្សការកំ ។ ២ ម. មា ពោ តំ ។

ទុក្ខនិរោធ ពណ្យណាធម្មវិគ្គ ទី ៣

(១៧៤) (សីហៈពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលកូន ចបក ជាសត្វថោក
ទាបជាងគ្រឹះទាំងឡាយ វាបន្ទីឡើង ពួកសីហៈ កាលខ្លឹម
រាវមន្ទវជាតិរបស់វា វាបង្ហាញអង្គុយនៅស្ងៀម ។

ចប់ ទុក្ខនិរោធ ទី ២ ។

មក្កដិជាតក

(១៧៥) (តាបសជាត្វ ពោលថា) បពិត្របិតា មាណពន្ទៈ បុរាណ
ផ្អែកនឹងគល់ភ្នោត រោងរបស់យើងនេះមាន បើដូច្នោះ យើង
នឹងប្រគល់រោងឲ្យទៅមាណពន្ទៈ ។

(១៧៦) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលកូន ម្នាក់ហៅវាឡើយ
វាគប្បីប្រទូស្តនូវរោងរបស់យើងមិនខាន មុខព្រាហ្មណ៍ដែល
មានសីលធម៌ល្អ មិនមែនវែបយ៉ាងនេះទេ ។

ចប់ មក្កដិជាតក ទី ៣ ។

ទុតិយមក្កដិជាតក

(១៧៧) (ព្រាហ្មណ៍ពោធិសត្វ ពោលថា) យើងបានឲ្យទឹកច្រើនដល់
ឯង ដែលត្រូវកំដៅថ្ងៃហៀតហៀនស្រែកហើយ ឥឡូវនេះ
ឯងផឹកហើយធ្វើសម្បើមគំហកថាក៏ដូច្នោះ ការសេពគប់ដោយ
ជនពាក្រក់ មិនប្រសើរឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជំពូក់

[១៩៨] កោតេស្សតោវា ទិដ្ឋោវា សីលវា ឆាយ មត្តដោ
សនាទិ ខោតំ ឌីហិច្ចំ ឯសា អស្មាកុច្ឆតតិ ។

ទុតិយមគ្គនិដាតកំ ចតុត្ថំ ។

អាទិបបដ្ឋានជំពូក់

[១៩៩] សទ្ធិស្ស កិរ ភូតេស្ស សន្តិ សីលសមាហំតា
បស្ស សាខមិតំ ជម្មំ អាទិច្ឆមុបតិដ្ឋតិ ។

[២០០] ឆាយស្ស សីលំ វិជានាថ អនណាយ បសំសថ
អត្តហុតត្ថា ឌហិទំ(១) ទ្វេចំ កិច្ចា កមណ្ណាណុតិ ។

អាទិច្ឆម្ពន្តនិដាតកំ ធម្មំ ។

កទ្កាយមុដ្ឋិជំពូក់

[២០១] ពាលោ វតាយំ ទុមសាខតោចរោ
បញ្ញា ជនិទ្ធិ ធរយេមស្ស វិជ្ជតិ
កទ្កាយមុដ្ឋិ អវកិរិយ កេវលំ
ឯតំ កទ្កាយំ បតិទិ កវេសតិ ។

១ ម. ឌហិទំ ។

សុត្តនិកាយ ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

[១៧៨] (ស្វាទេវទត្ត ពោលថា) អ្នកឯងដែលបានឮ ឬបានឃើញថា
ស្វាណាមានសីលធម៌ ឥឡូវនេះ យើងនឹងបន្ទោបង់វិច្ចៈលើ
ក្បាលរបស់អ្នកឯង នេះជាធម្មតា របស់ពួកយើង ។

ចប់ ទុតិយមកុណដាតក ទី ៤ ។

អាទិច្ចបដ្ឋានដាតក

[១៧៩] (ពួកមនុស្ស ពោលថា) បានឮថា បណ្តាពួកសត្វទាំងអស់
(មានពួកសត្វខ្លះ) ប្រកបដោយសីលធម៌ អ្នកចូរមើលស្វាដី
លាមកដែលកំពុងឈរនមស្តារព្រះអាទិត្យ ។

[២០០] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកទាំងឡាយមិនបានដឹងច្បាស់
នូវមារយាទរបស់ស្វានេះទេ អ្នកទាំងឡាយពោលសរសើរស្វា
ព្រោះមិនដឹងស្វានោះ ដុតនូវកោងបូជាភ្លើងផង ទំលាយនូវក្រុម
ទឹកពីរផង ។

ចប់ អាទិច្ចបដ្ឋានដាតក ទី ៥ ។

កទ្បាយមុជ្ជដាតក

[២០១] (រេហាគ្យពោធិសត្វ គ្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងផន ស្វា
នេះល្ងង់ ប្រាជ្ញារបស់វាមិនមានទេ វាបានបាបសណ្តែកមួយកំបង់
ចោលអស់ ទើបទៅស្វែងរកសណ្តែកមួយគ្រាប់ដែលជ្រុះទៅ ។

ពុកនិរោធ គតិយោ កល្យាណធម្មវគ្គោ

[២០២] ឯវមេវ មយំ វាស យេ ចតោ អតិលោភិនោ
 អប្បេន ពហុំ វេយ្យាម កឡាយេនេវ វាណេភិ ។
 កល្យាណមុនីជាតកំ ធម្មំ ។

តិរិក្ខណ៍តកំ

[២០៣] ធម្មហត្ថករណមេហំ នេត្តិសវដារិភិ
 សមន្តា បរិកិណ្ណាមា ភិដំ មោត្តោ ភវិស្សតិ ។
 [២០៤] អប្បេវ ពហុកិច្ចា នំ អត្តោ ជាយេថ កោចិ វំ(១)
 អត្តំ វុត្តិស្ស អច្ឆិមំ ខជ្ជ តពោវ វិទុករិច្ចំ ។
 តិរិក្ខណ៍តកំ សត្តមំ ។

កប្បបណ៍តកំ

[២០៥] ជិណ្ឌិ មេ ភវិទំ មេ វតិ បន្តេ អវស្សយេ
 នំ មិ បន្តេ អជ្ឈកវិ យេថា ទុក្ខលតិ តថា
 នំ នំ វនាមិ កត្តវ សុណោហិ វចនំ មម ។

១ ម កោវនំ ។

ទុកនិទាត កល្យាណធម្មវគ្គ ទី ៣

(២០២) បតិត្រព្រះរាជា យើងខ្ញុំទាំងឡាយក្តី ជនទាំងឡាយដទៃដែល
ល្មោកក្រែកលែងក្តី គប្បីលះបង់របស់ច្រើនព្រោះរបស់តិច ដូចជា
ស្វាកាលលះបង់សណ្តែកច្រើន ព្រោះសណ្តែកតិចដូច្នោះឯង ។

ចប់ កឡាយមុជ្ជិផាតក ទី ៦ ។

តិន្តកដាតក

(២០៣) (ពួកស្វា ពោលថា) យើងត្រូវពួកមនុស្សមានធន៍នឹងបំពង់ព្រួញ
ក្នុងដៃ កាន់ដាវដ៏មុតព័ទ្ធជុំវិញហើយ ធ្វើម្តេចនឹងរួចខ្លួនបាន ។

(២០៤) (ស្វាពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីត្រូវការនីមួយ គប្បីកើត
ឡើងដល់ពួកមនុស្សដែលមានកិច្ចច្រើនដោយពិត ផ្ទៃឈើច្រើន
យើងរើសប្រមូលមកហើយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំគ្នាស៊ីនូវផ្លែ
ទន្ធបនោះចុះ ។

ចប់ តិន្តកដាតក ទី ៧ ។

កប្បបដាតក

(២០៥) (អណ្តើក និយាយថា) ខ្ញុំនៅក្នុងកក់ដោយគិតថា ខ្ញុំកើតហើយ
ខ្ញុំចំរើនហើយ (ក្នុងទីនេះ) កក់បានកប់ស្តង់ត្រូវខ្ញុំនោះធ្វើឲ្យទ្រព្យ-
ភាព បតិត្រកត្តវៈ ខ្ញុំសូមពោលនូវហេតុនោះនឹងអ្នក អ្នកចូរ
ស្តាប់នូវពាក្យខ្ញុំចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២០៦) តាមេ វា យទិវា រពោ ធូរំ យត្រា ធិត្តត្តិ

នំ ជនិទំ កវិត្តា បុរិសស្ស បជា នតោ

យហំ ជីវេ វហំ កត្តេ ន ធិកេតហតោ សិយានិ ។

កល្យាណតកំ អដ្ឋមំ ។

សត្តជ្ជម្មជាតកំ

(២០៧) តត្ថា អប្បត្ថា ឧត្តដ្ឋំ តត្ថា តិច្ឆេន លោ អនា

សោហំ ព្រាហ្មណាជាតិកោ យំ កុតំ តម្បិ ឧត្តតំ ។

(២០៨) ឃី ធម្មំ ធិត្តត្តា យោ អនម្មេន ជីវិតំ

សត្តនម្មោ វ លាភេន លទ្ធិនា បិ ន ធាត្តតិ ។

សត្តជ្ជម្មជាតកំ ឧបិមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២០៦) បុគ្គលបានសេចក្តីសុខក្នុងទីណា ទោះក្នុងស្រុក ឬក្នុងព្រៃ
ទីនោះហើយ ជាទីកើតជាទីចំរើន របស់បុរសជាអ្នកដឹង (នូវ
ប្រយោជន៍នឹងមិនមែនប្រយោជន៍) បុគ្គលគប្បីរស់នៅក្នុងទីណា
គប្បីទៅក្នុងទីនោះចុះ កុំគប្បីឲ្យទីដែលធ្លាប់នៅ សម្លាប់ខ្លួន
បានឡើយ ។

ចប់ កថ្តបដាតក ទី ៨ ។

សតិធម្មជាតិក

(២០៧) (មាណពល្លោះសតធម្ម ពោលថា) (អាហារណា ដែលបាន
បរិភោគហើយ) បាយនោះជារបស់តិចផង សល់ដែលផង
បុរសចណ្ឌាល បានឲ្យបាយនោះដល់យើងដោយសេចក្តីពិបាក
យើងប្រកបដោយ ជាតិជាព្រាហ្មណ៍ អាហារណាដែលយើង
បានបរិភោគហើយ អាហារនោះឯង ក៏ក្អតចេញមក ។

(២០៨) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ភិក្ខុណាលះបង្គំនូវធម៌ គឺអាជីវប្រាស្តិ្ត-
សីល ហើយចិញ្ចឹមជីវិតដោយខុសធម៌យ៉ាងនេះ ក៏ក្អនោះមិន
ត្រេកររ ដោយលាភដែលខ្លួនបានហើយ ដូចជាសតធម្ម-
មាណព ។

ចប់ សតធម្មជាតិក ទី ៩ ។

ទុកនិពាតេ គតិយោ កល្យាណធម្មវិញ្ញោ

ទុទុទុជីវិតំ

(២០៧) ទុទុទុំ ទុទុមា យា ទិំ ទុក្ការំ កាម្មកុត្តំ
អសន្តោ នា ទុកុត្តំ សនំ ធម្មោ ទុទុយោ ។

(២០៨) ភស្មា សភព្វ អសភព្វ យាយ ហោតិ វតោ ភតិ
អសន្តោ និរយំ យន្តិ សន្តោ សត្តបរាយ នាតិ ។

ទុទុទុជីវិតំ ទសមំ ។

កល្យាណធម្មវិញ្ញោ គតិយោ ។

តិស្ស្យទិំ

សុសមញ្ញ មិត្តិក្ខ មាណវកោ

ភិវតហុក្កុទា ទិដ្ឋបដ្ឋានា

សកទ្ធកាយ សតិទុក្ខ បង្ក បុន

សភធម្ម សុទុទុទិកេន ទស ។

ទុកនិបាត កល្យាណធម្មវគ្គ ទី ៣

ទុទុទុជាតក

(២០៩) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកសប្បុរសកាលឲ្យនូវទាន
ដែលគេឲ្យបានដោយកម្រ ធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្រ
ពួកអសប្បុរសធ្វើតាម (នូវអំពើនោះ) មិនបានសភាពនៃសប្បុរស
រសទាំងឡាយ គេដឹងបានដោយកម្រ ។

(២១០) ព្រោះហេតុនោះ ដំណើរអំពីលោកនេះរបស់សប្បុរសនឹង
អសប្បុរស រមែងបែកផ្សេងៗ គ្នា ពួកអសប្បុរស រមែងទៅ
កាន់ទរក ពួកសប្បុរស រមែងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

ចប់ ទុទុទុជាតក ទី ១០ ។

ចប់ កល្យាណធម្មវគ្គ ទី ៣ ។

ឧទាននៃកល្យាណធម្មវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសមញ្ញា ១ មិត្តភក្តិប្អូនប្អាត ១ ជាដំណឹងម្រឹក ១ មាណា ១ ទឹកច្រើន ១ សំពះព្រះអាទិត្យ ១ សរសៃក ១ ផ្លែទ្រូប ១ កក់ ១ មាណាឈ្មោះសតធម្ម ១ ទានដែលឲ្យបានដោយក្រពេក ១ ត្រូវជា ១០ ។

អសទិសវិគ្គោ

អសទិសជិតិកំ

(២០០) ធនុត្តយោ អសទិសោ រាជបុត្តោ មហាពូលោ

ទ្រុវ ចាតី អត្តុណវេជី មហាកាយប្បទាលនោ

(២០២) សញ្ញាមិត្តោ រណំ កត្វា ន ច កិញ្ចំ វិហោដ្ឋយេ

កាតរំ សោត្តិ កត្វាន សញ្ញាមំ អជ្ឈុចាគមិតំ ។

អសទិសជិតិកំ បបទំ ។

សង្កាមារិចរជិតិកំ

(២០៣) សង្កាមារិចរោ សូរោ ពលកំ ឥតិ វិស្សុតោ

កិដ្ឋុ តោរណាមាសដ្ឋ បដិក្កមសិ កុញ្ញា ។

(២០៤) ឌីមទ្ឋ ខិប្បំ បលីយំ វសិកានិ ច ឧត្ថហា(១)

តោរណានិ ច មទ្ឋិត្វា ខិប្បំ បរិស កុញ្ញានិ ។

សង្កាមារិចរជិតិកំ ទុតិយំ

១ ម. អព្ពន ។

អសទិសវិគ្គ

អសទិសជាតក

(២១១) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ព្រះរាជបុត្រទ្រង់ព្រះនាមអសទិសៈ ជា
ខ្លាន់ធ្លមានកំឡាំងច្រើន បាញ់ធ្លទៅក្នុងទីឆ្ងាយ បាញ់គ្រង់
ទំលាយនូវកងទ័ពធំបាន ។

(២១២) ព្រះរាជកុមារទ្រង់ប្បាំងនឹងសត្រូវទាំងពួងបាន តែមិនបានហៀត
ហៀននូវជនណាមួយឡើយ ធ្វើព្រះអនុដឱ្យស្នូស្តី ហើយដល់
នូវសេចក្តីសង្រួម គឺចូលទៅកាន់ផ្នួស ។
ចប់ អសទិសជាតក ទី ១ ។

សង្កាមរិបរជាតក

(២១៣) (ទេវកងរិពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់ដំរី អ្នកល្បីថាជាសត្វ
ចូលសង្រួម មានកំឡាំងភ្លៀវក្លា ហេតុអ្វី មកដល់ខ្មោង
ទ្វារហើយ ក៏ថយក្រោយទៅវិញ ។

(២១៤) ម្ចាស់ដំរី អ្នកចូរញ៉ាំញីទំលាយនូវសន្ទុះទ្វារ ហើយដកកើច
សសរឡើងចេញឱ្យឆាប់ ចូរញ៉ាំញីនូវក្លោងទ្វារ ហើយចូល
ទៅយ៉ាងឆាប់ ។

ចប់ សង្កាមរិបរជាតក ទី ២ ។

ទុកនិពាតេ ចតុត្តោ អសទិលវិញ្ញោ

វិលោកទកជាតកំ

[២០៥] វិលោកកំ អប្បរសំ និហំនំ
 បិត្តា មនោ ជាយតិ កទ្រុកានំ
 ឥមញ្ច បិត្តាន រសំ បណ្ឌិតំ
 មនោ ន សញ្ញាយតិ សំនូរំនំ ។

[២០៦] អប្បម្បវិត្តាន និហំនជន្តោ
 សោ មជ្ជតិ តេន ជនំនុ ដុដ្ឋោ^(១)
 ធារយ្យសីលំ^(២) ច កុលម្ហំ ជាតោ
 ន មជ្ជតិ អក្ករសំ បិត្តាតិ ។

វិលោកទកជាតកំ គតិយំ ។

គិរិទ្ធត្ថជាតកំ

[២០៧] ទ្ធសីតោ តិរិទត្តេន ហយោ សាមស្ស បណ្ណារោ
 ទោរាលំ បកតិ ហិត្តា តស្សេវា ធុរំនិយ្យតិ ។

១ ប. បុត្តោ ។ ២ ប. ធារយ្យសីលោ ។

ទុក្ខនិយាម អសទិសវត្ថុ ទី ៤

វិលោកទុក្ខជាតក

(២១៥) (ព្រះរាជាពារាណសី គ្រាស៊ីថា) សេចក្តីស្រវឹងកើតឡើងដល់
ពួកលា ព្រោះផឹកទឹកដែលប្រស ដោយសម្បកក្រចៅ មាន
រសតិប ជាប់ស្រវឹងថាគឺជា រសចក្តីស្រវឹងមិនកើតដល់ពួកសេ
សិទ្ធិៈ ព្រោះផឹកទឹក មានរសដ៏ទុត្តមនេះទេ ។

(២១៦) (អមាត្យពោធិសត្វ ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន
សត្វដែលមានជាតិថាគឺជា ផឹកទឹកមានរសតិបហើយ សត្វនោះ
ត្រូវទឹកមានរសតិប ពាល់ត្រូវហើយ វែមន៍ស្រវឹង ចំណែក
សត្វអ្នកនាំនូវធុរៈ នឹងមានមារយាទ កើតក្នុងត្រកូល(ដ៏ខ្ពស់)
បានផឹកទឹកមានរសដ៏ប្រសើរ វែមន៍មិនស្រវឹងទេ ។

ចប់ វិលោកទុក្ខជាតក ទី ៣ ។

គិរិទុត្តជាតក

(២១៧) (អមាត្យពោធិសត្វ ក្រាបទូលថា) សេនេឈ្មោះបណ្ឌវៈ របស់ព្រះ
រាជាទ្រង់ព្រះនាមសាមៈ ដែលគង្គាលឈ្មោះគិរិទុត្តប្រទូស្តរាយ
ហើយ បានលះប្រក្រតីរបស់ខ្លួនពីដើមចេញ ហើយប្រព្រឹត្តតាម
នាយគង្គាលនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

[២១៨] សចេ ច តទុដោ ចោសោ សិ វិញ្ញាណការកប្បិកោ(១)

អាណនេ នំ កហោត្វាន មណ្ឌលេ បរិវត្តយេ

ខិប្បមេវ បហន្ធាន តស្សេវា ធុរិចិយ្យតិភិ ។

គិរិទុត្តជិតកំ បព្ពន្ធំ ។

អនភិវតិជិតកំ

[២១៩] យថោទតេ អាវិលេ អបសន្នេ

ន បស្សតិ សិប្បិកសម្ពុត្តកត្វា

សត្វំ វាលុកំ មច្ឆុត្តមិ

ឃិ អាវិលមិ ចិត្តេ

ន សោ បស្សតិ អត្តទត្ថំ បរត្ថំ ។

[២២០] យថោទតេ អច្ឆរិប្បសន្នេ

សោ បស្សតិ សិប្បិកសម្ពុត្តកត្វា

សត្វំ វាលុកំ មច្ឆុត្តមិ

ឃិ អនាវិលមិ ចិត្តេ

សោ បស្សតិ អត្តទត្ថំ បរត្ថំ ។

១ ម. សិវិញ្ញាណកប្បិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(២១៨) ថា បើបុរសមានជាតិដ៏សមគួរដល់សេះនោះ កាត់កោរសក់នឹង
ពុកមាត់ដោយពាការដ៏ល្អ គប្បីកាន់សេះនោះត្រង់បង្ហើរហើយ
ដឹកក្រឡឹងក្នុងមណ្ឌលក្រោល សេះនោះនឹងលះបង់នូវ (អាការ
ខ្ពកចេញ) ហើយធ្វើតាមបុរសនោះវិញ ដោយឆាប់ ។

ចប់ ធិរិទ្ធផាតក ទី ៤ ។

អនិរតិវិជិតក

(២១៩) (អាចារ្យទិសាប្តាមោក្ខ ពោលថា) កាលបើទឹកល្អក់មិនថ្លា បុគ្គល
រមែងមើលមិនឃើញនូវខ្លួន ខ្មៅ នឹងក្រស ដីខ្សាច់ ហ្ន៎ត្រី យ៉ាង
ណាមិញ កាលបើចិត្តល្អក់ហើយ បុគ្គលនោះក៏មើលមិនឃើញ
នូវប្រយោជន៍ខ្លួននឹងប្រយោជន៍អ្នកដទៃ យ៉ាងនោះដែរ ។

(២២០) កាលបើទឹកថ្លាស្អាត បុគ្គលរមែងមើលឃើញ នូវខ្លួន ខ្មៅ នឹង
ក្រស ខ្សាច់ ហ្ន៎ត្រីបាន យ៉ាងណាមិញ កាលបើចិត្តមិនល្អក់
ហើយ បុគ្គលនោះក៏មើលឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួននឹង
ប្រយោជន៍អ្នកដទៃបាន យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ អនិរតិវិជិតក ទី ៥ ។

ទិដិវាហនជិតំ

[២២០] វណ្ណាកន្ធាស្វយេតោ អម្ពោយំ អហុវា បុរេ

តមេវ ម្ពជំ លកមាដោ តេនម្ពោ តត្ថុត្ថលោ ។

[២២២] បុតិមន្តបរិវារោ អម្ពោ តេ ទដិវាហន

ម្ពលំ ម្ពលេន សំសង្ខំ សាខា សាទិ ធិសេវេ(១)

អសាតសង្ខំវសេន តេនម្ពោ តត្ថុត្ថលោតិ ។

ទិដិវាហនជិតំ ឆដ្ឋំ ។

បាតមជិជិតំ
១ ៨

[២២៣] ឧច្ឆេ វិដបិមារម្ពោ មន្តយម្ពោ រហោ គតា

ធិតេ ឡុយម្ពោ មត្តមាដាបិ សោស្ស្រតិ ។

១ ម. ទីសរ ។

ទុកនិទាត អសទិសវត្ត ទី ៤

ទុកិវិហានជំពូក

(២២១) (ព្រះបាទទេវីវរោទៈ ត្រាស់សួរថា) ក្នុងកាលបុរុស ដើម
ស្វាយនេះ ប្រកបដោយពណ៌ភ្លឺនិងរស បានឡើយគ្រឿងសក្ការៈ
បូជាទោះដដែល ហេតុអ្វីស្វាយ ក៏មានផ្លែល្អទៅវិញ ។

(២២២) (អមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមទេវី-
វរោទៈ ស្វាយរបស់ព្រះអង្គ មានដើមស្តៅដុះរូបរិតជុំវិញ ឬស
ច្រឡំគ្នាដោយឫស មែកពាក់ព័ន្ធគ្នានឹងមែក ដោយការនៅ
ជាមួយនឹងដើមស្តៅមិនមានរសផ្អែម ព្រោះហេតុនោះ បានជា
ស្វាយត្រឡប់ជាមានផ្លែល្អទៅវិញ ។

ចប់ ទុកិវិហានជំពូក ទី ៦ ។

ចតុមជ្ជិវិហាន

(២២៣) (ចតុក ពោលថា) អ្នកទាំងឡាយ ឡើងទៅលើប្រាសាទឈើដ៏ខ្ពស់
ហើយនិយាយគ្នាភ្លឺស្ងាត់ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចុះមកខាង
ក្រោម និយាយគ្នាវិញ ស្តេចប្រឹកនឹងស្តាប់ផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[២២២] យំ សុបណ្ណោ សុបណ្ណោ ន^(១) ទេវោ ទេវេន មន្តយេ

ភី ភត្ត មត្ត មជ្ជស្ស វិលំ បរិស ជម្ពុកាតិ ។

ចតុមជ្ជជានកំ សន្តមំ ។

សីហាកោតិកជានកំ

[២២៤] សីហាផ្គុំលំ សីហានខោ សីហាទានប្បតិដ្ឋិតោ

សោ សីហោ សីហសផ្គុំមិ ឯកោ នទតិ អពាថា ។

[២២៦] មា ភំ នទិ រាជបុត្ត អប្បសន្នោ វនេ វស

សវេនខោតំ^(២) ជាឈយ្យំ ន ហិ តេ បេតិកោសរោតិ ។

សីហាកោតិកជានកំ អន្តមំ ។

សីហាបម្មជានកំ

[២២៧] នេតំ សីហស្ស នទិតំ ន ព្យក្ខស្ស ន ទីបិដោ

ចារុតោ សីហាមម្មេន ជម្មោ នទតិ កុប្រោ ។

១ ម. សុបណ្ណោ សុបណ្ណោ ។ ២ ម. មាតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[២២៤] (ភក្ខុទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) ហឿនិយាយគ្នានឹងហឿន
ទេវតានិយាយគ្នានឹងទេវតា ប្រយោជន៍អ្វីដល់បឋកជាសត្វទេ
ស្អាតចាកសម្បត្តិ ៤^(១) ក្នុងរឿងនោះ ម្ចាស់សត្វលាមក ឯងចូរ
ទៅកាន់រូងវិញទៅ ។

បឋ ចតុមន្តជាតក ទី ៧ ។

សីហាកោតកជាតក

[២២៥] (កូនសីហា ពោលថា) សីហាៈ ១ នោះ មានប្រាមជើងជាសីហាៈ
មានក្របកជាសីហាៈ ឈរដោយជើងជាសីហាៈ តែបន្តិឡើង
ប្លែកម្នាក់ឯងក្នុងហ្វូងសីហាៈ ។

[២២៦] (សីហាពោធិសត្វពោលថា) ម្ចាស់កូនស្តេចសីហាៈ អ្នកកុំបន្លឺឡើយ
អ្នកចូរមានសម្លេងតិចនៅក្នុងព្រៃ ហ្វូងសត្វគប្បីស្គាល់អ្នកដោយ
សម្លេង ព្រោះសម្លេងអ្នកមិនមែនកាត់បានមកខាងឥតុកឡើយ ។

បឋ សីហាកេតុកជាតក ទី ៨ ។

សីហាធម្មជាតក

[២២៧] (អ្នកស្រែពោធិសត្វ ពោលថា) ខ្ញុំមិនមែនសម្រែកសីហាៈ មិន
មែនសម្រែកខ្លាធំ មិនមែនសម្រែកខ្លាដម្បងទេ លាងលាមក
គេដណ្តប់គ្របដោយស្បែកសីហាៈ ស្រែកទេតើ ។

១ ហេតុ ៤ យ៉ាង គឺ សរីរៈ ១ ជាតិ ១ សម្លេង ១ គុណ ១ (អដ្ឋកថា) ។

ទុកនិពន្ធ ចតុត្តោ អសទិសវន្តោ

[២២៨] ចិវម្បិ ខោ នំ ខាទេយ្យ គប្បុរោ ហរំនំ យវំ
ចារុតោ សីហនម្មេន វរមាណោវ ទ្វិសយំនិ ។
សីហចម្មជានិកំ នវមំ ។

សីហានិសំសជានិកំ

[២២៩] បស្ស ភស្តាយ សីលស្ស ចាគស្ស ច អយំ ដលំ
នាគោ នាវយ(១) វណ្ណេន សទ្ធិវហនុចាសកំ ។

[២៣០] សត្តិវេ សមាសេថ សត្តិ កុញ្ចេថ សន្តវំ
សនំ ហំ សង្កិវសេន សោត្តិ កត្តនំ ញាបំតោនិ ។
សីហានិសំសជានិកំ ទសមំ ។

អសទិសវន្តោ ចតុត្តោ ។

តិស្ស្យទ្ធានំ

ធនុត្តហ កុញ្ចវ អប្បវសោ
កិរិនត្ត មណិលចិត្តវំ
និវិហន ជម្ពុក សីហនខោ
ហរិតយវ នាគវេន ទស ។

១ ម. នាពាយ ។

ទុកនិទាត អសទិសវិគ្គ ទី ៤

(២២៨) (ពាណិជ ពោលថា) លាដណ្តប់ដោយស្បែកសីហា: ស្ម័គ្រស្រូវ
សំទូងនោះ អស់កាលជាយូរណាស់ហើយ ទាល់តែស្រែក (ឲ្យ
គេដឹង) បានជាប្រទូស្តខ្លួន ។

ចប់ សីហាធម្មជាតិ ទី ៩ ។

សីលានិសំសជាតិក

(២២៩) (សមុទ្រទៅតាពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកចូរយើញ្ចវលនៃសត្វ
សីល ចាត: នាគនេះ មានភេទដូចជាសំពៅ នាំទុបាសក
មានសត្វ ។

(២៣០) បុគ្គលគប្បីសេពគប្បីជាមួយនឹងពួកសប្បុរស គប្បីធ្វើនូវសេចក្តី
សិទ្ធសាលជាមួយនឹងពួកសប្បុរស ដូចជាដង្កែតទឹកដល់នូវស្និសី
ព្រោះនៅរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរស ។

ចប់ សីលានិសំសជាតិ ទី ១០ ។

ចប់ អសទិសវិគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទានុនៃអសទិសវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីខ្លួនឆ្ម ១ កុរារ ១ មានរសតិច ១ គង្វាលសេះ
ឈ្មោះគិរិទត្ត ១ ចិត្តថ្លាជាចិត្តប្រសើរ ១ ព្រះរាជាទេវវាហនៈ ១
ចចកដមកៈ ១ សត្វមានក្រចកជាសីហា: ១ ស្រូវសំទូង ១ នាគ
ដ៏ប្រសើរ ១ ត្រូវជា ១០ ។

រូបាករិគ្គោ

រូបាកជាតកំ

[២៣១] អម្ពោ រូបាក ដ៏ ឆ្មា បិ ដ៏ យា សង្ខយ្យតេ បុន

សង្ខយស្ស បុរាណិយា មា កោ ធស្ស វសំ កមិ ។

[២៣២] វិជ្ជមានេសុ (បុទុ) វា កេសុ វិជ្ជមានេសុ ការិសុ

អតំ ដ៏ យំ ករិស្សា មិ អលតោវ បុរាណិយា តិ ។

រូបាកជាតកំ បឋមំ ។

សិរីកាឡកណ្ណិជាតកំ

[២៣៣] វត្ថុ សិយា រូបវត្ថុ សា ច សីលវត្ថុ សិយា

បុរិសោ តិ ន វច្ឆេយ្យ សទ្ធិហាសិ មហោសធន ។

[២៣៤] សទ្ធិហាមិ មហារាជ បុរិសោ ទុត្តកោ សិយា

សិរី ច កាឡកណ្ណិ ច ន សមេន្តិ កុណា ច ន ទ្ធិ ។

សិរីកាឡកណ្ណិជាតកំ ទុតិយំ ។

រូបាកវិត្ត

រូបាកជាតក

(២៣១) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ត្រាស់ថា) ម្ចាស់រូបាកព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើន
ខ្សែបន្ទោះធួស្នូម្យ៉ាងចំហើយ គេតឲ្យជាប់វិញ អ្នកចូរតភ្ជាប់
ជាមួយនឹងនាងបូរណវិញចុះ កុំលុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីក្រោធ
ឡើយ ។

(២៣២) (រូបាកបុរោហិត ក្រាបទូលថា) កាលបើសំបកក្រចៅដែល(ទន់)
មាន ទាំងជនអ្នកធ្វើក៏មាន ទូលព្រះបង្គំនឹងធ្វើនូវខ្សែបន្ទោះធួ
ដទៃ មិនគួរឡើយនឹងតភ្ជាប់ជាមួយនឹងនាងបូរណវិទេ ។
ចប់ រូបាកជាតក ទី ១ ។

សិរីកាឡកណ្តិជាតក

(២៣៣) (ព្រះបាទវិទេហរាជ ត្រាស់ថា) ម្ចាស់មហោសធី ស្រ្តីដែលមាន
រូបល្អ តែស្រ្តីនោះមានសីល បុរសមិនគប្បីប្រាថ្នាស្រ្តីនោះ
អ្នកជឿឬទេ ។

(២៣៤) (មហោសធី ក្រាបទូលថា) បតីត្រមហារាជ ទូលព្រះបង្គំជឿ
បុរសដែលថោកទាប (មិនត្រូវការនឹងស្រ្តីនោះទេ) (ព្រោះ) សិរី
នឹងកាឡកណ្តិ រវៃមន៍មិនច្នៃប្រសព្វគ្នាក្នុងកាលណាម្តងឡើយ ។
ចប់ សិរីកាឡកណ្តិជាតក ទី ២ ។

បុណ្ណបទុមជាតកំ

(២៣៥) អយមេវ សា អហម្យំ សោ អនតោ
ឃ

អយមេវ សោ ហត្ថំនោ អនតោ
ឃ

យមាហ កោមារិបតិកោ មមន្តិ

វជ្ជិនិយោ នតិ វត្ថុសុ សង្ខំ ។

(២៣៦) វមញ្ច ជន្តិ មុសលេន ហន្តិ
ឃ

លុទ្ធិ ឆរំ ទារុបសេវី

វមិស្សា ច នំ ចាបបតិពុតាយ

ជីវនិយោ ជន្តិ កណ្ណិ ចាសន្តិ ។

បុណ្ណបទុមជាតកំ ធម៌យំ ។

ទុកវិធាន បុរាណវគ្គ ទី ៥

បុណ្យបទុមជាតក

(២៣៥) (ព្រះរាជានោធិសត្វ ត្រាស់ថា) ស្រ្តីទ្រុស្តសីលនោះ គឺមន្តេនេងង
 បទុមកុមារនោះ មិនមែនអ្នកដទៃឡើយ គឺអញនេះឯង(ស្រ្តីនោះ)
 និយាយចំពោះបុរសណាថា ជាប្តីអំពីក្មេងរបស់អញ បុរសនោះ
 មានដែកបុតមិនមែនអ្នកដទៃឡើយ គឺអាកបុតនេះឯង ស្រ្តីទាំង
 ឡាយត្រូវគេសម្លាប់ចោល ព្រោះស្រ្តីទាំងឡាយមិនមានពាក្យ
 សច្ចៈ ។

(២៣៦) អ្នកទាំងឡាយ ចូរសំពង់បុរសលាមកអាក្រក់ ប្រាកដស្មើដោយ
 សាកសព ដែលសេពនូវប្រពន្ធ នៃបុគ្គលដទៃនេះ ដោយ
 អង្រែផង ហើយកាត់ត្រចៀកនឹងច្រមុះ នៃស្រ្តីដែលរស់នៅ
 គោរពប្តីអាក្រក់នេះផង ។

ចប់ បុណ្យបទុមវិធាន ទី ៣ ។

សុត្តនិបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

មណិហោរជានកំ

[២៣៧] ន សន្តិ ទេវា បវសន្តិ ទ្ធជ
 ន ហិ ទ្ធជ សន្តិ ឥត លោកថាលា
 សហសា ករោត្តនមសញ្ញតានិ
 ន ហិ ទ្ធជ សន្តិ បដិសេធិតារោ ។

[២៣៨] អកាលេ វស្សន្តិ តស្ស កាលេ តស្ស ន វស្សន្តិ
 សត្តា ច ចវតិ ហិ ទា ន ទុសោ តាវតា ហតោតិ ។

មណិហោរជានកំ បន្តន្តំ ។

បព្វត្ថបត្តវជានកំ

[២៣៧] បព្វត្ថបត្តវេ វម្មេ ជាតា ចោក្ខវណី សិវា
 នំ សំគាលោ អទាទាសិ ជានំ សីហេន វត្តនំ ។

សុត្តនិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

មណិចោរផាតក

(២៣៧) (នាងសុជាតា ពោលថា) ពួកទេវតា (ជាអ្នករមែលមើលពួកជន
អ្នកមានសីលក្នុងលោកនេះ) មិនមាន រមែងប្រាសខ្លាត់ខ្លាយ
ដោយពិត (ពួកសមណប្រាហ្មណ៍) ដែលគេសន្មតថាជាលោក-
បាលក្នុងលោកនេះ ក៏មិនមានដោយពិត ទាំងពួកជនអ្នកហាម
ឃាត់ នូវជនទាំងឡាយអ្នកមិនសង្រួម ធ្វើតែអំពើដ៏សហ័ស
(អាក្រក់) ក៏មិនមានដោយពិត ។

(២៣៨) (ព្រះឥន្ទ្រ ត្រាស់ថា) ក្នុងរាជ្យនៃស្តេចមិនប្រកបដោយធម៌នោះ
ភ្ញៀវរមែងបង្កចុះក្នុងកាលមិនគួរ មិនបង្កចុះក្នុងកាលដែលគួរ
ឯស្តេចមិនប្រកបដោយធម៌នោះ រមែងច្យុតចាកឋានសួគ៌ ត្រូវ
គេសម្លាប់ចោលដោយហេតុត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ដោយពិត ។

ចប់ មណិចោរផាតក ទី ៤ ។

បព្វត្ថបត្តផាតក

(២៣៩) (ព្រះបាទប្រហ្មទត្ត ត្រាស់ថា) ស្រះបោក្ខរណី ដ៏ត្រជាក់ កើត
ហើយក្បែរដីដុំ ជាទីរករាយ ចចកកាលដឹងថា ស្រះបោក្ខ-
រណីនោះ សីហារក្សហើយ ក៏នៅតែដឹក (ទឹកក្នុងស្រះនោះ) ។

ទុកនិទានេ បព្វមោ បុណ្យវិញ្ញា

[២៤០] បិវន្តិ ចេ មហារាជ សាបនានិ មហានទី

ន តេន អនទី ហោតិ ខមស្សយនិ តេ បិយានិ ។

បព្វគ្គបន្តរាគកំ បព្វមំ ។

វិលាហកជិតកំ

[២៤១] យេ ន កាហន្តិ ឌុវនិ នវា តុទ្ធន ទេសិនិ

ព្យសនំ តេ គមិស្សន្តិ វត្តុសីហិវ វណិជានិ ។

[២៤២] យេ ច កាហន្តិ ឌុវនិ នវា តុទ្ធន ទេសិនិ

សោត្តិ ចារិ គមិស្សន្តិ វិលាហេនេវ វណិជានិ ។

វិលាហកជិតកំ ធម្មំ ។

ទុកនិយម បុរាណវិទ្យា ទី ៥

(២៤០) (អមាគ្យតោធិសត្វ ពោលថា) បតិគ្រមហារាជ (មិនត្រឹមតែ
ចបកប៉ុណ្ណោះទេ) ពួកសត្វដែលមានជើង រមែងនាំគ្នាចុះផឹកទឹក
ស្ទឹងធំដែរ (តែស្ទឹងធំនោះ) នឹងក្លាយទៅជាមិនមែនស្ទឹងដោយ
ហេតុនោះក៏ទេ បើ (ស្រ្តីនោះ) ជាទីស្រឡាញ់របស់ព្រះអង្គ
ហើយ សូមព្រះអង្គអត់ទោសចុះ ។

ចប់ ពពួកបុរាណវិទ្យា ទី ៥ ។

វិលាហកណ្ឌាតិក

(២៤១) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ពួកនរជនណា មិនធ្វើតាមធុរៈ
ដែលព្រះពុទ្ធសំដែងហើយ ពួកនរជននោះ នឹងវេល់នូវសេចក្តី
វិនាស ដូចពួកឈ្នួញដែលអារក្សទឹកទាំងឡាយ (ល្អងលោម
ហើយ) ។

(២៤២) ម្យ៉ាងទៀត ពួកនរជនណា ធ្វើតាមធុរៈដែលព្រះពុទ្ធសំដែង
ហើយ ពួកនរជននោះ នឹងវេល់នូវគ្រឿងគឺព្រះនិព្វានដោយ
ស្នេហា ដូចពួកឈ្នួញ (ធ្វើតាមពាក្យ) ដែលស្តេចវិលាហក
(ពោលហើយ) ។

ចប់ វិលាហកណ្ឌាតិក ទី ៦ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

មិត្តាមិត្តជានិកំ

(២២៧) ន នំ ឧម្មយតេ ទិស្វា ន ច នំ បដិទទ្គតិ
ចក្ខុនិ ចស្ស ន ទទាតិ បដិលោមញ្ច វត្តតិ ។

(២២៨) ឯតេ កវន្តិ អាគារា អមិត្តស្មី បតិដ្ឋិតា
យេហិ អមិត្តំ ជាឈយ្យ ទិស្វា សុត្វា ច បណ្ឌិតោតិ ។

មិត្តមិត្តជានិកំ សុត្តមំ ។

រាជជានិកំ

(២២៩) បវសា អាគតោ តាត ឥនានិ ន ចិរាគតោ
កត្វំ នុ តាត តេ មាតា ន អញ្ញាម្មបសេវតិ ។

(២៣០) ន ខោ បនេតិ សុភសំ កិរំ សុត្តបសញ្ញតិ
សយេថ ខោដ្ឋចានោវ បុម្មប^(១) ឧបក្កុសំតោតិ ។

រាជជានិកំ អដ្ឋមំ ។

១ ម. មំបុរេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មិច្ឆាមិច្ឆជានិកាយ

(២៤៣) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលឃើញបុគ្គលនោះហើយ
មិនញញឹមផង មិនរីករាយតបនឹងបុគ្គលនោះផង មិនឲ្យភ្នែក
ចំពោះបុគ្គលនោះ គឺមិនសំឡឹងចំភ្នែកនឹងភ្នែកផង ប្រព្រឹត្តខ្លាំង
សត្រូវ (ចំពោះបុគ្គលនោះផង) ។

(២៤៤) បុគ្គលជាបណ្ឌិត ឃើញហើយ ឮហើយ គប្បីស្គាល់នូវបុគ្គល
មិនមែនជាមិត្ត ដោយអាការៈទាំងឡាយណា អាការៈទាំងឡាយ
នេះ វែមន៍មានតាំងនៅក្នុងបុគ្គលមិនមែនជាមិត្ត ។
ចប់ មិច្ឆាមិច្ឆជានិកាយ ទី ៧ ។

រាជជានិកាយ

(២៤៥) (ព្រាហ្មណ៍ ពោលថា) ម្ចាស់អ្នក អញ្ជើញមកដំទីព្រាត់ប្រោស
ហើយ ទើបនឹងមកដល់ក្នុងកាលអម្បាញាមិញនេះ ម្ចាស់អ្នក
ចុះមាតារបស់អ្នក មិនចូលទៅសេពនឹងបុរសដទៃខ្លះឡើយ ។

(២៤៦) (សេកល្លោះភធនៈ ពោលថា) បុគ្គលកាលពោលវាចា ដែល
ប្រកបដោយសច្ចៈនេះ តែមិនល្អ គប្បីជេកដូចជាសេកល្លោះ
បោងបោទ ត្រូវនាងព្រាហ្មណ៍ដុត ក្នុងដើងក្រានដូច្នោះ ។
ចប់ រាជជានិកាយ ទី ៨ ។

គហបតិជាតកំ

[២២៧] ទុកយំ មេ ន ខមតំ ទុកយំ មេ ន រុទ្ធតំ
 យា ចាយំ កោដ្ឋមោតិណ្ណា ន ទស្សំ ឥតិ ភាសតំ ។

[២២៨] តំ តំ តាមបតិ ព្រមំ កនេវ អប្បស្មី ជីវិតេ
 ទ្វេ មាសេ សង្កំ កត្វា មំសិ ជរត្តំ តិសំ
 អប្បត្តកាលេ ចោទេសិ តម្បិ មហំ ន រុទ្ធតតិ ។

គហបតិជាតកំ នវមំ ។

សោធុសីលវិវាតកំ

[២២៩] សវីរទត្យំ វុឡ្យត្យំ សោធុន្ទំ សាធុសីលិយំ
 ព្រាហ្មណាន្ទេវ បច្ឆាម តិទ្ធុ តេសំ វនិម្ពសេ ។

គហបតីជាតក

(២២៧) (គហបតីតោធិសត្វ ពោលថា) ហេតុទាំងពីរយ៉ាងមិនគួរដល់
យើង ហេតុទាំងពីរយ៉ាង យើងមិនពេញចិត្តទេ ស្រីនេះ
ចុះកាន់ដង្រឹកហើយនិយាយថា ខ្ញុំមិនសង់ដូច្នោះ ។

(២២៨) ម្ចាស់ម្ចាស់ស្រុក ព្រោះហេតុនោះ បានជាយើងនិយាយនឹង
អ្នក កាលបើដំរីត លំបាក តិច (ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះ កាលយើង
កាន់យក) នូវសាច់អ្នក (បានឱ្យ) នូវគោចាស់ស្តមហើយធ្វើនូវ
ការកំណត់ពីរខែ ឥឡូវនេះ មកទៀនទារក្នុងកាលដែលមិនទាន់
ដល់កំណត់ ក៏ដំរីនោះ យើងមិនពេញចិត្តឡើយ ។

ចប់គហបតីជាតក ទី ៥ ។

សាធិសីលជាតក

(២២៩) (ព្រាហ្មណ៍ ស្ត្រីថា) ភាពនៃបុគ្គលមានសីលល្អ ភាពនៃបុគ្គល
ចាស់ ភាពនៃបុគ្គលមានជំនាញ ភាពនៃបុគ្គលមានសីលល្អ
យើងសូមសួរអ្នកជាព្រាហ្មណ៍ថា បណ្តាបុគ្គលទាំង ៤ នាក់នោះ
តើយើងប្រាថ្នានូវបុគ្គលណា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

(២៥០) អត្តោ អត្តំ សរិស្មំ វុឌ្ឍិវ្យាស្ស ធមោ តទេ
អត្តោ អត្តំ សុជាតស្មំ សំលំ អស្មា តទ វុឌ្ឍិត្តំ ។

សាមុសីលជានិកំ ទសមំ ។

រុហកវិញ្ញោ បញ្ចមោ ។

តិស្ស្យុទ្ធានំ

អប្បហតា រូបវតី មុសលោ
បវសន្តិ សបព្វាម ចោត្តរណី
អថ មត្តមវណិជ ខុម្មយតេ
ចរអាតត កោដ្ឋ សរិ ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(២៥០) (រាចារ្យពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីចំរើនរមែងមានក្នុងបុគ្គល
មានសរីរៈល្អ យើងសូមធ្វើនមស្ការចំពោះបុគ្គលចាស់ សេចក្តី
ចំរើន រមែងមានក្នុងបុគ្គលដែលមានជាតិល្អ តែសីលរមែង
ពេញចិត្តដល់យើងទាំងឡាយ ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ទី ១០ ។

ចប់ រុបាតវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃរូបាករិត្តនោះគឺ

និយាយអំពីរូបាកព្រាហ្មណ៍ ១ ស្រីមានរូបល្អ ១ បុរសដែល
គេប្រហារដោយអវ្រែង ១ ទេវតាព្រាត់ប្រុស ១ ស្រនបោក្ខ-
រណី ១ ដាក់រប់ ៥ តពីនោះមក ពួកឈ្មួញរូបច្រើន ១
ញញឹម ១ ការមកអស់កាលដ៏យូរ ១ ជម្រក ១ សរីរៈ ១
ត្រូវជា ១០ ជាតក ។

នំ ទំ ទ្រំ វិគ្គោ
ហំ

ពន្ធនាគារដំបូង

(២៥១) នំ ទំ ទ្រំ ពន្ធនាគារ ដំបូង
យាយសំ ទារុជបព្វជញ្ជា
សារត្តរត្តា មណីកុណ្ណាលេសុ
បុត្តេសុ ទារេសុ ច យា អបេក្ខា ។

(២៥២) ឃំ ទំ ទ្រំ ពន្ធនាគារ ដំបូង
ឌីហារិណំ សិបិលទុប្បមុត្តំ
ឃតម្បិ ធរត្វាន វជន្តិ ដំបូង
អនបេក្ខិណោ កាមសុខំ បហាយានិ ។

ពន្ធនាគារដំបូង បឋមំ ។

កេត្តិសីលដំបូង

(២៥៣) ហំសាកោត្តារា មយ្យក ច ហត្ថិយោ បសទា មិកា
សត្វេ សីហស្ស កាយន្តិ នត្តិ កាយស្មិ តុល្យតា ។

នីតិទូទៅ

ពន្ធនាគារជាតិ

(២៥១) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ចំណងណា កើតអំពីដៃក្តី
កើតអំពីឈើក្តី កើតអំពីស្មៅដំណេកទន្សាយក្តី ចំណងនោះអ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឡាយមិនហៅថាចំណងមាំឡើយ ដទៃទាំងឡាយមាន
សេចក្តីត្រេកអរដ៏ក្រៃលែង ក្នុងកែវមណី នឹងកុណ្ឌលទាំងឡាយ
ផង សេចក្តីអាឡោះអាល័យ ក្នុងកូននឹងប្រពន្ធទាំងឡាយផង ។

(២៥២) អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពោលថា ចំណងនេះមាំ អាចទាញសត្វ
ទំលាក់ប៉ះក្នុងអបាយ ជាចំណងដ៏ធ្ងរ តែបុគ្គលស្រាយបាន
ដោយក្រ ចំណែកខាងអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ បានកាត់នូវ
ចំណងគឺកិលេសនេះ ហើយមិនមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យ
បានលះបង់នូវសេចក្តីសុខក្នុងកាម ចៀសចេញទៅ ។

ចប់ពន្ធនាគារជាតិ ទំ ១ ។

កេរ្តិ៍សីលជាតិ

(២៥៣) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ហង្សទាំងឡាយក្តី ក្រៀលទាំង
ឡាយក្តី ក្មេកទាំងឡាយក្តី ដំរីទាំងឡាយក្តី ពួកម្រឹគ
ពិសេសក្តី សត្វទាំងអស់រវមង់ខ្លាចសត្វសីហៈ (ព្រោះ) ការ
ប្រៀបធៀបក្នុងកាយមិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានតំ

(២៥២) ឯវមេវ មនុស្សេសុ ធម្មារោ ចេបិ បព្វាវ
ញ

សោ ហិ ភត្តុ មហា ហោតិ ទេវ ពាលោ សវ័វាតិ ។

កេឡិសីលជានតំ ទុតិយំ ។

ខុទ្ទបរិច្ឆេដិកំ

(២៥៥) វិរុត្តេហិ មេ មេត្តំ មេត្តំ ឯវាបថេ ហិ មេ

ធម្មាបុត្តេហិ មេ មេត្តំ មេត្តំ កណ្ណាកោភមកេហិ ច

អមាទកេហិ មេ មេត្តំ មេត្តំ ទិហាទកេហិ មេ

ចតុប្បទេហិ មេ មេត្តំ មេត្តំ តហុប្បទេហិ មេ

សេន្តបិណ្ឌ ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២៥២) បណ្ណាមនុស្សទាំងឡាយ (មនុស្សណា) បើទុកជាខ្លួននៅក្មេង
តែមានប្រាជ្ញាជំនាញ មនុស្សនោះ ទើបឈ្មោះថា ជំនុំក្នុងពួក
មនុស្សនោះ មនុស្សល្ងង់ខ្លៅ សូម្បីមានសរីរៈ (ធាតុផ្ល) ក៏
មិនឈ្មោះថាជំនឿយ ។

ចប់ ពេទ្យសីលជាតក ទី ២ ។

ខន្ធប្រវត្តជំនាញ

(២៥៥) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ភាវៈជាមិត្ររបស់អាត្មាអញ
(ចូរមានជាមួយ) នឹងត្រកូលស្តេចនាគឈ្មោះវិរូបក្ខៈទាំងឡាយ
ផង ភាវៈជាមិត្ររបស់អាត្មាអញ (ចូរមានជាមួយ) នឹងត្រ-
កូលស្តេចនាគឈ្មោះឯកបថៈទាំងឡាយផង ភាវៈជាមិត្ររបស់
អាត្មាអញ (ចូរមានជាមួយ) នឹងត្រកូលស្តេចនាគឈ្មោះនព្យា-
បុត្តៈទាំងឡាយផង ភាវៈជាមិត្ររបស់អាត្មាអញ (ចូរមានជា
មួយ) នឹងត្រកូលស្តេចនាគឈ្មោះកណ្តាលគោតមកៈទាំងឡាយផង
ភាវៈជាមិត្ររបស់អាត្មាអញ (ចូរមានជាមួយ) នឹងសត្វឥតជើង
ទាំងឡាយផង ភាវៈជាមិត្ររបស់អាត្មាអញ (ចូរមានជាមួយ)
នឹងសត្វជើងពីរទាំងឡាយផង ភាវៈជាមិត្ររបស់អាត្មាអញ (ចូរ
មានជាមួយ) នឹងសត្វជើង ៤ ទាំងឡាយផង ភាវៈជាមិត្ររបស់
អាត្មាអញ (ចូរមានជាមួយ) នឹងសត្វជើងច្រើនទាំងឡាយផង

ទុក្ខនិរោធ ធម្មោ នតំទុក្ខវិញ្ញោ

មា មំ អនាទកោ ហីសិ មា មំ ហីសិ ទំនាទកោ

មា មំ ចតុប្បនោ ហីសិ មា មំ ហីសិ តហុប្បនោ

សត្វេ សត្តា សត្វេ ចារណា សត្វេ ក្ខតា ច កេវលា

សត្វេ កម្រាជិ បស្សន្តិ ហ កិញ្ចំ ចាបមាភមា ។

(២៥៦) អប្បមាលោ តុន្ទោ អប្បមាលោ ធម្មោ

អប្បមាលោ សង្កោ បមាណវន្តានិ សរីសចានិ អហំ

វិច្ឆិកានិ សតបដិ ឧណ្ណានិកំ សុត្វេ ម្ងសិកា កតា មេ

រក្ខា កតា មេ បរិត្តា បដិក្កមន្តិ ក្ខតានិ សោហំ

នមោ ភគវតោ នមោ សត្តន្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធានន្តិ ។

ទុកនិយាត នតំទុណ្ណវត្ត ទី ៦

សត្វតដើងកុំបៀតបៀនអាត្មាអញឡើយ សត្វដើងពីរកុំបៀត
បៀនអាត្មាអញឡើយ សត្វដើង ៤ កុំបៀតបៀនអាត្មាអញ
ឡើយ សត្វដើងច្រើនកុំបៀតបៀនអាត្មាអញឡើយ សព្វសត្វ
ទាំងឡាយផង សព្វប្រាណទាំងឡាយផង សព្វក្នុតទាំងឡាយ
ផង ទាំងអស់គ្នា សូមសព្វសត្វ(ទាំងនោះ)ឃើញនូវសេចក្តី
ចំរើនទាំងឡាយ សេចក្តីលាមកអាក្រក់តិចតួច កុំមកដល់
ឡើយ គឺថាកុំកើតមានដល់សត្វទាំងនោះឡើយ ។

(២៥៦) ព្រះពុទ្ធមានគុណប្រមាណមិនបាន ព្រះធម៌មានគុណប្រមាណ
មិនបាន ព្រះសង្ឃមានគុណប្រមាណមិនបាន សត្វល្អន ឬ
សត្វវរទាំងឡាយ គឺពស់ ខ្លួយ ក្អែក ព័ងពាង តុកកែនីង
កណ្តុរ សុទ្ធតែមានប្រមាណ (មិនច្រើនដូចគុណព្រះរតនត្រ័យ)
ភិរិយារក្សា អាត្មាអញបានធ្វើហើយ ភិរិយាការពារអាត្មាអញ
បានធ្វើហើយ ពួកសត្វ (កាច) ទាំងឡាយ ចូរចៀសចេញទៅ
អាត្មាអញ(ធ្វើ)នូវនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ នមស្ការ
ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទាំងឡាយ ៧ ព្រះអង្គ ។

ចប់ ខន្ធបរិវត្តនាគរ ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

វិរកជានកំ

(២៥៧) អបិ វិរក បស្សេសិ សត្យុណំ មញ្ញាកាលានិ
មយ្ហេតិវស្សានំ បតិ មយ្ហំ សវិដ្ឋតំ ។

(២៥៨) ឧទកថលចរស្ស បត្តិទោ
និច្ចំ អាមកមច្ឆកោជិទោ
តស្សានុកាវំ សវិដ្ឋកោ
សេវលេហិ បលិកុណ្ឌិតោ មតោតិ ។

វិរកជានកំ បព្ពត្តំ ។

គង្គេយ្យជានកំ

(២៥៩) សោកន្តិ មច្ឆា គង្គេយ្យា អថា សោកន្តិ យាមុទា
ចតុប្បនាយំ បុរិសោ និក្រោធបវមណ្ឌលោ
ន្និសកាយតតិវេ ច សព្វេ វ អតិរោចតិ ។

(២៦០) យំ បុច្ឆិតោ ន និ អក្ខា អតំ អក្ខានិ បុច្ឆិតោ
អត្តប្បសំសកោ ទោសោ នាយំ អស្មាក វច្ឆតិ ។

គង្គេយ្យជានកំ បព្ពត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

វិរកជាតក

(២៥៧) (ប្រពន្ធរបស់ក្អែកគោក សួរថា) នៃក្អែកទឹកឈ្មោះវិរកៈ អ្នក
ឃើញសត្វស្លាប ដែលពោលពាក្យពីរោះ មានក្អកកដូចជា
ក្អកនៃក្អែក ជាក្អែកគោកឈ្មោះសវិដ្ឋកៈ ជាប្តីរបស់ខ្ញុំដែរឬ ។

(២៥៨) (ក្អែកទឹកពោធិសត្វ ពោលថា) ក្អែកសវិដ្ឋកៈ កាលធ្វើតាម
សត្វស្លាប អ្នកគ្រាប់ទៅក្នុងទឹកនឹងលើគោក បានបរិភោគត្រី
ស្រស់ជាទីចូនោះ ត្រូវសារាយន៍ឆ្នាំស្លាប់ទៅហើយ ។

ចប់ វិរកជាតក ទី ៤ ។

គង្គេយ្យជាតក

(២៥៩) (អណ្តើក ពោលថា) ត្រីទាំងឡាយ នៅក្នុងទន្លេគក្កិក៍ល្អ ត្រី
ទាំងឡាយនៅក្នុងទន្លេមុនាក៍ល្អ តែបុរសមានជើង៤ នេះ^(១)
មានបរិមណ្ឌលដូចដើមជ្រៃផង មានកវែងដូចចន្ទាលនៃរថផង
ល្អរុងរឿងលើសអ្នកទាំងឡាយរាល់គ្នាទៅទៀត ។

(២៦០) (ត្រីទាំងឡាយ ពោលថា) យើងសួរហេតុណា មិនប្រាប់ហេតុ
នោះ យើងសួរហើយត្រឡប់ប្រាប់ហេតុដទៃវិញ សត្វសរសើរ
តែខ្លួនឯង នេះមិនគាប់ចិត្តយើងទេ ។

ចប់ គង្គេយ្យជាតក ទី ៥ ។

១ បុរសមានជើង៤នេះ លំដើយកអណ្តើកនេះផង ។ អន្លិកថា ។

ទុកនិពាតេ ធម្មោ នតំទុច្ចរិតោ

ករុណ្ណមិត្តជំពាក់

(២៦១) ឥឡូវទុកមយំ ចានំ និទ្ទ ទន្លេហំ កត្តប
អហំ តថា ករុស្សាមិ យថា ទេហិតំ លុទ្ធកោ ។

(២៦២) កត្តទោ ចារិសំ វារី កុរុត្តោ ចារិសំ វរំ
សតបត្តោ ទុមគុម្ភា ទូរេ បុត្តេ អទានយិតំ ។

ករុណ្ណមិត្តជំពាក់ ធម្មំ ។

អស្សកជំពាក់

(២៦៣) អយមស្សករាជេន ទេសោ វិចារិតោ មយា
អនុកាមយកាមេន បិយេន បតិណា សហ ។

(២៦៤) នវេន សុខទុក្ខេន ទោរាណំ អបិបិយ្យតិ
តស្មា អស្សករាណាវ កីដោ បិយតរោ មមន្តិ ។

អស្សកជំពាក់ សន្តមំ ។

ទុកទិពាត នតំទុរុក្ខ ទី ៦

ករុណ្ណមិត្តជាតក

- [២៦១] (សត្វចាត ពោលថា) ម្ចាស់អណ្ណើក សូមអ្នកកាត់ នូវ-
អន្ទាក់ព្រៃគ្រៃ ដោយឆ្មេញប៉ះ យើងនឹងធ្វើព្រានមិនឲ្យមកបាន ។
- [២៦២] (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) អណ្ណើកចូលទៅកាន់ទឹក សត្វប្រើស
ក៏ចូលទៅព្រៃ ឯសត្វចាត បាននាំកូនទាំងឡាយ អំពីប៉ុងឈើ
ទៅក្នុងទីឆ្ងាយ ។

ចប់ ករុណ្ណមិត្តជាតក ទី ៦ ។

អស្សុកជាតក

- [២៦៣] (សត្វកំពោងញី ពោលថា កាលពីដើម) ឧប្បន្ទប្រទេសនេះ
ខ្ញុំបានត្រាច់ទៅជាមួយនឹងស្តេចអស្សុកៈ ជាប្តី ជាទីស្រឡាញ់
ដែលខ្ញុំប្រាថ្នាគេ ។ ប្រាថ្នានូវខ្ញុំ ។
- [២៦៤] សេចក្តីសុខនឹងទុក្ខប្តី តែងបិទបាំងនូវសុខនឹងទុក្ខចាស់ ព្រោះ
ហេតុនោះ សត្វកំពោងឈ្មោល ជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំជាង
ស្តេចអស្សុកៈទៅទៀត ។

ចប់ អស្សុកជាតក ទី ៧ ។

សុំសុមារជានកំ

[២៦៥] អលមេតេហិ អម្ពេហិ ជម្ពហិ បនសេហិ ច

យានិ ចារំ សម្មទស្សំ វំ មយំ ទុទ្ធម្រោ ។

[២៦៦] មហត្ថំ វត តេ ពោន្តំ ន ច បញ្ចា តទ្ធិប័តោ

សុំសុមារ វត្ថុតោ មេសិ តទ្ធិនានិ យថាសុខន្តំ ។

សុំសុមារជានកំ អដ្ឋមំ ។

កក្ករជានកំ^(១)

[២៦៧] ឌំដ្ឋា មយា វនេ វត្ថុតោ អស្សតន្តយា វិភេទតោ

ន តានិ ឃំ សក្កន្តំ យថា ត្ថំ វត្ថុំ សក្កសិ ។

[២៦៨] បុរាណាតិកោ អយំ កេត្តា^(២) បញ្ចុរមាគតោ

ត្រុសលោ វាលទាសានំ អបត្តមតិ ភាសតិ ។

កក្ករជានកំ ឆវិមំ ។

១ ម. កក្កជានកំ ។ ២ ម បុរាណកុត្តដោ អយំ វិត្ថា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជិតព

សុំសុមារជាតក

(២៦៥) (ស្វារោធិសត្វ ពោលថា) ផ្លែឈើទាំងឡាយណា (ដែល
អ្នកឃើញហើយ) នាគ្រើយសមុទ្រខាងនាយ ផ្លែឈើទាំងនោះ
គឺផ្លែស្វាយភ្នំ ផ្លែត្រីង្គី ផ្លែឧត្ត មិនគួរដល់យើងឡើយ
ដើមល្វា (នេះឯង) ជាឈើដ៏ប្រសើររបស់យើង ។

(២៦៦) សិវៈរបស់អ្នក ធំមែន ប៉ុន្តែប្រាជ្ញាសមគួរនឹងសិវៈនោះមិនមាន
នៃក្រពើ ឯងត្រូវអញ្ជាបញ្ជាតហើយ ឥឡូវចូរឯងទៅតាម
ស្រួលចុះ ។

ចប់ សុំសុមារជាតក ទី ៧ ។

កក្ករជាតក

(២៦៧) (មាន់ព្រៃ ពោលថា) ដើមត្រចៀកប្រើស នឹងដើមស្រប-
ពិភេទទាំងឡាយដុះក្នុងព្រៃ យើងធ្លាប់ឃើញហើយ អ្នកអាច
ឈានដើរទៅកាន់ដើមឈើបានយ៉ាងណា ឯឈើទាំងនោះមិន
អាចឈានដើរទៅបានយ៉ាងនោះទេ ។

(២៦៨) (ព្រាន ពោលថា) មាន់ព្រៃចាស់នេះ ទំលាយនូវទ្រូងចេញ
មកហើយ ជាសត្វឈ្នួសក្នុងអន្ទាក់ ដែលធ្វើដោយពេមកន្ទុយ
ក៏បានចេញទៅផង និយាយផង ។

ចប់ កក្ករជាតក ទី ៨ ។

ទុកនិពាគេ ឆដ្ឋោ នតំទឡ្យវិញ្ញោ

កន្ទគលកដាតកំ

[២៦៧] អន្តោ កោ ឆា មយំ រុកោ សំ ធម្មតោ ស ករ ល្អា កោ

យត្ថ ឯក ប្បហារេ ន ឧត្តម ផ្លំ វិសា ដំនំ(១) ។

[២៧០] អចារិ វតាយិ វិតុ ទិ វនា ធិ

កដ ដំនំ កោ សុ អសារ កោ សុ

អថា ស ទា ខ ទិ វំ ជា តសារំ

យត្ថ តំ ទា ករ ឡោ ឧត្តម ផ្លំ ទិ ។

កន្ទគលកដាតកំ វសមំ ។

នតំទឡ្យវិញ្ញោ ឆដ្ឋោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

ទឡ្យតា ទុន ហំ សវ រោ ច បុ ន

វិបត្តិ សវ ដ្ឋក ម ត្ថវ រោ

ស ករ ផ្លំ ស អស្ស ក អ ម្ហ វ រោ

បុ ន ក ក ក ដ កោ ក រ ឡោ ន ទ ស ។

១ ម. វិវិដ្ឋិតំ ។

ទុកនិបាត នតំទឡុវត្ត ទី ៦

កន្ទគលកណ្ឌិតក

(២៦៧) (សត្វសសេនឈ្នោះកន្ទគលកៈ ពោលថា) ឬលសសេនឈ្នោះ
ខទិវនិយៈដំចំរើន អំបែងក្បាលបែកហើយ ដោយការប្រហារ
តែម្តង ព្រង់ដើមឈើណា ដើមឈើនេះ មានស្លឹកល្អិតប្រកប
ដោយបន្ទា តើជាឈើឈ្នោះអ្វី ។

(២៧០) (ខទិវនិយបក្សី ពោលថា) ឧហ្មា⁺ សសេននេះ កាលចោះនូវឈើ
ក្នុងព្រៃទាំងឡាយ បានហើរទៅ ក្នុងពួកឈើមិនមានខ្លឹម ជា
ចំណែកនៃឈើស្ងួត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក សសេន (នេះ)
បានហើរមកទំលាយអំបែងក្បាល (របស់ខ្លួន) នឹងដើមសង្កែ
ជាឈើ^(១)មានខ្លឹមអំពីកំណើត ។

ចប់ កន្ទគលកណ្ឌិត ទី ១០ ។

ចប់ នតំទឡុវត្ត ទី ៦ ។

ឧទ្ធានផែនតិទឡុវត្តិក្កិណ្ឌិនី

និយាយអំពីចំណង់មាំ ១ ហង្សប្រសើរ ១ ស្តេចនាគឈ្នោះ
រឹបូកៈ ១ កែកគោកឈ្នោះសរិដ្ឋកៈ ១ ត្រីដ៏ប្រសើរ ១ ប្រើស ១
ស្តេចឈ្នោះអស្សកៈ ១ ផ្លែស្វាយដ៏ប្រសើរ ១ មាន់ ១ សសេន ១
ត្រូវជា ១០ ។

១ និយាយដោយប្រើន ពេប្រែថា ដើមគគី ។

ពរណេត្តមករិគោ
១៦

សោមទត្តជិតកំ

[២៧០] អកាសិ យោគី ធុរមប្បមត្តោ

សំរុច្ឆំ វីរណាត្តមកស្មី

ព្យាកាសិ អញ្ចំ បរិសំ វិកយ្ហ

ន និយ្យមោ តាយតិ អប្បបញ្ចំ ។

[២៧២] ធូយំ យាចនកោ តាត សោមទត្ត ធិកត្តិ

អលាភំ ធនលាភំ វា ឃិំ ធម្មា ហិ យាចនាតិ។

សោមទត្តជិតកំ បឋមំ ។

ឧបិដិកត្តជិតកំ
២៧

[២៧៣] អតោ ឧបរិមោវលោ អតោ វលោ ច ហេដ្ឋិមោ

ប្រាហ្មណំ ត្រេវ បុណ្ណមិ កិ ហេដ្ឋា កិញ្ច ឧប្បរិ។

ពីរណត្តមកវិគ

សោមទត្តជំពូក

(២៧១) (ពោធិ៍សត្វ ពោលថា បតិគ្រលោកអាពុក) លោកមិន
មានសេចក្តីធ្វើសប្បវាសជានិច្ច បានធ្វើសេចក្តីព្យាយាម ក្នុង
ព្រៃស្មូន ដ៏ដេរវាសដោយគុម្ភនៃស្បូវអណ្តាស អស់ ១ ឆ្នាំ
(កាលបើដូច្នោះ) លោកចូរទៅកាន់បរិសទ្យ ហើយធ្វើ (ទូរហេតុ
នោះ) ទូរទៅជាហេតុដទៃវិញ សេចក្តីព្យាយាម រមែងមិន
រក្សាទូរឬគុលវ័លឥតប្រាជ្ញាឡើយ ។

(២៧២) (ព្រាហ្មណ៍ ពោលថា) ម្ចាស់សោមទត្តជាកូន ធម្មតាជនអ្នក
សូមគេ រមែងដល់ទូរហេតុពីរយ៉ាង គឺមិនបានទូរទ្រព្យ ១ បាន
ទូរទ្រព្យ ១ ព្រោះថា ការសូមគេ រមែងមានសភាពយ៉ាងនេះ
ជាធម្មតា ។

ចប់ សោមទត្តជំពូក ទី ១ ។

ទិប្បិដ្ឋិត្តជំពូក

(២៧៣) (ព្រាហ្មណ៍ ពោលថា) អាការខាងលើដទៃ អាការខាងក្រោម
ដទៃ ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណ៍ អញ្ញស្តូចពោះនាងថា បាយ
ខាងក្រោមតើដូចម្តេច បាយខាងលើតើដូចម្តេច ។

ទុក្ខវិញ្ញាណេ សត្តមេ ពីរណត្តប្បវត្តោ

[២៧៤] អហំ នដោស្មិ ភទន្តេ ភិក្ខុកោស្មិ វេទានតោ

អយំ ហំ កោដ្ឋមោតិល្លោ អយំ សោ យំ គវេសសីតិ ។

ឧច្ឆិក្ខរត្តជាតកំ ទុក្ខិយំ ។

ភរាជិជាតកំ^(១)

[២៧៥] វេសំ នបច្ឆំ កត្វា ភរាជានិ មេ សុតំ

ឧច្ឆិក្ខោ សហ រដ្ឋហំ ស រាជានិ ភិក្ខុ គតោ ។

[២៧៦] តស្មា ហំ ធម្មាគមនិ នប្បសិសន្តិ បណ្ឌិតា

អនុដ្ឋចិត្តោ កាសេយ្យ ភិក្ខុ សត្វបសញ្ញិតន្តិ ។

ភរាជិជាតកំ តតិយំ ។

១ម. ក្បតិកតំ ។

ទុកនិទាត ពិណទ្ធស្តុកវគ្គ ទី ៧

(២៧៤) (កូនអ្នករាំរោងសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់អ្នកដំបំរើន ខំអ្នករាំ
ជាអ្នកស្នូម មកដល់កងទីនេះ ឯសហាយរបស់នាងព្រាហ្មណី
នេះ ចុះទៅហើយកាន់ជម្រក អ្នកស្វែងរកនូវបុរសណា បុរស
នោះ នេះឯង ។

ចប់ ខ្ញុំជួរព្រាហ្មណី ទី ២ ។

រាវាជិណិតក

(២៧៥) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) គថាគតបានឮដូច្នោះថា ស្តេចនៅក្នុង
ដែនកុរុ បានធ្វើនូវទោសដល់ពួកឥសី ស្តេចនោះ (ដល់នូវ
ឆន្ទាគតិ) ក៏ដាច់ស្ម័គ្រម្រមទាំងដែន ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ។

(២៧៦) ព្រោះហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងមិនសរសើរនូវការ
ល្អក្នុងឆន្ទាគតិ (បុគ្គល) មានចិត្តគឺកិលេសមិនប្រទូស្តហើយ
គប្បីពោលនូវរាវាជិណិតកដោយសច្ចៈ ។

ចប់ រាវាជិណិតក ទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

បុណ្ណនទីជានកំ

(២៧៧) បុណ្ណំ នទី យេន ច មេយ្យមាហុ
 ជានំ យវំ យេន ច គុយ្យមាហុ
 ធូរំ គតំ យេន ច អវយេន្តិ

សោ ភ្នកតោ ហន្ត ច គុញ្ញ ព្រាហ្មណ ។

(២៧៨) យតោ មំ សវតំ វជា វាយសម្បិ បហេតវេ
 ហំសា កោញ្ញា មយ្យវា ច អសតិយេវ ចាបិយានិ។

បុណ្ណនទីជានកំ បុគ្គំ ។

កប្បជានកំ

(២៧៩) អវចំ វត អត្តានំ កត្តចោវ បព្ភហវំ(១)
 សុត្តហិតស្មី កដ្ឋស្មី វាចាយ សកិយា វចំ ។

១ ម. កប្បយេ សោ បព្ភហវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

បុណ្ណទីជំរាតក
លោ

(២៧៧) (ព្រះរាជាទ្រង់លិខិតក្នុងព្រះរាជសាសន៍ថា) ជនទាំងឡាយ
ពោលនូវស្ដីង ដែលល្មមសត្វណា ផឹកបាន ថាជាស្ដីងពេញ
ហើយផង ជនទាំងឡាយពោលនូវសន្ទូង ដែលល្មមសត្វណា
ត្មនបាន ថាជាសន្ទូងកើតហើយផង ជនទាំងឡាយហៅវាកនូវ
បុគ្គលដែលទៅហើយកាន់ទីឆ្ងាយដោយសត្វណា ផង សត្វនោះ
យើងនាំមកហើយដើម្បីអ្នក ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចូរអ្នកបរិភោគ
(នូវសាច់ក្អែកនេះ) ចុះ ។

(២៧៨) (ពោធិសត្វ ពោលថា) កាលណាស្ដេចពួកអញ សូម្បីតែ
សាច់ក្អែកក៏ដើមក (កាលស្ដេចបាន) ហង្សក្ដី ក្រៀលក្ដី
ក្លោកក្ដី (ហេតុអ្វីក៏មិនពួក) ការមិនពួកនេះឯង ជាសេចក្ដី
លាមកបំផុត (ក្នុងលោក) ។
ចប់ បុណ្ណទីផាតក ទី ៤ ។

កប្បបជំរាតក

(២៧៩) (អាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) អណ្ដើក កាលបើឈឺខ្លួនពាំ
ស៊ប់ហើយ ហានិយាយសម្លាប់ខ្លួនឯង ឈ្មោះថាសម្លាប់
ដោយវារាបស្ម័ន ។

ទុកនិទានេ សត្តមោ ពិរណត្តអ្នកវិញ្ញា

(២៨០) ឯតម្បី និស្សា នវរិសេដ្ឋ

វាចំ បម្បញ្ច តុសលំ នាតិវេលំ

បស្សសិ ពហុកាលោន កត្តបិ ព្យសនំ កត្តន្តំ ។

កត្តបដាតកំ បញ្ចមំ ។

មប្បដាតកំ

(២៨១) ន មាយមត្តំ តប្បតិ ន ស្វលោ សាធុ តត្ថិតោ

យ ញ្ច មំ មពាតេ ម ដ្ឋ មញ្ចំ សោ វតិយា កតោ ។

(២៨២) សោ មំ ធម្មតិ វាគត្តំ ចិត្តញ្ចបតមេតិ មំ

ជាលិវោ មុញ្ច ថយំ វា មំ ន កាមេ ហពាតេ ត្រូចិតិ ។

មប្បដាតកំ ធម្មំ ។

ទុក្ខនិរោធ ពិណ្ឌិត្តកថា ទី ៧

[២៨០] បតិគ្រព្រះអង្គមានព្យាយាមប្រសើរជាងផន (ឯបណ្ឌិតបុរស)
ឃើញនូវហេតុនេះហើយ មិនគប្បីបញ្ចេញវាចាជាកុសល ឲ្យ
ហួសវេលា ព្រះអង្គគង់នឹងទតឃើញអណ្តើក ដែលដល់នូវ
សេចក្តីវិនាសព្រោះវតនិយាយច្រើន ។

ចប់ កថាខណ្ឌក ទី ៥ ។

មច្ចុដាតក

[២៨១] (ត្រីឈ្មោះ ពោលថា) ភ្លើងនេះអញមិនក្តៅ ឈឺស្រួច
ដែលគេបិតសំបូចល្អហើយក៏អញមិនឈឺ អញឈឺតែគ្រងមេត្រី
សំគាល់អញ ថាទៅត្រេកអរនឹងមេត្រីដទៃនោះ ។

[២៨២] ភ្លើងគឺភក្ត្រនោះ រលាកនូវអញផង ចិត្ត (ដ៏សម្បយុត្តដោយ
ភក្ត្រ) ក៏ញ៉ាំងអញឲ្យក្តៅផង បតិគ្រព្រានសំណាញ់ទាំងឡាយ
សូមអ្នកទាំងឡាយលែងខំទៅ (សត្វដែលបិតនៅ) ក្នុងកាម
អ្នកទាំងឡាយកុំបៀតបៀនក្នុងហេតុនីមួយ ។

ចប់ មច្ចុដាតក ទី ៦ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សេត្តជិតំ

(២៨៣) សញ្ចោ លោកោ អត្តមនោ អហោសិ
 អកោវិទា តាម ធម្មស្ស សេត្ត
 កោហរិកោ ធាម ភវន្ត ធម្មោ
 យំ ភិ ភហិតា បវនេ បរោទសិ ។

(២៨៤) យោ ទុក្ខដុដ្ឋាយ កវេយ្យ តាលំ
 សោ មេ បិតា ទុត្តវនេ ករោតិ
 សា កស្ស កណ្ហមិ វនស្ស មជ្ឈេ
 យោ តាយិតា សោ សហសាករោតីតិ ។

សេត្តជិតំ សត្តមំ ។

កុដិវិណិជិតំ

(២៨៥) សវស្ស សាវេយ្យមិទិ សុចិដ្ឋិតំ
 បន្ទោដ្ឋិតំ បដិក្កុជស្ស កុដិ
 ដាលំ ចេ ខាទេយ្យំ ម្ហសិកា
 កស្មា កុមារំ កុលលា នោ ហវេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សេតុជាតក
ក្តី

[២៨៣] (បិតា ពោលថា) សត្វលោកទាំងអស់ ជាអ្នកមានចិត្តរីក
រាយ (ដោយការសេតកាម) នាងសេតក្តី ជាស្រីមិនឈ្លាសក្នុង
ធម៌របស់អ្នកស្រុក នាងដែលយើងចាប់ហើយយំក្នុងព្រៃ ដោយ
ធម្មតាណា ធម្មតានោះរបស់នាង ឈ្មោះថា នៅក្មេងទេប្ប ។

[២៨៤] (នាងសេតក្តីមារិកា ពោលថា) ជនណាគប្បីជាទីពឹងរបស់
ខ្ញុំ ដែលទុកពាល់ត្រូវហើយ ជននោះជាបិតារបស់ខ្ញុំបានប្រទូស្ត
ក្នុងព្រៃ ខ្ញុំនោះកន្ទក់កន្ទេញចំពោះអ្នកណា ក្នុងកណ្តាលព្រៃ
បិតាណា ជាអ្នកការពារ បិតានោះធ្វើនូវកម្មដ៏សហ័ស ។

ចប់ សេតុជាតក ទី ៧ ។

ក្នុងវិណិជ្ជជាតក

[២៨៥] (វិនិច្ឆ័យមាត្រៈពោធិសត្វ ពោលថា) កលបព្រោះតតបចំពោះ
បុគ្គលអ្នកមានកលបព្រោះត អ្នកគិតល្អហើយ ការកោងតប
ចំពោះបុគ្គលអ្នកកោង អ្នកបានតទល់(ល្អ)ហើយ ថាបើកណ្តា
ទាំងឡាយ គប្បីស្តីនូវផាលវែមន ហេតុអ្វីក៏សត្វខ្លាំងទាំងឡាយ
នាំក្មេងទៅមិនបាន ។

ទុកនិយមេ សត្តមេ ពីរណត្តម្ហវិញ្ញា

[២៨៦] ក្រដស្ស ហិ សន្តិ ក្រដក្រដា
 កវតិ^(១) មរោ និកតិលោ និកត្យា
 ទេហិ បុត្តនដ្ឋ ជាលមដ្ឋស្ស ជាលិ
 មា តេ បុត្តមហាសិ ជាលនដ្ឋោតិ ។

ក្រដិវាណិជិតកំ អន្តិមំ ។

គរហិតជិតកំ

[២៨៧] ហិវត្តំ មេ សុវណំ មេ ឯសា វត្តន្តិក តាថា
 ទុម្មេនាណំ មនុស្សាណំ អរិយទម្មំ អបស្សនំ ។

[២៨៨] ទ្វេ ទ្វេ ភហបតយោ តេហេ ឯកោ ភត្តអមស្សុកោ
 លម្ពត្តនោ វេណិកតោ អរោ អន្តិកតណ្ហោ
 កតោ ធនេន ពហុជា សោ នំ វិគុទ្ធតេ ជនន្តិ ។

គរហិតជិតកំ នវិមំ ។

១. ម ភវន្តិ បាបិ ។

ទុក្ខនិពាធ ពីរណត្តប្បវត្ត ទី ៧

[២៨៦] ព្រោះថា បុគ្គលកោងតបទាំងឡាយ វែមន៍មានចំពោះបុគ្គល
អ្នកកោង បុគ្គលអ្នកបោកប្រោស ដទៃអំពីបុគ្គលអ្នកបោកប្រោស
វែមន៍មាន (ដល់) បុគ្គលអ្នកបោកប្រោស ម្ចាស់បុរសអ្នកបាត់កូន
អ្នកបូឡិឡូដាលដល់បុរសអ្នកបាត់ដាល កុំឲ្យអ្នកបាត់ដាលលួច
កូនអ្នកទៅឡើយ ។

ចប់ កូណវណិជគាតក ទី ៧ ។

គរហិតជីវិតក

[២៨៧] (ពានរពោធិសត្វ ពោលថា) ភថាដែលពោលថា ប្រាក់របស់
អញ មាសរបស់អញ អស់យប់នឹងថ្ងៃនេះ ជាវចាររបស់
មនុស្សទាំងឡាយអ្នកឥតប្រាថ្នា មិនឃើញអរិយធម៌ ។

[២៨៨] ក្នុងផ្ទះមួយ មានម្ចាស់ផ្ទះពីរៗនាក់ បណ្តាម្ចាស់ផ្ទះពីរនាក់នោះ
ម្ចាស់ផ្ទះម្នាក់^(១)មិនមានពុកមាត់ មានដោះយារចុះ មានផ្លួងសក់
បួងហើយ មានត្រចៀកចោះប្រដាប់ហើយ ដែលគេទិញដោយ
ទ្រព្យដ៏ច្រើន ម្ចាស់ផ្ទះនោះ តែងពោលចាក់ដោតនូវជននោះ ។

ចប់ គរហិតជីវិតក ទី ៨ ។

១ សំដៅយកមនុស្សស្រី ។ អន្តិកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ធម្មទុដិជ្ជាតកំ

(២៨៧) សុខំ ជីវិតុហោសិ រដ្ឋា វិវេនមាគតោ
សោ ឯកកោ (អរញ្ញស្មី) រុក្ខម្ហូលេ កថយោ វិយ
ណាយសិ ។

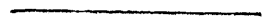
(២៨៨) សុខំ ជីវិតុហោស្មី រដ្ឋា វិវេនមាគតោ
សោ ឯកកោ (អរញ្ញស្មី) រុក្ខម្ហូលេ កថយោ វិយ ណា-
យាមិ សនំ ធម្មំ អនុស្សវន្តំ ។

ធម្មទុដិជ្ជាតកំ ទសមំ ។

ពីរណនុម្ពកវិជ្ជា សន្តមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អថ តិរណានុម្ព វិរោ ច នដោ
ករាវជវុត្តម បុណ្ណាននី
ពហុកាលំ អត្តំ បវេនេ ម្ហូសកោ
សហ លម្ពតនោ កថយោន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ធម្មទុដិជិតក

(២៨៩) (សក្កទេវរាជ ពោលថា) អ្នកមានសភាពរស់នៅ ជាសុខ
ចេញចាកដែន ហើយមកកាន់ព្រៃស្ងាត់ អ្នកនោះតែម្នាក់ឯង
អង្គុយសញ្ជប់សញ្ជឹងនៅ ជិតគល់ឈើ (ក្នុងព្រៃ) ដូចជា
មនុស្សកំព្រា ។

(២៩០) (បុរោហិតពោធិសត្វ ពោលថា) ខ្ញុំមានសភាពរស់នៅ ជា
សុខ ចេញចាកដែនហើយមកកាន់ព្រៃស្ងាត់ ខ្ញុំនោះតែម្នាក់ឯង
ការព្យាបាលរស់សប្បុរស អង្គុយសញ្ជប់សញ្ជឹង ជិតគល់ឈើ
(ក្នុងព្រៃ) ដូចជាមនុស្សកំព្រា ។

ចប់ ធម្មទុដិជិតក ទី ១០ ។

ចប់ ពិណេន្តអ្នកវគ្គ ទី ៧ ។

ឧទ្ធាននៃពិណេន្តមកវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីគម្ពស្មៅវណ្ណសង្ឃប្រសើរ ១ អ្នករង្វាំ ១ ស្តេច
ក្រី ដ៏ទុក្ខមប្រសើរ ១ ស្ទឹងពេញដោយទឹក ១ បុគ្គលនិយាយ
ច្រើន ១ ភ្លើង ១ ព្រៃធំ ១ សត្វកណ្តុរ ១ មនុស្ស
ដោះយារ ១ មនុស្សកំព្រា ១ ត្រូវជា ១០ ។

កាសាវិគ្គោ

កាសាវិជិតកំ

[២៧១] អនិក្ខត្តសារោ កាសាវិ យោ វត្ថុ បរិទហិស្សតំ

អបេតោ ធម្មសច្ចេន ន សោ កាសាវមហតិ ។

[២៧២] យោ ច វត្ថុកាសាវស្ស សីលេសុ សុសមាហិតោ

ឧបេតោ ធម្មសច្ចេន សោ វេ កាសាវមហតិតំ ។

កាសាវិគតំ បបមំ ។

បុល្លន្ទ្រិយជិតកំ

[២៧៣] ឥទំ តទាចរិយវោ ទាសវិយោ យទាត្រវិ^(១)

មា សុ ត្ថិ អភិវិ ទាបិ យំ ត្ថំ បញ្ញា កតន្តមេ ។

១ ម. យោណាចរិយោ ត្រវិ ។

កាសាវិវិគ

កាសាវិជ្ជាតក

(២៧១) (ដំរីពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា មានទឹកចត្តិកិលេស មិនទាន់លះចេញហើយ ជាអ្នកប្រាសចាកទេមៈ (ការទូន្មាននូវ ឥន្ទ្រិយ) នឹងសច្ចៈ នឹងស្សៀកដណ្តប់នូវសំពត់ ដែលជ្រលក់ ដោយទឹកចត្តិ បុគ្គលនោះ មិនគួរនឹងស្សៀកដណ្តប់នូវសំពត់ ជ្រលក់ ដោយទឹកចត្តិឡើយ ។

(២៧២) ចំណែកខាង បុគ្គលណា មានទឹកចត្តិកិលេសខ្ចាក់ចោលហើយ មានចិត្តតាំងមាំល ក្នុងសីលទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រកបដោយទេមៈ នឹងសច្ចៈ បុគ្គលនោះឯង ទើបគួរនឹងស្សៀកដណ្តប់នូវសំពត់ ជ្រលក់ ដោយទឹកចត្តិបាន ។

ចប់ កាសាវិជ្ជាតក ទី ១ ។

បុល្លនិទ្ទិយវិជ្ជាតក

(២៧៣) (នាយព្រាន ពោលថា) បុរាសរិយព្រាហ្មណ៍ បានពោល នូវពាក្យណាថា បុរាសរិយណា ដែលធ្វើហើយញ៉ាំងអ្នកឱ្យក្តៅ ក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ អ្នកកុំធ្វើបុរាសរិយនោះឡើយ នេះជាពាក្យ របស់អាចារ្យ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(២៧៤) យាទិ ករោតិ បុរិសោ តាទិ អន្តិ បស្សតិ
កល្យាណការី កល្យាណំ ចាបការី ច ចាបកំ
យាទិសិ វបតេ តិជំ តាទិសិ ហវតេ ដលន្តិ ។

បុណ្ណនិយមិតកំ ទុតិយំ ។

បុណ្ណនិយមិតកំ

(២៧៥) នមេ នមន្តស្ស កដេ កដន្តំ
កិច្ចានុក្កុញ្ញស្ស ករេយ្យ កិច្ចំ
នាទត្តកាមស្ស ករេយ្យ អត្តំ
អសម្ពជន្តម្បំ ន សម្ពជេយ្យ ។

(២៧៦) ចដេ ចដន្តំ វនមិ ន កយិក
អបេតនិត្តន ន សម្ពជេយ្យ
ទិដោ ទុមិ ទីណាដលំវ ញត្វា
អតាំ សមេត្តេយ្យ មហា ហិ លោកោតិ ។

បុណ្ណនិយមិតកំ តតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(២៧២) បុរសធ្វើនូវអំពើទាំងឡាយណា រមែងឃើញនូវអំពើទាំងឡាយ
នោះ ចំពោះខ្លួន បុរសអ្នកធ្វើអំពើល្អ រមែងទទួលផលល្អ
ចំណែកខាងបុរសអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ រមែងទទួលផលអាក្រក់
បុគ្គលសាបព្រោះនូវពូជវិបបណា រមែងបាននូវផ្លែវិបបនោះ ។

ចប់ បុល្លតន្តិយជាតក ទី ២ ។

បុណ្ណិកត្តជាតក

(២៧៤) (អាមាត្យវោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលគប្បីទុនលំទោនតប
ចំពោះបុគ្គលអ្នកទុនលំទោនខ្លួន គប្បីគប់រកនូវបុគ្គលអ្នកគប់រក
ខ្លួន គប្បីធ្វើកិច្ច តបចំពោះបុគ្គលអ្នកធ្វើនូវកិច្ចដល់ខ្លួន កុំគប្បីធ្វើ
ប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នា នូវសេចក្តីវិនាសដល់ខ្លួន មិន
គប្បីរាប់រកនូវបុគ្គលអ្នកមិនរាប់រកខ្លួន ។

(២៧៦) បុគ្គលគប្បីលះនូវបុគ្គលអ្នកលះបង់នូវខ្លួន មិនគប្បីធ្វើនូវឈឺដែល
តាំងនៅក្នុងព្រៃគឺសេចក្តីប៉ិនប៉ងក្នុងបុគ្គលនោះ មិនគប្បីសមាគម
ជាមួយនឹងបុគ្គលដែលមានចិត្តវិប្បលាស សត្វស្លាបដឹងនូវឈឺ
ដែលមានផ្លែអស់ហើយ រមែងសំឡឹងរកនូវដើមឈើឯទៀត
ដែលមានផ្លែយ៉ាងណា (បុគ្គលគប្បីគប់រកបុគ្គលដទៃយ៉ាងនោះ
ដែរ) ព្រោះថា លោកសន្តិវាសនៅឆ្ងលាយណាស់ ។

ចប់ បុណ្ណិកត្តជាតក ទី ៣ ។

ទុកនិយមន័យ អន្តរមោ កាលវិញ្ញា

កម្មីលជាតកំ

(២៧៧) យស្សតេ ចតុរោ ធម្មា កុណា បរមកដ្ឋកា (១)
សម្មំ ធម្មោ ធីតំ ចារោ ទិដ្ឋំ សោ អតិវត្តតិ ។

(២៧៨) យស្ស តេតេ ន វិជ្ជន្តំ កុណា បរមកដ្ឋកា
សម្មំ ធម្មោ ធីតំ ចារោ ទិដ្ឋំ សោ អតិវត្តតិ ។

កម្មីលជាតកំ បន្តិ ។

ខន្តិវណ្ណនជាតកំ

(២៧៩) អត្ថំ មេ បុរិសោ ទេវ សព្វតិច្ឆេសុ ព្យាវដោ
តស្ស ចេតោបរាធាតុ តត្ថត្ថំ តិច្ឆំ មពាសិ
ញ

(៣០០) អម្ពាតំ អត្ថំ (២) បុរិសោ ឯទិសោ វេទ វិជ្ជតិ
ទុល្លកោ អន្តសម្បជ្ជោ ខន្តំ អស្មាតត វុច្ឆតិ ។

ខន្តិវណ្ណនជាតកំ បញ្ចមំ ។

១ ម. វិនិច្ឆ័យថា តវី ។ ២ ម. អម្ពាតំ បតិ ។

ទុកនិពាត កាលារវិក្ខុ ទី ៨

កុម្មីលជាតក

(២៧៧) (ក្រពើ បាននិយាយថា) បុគ្គលណាមានធម៌ ៤ យ៉ាង គឺ
សច្ចៈ ១ សុចរិតធម៌ ១ សេចក្តីព្យាយាម ១ ចាតៈ ១ ជា
គុណដ៏ចំរើនក្រៃលែង បុគ្គលនោះ រមែងកន្លងនូវសត្រូវបាន ។

(២៧៨) ចំណែកបុគ្គលណា មិនមានធម៌ ៤ យ៉ាងនេះ គឺសច្ចៈ ១
សុចរិតធម៌ ១ សេចក្តីព្យាយាម ១ ចាតៈ ១ ជាគុណដ៏ចំរើន
ក្រៃលែង បុគ្គលនោះ រមែងមិនកន្លងនូវសត្រូវបានទេ ។

ចប់ កុម្មីលជាតក ទី ៤ ។

ខន្តិវិណ្ណនជាតក

(២៧៩) (អាមាត្យ បានក្រាបទូលថា) បុត្រត្រព្រះសម្មតិទេព មានបុរស
របស់ទូលព្រះបង្គំម្នាក់ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយក្នុងកិច្ចការទាំងពួង តែ
បុរសនោះមានកំហុសមួយ ព្រះអង្គទ្រង់សំគាល់ក្នុងកំហុសរបស់
បុរសនោះថា គួរនឹងធ្វើដូចម្តេច ។

(៣០០) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ មានព្រះបន្ទូលថា) បុរស(ជាអ្នកប្រឡូស្ត)
ក្នុងផ្ទះរបស់យើងមានដែរ ឯបុរសបែបនេះ (ឥឡូវនេះ) មាន
ក្នុងទីនេះ តែបុរសអ្នកប្រកបដោយចំណែកនៃគុណ គេរកបាន
ដោយកម្រ បានជាយើងចូលចិត្តអត់ធន់ ។

ចប់ ខន្តិវិណ្ណនជាតក ទី ៥ ។

កោសិយជាតកំ

[៣០០] កាលេ និក្ខមនា សាធុនា កាលេ សាធុ និក្ខមេ

អកាលេន ហំ និក្ខម្ម ឯកកម្មំ ពហុជ្ឈនោ

ន តំញំ អត្តំ ជាតតិ ធម្មសេនាវ កោសិយំ ។

[៣០២] ចំពេ វិចិវិនា នញ្ច បរេសំ វិវរទុក្ខំ

សញ្ញមិត្តំ វសីកត្វា កោសិយោវ សុខំ សិយាតិ ។

កោសិយជាតកំ ធម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កោសិយដាតក

(៣០១) (ពមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) ការចេញទៅក្នុងកាលគួរ ជា
 ការប្រពៃ ការចេញទៅក្នុងកាលមិនគួរ មិនជាការប្រពៃទេ
 ព្រោះថា (ជនណាមួយ) ចេញទៅក្នុងកាលមិនគួរ រមែងមិន
 ញ៉ាំងប្រយោជន៍តិចតួចឲ្យកើតបាន ជនជាសត្រូវដ៏ច្រើន នឹង
 ចោមចាប់នូវបុរសតែម្នាក់ឯង (ដែលចេញទៅក្នុងកាលមិនគួរ
 ហើយឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាសដ៏ធំ) ដូចសេនាវិក្កក (ចោមចឹក)
 នូវសត្វមៀម (ដែលចេញទៅក្នុងកាលមិនគួរ) ។

(៣០២) អ្នកប្រាជ្ញដ៏ធំ នូវរបៀបនឹងការចាត់ចែង ដឹងនូវទោសរបស់ជន
 ទាំងឡាយដទៃ បានធ្វើនូវមិត្តទាំងអស់ឲ្យលុះ ក្នុងអំណាច
 របស់ខ្លួន គប្បីមាននូវសេចក្តីសុខដូចសត្វមៀម(មានប្រាជ្ញាជាចំក
 ក្បាលវិក្កកឲ្យដាច់ស្ងាច់) បានសេចក្តីសុខដូច្នោះ ។

ចប់ កោសិយដាតក ទី ៦ ។

គ្រូបិបាសណាកជាតកំ

[៣០៣] ស្វរោ ស្វរេន សង្កម្ពិក្ខុន្តេន បហារិណា

ឯហំ នាគ ធីត្តស្ស ក្នុង កំតោ បលាយសិ

បស្សន្តិ អដ្ឋមគណ មម ត្រុយញ្ច វិក្ខមំ ។

[៣០៤] ន នំ ចានា វជិស្សាមិ ន នន្តេហំ ន សោណ្ណិយា

មិឡេន នំ វជិស្សាមិ ប្លតិ ហញ្ញតុ ប្លតិជាតំ ។

គ្រូបិបាសណាកជាតកំ សន្តមំ ។

កាមនីតិជាតកំ

[៣០៥] តយោ ភិវំ អន្តរំ កាមយាមិ

បញ្ចាលោ ក្រុយោ តេតេតេ ច

តតុត្តរំ ព្រាហ្មណា កាមយាមិ

តិក្ខុមិ ព្រាហ្ម កាមនីតំ ។

ទុក្ខនិពាត កាសាវវិញ ទី ៨

គូបិបាណកដាតក

(៣០៣) (សត្វកំពោង ពោលថា) អ្នកជាសត្វភ្ញៀវក្លា មកច្នៃប្រទេននឹង
យើងជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មានសេចក្តីប្រឹងប្រែង អាចប្រហារគ្នាបាន
នៃដំរី អ្នកចូរមក អ្នកចូរត្រឡប់មក អ្នកខ្វាចប្តូ បានជារត់
ទៅ អ្នកស្រុកអង្គៈនឹងមគធៈទាំងឡាយ ចូរមើលសេចក្តី
ព្យាយាម របស់យើងនឹងអ្នក ។

(៣០៤) (ដំរី ពោលថា) យើងនឹងមិនសម្លាប់អ្នក ដោយជើង មិនសម្លាប់
ដោយក្នុក មិនសម្លាប់ ដោយប្រមោយទេ យើងនឹងសម្លាប់
អ្នកដោយអាចម៍ សត្វស្អុយ ចូរវិនាសដោយរបស់ស្អុយ ។
ចប់ គូបិបាណកដាតក ទី ៧ ។

កាមនីតដាតក

(៣០៥) (ព្រះបាទពារាណសី ត្រាស់ថា) យើងប្រាថ្នាខ្ញុំដែល ជាចន្លោះ
នៃក្រុងទាំង ៣ គឺដែលបញ្ចូលៈ ១ កុរុ ១ កេកិកៈ ១ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ យើងត្រូវការរាជសម្បត្តិ ក្នុងក្រុងទាំង ៣ នោះ
ក្រែលែងជានិរាជសម្បត្តិ ក្នុងក្រុងពារាណសីនោះទៅទៀត ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូររក្សាខ្ញុំយើង ដែលកាមនាំទៅហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៣០៦] កណ្ណាហំ ទដ្ឋស្ស ករោន្តំ ហោកេ
 អមនុស្សវិដ្ឋស្ស ករោន្តំ បណ្ឌិតា
 ន កាមជិតស្ស ករោន្តំ កោចិ
 ឡិក្កន្តសុក្កស្ស ហំ កា តិកិត្តាតិ ។

រាមនីវជានកំ អន្តមំ ។

បលាយិជានកំ

[៣០៧] កដក្កមេយេកិ ហយក្កមាលិកិ
 រដ្ឋមិជាតេកិ សរាភិវស្សកិ
 ធនុក្កហា វដ្ឋទន្ធិប្បហារិកិ
 បរិវារិតា តក្កសិលា សមន្តតោ ។

[៣០៨] អភិជានិថា ធុប្បតថា ច
 វិជវិទទិតាវ ទន្តិកិ
 វត្តតដ្ឋ តុមុលោ យោសោ
 យថា វិដ្ឋតា ជលធរស្ស កដ្ឋតោតិ ។

បលាយិជានកំ នវមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាធព

(៣០៦) (សក្កទេវពជ័រោធិសត្វ ត្រាស់ថា) ពេទ្យពួកខ្លះ រមែងធ្វើ(នូវ
ការរក្សា) ចំពោះបុគ្គលដែលពស់ចឹកហើយ បណ្ឌិតទាំងឡាយ
តែងធ្វើ(នូវការរក្សា) ចំពោះបុគ្គលដែលខ្មោចចូលហើយ បុគ្គល
នីមួយៗ (ក្រៅពីបណ្ឌិត) រមែងមិនធ្វើនូវការរក្សា ចំពោះបុគ្គល
ដែលកាមនាំទៅហើយ ព្រោះថា ការរក្សាដូចម្តេច ចំពោះបុគ្គល
ដែលមានធម៌សង្កត់ចុះហើយ ។

ចប់ កាមនីតិផាធព ទី ៧ ។

បណាយិជិតក

(៣០៧) (ព្រះបាទព្រហ្មទត្ត ទ្រង់ត្រាស់ថា) ក្រុងតក្កសិលា យើងឡោម
ព័ទ្ធជុំវិញហើយ ដោយពពកគឺពលដំរី ស្រែកសំទារដ៏ប្រសើរ
ដោយកម្រងផ្កាគឺពលសេះដ៏ប្រសើរ ដោយរលកទឹកគឺពលរថ
ដោយភ្លៀងខ្លាំងគឺសរ ដោយខ្នាទ្រូងជាអ្នកលបចាំប្រហារមាំ ។

(៣០៨) អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្ទុះទៅផង ចូរលាតផ្ទះទៅផង ចូរ
ស្រែកដោយសម្លេងផ្សេងៗ (មួយអន្លើ) ដោយពលដំរីទាំង
ឡាយ សម្លេងគឺកងដំខ្លាំង (ប្រាកដស្មើដោយសម្លេងនៃវន្តៈ)
ចូរប្រព្រឹត្តទៅក្នុងថ្ងៃនេះ ដូចជាផ្នែកបន្ទោរ ដែលចេញផុត
ចាកមេឃកាលគ្រហឹមដូច្នោះ ។

ចប់ បណាយិជិតក ទី ៨ ។

ទុក្ខនិរោធ អដ្ឋិមោ កាសាវិវត្តោ

ទុតិយបណាយិជិតកំ

(៣០៧) ធនជមមរិមិតំ អនន្តចារំ

ទុប្បសហំ ធម្មេហំ សាករមិវ

តិរមិវ អនិលេន ទុប្បសហោ

ទុប្បសហោ អហមជ្ឈំ តាធិសេន ។

(៣០៨) មា តាលិយំ វិប្បលបិ នហិស្ស តាធិសំ

វិនយ្ហសេ ន ហិ លកសេ ធិសេធកំ

អាសជ្ឈសំ កជមិវ វគ្គចារិទំ

យោ នំ បទា នឡមិវ ចោថយិស្សតីតិ ។

ទុតិយបណាយិជិតកំ ទសមំ ។

កាសាវិវត្តោ អដ្ឋិមោ ។

ទុកនិយម កាលារវិញ ទី ៨

ទុតិយបណាយិដ្ឋាតក

(៣០៩) (ព្រះរាជាគន្ធារា: ទ្រង់ត្រាស់ថា) ទង់សម្រាប់រថប្រមាណមិន
 បាន ពលពាហនៈមានគ្រើយមិនមានទីបំផុត (រាប់មិនបាន)
 ពួកសត្រូវគ្របសង្កត់បានដោយក្រ ដូចជាសមុទ្រសាគរ ដែល
 ហ្នឹងក្អក (គ្របសង្កត់បានដោយក្រ) (ពួកពលរបស់យើងនេះ)
 ពួកពលដទៃគ្របសង្កត់បានដោយក្រ ដូចជាក្នុងដែលខ្យល់គ្រប
 សង្កត់បានដោយក្រ ក្នុងថ្ងៃនេះ វាគ្នាអញប្រកបដោយពល
 ប្រាកដដូច្នោះ កម្រអ្នកណានឹងគ្របសង្កត់បាន ។

(៣១០) (ព្រះរាជាការណសីពោធិសត្វ ពោលថា) ព្រះអង្គកុំនិយាយ
 នូវអំពើពាលឡើយ ព្រោះបុគ្គលប្រហែលដូចព្រះអង្គមិន (អាច
 យករាជសម្បត្តិបានទេ) ព្រះអង្គក្តៅអន្ទះអវ្ទុន្ន (ដោយភ្លើងគឺ
 ភគៈ ទោសៈ មោហៈ នឹងមានតែប៉ុណ្ណោះ) ដ្បិតថាព្រះអង្គ វែមន៍
 មិនបាននូវបុគ្គលប្រាកដស្មើដោយខ្ញុំ ដែលជាអ្នកកំចាត់បង់ទេ
 ដីវិណា នឹងគក់បោកនូវព្រះអង្គ ដូចជាជាន់ន័យនូវដើមបោស
 ដោយដើង ព្រះអង្គ ដូចជាដីវិ (ចុះប្រេង) ចូលទៅរក គ្រាប់
 ទៅតែម្នាក់ឯងនោះ ។

ចប់ ទុតិយបណាយិដ្ឋាតក ទី ១០ ។

ចប់ កាលារវិញ ទី ៨ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

តិស្សុទ្ធានំ

អរាថ វាចោ ទុមខីណា ន ដលំ

ចក្ករោធម្មវំ បរិសុត្តម

ធម្មំ មគទា ច តយោ ភិវំ ធាម

គជគ្គវរោ ធជវរេន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ឧទាននៃកាលាវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសំពត់ដ៏ប្រសើរ ១ ពាក្យរបស់ពោធិវ្យ ១ ផ្ទៃឈើ
 អស់ហើយ ១ ធម៌ដ៏ប្រសើរ ៤ យ៉ាង ១ បុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ១
 សត្វកែក ១ ពួកជនកងដៃមគធៈ ១ ដៃន ៣ កន្លែង ១ ដីដ៏
 ប្រសើរស្រែកសំពារ ១ ទង់ដ៏ប្រសើរ ១ ត្រូវដាំ ១០ ។

ឧបាសនវិគោ

ឧបាសនជំពាក់

[៣០០] យថាបិ ភីតា បុរិសស្ស័យោហនា
សុខស្ស អត្តាយ ទុក្ខំ ទុទទ្ធិយោ
យម្មាភិភត្តា ភលសាវ បិទ្បិតា
ភស្ស័យោ ចានេ បុរិសស្ស ខាទេ ។

[៣០២] ឯវមេវ យោ ទុក្ខក្កលំនោ អនវិយោ
តុម្ហាតក វិជ្ជញ្ច សុតញ្ច អាទិយ
តមេវ សោ ភត្ត សុតេន ខាទតិ
អនវិយោ វុច្ឆតុចាហន្ទបមោតិ^(១) ។

ឧបាសនជំពាក់ បឋម ។

វិណាប្បិណជំពាក់^(២)

[៣០៣] ឯភនិទ្ធិតោ អយមត្តោ តាលោ អបរិណាយកោ
ន ហិ ខុដ្ឋេន វមេន ភោតិ សន្តិទ្ធិមរហសិ^(៣) ។

១ ឧ.ម. វុច្ឆតិ វុច្ឆតុចាហន្ទបមោ ។ ២. ម. វិណាប្បិណជំពាក់ ។ ៣ ម. សវន្តមរហសិ ។

ឧបាហានវិគ្គ

ឧបាហានជាតក

(៣១១) (ទ្រម័កដំរីពោធិសត្វ ពោលថា) វិស្សកដើងដែលបុរសទិញ
ហើយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដោយសេចក្តីសុខ ជាវិស្សកដើងក្តៅ
ហើយ ដោយកំដៅថ្ងៃ ហៀតហៀនផ្ទៃដើង គប្បីទាំមក ទូរ
សេចក្តីទុក្ខ គប្បីស្ម័គ្រវដើងនៃបុរសនោះឯង មានទុបមាយ៉ាង
ណា ។

(៣១២) បុគ្គលណា កើតក្នុងគ្រកូលពាក្រក៏ ជាអ្នកមិនប្រសើរ បាន
រៀនវិជ្ជានឹងសូត្រ (អំពីសំណាក់) នៃអ្នកទាំងឡាយ (រាចារ្យ)
ហើយ រមែងស្ម័គ្រវខ្លួននោះឯង ព្រោះវិជ្ជានឹងសូត្រដែលខ្លួន
រៀនហើយ ក្នុងសំណាក់នៃរាចារ្យនោះ បុគ្គលនោះ (បណ្ឌិត
ពោលថា) ជាមនុស្សមិនប្រសើរ មានទុបមាដោយវិស្សក
ដើងដែលធ្វើមិនល្អហើយ យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ ១៣៣៧សិក្សា ទី ១ ។

វិណាប្យណោជាតក

(៣១៣) (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) ប្រយោជន៍នេះ នាងគិតវត្តម្នាក់
ឯង បុរសពាល នាំនាងទៅមិនបាន ហួសនាងដំបំរើន
ព្រោះថា នាងមិនគួរដើម្បីទៅជាមួយនឹងបុរសគមត្យឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៣១៤] បុរិស្សសកំ មកាមាណា អហំ ខុដ្ឋបកាមយំ

សោយំ សង្កម្ពិកោ សេតំ ចិដ្ឋន្តិយេថា វិណាតិ។

វិណាតិកជានកំ ទុតិយំ ។

វិកណ្ណកជានកំ

[៣១៥] កាមំ យហំ ឥច្ឆសិ តេន កុច្ឆ

វិទ្ធោសិ មម្មម្ពំ វិកណ្ណាកេន

ហតោសិ កត្តេន សវាទិកេន

លោលោវ មច្ឆេ អនុតទ្ធមាណោ ។

[៣១៦] ឯវម្បិ លោកាមិស្សហោបតន្តោ

វិហញ្ញតិ ចិត្តវសា នុវត្តិ

សោ ហញ្ញតិ ញាតិសខាន មជ្ឈេ

មច្ឆា នុតោ សោវិវ សុសុមារោតិ ។

វិកណ្ណកជានកំ តតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៣១៤) (សេដ្ឋីធីតា ពោលថា) ខ្ញុំសំគាល់បុរសគម ថាជាបុរសទុសភៈ
បានប្រាថ្នាហើយ បុរសគមនេះ ដេករួញរង្ស៊ីញ ដូចជាពិណ
ដែលមានវ័ទ្ធជាច់ ។

ចប់ វិណដ្ឋណជាតក ទី ២ ។

វិកណ្ណកជាតក

(៣១៥) (បុរសអ្នកឱ្យបាយត្រី ពោលថា) ឯងប្រាថ្នាក្នុងទីណាប្រាកដ
ចូរទៅក្នុងទីនោះចុះ ឯងត្រូវច្បូកមុតហើយ ត្រង់ទីជាទីស្ងប់
ឯងជាសត្វរលោរលាំ ដេញតាមចាប់នូវត្រីទាំងឡាយ ត្រូវគេ
សម្លាប់ហើយ ដោយបាយព្រមទាំងគ្រឿងប្រគំ ។

(៣១៦) (ព្រះសាស្ត្រាចារ្យត្រាស់ថា) បុគ្គលកាលប្រព្រឹត្តទៅតាមលោកា-
មិសៈ ជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចនៃចិត្ត រមែងក្តៅក្រហាយ បុគ្គល
នោះ រមែងក្តៅក្រហាយក្នុងកណ្តាលពួកញាតិនិសំឡាញ់
បុគ្គលនោះ ដូចក្រពើដេញតាមនូវត្រីដូច្នោះ ។

ចប់ វិកណ្ណកជាតក ទី ៣ ។

ទុកនិពន្ធ សរមេ ឧបាសនវិញ្ញា

អសិទ្ធិវិញ្ញា

[៣១៧] ត្រូវមេវនាជិមករិ យំ កាយោ ព្យាគមា តយំ

សោ យំ អប្បជិសន្ធិកោ ខរា ជិដ្ឋិវេ វេណុកំ ។

[៣១៨] អត្រិច្ឆា (១) អតិលោកេន អតិលោកមទេន ច

ឃី ហាយតិ អត្តច្ឆា អហំវ អសិទ្ធិយាតិ ។

អសិទ្ធិវិញ្ញា ចតុត្ថំ ។

វិប្បន្ទវិញ្ញា

[៣១៩] សុខា យរា វច្ឆនខ សហិវតារា សកោជនា

យត្ត កុត្តា បិវិត្តា ច សយេយ្យសិ (២) អនុស្សាគោ ។

១ ម អត្រិច្ឆំ ។ ២ ឧ. សយេយ្យបំ ។ ម. សយេយ្យសិ ។

អសីតាភូជាតក

(៣១៧) (នាងអសីតាភូ ពោលថា) (ខ្ញុំ) អស់សេចក្តីស្រឡាញ់ ចំពោះ
 អ្នកព្រោះអំពើណា អ្នកបានធ្វើអំពើនេះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ មិនគង់ជាប់វិញទេ ដូចជាក្នុងដីដែលគេ
 កាត់ដោយវណ្ណាដូច្នោះ ។

(៣១៨) (ព្រហ្មទត្តរាជកុមារ មានបន្ទូលថា) បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 លើសលុប រឺមន៍សាបសូន្យចាកប្រយោជន៍ ព្រោះលោភ
 ហួសហេតុផង ព្រោះសេចក្តីស្រវឹងក្នុងការចង់បានហួសហេតុ
 ផង ដូចយើងសាបសូន្យចាករាជធីតាឈ្មោះអសីតាភូ ។

ចប់ អសីតាភូជាតក ទី ៤ ។

វិបូឡជាតក

(៣១៩) (ពារាណសីសេដ្ឋី ពោលថា) បពិត្រវច្ឆន្ទតាបស លោកជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ គប្បីបរិភោគផង ផឹកផង ហើយ
 ដេកក្នុងផ្ទះទាំងឡាយណា ផ្ទះទាំងឡាយនោះ ប្រកបដោយ
 ប្រាក់នឹងមាស ប្រកបដោយភោជន ជាសុខ(យ៉ាងក្រៃលែង) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៣២០] យេវ នាទីហោមាណស្ស យេវ នាកណាតោ មុសា

យេវ នាទីន្ទនន្ទាស្ស បរេសំ អនិកុត្តតោ

ឃិវំ ធិទ្ធិំ ទុរភិស្សម្ហំ^(១) កោ យវំ បដិបជ្ជន្តតិ ។

វិច្ឆេទជានកំ ចព្វមំ ។

ពាក្យជានកំ

[៣២១] ភទ្ទកោ វតាយំ បក្ខំ ទិដោ កុម្មុទសន្តិកោ

វុបសន្តេហិ បក្ខេហិ មន្ទមន្ទោវ ឈាយតិ ។

[៣២២] នាស្ស សីលំ វិជានាថ អនកាយ បសំសថ

អម្មេ ទិដោ ន ចាលេតិ វេន បក្ខំ ន ជន្តន្តតិ ។

ពាក្យជានកំ ធិទ្ធិំ ។

១. ខ. ទុរភិក្ខុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៣២០) (វច្ឆន្តសាបស ពោលថា) ការគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនមានដល់បុគ្គល
ឥតព្យាយាម ការគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនមានដល់បុគ្គលមិននិយាយ
ពាក្យកុហក ការគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនមានដល់បុគ្គលមិនកាន់យក
នូវរាង្ស មិនធ្វើទោសដល់ជនទាំងឡាយដទៃ បុគ្គលណានឹង
គ្រប់គ្រងផ្ទះដែលគួរ បំពេញបានដោយកម្រយ៉ាងនេះ ។

ចប់ វច្ឆន្តសាបស ទី ៥ ។

ពកណ្ឌិក

(៣២១) (ពួកគ្រី ពោលថា) សត្វស្វាបនេះ ស្រួលបួលពេក ដូចជា
កុម្មុទ មានស្វាបទាំងពីរសមូហើយ ឈរសំកុកហាក់ដូចជា
មានកំឡាំងខ្សោយ ។

(៣២២) (គ្រីពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកទាំងឡាយ មិនដឹងច្បាស់ នូវ
សីលរបស់កុកនោះទេ អ្នកទាំងឡាយ មិនដឹងហើយនាំគ្នា
សរសើរ សត្វស្វាបមិនមែនរក្សានូវយើងឡើយ ព្រោះហេតុ
នោះ ទើបសត្វស្វាប (នេះ) មិនកម្រើកខ្លួន ។

ចប់ ពកណ្ឌិក ទី ៦ ។

សាកោតដាតកំ

(៣២៣) កោ ឡ ខោ កតក ហេតុ ឯកក្ខេ ឥត បុត្តលេ

អតី ហេតុយំ ធិត្វាតិ ធិត្តញ្ញាបិ បសីទតិ ។

(៣២៤) បុត្រោ សង្ការសេន បុត្តប្បវិទ្ធិហិ តេន ក

ឯវន្តិ ជាយតេ មេមិ ឧបលំវ យថោទកេតិ ។

សាកោតដាតកំ សត្តមំ ។

ឯកបទដាតកំ

(៣២៥) ឥឡ្ហ ឯកបទំ តាត អនេកត្តបទស្សិតំ ។

កត្តា សង្កហិតំ ព្រហ្មិ យេនត្ត សាធម្មេមសេ ។

១ ឧ. អនេកត្តបទស្សិតំ ។

ទុកនិបាត ឧបាសនវគ្គ ទី ៨

សាកោតជាកត

[៣២៣] (ពួកភិក្ខុ ពោលថា) បតិគ្រព្រះមានព្រះភាគ ហេតុអ្វីហ្ន៎ ហឫ-
ទ័យគ្រជាក់ យ៉ាងក្រៃលែង ទាំងចិត្តក៏ជ្រះថ្លាក្នុងបុគ្គលពួកខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ។

[៣២៤] (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) សេចក្តីស្រឡាញ់នោះ រមែង
កើតដោយហេតុពីរយ៉ាង គឺដោយធ្លាប់នៅរួមគ្នា ក្នុងកាលមុនៗ
ដោយការទំនុកចម្រើនគ្នាក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ១ ដូចជាឧប្បលដែល
ដុះក្នុងទឹក ដោយហេតុពីរយ៉ាង គឺទឹក ១ កក់ ១ ។

ចប់ សាកោតនិបាត ទី ៧ ។

ឯកបទជាកត

[៣២៥] (កុមារជាកូននៃព្រះរោធិសត្វ ពោលថា) បតិគ្របិតា យើង
ញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេច ដោយបទណា សូមអញ្ជើញ
លោកប្រាប់នូវបទនោះតែមួយ ដែលអាស្រ័យនូវបទ ជាប្រ-
យោជន៍ច្រើន ដែលសង្រ្គោះ (រួមចូល) តែមួយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(៣២៦) ធនេត្តយេកេបដំ តាត អនេកត្តបទស្សីតំ

តព្វ សីលេន សំយុតំ ខន្ធិយា ឧបទាទិតំ

អលំ មិត្តេ សុខាមេតុំ អមិត្តានំ ទុខាយ វតិ ។

ឯកបទជាតកំ អន្តិមំ ។

ហរិតមាតដាតកំ

(៣២៧) អាសវិសម្បំ មំ សន្តិ បវិដ្ឋំ កុមិទាមុទំ

វុទ្ធតេ ហរិតាមាតា យំ មំ ទាទន្តិ មច្ឆកា ។

(៣២៨) វិលុម្បតេវ បុរិសោ យាវស្ស ឧបកប្បតិ

យទា ចតោ វិលុម្បន្តិ សោ វិលុត្តោ វិលុម្បតិ ។

ហរិតមាតដាតកំ អន្តិមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣២៦] (បិសា ប្រាប់ថា) នៃកូន សេចក្តីទុស្សាហ៍ (ប្រកបដោយញ្ញាណ) ជាបទតែមួយ ដែលអាស្រ័យនូវបទ ជាប្រយោជន៍ច្រើន តែ សេចក្តីទុស្សាហ៍នោះ ប្រកបដោយសីល ប្រកបដោយខន្តិធម៌ អាចញ៉ាំងពួកមិត្តទ្រូស្ត ឬដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ពួកបុគ្គល មិនមែនជាមិត្ត ។

ចប់ ឯកបទជាតក ទី ៨ ។

ហរិតិមាតដាតក

[៣២៧] (សត្វពស់ សួរថា) ម្ចាស់អ្នកជាកូន នៃហរិតមណ្ឌកមាតា ត្រីទាំងឡាយ ស៊ីនូវយើង ដែលជាសត្វមានពិស ដែល ចូលទៅកាន់មាត់លប ដោយហេតុណា ហេតុនេះ ពេញចិត្ត (ដល់អ្នកដែរឬ) ។

[៣២៨] (នីលមណ្ឌកពោធិសត្វ ពោលថា) (ឥស្សរភាត) របស់ បុរសនោះ បានប្រព្រឹត្តទៅ ដរាបណា បុរស(នោះ) រមែង រឹបជាន់(ជនដទៃ ដរាបនោះ) លុះពួកជនដទៃ (បានឥស្សរ- ភាត) រមែងរឹបជាន់វិញ ក្នុងកាលណា បុរសអ្នករឹបជាន់នោះ ត្រូវពួកជនដទៃរឹបជាន់វិញ ក្នុងកាលនោះ ។

ចប់ ហរិតិមាតដាតក ទី ៩ ។

មហាបិដ្ឋលជានិក្ខិ

[៣២៧] សត្វោ ជនោ ហិសិតោ បិដ្ឋលេន

តស្មី មតេ បក្ខយំ វេទយន្តិ

បិយោ នុ តេ អាសំ អកល្យានេត្តោ

កស្មា នុ ត្វំ ពេទសំ ទ្ធាវចាល ។

[៣៣០] ន មេ បិយោ អាសំ អកល្យានេត្តោ

កាយមិ បច្ចាកមនាយ តស្ម្ហ

វតោ កតោ ហិសេយ្យ មច្ចុរាជំ

សោ ហិសិតោ អាទេយ្យ បុន វេន ។

[៣៣១] នឡោ វាហសហស្សេហិ សិត្តោ យជសតេហិ

សោ

បរិក្ខិត្តោ ច សា ភូមិ មា កាយំ នាកមិស្សតតិ ។

មហាបិដ្ឋលជានិក្ខិ វសបំ ។

ឧបាហនវិញ្ញា នវិមោ ។

មហាបិដ្ឋលដាតក

(៣២៧) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) ជនទាំងអស់ ត្រូវស្តេចបិដ្ឋលៈ
បៀតបៀនហើយ កាលស្តេចនោះ សោយទិវង្គតហើយ
ជនទាំងឡាយ រមែងបាននូវសេចក្តីត្រេកអរ ម្ចាស់ទ្វារបាល
ស្តេចអកណ្ណនេត្រ ជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នកឬ ព្រោះហេតុ
អ្វីបានជាអ្នកយំ ។

(៣៣០) (ទ្វារបាលបុរស ពោលថា) ស្តេចអកណ្ណនេត្រ មិនមែនជាទី
ស្រឡាញ់របស់ខ្ញុំទេ ខ្ញុំខ្លាចស្តេចនោះត្រឡប់មកវិញ (ព្រោះ
ស្តេចនោះ) ទៅអំពីមនុស្សលោកនេះ គប្បីបៀតបៀន នូវ
មច្ឆរាជ មច្ឆរាជនោះ ក្រែងត្រូវស្តេចបិដ្ឋលៈ បៀតបៀនហើយ
គប្បីនាំមកទុក ក្នុងមនុស្សលោកនេះវិញ ។

(៣៣១) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) ព្រះបាទបិដ្ឋលៈនោះ គេដុតដោយ
ទុស ១ ពាន់ដឹក គេស្រោចដោយទឹកមួយរយក្អម ឯទីសម្រាប់
ដុតគេបិទបាំងជុំវិញហើយ អ្នកកុំភ័យឡើយ ស្តេចបិដ្ឋលៈនោះ
នឹងមិនមកវិញបានទេ ។

ចប់ មហាបិដ្ឋលដាតក ទី ១០ ។

ចប់ ឧបាយនិព្វ ទី ៧ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាគតំ

តិស្សទ្រាណំ

វុទ្ធាហន ខុជ្ជំ វិក្កណ្ណាកកោ

អសីតាកុយ បញ្ចមវច្ឆនទោ

ទិជំ បេមវុត្តម ឯកបទំ

កុមិទាមុខ បិដ្ឋលេន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាធក

ឧទ្ទាននៃឧបាហានវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីស្បែកដើងប្រសើរ ១ បុរសគម ១ ក្រពើត្រូវច្បែក
 មុត ១ ព្រះរាជធីតាឈ្មោះអសិភាក្ខ ១ វច្ឆនខតាបស ១ សត្វ
 កុក ១ សេចក្តីស្រឡាញ់ដ៏ប្រសើរទុត្តម ១ បទវត្ថុមួយ ១ មាត់
 លប ១ ស្តេចឈ្មោះប៊ីន្តលៈ ១ ត្រូវដាំ ១០ ។

សិកាលវិគ្គោ

សព្វទាបិជ្ជាតកំ

[៣៣២] សិកាលោ មានដទៃ ច បរិវារេន អត្ថុកោ
ទាបុណ្ណា មហតិ ភូមិ រាជាសិ សព្វទាបិជ្ជំ ។

[៣៣៣] ឯវមេវ មនុស្សសុ យោ ហោតិ បរិវារេវ
សោ ហិ តត្ថ មមា ហោតិ សិកាលោ វិយ ទាបិជ្ជំ ។

សព្វទាបិជ្ជាតកំ បឋមំ ។

សុទ្ធនិជ្ជាតកំ

[៣៣៤] ពាលោ វតាយំ សុទេទោ យោ វត្តំ (១) ន ទានតិ
ពទ្ធនា ច បមោទេយ្យ អសំតោវ យរំ វេជ ។

[៣៣៥] អដ្ឋិតំ មេ មនស្មិ មេ អថោ មេ ហានយេ កតិ
កាលញ្ច បដិកដ្ឋាមិ យាវ បសុបតុដ្ឋនោតិ ។

សុទ្ធនិជ្ជាតកំ ទុតិយំ ។

១ ម.យោ ច យោត្តំ ។

សីកាលវិគ្គ

សព្វទាបីជាតក

[៣៣២] (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) ចចក រឹងក្អិនដោយមានៈ ក្រវ
 ការដោយបរិវារ (ច្រើន) ក៏ដល់ក្នុងមិសម្បត្តិដ៏ធំ បានជាស្តេច
 នៃពួកសត្វមានចង្អុលមាំមួន ។

[៣៣៣] បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណា ជាអ្នកមានបរិវារ
 មនុស្សនោះ ឈ្មោះថាជាធំក្នុងពួកបរិវារនោះ ដូចជាចចក (បាន
 ជាធំ) ជាងសត្វមានចង្អុលមាំមួន ដូច្នោះឯង ។
 ចប់ សព្វទាបីជាតក ទី ១ ។

សុទ្ធជាតក

[៣៣៤] (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) ឆ្កែណា មិនស្ម័គ្រគ្រ ឆ្កែខ្លះ
 ពេញជាល្ងង់ ម្យ៉ាងទៀត ឆ្កែគួរដោះខ្លួនអំពីចំណង ស្ម័គ្រគ្រ
 ឆ្កែតហើយ គប្បីទៅកាន់ផ្ទះ (របស់ខ្លួន) ។

[៣៣៥] (ឆ្កែ ពោលថា ពាក្យរបស់អ្នក) ខ្ញុំបានតាំងទុកក្នុងចិត្តខ្ញុំហើយ
 ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំបានធ្វើទុកក្នុងហឫទ័យខ្ញុំហើយ ជនដេកលក់
 សិបដកចណា ខ្ញុំរង់ចាំនូវកាល ដរាបនោះ ។
 ចប់ សុទ្ធជាតក ទី ២ ។

គុតិលជំពូក

[៣៣៦) សត្តតន្តិ សុមជ្ជំ រាមណោយ្យំ អវាចយី

សោ មំ រុទ្ធមំ អវេតំ សរណំ មេ ហោហិ កោសិយ ។

[៣៣៧) អហំ នំ សរណំ សម្ម អហាមាចរិយប្បជកោ

ន នំ ជយិស្សតំ សិស្សោ សិស្សមាចរិយ ជេស្សសិតំ ។

គុតិលជំពូក តតិយំ ។

វិគិច្ចិប្បជំពូក

[៣៣៨) យំ បស្សតំ ន នំ ឥច្ឆតិ យព្វ ន បស្សតំ នំ តិរ

ឥច្ឆតិ

បញ្ញាមិ ចរំ ចរិស្សតំ ន ហំ នំ លច្ឆតិ យំ សោ ឥច្ឆតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

គុតិលជាតក

(៣៣៦) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រព្រះឥន្ទ្រកោសិយ ខ្ញុំបាន
(ញ៉ាំងសិស្សឈ្មោះមុសិលៈ) ឲ្យរៀននូវពិណមានវិទ្យា ៧ មាន
សម្បត្តិពិរោះ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត (ឥឡូវនេះ) សិស្សឈ្មោះ
មុសិលៈនោះ ហៅខ្ញុំកងកណ្តាលរង្គមណ្ឌល (កន្លែងរាំ) សូម
ព្រះអង្គជាទីពឹងនៃខ្ញុំ ។

(៣៣៧) (សក្កទេវរាជ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា) ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំនឹង
ជាទីពឹងរបស់អ្នក ខ្ញុំជាអ្នកបូជានូវអាចារ្យ សិស្សនឹងបិនឈ្នះ
អ្នក បពិត្រអាចារ្យ អ្នកនឹងឈ្នះនូវសិស្សវិញ ។

ចប់ គុតិលជាតក ទី ៣ ។

វិគតិប្បជាតក

(៣៣៨) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលឃើញនូវរបស់ណា មិន
ប្រាថ្នានូវរបស់នោះ មួយទៀត មិនឃើញនូវរបស់ណា ចង់
បានរបស់នោះ យើងសំគាល់ថា បុគ្គលនោះ នឹងត្រាច់ទៅ
(ក្នុងសង្សារ) អស់កាលយូរ ព្រោះថា បុគ្គលនោះប្រាថ្នារបស់
ណា មិនបាននូវរបស់នោះ ។

ទុកនិយោគ វេសមោ សិបាលវិញ្ញោ

[៣៣៧] យំ លកតំ ន ភេន តុស្សតំ យំ បត្តេតំ លទ្ធិ

ហិលេតិ

ឥន្ទ្រា ហិ អនន្តកោ ចរា វិភតិញ្ញា និ នមោ កកោមសេតិ ។

វិចិត្តនិកាយំ ចតុត្ថំ ។

មូលបរិយាយជិតកំ

[៣៤០] កាលោ យសតិ ក្ខតានិ សព្វានេវ សហគ្គនា

យោ ច កាលយសោ ក្ខតោ សក្ខតបចដំ បទិ ។

[៣៤១] តប្បនិ នវសីសានិ លោមសានិ ព្រហ្មានិ ច

តីវសុ បដិមុត្តានិ កោចិ ទេវេត្ត កណ្ណាវតិ ។

មូលបរិយាយជិតកំ បញ្ចមំ ។

ទុកនិបាត សីគាលវគ្គ ទី ១០

(៣៣៧) (បុគ្គលបាននូវរបស់ណា) មិនត្រេកអរនឹងរបស់នោះ ប្រាថ្នា
 សម្បត្តិណា មើលឆ្ងាយនូវសម្បត្តិ ដែលបានហើយនោះ ព្រោះ
 ថាសេចក្តីប្រាថ្នា ជាដំណើរកទីបំផុតគ្មាន យើងសូមធ្វើនមស្ការ
 ចំពោះពួកបណ្ឌិត ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាទៅប្រាសហើយ ។
 ចប់ វិចិត្រនិបាត ទី ៤ ។

មូលបរិយាយជាតក

(៣៤០) (អាចារ្យទិសាបាមោក្ខពោធិសត្វ សួរថា) កាលវេមនស្មី នូវពួក
 សត្វទាំងអស់ ព្រមទាំងខ្លួនឯង ចំណែកសត្វណា ជាអ្នកស្មី
 នូវកាល សត្វនោះ ឈ្មោះថា ដុតនូវតណ្ហា ដែលជាធម្មជាតិ
 ដុតសត្វ ។

(៣៤១) (ព្រះពោធិសត្វ គិះដៀលថា) ក្បាលនរជនទាំងឡាយដ៏ច្រើន
 ក្បាលទាំងនោះ មានរោមផង ធំផង គ្របនៅលើក បណ្តា
 មនុស្សទាំងអម្បាលនេះ គង់មានមនុស្សណាមួយ ដែលមាន
 ប្រាជ្ញាមិនខាន ។

ចប់ មូលបរិយាយនិបាត ទី ៥ ។

ពាលោវិទជានតំ(១)

[៣៤២] ហន្តា យត្តា វជិត្តា ច ទេតិ ទានំ អសញ្ញាតោ

ឥទិសំ កត្តំ កុញ្ញមាលោ ស ចាបធុបលំឃ្មតិ^(២) ។

[៣៤៣] បុត្តនារម្មិ ចេ ហន្តា ទេតិ ទានំ អសញ្ញាតោ

កុញ្ញមាលោ បិ សឃ្មញ្ញោ ន ចាបធុបលំឃ្មតិ ។

ពាលោវិទជានតំ ធម្មំ ។

បាទញ្ញលីជានតំ

[៣៤៤] អន្តា ចានញ្ញលី សត្វេ បញ្ញាយ អតំរោ ចតិ

តថា ហិ ខុដ្ឋំ កញ្ញតិ ខុត្តិ ន្ទន បស្សតិ ។

១ ខ. ពេលោវិទជានតំ ។ ២ ខ. លោ បាចេន ឧបលិម្បតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ពាលោវិទុជាតក

(៣៤២) (ភិដមិក្ខមាកំ ពោលថា) បុគ្គលអ្នកមិនត្រូវសង្រួមប្រហារសត្វផង ធ្វើសត្វឲ្យលំបាកផង ធ្វើសត្វឲ្យស្លាប់ផង ហើយឲ្យទាន(ដល់ សមណៈណា) សមណៈនោះ កាលបរិភោគ នូវភ្នំត្រីបែបនេះ ឈ្មោះថា ប្រឡាក់ដោយបាបដែរ ។

(៣៤៣) (ព្រះពោធិសត្វ តបថា) ប្រសិនបើបុគ្គលអ្នកមិនសង្រួម សូម្បី សម្លាប់នូវកូននឹងប្រពន្ធ ហើយឲ្យទាន (ដល់សមណៈណា) សមណៈនោះ ជាអ្នកប្រកបដោយប្រាជ្ញា ទុកជាកាលបរិភោគ ក៏មិនប្រឡាក់ដោយបាបឡើយ ។

ចប់ ពាលោវិទុជាតក ទី ៦ ។

បាទុញ្ញលីជាតក

(៣៤៤) (អាមាត្យពោធិសត្វ សរសើរថា) ព្រះរាជកុមារព្រះនាមបាទុញ្ញលី រុងរឿងកន្លងនូវពួកយើងទាំងអស់គ្នា ដោយប្រាជ្ញាពិត មែន ដូច្នោះ បានជាទ្រង់ពេបព្រះទុស្ត ទ្រង់ទេតយើញ នូវហេតុ ដ៏ក្រៃលែងដោយពិត ។

[៣៤៥] នាយំ ធម្មំ អធម្មំ វា អត្តានត្តញ្ញា តុជ្ឈតិ

អញ្ញាត្រ ឌីដ្ឋនិញ្ញាតា នាយំ ជាតានិ កត្តានុដ្ឋិ ។

ពាទញ្ញសិជានំ សន្តមំ ។

កឹសុកោបមជិតកំ

[៣៤៦] សត្វេហំ កឹសុកោ ទិដ្ឋោ កិទ្ធកត្ត វិចិត្តត្ថដ

ន ហំ សត្វេសុ ហំនេសុ សារថិ បរិបុត្តកោ ។

[៣៤៧] ឃំ សត្វេហំ ញ្ញាលោហំ យេសំ ធម្មា អជាទិតា

តេ វេ ធម្មេសុ កត្តន្តិ កឹសុកស្មីវ ភាតរោតំ ។

កឹសុកោបមជិតកំ អដ្ឋមំ ។

(៣៤៥) (ព្រះពោធិសត្វ ជៀលថា) ព្រះរាជកុមារព្រះនាមបាទព្រាហ្មណ៍នេះ មិនទ្រង់ជ្រាបនូវសភាពជាធម៌ នឹងសភាពមិនមែនជាធម៌ផង នូវ ប្រយោជន៍ នឹងមិនមែនជាប្រយោជន៍ផង ព្រះរាជកុមារព្រះនាម បាទព្រាហ្មណ៍នេះ រៀរលែងតែការពេប នូវព្រះឧស្ម័នចេញហើយ ទ្រង់មិនជ្រាបនូវហេតុតិចតួចឡើយ ។

ចប់ បាទព្រាហ្មណ៍និពាត រឿង ១ ។

កិសុក្រោបមណីតក

(៣៤៦) (ព្រះរាជា ពោលថា) ដើមចា អ្នករាល់គ្នាបានឃើញហើយ អ្នក ទាំងឡាយនៅសន្ស័យក្នុងដើមចានោះ ថាដូចម្តេចហ្ន៎ ដ្បិតអ្នក ទាំងឡាយ មិនបានសាកសួរនាយសារថី ក្នុងទីទាំងពួងសោះ ។

(៣៤៧) (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) ធម៌ទាំងឡាយ ដែលពួកជនណា មិនបានដឹងហើយ ដោយញាណទាំងឡាយទាំងពួង យ៉ាងនេះ ពួកជននោះឯង រមែងសន្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដូចជា (ព្រះ រាជបុត្រទាំង៤ ព្រះអង្គ) ជាបងប្អូននឹងគ្នា សន្ស័យក្នុងដើម ចាដូច្នោះ ។

ចប់ កិសុក្រោបមណីតក រឿង ១ ។

សាលកជាតកំ

[៣៤៨] ឯកបុត្តកោ ភវិស្សសិ
 ត្រុញ្ច ឆោ ហោស្សសិ ឥស្សរោ ត្យុលេ
 ឡំរោហិ ធុមស្មា សាលក
 ឯហំនានិ យរកំ វជេមសេ ។

[៣៤៩] ននុ មំ សុហនយោតិ មពាសិ
 យញ្ច មំ ហានសិ វេទ្យយដ្ឋិយា
 បក្កម្ភវនេ វមាមសេ
 កច្ច ត្វំ យរកំ យថាសុខន្តំ ។

សាលកជាតកំ វរិមំ ។

កបិជាតកំ

[៣៥០] អយំ ឥសិ ឧបសមសពាមេ វតោ
 ស តិដ្ឋតិ(១) សិសិវកយេន អនិតោ(២)
 ហន្ត អយំ បរិសុត្តមំ អនារកំ
 វិនេតុ សិទ្ធំ នវេញ្ច កោវលិ ។

១ ធម្ម. សុត្តន្តបិដកំ ។ ២ ធម្ម. អង្គិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សាលកជាតក

[៣៤៨] (ហ្មតស' ពោលថា) នៃសាលកវនរៈ អ្នកជាក់ជាកូនប្រុសតែ
មួយ (នៃយើង) មួយទៀត អ្នកនឹងបានជាធំក្នុងត្រកូលរបស់យើង
ចូរអ្នកចុះអំពីដើមឈើមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[៣៤៩] (ស្វាពោលតបថា) ក្រែងអ្នកសម្គាល់ខ្ញុំថាជាសត្វមានហឫទ័យ
ល្អ តែអ្នកបៀតបៀនខ្ញុំដោយបន្ទះឫស្សី ខ្ញុំត្រេកអរក្នុងព្រៃស្វាយ
ដែលមានផ្លែទុំ អ្នកចូរទៅផ្ទះ តាមសប្បាយចុះ ។

ចប់ សាលកជាតក ទី ៩ ។

កបិជាតក

[៣៥០] (តាបសកុមារ ពោលថា) ឥសីអង្គនេះ ត្រេកអរក្នុងការ
ស្ងប់នឹងការសង្រួម លោកត្រូវភ័យអំពីវាបៀតបៀនហើយ
សូមឲ្យតាបសនេះ ចូលមកកាន់ផ្ទះនេះ ដើម្បីបន្ទោបង់នូវ
ត្រជាក់នឹងសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយចេញ កុំឲ្យមានសេសសល់
ឡើយ ។

ទុកនិរោធ ទសមោ សំពាលវិញ្ញោ

(៣៥០) នាយី ឥសី ឧបសមសស្សាមេ រតោ
 កម៌ អយំ ធុម្ពរសាខតោចរោ (១)
 សោ ធុសកោ រោសកោចាបិ ជិដ្ឋា
 សចេ វជេ ឥមម្បិ ធុសយេ យរន្តិ ។
 រមិជានំ ទសមំ ។
 សំពាលវិញ្ញោ ទសមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អដ រាជា សិកាលវរោ សុទទោ
 តតា កោសិយ ឥច្ឆតិ កាលយសោ
 អដ នានវរោដ្ឋបិ សារមីនា
 បុទម្បវនញ្ច (២) សិសិរកមិ ទស ។

វិគ្គិទ្ធានំ

ទធិញ្ច វត្តំ អបវេន សន្តវ
 កល្យាណវត្តាសទិសោ ច វុហតិ
 ទតំទធិញ្ចំ តិរណាត្តម្ភកា បុទ
 កាសាវនាហន សិកាលកេន ទសាតិ ។

ទុកនិរោធំ និម្ពិតំ ។

១. ឧ.ម. ទុមរិសោវោចរោ ។ ២ បុព្វវិនិច្ឆ័យំ បុព្វតំ ។

ទុកនិបាត សីហាលវគ្គ ទី ១០

(៣៥១) (ពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកនេះមិនមែនជាតំសី អ្នកត្រេកអរ
ក្នុងការស្ងប់នឹងការសង្រួមទេ អ្នកនេះជាសត្វស្វា ជាសត្វគោចរ
នៅលើមែកល្អា ស្វារនោះជាសត្វខ្លាំងប្រឡូស្ត មានសន្តានបិត្ត
ដ៏លាមក បើវាចូលមក មុខតែប្រឡូស្តផ្ទះនេះមិនខាន ។

ចប់ រាជនិបាត ទី ១០ ។

ចប់ សីហាលវគ្គ ទី ១០ ។

ឧទ្ទាននៃសីគាលវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីស្តេចចចក ១ សុទ្ធ ១ ព្រះឥន្ទ្រកោសិយ ១ បុគ្គល
ប្រាម្នា ១ បុគ្គលអ្នកស៊ីបូកាល ១ ទានដ៏ប្រសើរ ១ ព្រះរាជកុហរ
ពេបព្រះឧស្ម ១ នាយសារថី ១ ព្រៃស្វាយ ១ ស្វារនា ១
ត្រូវជា ១០ ។

ឧទ្ទាននៃវគ្គ គឺ

និយាយអំពីទេវវគ្គ ១ សន្តវគ្គដទៃ ១ កល្យាណវគ្គ ១ អស-
ទិសវគ្គ ១ រហាវគ្គ ១ នត្តិទេវវគ្គ ១ ពីរណត្តមកវគ្គ ១
កាសាវគ្គ ១ ទុប្បាហនវគ្គ ១ សីគាលវគ្គ ១ ត្រូវជា ១០ ។

ចប់ ទុកនិបាត ។

តិកនិបាតជាតកំ

សង្គប្បវគ្គោ

សង្គប្បវគ្គជាតកំ

[៣៥២] សង្គប្បវគ្គកោតោតេន វិតត្តនិសិតេន ច

នេវលង្គតកទ្រេន^(១)[ន] ទុស្តការកតេន ច ។

[៣៥៣] ន កណ្ណាយតមុត្តេន នបំ មោរុបសេវីនា

តេនម្ហិ ហនយេ វិទ្ធោ សព្វង្គបវិទាហំនា ។

[៣៥៤] អាវេនត្វ ន បស្សមិ យតោ វុហិរមស្សវេ

យាវំ អយោនិសោ តិភំ សយំ មេ ទុក្ខមាភត្តនំ ។

សង្គប្បវគ្គជាតកំ បឋមំ ។

១ ឧ. ម. នាលង្គតេន វិទ្រេន ។

ធិកនិបាតជាតក

សង្គប្បវគ្គ

សង្គប្បវគ្គជាតក

(៣៥២) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) អាត្មាត្រូវ(សរគីកិលេស)ដែល
លាងដោយទឹក គឺសង្កប្បវគ្គៈ (រាគៈប្រកបដោយកាមវិតក្កៈ) ផង
ដែលសំលៀងដោយថ្ម គឺកាមវិតក្កផង មិនបានចំរើនដោយ
គ្រឿងតាក់តែងផង (មិនមែន) ជាងសរធ្វើហើយផង ។

(៣៥៣) មិនមែនទាញមក នូវគុម្ពត្រចៀកហើយលែងទៅវិញផង ទាំង
មិនជាប់ដោយស្វាបក្សោកផង ជាសរអាចដុតអវិយវៈទាំងអស់
ឲ្យក្តៅនោះ បានមុតហើយត្រង់ហឫទ័យ ។

(៣៥៤) ឈាមគប្បីហូរចេញ ចាកមុខរបួស ដែលសរណាមុតហើយ
អាត្មាមើលមិនឃើញមុខរបួស ដែលសរនោះមុតហើយទេ ចិត្ត
(របស់អាត្មា ត្រូវសមុតជាប់ហើយ) ព្រោះខុសទំនង អាត្មានាំ
មកនូវសេចក្តីទុក្ខដោយខ្លួនឯង ។

តិលមុដ្ឋិជិតកំ

[៣៥៥] អដ្ឋាបិ មេ នំ មនសិ^(១) យំ មិ ភំ ភំ តិលមុដ្ឋិយា
ពាហាយំ មិ កហេត្វាន លដ្ឋិយា អនុតាលយំ ។

[៣៥៦] ននុ ជីវិតេ ន រមសិ យេនាសិ ព្រាហ្មណាគតោ
យំ មិ ពាហា កហេត្វាន ភិក្ខុភំ អនុតាលយំ ។

[៣៥៧] អរិយោ អនរិយំ កុតំ^(២) យោ ទណ្ណេ ន វិសេនតិ
សាសនំ^(៣) នំ ន ភំ វេ វេ វេ នំ បណ្ឌិតា វិដ្ឋិតិ ។

តិលមុដ្ឋិជិតកំ ទុតិយំ ។

មណិកណ្ណជិតកំ

[៣៥៨] មមន្ទចានំ វិបុលំ ទុច្ឆរំ
ទុប្បជ្ជតិមស្ស មណិស្ស ហេតុ
តន្តេ^(៤) ន ទស្សំ អតិយា ចកោសិ
ន ចាបិ តេ អស្សមមាគមិស្សំ ។

១ ម. សរសិ ។ ២ ឧ. កុត្តរំ ។ ម. កុត្តិ ។ ៣ ឧ. សាសនតំ ។ ៤ ម. វេ
តេ ន ទស្សំ ។

ធិតនិទាត សង្គហ្មត្ត ទី ១

តិលបដ្ឋិជាតក

(៣៥៥) (ព្រះបាទព្រាហ្មទត្ត ពោលថា) អ្នកចាប់យើងត្រង់ដើមដៃ ហើយ
វាយយើងដោយវិញ្ញាណ ព្រោះហេតុតែលូមួយក្តាប់ ការវាយ
នោះ ប្រាកដក្នុងចិត្តរបស់យើង ដកបដល់ថ្ងៃនេះ ។

(៣៥៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមកដោយហេតុណា អ្នកមិនត្រេកអរ
ក្នុងជីវិតដោយហេតុនោះទេ ព្រោះអ្នកចាប់យើងត្រង់ដើមដៃ
ហើយវាយ អស់វារៈបីដង ។

(៣៥៧) (ព្រាហ្មណ៍ ពោលថា) អរិយជនណា ហាមឃាត់នូវបុគ្គល
មិនប្រសើរ កាលធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ដោយអាជ្ញា ការហាម
ឃាត់របស់អរិយជននោះ រាប់ថាជាពាក្យប្រៀនប្រដៅ ការហាម
ឃាត់អរិយជននោះ មិនមែនជាព្រៀរឡើយ បណ្ឌិតទាំងឡាយ
រមែងដឹងនូវហេតុនោះ ដូច្នោះឯង ។

ចប់ តិលមុន្នីជាតក ទី ២ ។

មណិកណ្ណជាតក

(៣៥៨) (មណិកណ្ណនាគរាជ ពោលថា) បាយនឹងទឹក កើតដល់ខ្ញុំច្រើន
ពេកក្រៃ ព្រោះហេតុនៃកែវមណីនេះ ខ្ញុំនឹងមិនឲ្យកែវមណី
នោះដល់លោក លោកជាអ្នកសូមហួសហេតុ ខ្ញុំនឹងមិនមក
កាន់អាស្រមរបស់លោកទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(៣៤៧) សុស្ស យថា សត្តរនោតនាណី

តាសេសិមិ សេលំ យាចមាថោ

តន្តេ ន ទិស្សំ អតិយាចកោសិ

ន ចាបំ តេ អស្សមមាតមិស្សំ ។

(៣៦០) ន តំ យាចេ យស្ស បិយំ ជីកិសេ

នេស្សោ ហោតិ អតិយាចនាយ

នាតោ មណី យាចិតោ ព្រាហ្មណោ ន

អទិស្សនិយេវ តទិស្សតមាតិ ។

មណិកណ្ណជាតកំ គតិយំ ។

កណ្ណាកកប្បិសិស្តវិជិតកំ

(៣៦១) កុត្តា តិណាបរិយាសិ កុត្តា អាចាមកុណ្ណកិ

ឯតំ តេ កោជនំ អាសិ កស្មានានំ ន កុត្តាសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៣៤៧] លោកកាលសូមកែវមណី ដែលកើតអំពីថ្ម នាំឲ្យខ្ញុំភក់ស្មុត
 ដូចមនុស្សកំឡោះ មានវដ្តកាន់ដាវសំលៀងហើយដោយថ្ម
 មកញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យភក់ស្មុតដូច្នោះ ខ្ញុំមិនឲ្យកែវមណីនោះដល់លោក
 ទេ (ព្រោះ) លោកជាអ្នកសូមហួសហេតុ ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់
 ពាស្រមរបស់លោកហើយ ។

[៣៦០] (តាបសពោធិសត្វជាបង ពោលថា) បុគ្គលដ៏ឆន្ទវិត្តណាថា
 ជាទីស្រឡាញ់របស់គេ មិនត្រូវសូមវត្ថុនោះទេ សេចក្តីស្អប់
 រមែងមាន ព្រោះការសូមជ្រុលពេក ដូចស្តេចនាគដែលត្រូវ
 ព្រាហ្មណ៍សូមកែវមណី ទៅកាន់ទីលែងមើលឃើញតាំងអំពី
 កាលនោះ ។

ចប់ មណិកណ្ឌជរោក ទី ៣ ។

កណ្តកក្កបិសិន្ធវិណ្ឌិតក
 ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

[៣៦១] (ឈ្មួញសេះពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកធ្លាប់បរិភោគស្មៅដ៏
 សល់ដែល ធ្លាប់បរិភោគបាយក្តាំងនឹងកុណ្ឌកមកហើយ នេះជា
 ភោជនរបស់អ្នក ឥឡូវនេះ ហេតុអ្វីក៏អ្នកមិនបរិភោគ ។

ពិភពិយាតេ បបមោ សន្តត្ត្យវត្តោ

[៣៦២] យត្តោសំ ន ជា នន្តិ ជាតិយា វិនយេន វា
បហំ តត្ត មហាព្រហ្ម អបំ អាចាមកុណ្ណានំ ។

[៣៦៣] ត្រញ ខោ មំ បជា នាសិ យា ទិសាយំ ហយុត្តមោ
ដានន្តោ ដានមាតម្ម ន តេ កត្តាមិ កុណ្ណានន្តិ ។

កុណ្ណាកុណ្ណសិស្សវិជិតតំ បតុន្តំ ។

សុករិយាតិ

[៣៦៤] យាវ សោ បត្តមកាសិ កោជនស្មី វិហង្គមោ
តាវ អន្ធានមាចាទិ មាតវត្តា អចោសយំ ។

[៣៦៥] យតោ ច ខោ សោ តហុតំ កោជនិ អដ្ឋវាហរិ
តតោ តត្តវ សំសិទិ អមត្តញ ហសោ អហុ ។

ឥតធិបាត សង្គប្បវត្ត ទី ១

[៣៦២] (ភូនសេះសិន្ធាវៈ ពោលថា) បពិត្រមហាព្រហ្ម ជនទាំងឡាយ
មិនស្គាល់សត្វដែលគួរចិញ្ចឹមដោយជាតិ ឬដោយមារយាទដែល
គួរទូន្មាន ក្នុងទីណា ក្នុងទីនោះ ថ្វីក៏ខំមិនបរិភោគបាយកាំង
នឹងកុណ្ណាកច្រើន ។

[៣៦៣] ចំណែកខាងលោកស្គាល់ខ្ញុំច្បាស់ថា សេះនេះទុក្ខមយ៉ាងណា ។
ខ្ញុំកាលដឹង ព្រោះអាស្រ័យអ្នកជាអ្នកដឹង ទើបមិនបរិភោគនូវ
កុណ្ណា ករបស់អ្នក ។

ចប់ កុណ្ណកុប្បិសិន្ធាវត្ត ទី ៤ ។

សុវិកជាតក

[៣៦៤] (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) សត្វហើរគឺសេកនោះ ដឹងប្រមាណ
ក្នុងភោជន ដរាបណា ក៏បានដល់នូវពាយុវែងផង បាន
ចិញ្ចឹមមាតាផង ដរាបនោះ ។

[៣៦៥] មួយទៀត សេកនោះបរិភោគនូវភោជនដ៏ច្រើនលើសលុប ក្នុង
កាលណា ក៏លិចចុះក្នុងសមុទ្រនោះឯង ក្នុងកាលនោះ ព្រោះ
សេកនោះមិនស្គាល់ប្រមាណ ។

[៣ ៦៦] តស្មា មគ្គញាតា សាធុ កោជនស្មី អតិធ្មតា

អមគ្គញា ហិ សីទន្តំ មគ្គញា ន សីទរេតិ ។

សុកដាតកំ បញ្ចប់ ។

ជំរុទ្ធបាណដាតកំ

[៣ ៦៧] ជ្វុទ្ធានំ ខណាមាណា វាលំជា ខុទ្ទកត្តិកា

អជ្ឈត្តិសុ(១) អយោលោហំ តិប្បសីសញ្ញា មាលាយោ(២)

រជតំ ជាត្រុបញ្ច មុត្តា វេទ្យិយោ ពហូ ។

[៣ ៦៨] តេ ច តេន អសន្តដ្ឋា ភិយ្យោ ភិយ្យោ

ខណីសុ តេ(៣)

តត្តាសីវីសោ(៤) យោរោ តេជសី តេជសា ហិ ធិ ។

[៣ ៦៩] តស្មា ខណោ មាតិក្ខណោ អតិក្ខាតម្ពិ ចាបតិ

ខណោនេន ធនំ លម្ពំ អតិក្ខាតេន មាសិក្ខន្តំ ។

ជំរុទ្ធបាណដាតកំ ធម្មំ ។

១ ម. អជ្ឈិតម្ពំ អយសំ លោហំ ។ ២ ឧ ម. វាលំជា ។ ៣ ឧ. អភាណីសុ ។

៤ ឧ. ពត្តាសីវីសោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៣៦៦) ព្រោះហេតុនោះ ការដឹងប្រមាណ មិនឃ្លោកក្នុងកោដន ជា
ការប្រពៃ ព្រោះពួកជនដែលមិនដឹងប្រមាណ រមែងលិច
ពួកជនដែលដឹងប្រមាណ រមែងមិនលិចទេ ។

ចប់ សុត្តន្តជាតក ទី ៥ ។

ជិវ្ហទុបាសណិក

(៣៦៧) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ពួកឈ្មួញអ្នកត្រូវការដោយទឹក កាល
ដឹកអណ្ណាចាស់ ក៏បាននូវដែកនឹងទង់ដែងផង នូវសំណរ
កក់ផង នូវកែវមណីទាំងឡាយផង នូវប្រាក់នឹងមាសផង
នូវកែវមុក្កានឹងកែវព័ត្យទាំងឡាយផង ដ៏ច្រើន ។

(៣៦៨) តែពួកឈ្មួញទាំងនោះ មិនសន្តោសដោយទ្រព្យនោះ រឹងរឹតតែ
ដឹកចុះទៅទៀត សត្វមានពិសដ៏ក្លៀវក្លា មានគេដះ ក៏សម្លាប់នូវ
ពួកឈ្មួញទាំងនោះ ដោយគេដះ (នៃពិស) ក្នុងអណ្ណាចឹក
នោះឯង ។

(៣៦៩) ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីដឹក តែកុំដឹកឲ្យជ្រៅហួសពេក
ព្រោះការដឹកអណ្ណាជ្រៅហួសពេក ជាការលាមក ទ្រព្យ(ដែល
ពួកឈ្មួញ) បានហើយដោយការដឹក ក៏វិនាសអស់ ព្រោះ
តែការដឹកជ្រៅហួសពេក ។

ចប់ ជិវ្ហទុបាសណិក ទី ៦ ។

គាមណីចន្ទជាតកំ

[៣៧០] នាយិ យេ វា ទំ កុសលោ លោលោ អយិ វលី មុខោ

កតំ កតំ ខោ បទ្ទុសេយ្យ ឃិវិធម្មមិទំ កុលំ ។

[៣៧១] នយិទំ ចិត្តវតោ លោមំ នាយិ អស្សសិកោ

មិកោ

សន្តិ^(១)មេ ជនសទ្ធន បាយិ កិញ្ចំ វិជានតិ ។

[៣៧២] ន មាតវំ បិវំ វា កាតវំ កតំ ធិ សកំ

ករយ្យ តាទិសោ ចោសោ សិដ្ឋិ^(២) ទសវថេន មេតិ ។

គាមណីចន្ទជាតកំ សន្តមំ ។

១ ម. សិដ្ឋិ ។ ២ ឧ. សន្តិ ។

តាមណីចន្ទវិញ្ញាណ

(៣៧០) (ព្រះរាជកុមារពោធិសត្វ ពោលថា) សត្វនេះជាសត្វមិនឈ្លាស
 (ក្នុងការធ្វើ) នូវផ្ទះទាំងឡាយ សត្វនេះជាសត្វខ្វល់ខ្វះ មានមុខ
 ជ្រួញ បានតែខាងប្រទេស ចំពោះកិច្ចការដែលគេធ្វើហើយ ។
 ត្រកូលនេះជាធម្មតាយ៉ាងនេះឯង ។

(៣៧១) រោមនេះ មិនមែនជារោមនៃសត្វមានចិត្ត (សម្បយុត្តដោយបញ្ញា
 ជាគ្រឿងពិចារណា) ទេ ម្រឹគគីស្មានេះមិនអាចធ្វើគេឱ្យចូលចិត្ត
 បានទេ ក្បួនខ្នាតព្រះរាជបិតារបស់ខ្ញុំ ទ្រង់ព្រះនាមជនសន្ទៈ
 (បានត្រាស់ហើយ) ថា ស្មានេះមិនដឹងនូវហេតុតិចតួចឡើយ ។

(៣៧២) បុរសប្រាកដដូច្នោះ មិនគប្បីចិញ្ចឹមនូវមាតាបិតា បងប្អូនប្រុស
 នឹងបងប្អូនស្រីរបស់ខ្លួនបានទេ ព្រះបាទទេសរថ (ជាព្រះបិតា)
 បានប្រៀនប្រដៅខ្ញុំ (យ៉ាងនេះ) ។

ចប់ តាមណីចន្ទវិញ្ញាណ ទី ៧ ។

មន្តាគុរាជិជាតកំ

[៣៧៣] យាវតា ចន្ទិមសុរិយា (បរិហារន្តិ) ទិសា កន្តិ

វិរោចនា (១)

សព្វេវ ទាសា មន្តាតុ យេ ចាលោ បឋវស្សិតា(២) ។

[៣៧៤] ន កហា បណិស្សេន តិភ្នំ កាមេសុ វិជ្ជតិ

អប្បស្សាទា ទុខា កាមា វតិ វិញាយ បណ្ឌិតោ ។

[៣៧៥] អបិ ទិព្វេសុ កាមេសុ វតិ សោ មាធិកច្ឆតិ

តណ្ហា ត្វិ យរតោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធសារិ កោតិ ។

មន្តាគុរាជិជាតកំ អដ្ឋមំ ។

១ ឧ. ប. វិរោចនា ។ ២. ឧ. បឋវស្សិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

មន្ទាតុរាជិណិតក

(៣៧៣) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ព្រះចម្រុននឹងព្រះអាទិត្យទាំងឡាយ
 (ដើរក្រឡឹង) ក្នុងសិរេ, ទិសទាំងឡាយក្នុងរឿង រហូតទីមាន
 កំណត់ត្រឹមណា សត្វទាំងឡាយណា ដែលអាស្រ័យលើ
 ផែនដី សត្វទាំងអស់នោះ ជាទាសៈរបស់ស្តេចមន្ទាតុ រហូត
 ទីមានកំណត់ត្រឹមណោះ ។

(៣៧៤) ការវត្តត ក្នុងកាមទាំងឡាយ រមែងមិនមាន ដោយភ្ញៀវ
 កហាបណៈទេ បណ្ឌិតបានដឹងថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តី
 សុខតិច មានសេចក្តីទុក្ខ (ច្រើន) ។

(៣៧៥) ព្រោះហេតុនោះ សារីកនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ មិនបាន
 ត្រេកអរក្នុងកាមទាំងឡាយសូម្បីជាទិព្យ ជាអ្នកត្រេកអរតែក្នុង
 ធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃតណ្ហា ។

គំរូនិពន្ធ បឋមោ សន្តិប្បវេណី

គិរិវិប្បជានិកំ

[៣៧៦] នយមស្ស និដ្ឋាមយមត្ថំ កិញ្ចំ
 ន ពុទ្ធកោ នោ បន តេ សហាយោ
 អថ កេន វេណ្ណាន តិវិវេទោ
 តេនណ្ណំកោ កុញ្ចតិ អត្តបណ្ណំ ។

[៣៧៧] អាហាសុ មេ យុទ្ធបរាជិតស្ស
 ឯកស្ស កត្វា វិនស្មិ យោវ
 បសារយំ កិច្ចគតស្ស ចាលី
 តេនុទ្ធតារី ធុក្ខុសម្បវេតោ ។

[៣៧៨] ឯកស្ស កិច្ចេន វេណ្ណេន
 វេយ្យសិទោ^(១) វិសយ ដីវេលោកេ
 លាភារហោ តាត តិវិវេទោ
 ទេវស្ស កោតំ យជិតញ្ច យញ្ញត្ថំ ។

គិរិវិប្បជានិកំ នវមំ ។

១. ម. វេសយំតោ វិសយា ។

ធិកនិបាត សង្គហ្ហទ្ធ ទី ១

តិរិទិវិប្បជានិកាយ

(៣៧៦) (ទុបកវស្សស្សព្រះរាជាថា) កម្មតិចតួចដែលសម្រេចដោយ
វិជ្ជារបស់តាបសនេះ មិនមានឡើយ មួយទៀត តាបសនេះ
មិនមែនជាដៅពន្យ ទាំងមិនមែនជាសំឡាញ់ របស់ព្រះអង្គទេ
កាលបើយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីបានជាតាបសឈ្មោះតិរិទិវិច្ឆៈ កាន់
ឈើប្រគំមានចំពាម ៣ បរិភោគនូវដុំបាយមានរសដ៏ប្រសើរ ។

(៣៧៧) (ព្រះរាជា ត្រាស់ថា) ក្នុងគ្រាមានអន្តរាយ កាលអញប្បវិទ្ធិ
ចាញ់គេ (តាបសនេះ) បានធ្វើ (នូវសេចក្តីអនុគ្រោះ) ដល់អញ
ម្នាក់ឯង ក្នុងព្រៃគួរខ្លាចដ៏ពន្លឺក បានលានូវដែ (យោងអញ)
ដែលដល់នូវសេចក្តីលំបាក (ក្នុងអណ្ណ) ព្រោះហេតុនោះ អញ
ដែលត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ ទើបបានឡើងរួចមក ។

(៣៧៨) អញ(បិតនេវ) ក្នុងដីវលោក (នេះ ដល់) នូវវិស័យនៃសេចក្តីស្លាប់
ទៅហើយ តែមកក្នុងទីនេះបាន ព្រោះសេចក្តីលំបាក នៃ
តាបសនេះ ម្នាលកូន វិគិរិទិវិច្ឆតាបស ជាបុគ្គលគួរដល់លាភ
អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យនូវគ្រឿងបរិភោគផង ចូរឲ្យជាមួយវត្ថុដែល
គួរឲ្យជាផង ដល់លោក ។

ទូតជិតិ

[៣៧៧] យស្សត្តា ទ្វិរមាយន្តិ អមិត្តម្បិ យាចិត្តិ

តស្សនុរស្សហំ ទ្ធតោ មាមេ កុជ្ឈ^(១) រថេសក ។

[៣៧៨] យស្ស ទិវា ច រត្តោ ច វសមាយន្តិ មាលាវា

តស្សនុរស្សហំ ទ្ធតោ មាមេ កុជ្ឈ រថេសក ។

[៣៧៩] ទទាមិ តេ ព្រាហ្មណ រោហិណីនិ

កំ សហស្សំ សហ បុត្តវេន

ទ្ធតោ ហិ ទ្ធតស្ស កមំ ន ទដ្ឋំ

មយម្បិ តស្សេវ កវាម ទ្ធតាតិ ។

ទូតជិតិ ។សមំ ។

សង្កប្បវត្តោ បបមោ ។

១ ឧ. កុជ្ឈិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ទូតជោតក

(៣៧៧) (លោលបុរស ពោលថា) សត្វទាំងឡាយមកកាន់ប្រទេសឆ្ងាយ
 ដើម្បីសូមនូវវត្ថុ នឹងបុគ្គលសូម្បីជាសត្វវា ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ផ្ទៃណា ខ្ញុំព្រះអង្គជាទូតរបស់ផ្ទៃនោះ បតីគ្រូព្រះអង្គ
 ប្រសើរក្នុងពលរេប សូមទ្រង់កុំខ្មាលនឹងខ្ញុំព្រះអង្គឡើយ ។

(៣៧៨) មាណពទាំងឡាយ លុះអំណាចនៃផ្ទៃណា ទាំងថ្ងៃទាំងយប់
 ខ្ញុំព្រះអង្គជាទូតរបស់ផ្ទៃនោះ បតីគ្រូព្រះអង្គប្រសើរក្នុងពលរេប
 សូមទ្រង់កុំខ្មាលនឹងខ្ញុំព្រះអង្គឡើយ ។

(៣៧៩) (ព្រះរាជា ទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងឲ្យនូវគោសម្បុរ
 ក្រហម ១ ពាន់ ព្រមទាំងគោបា ដល់អ្នក ព្រោះយើងជា
 ទូត (របស់ផ្ទៃ) នឹងមិនឲ្យដល់អ្នក ជាទូត (របស់ផ្ទៃដែរ) ដូច
 ម្តេចកើត យើងទាំងឡាយ សុទ្ធតែជាទូតរបស់ផ្ទៃដូចគ្នា ។

ចប់ ទូតផាតក ទី ១០ ។

ចប់ សង្កប្បវត្ត ទី ១ ។

តំរាងជាគេ បបមោ សង្ក្រាន្ត

តិល្ប្យាង

ឧសុកាវរោ តិលមុដ្ឋិ មណិ
 ហាយរាជ វិហាដ្ឋម អាសិវិសោ
 ជនសទ្ធិ តិហាបណាវស្ស បុន
 តិវតិ បុន ទូតាវរោ នស ។

តិកនិបាត សង្គហ្មន្ត ទី ១

ឧទាននៃសង្គហ្មន្តនោះ គឺ

និយាយរំពឹងជាងសប្បស័រ ១ លូមួយក្តាប់ ១ កែវបណ៌ ១
 ស្តេចសេះ ១ សត្វហើរធ្លុងអាកាស ១ ពស់មានពិសដ៏ភ្លៀវក្លា ១
 ស្តេចទ្រង់ព្រះមាមជនសន្ទៈ ១ ភ្លៀងកហាបណៈ ១ តាបស
 ឈ្មោះភិរិវិច្ឆៈ ១ ទូតរបស់វៃដូ ១ ត្រូវជា ១០ ។

បទុមវិគោ

បទុមជាតកំ

(៣៨២) យថា គេសា ច មស្សុ ច ជំនំ ជំនំ វិហាតំ

ឃឹ វិហាតុ តេ ជាសា បទុមំ ទេហំ យាចិត្តោ ។

(៣៨៣) យថា សារទិកំ វិជិ ខេត្ត វត្ត វិហាតំ

ឃឹ វិហាតុ តេ ជាសា បទុមំ ទេហំ យាចិត្តោ ។

(៣៨៤) ឧភោមិ វិលបន្តេត អមំ បន្ទានំ ទស្សតិ

វជិ វា តេ ន វា វជិ ទត្តំ ជាសាយ វិហាតា

ទេហំ សម្ម បទុមានិ បន្ទាមេ ទេហំ យាចិត្តោតិ^(១) ។

បទុមជាតកំ បបមំ ។

១ ឧ. អម្ពេហិមិ យាចិតោ ។ ម. អហំ យាចមិ យាចិតោ ។

បទុមវិគ្គ

បទុមជាតក

(៣៨២) (សេដ្ឋីបុត្រទី ១ ពោលថា) សក់ក្តី ពុកមាត់ក្តី ដែលគេការ
កាត់ចោលហើយ វែមងដុះឡើងវិញ យ៉ាងណា សូមឲ្យប្រមុះ
របស់អ្នកដុះឡើងវិញ យ៉ាងនោះដែរ យើងសូមផ្កាឈូកហើយ
អ្នកចូរឲ្យ ។

(៣៨៣) (សេដ្ឋីបុត្រទី ២ ពោលថា) ពូជក្នុងសរទកាល (រដូវរំហើយ)
ដែលគេព្រោះក្នុងស្រែ វែមងលូតលាស់ យ៉ាងណាមិញ
សូមឲ្យប្រមុះរបស់អ្នកដុះឡើងវិញ យ៉ាងនោះដែរ យើងសូមផ្កា
ឈូកហើយ អ្នកចូរឲ្យ ។

(៣៨៤) (សេដ្ឋីបុត្រពោធិសត្វទី ៣ ពោលថា) ជនទាំងពីរនាក់នេះ
និយាយកុហក ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ (បុរសនេះ) នឹង
ឲ្យផ្កាឈូកទាំងឡាយខ្លះ ពោះជនទាំងពីរនាក់នោះ ពោលក្តី
មិនពោលក្តី ការដុះឡើងនៃប្រមុះគ្មានទេ ម្ចាស់សំឡាញ់
សូមអ្នកឲ្យផ្កាឈូកទាំងឡាយ យើងសូមហើយ សូមអ្នកឲ្យផ្កា
ឈូកទាំងឡាយ ។

មុទុបាណិជាតកំ

[៣៧៥] ចាណិចេ មុទុកោ ច ស្ស ណតោ ច ស្ស សុការិតោ

អន្តកាហេ ច វស្សយ្យ អថ ទួន តទា សិយា ។

[៣៧៦] អនលា មុទុសម្ពាសា មុប្បរា^(១) តា នទីសមា

សីនង្គំ នំ វិទិត្យាន អាវកា បវិជ្ជយេ ។

[៣៧៧] យំ ឯតា ទុបសេវង្គំ ធន្តសា វា ធនេន វា

ជាតវេនោវ សល្ហានំ ទិប្បំ អទុទហង្គំ នង្គំ ។

មុទុបាណិជាតកំ គតិយំ ។

១ ប. ទុប្បរា ។

មុខបាណិជ្ជាតក

(៣៨៥) (ព្រះរាជធីតា ពោលថា) បើ ចូឡបង្កាត មានដៃដំទន់ ១ ដំរី
 ដែលព្រះអង្គបង្ហាត់របស់សារហើយ ១ ពេលនឹងតសូឡឈឹង ១
 ភ្លៀងបង្កុំចុះ ១ គប្បីមានក្នុងកាលណា សេចក្តីបង្កក្នុង
 ព្រះរាជហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ គង់នឹងសម្រេច ក្នុងកាលនោះ
 មិនខាន ។

(៣៨៦) (ព្រះរាជាពោធិសត្វជាបិតា ពោលថា) ស្រីទាំងឡាយនោះ
 បុគ្គលមិនគួរនិយាយដោយពាក្យទន់ភ្លន់ឡើយ ជាស្រីដែលបំ-
 ពេញបានដោយកម្រ ប្រាកដស្មើដោយស្នឹង រមែងលិចចុះ
 (ក្នុងអបាយ៤) បណ្ឌិតបុរសដឹងច្បាស់ហើយ គួរគេចចេញ
 អំពីចម្ងាយ ។

(៣៨៧) ស្រីទាំងខ្លះ ចូលទៅគប់រកបុរសណា ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត
 ក្តី ដោយទ្រព្យក្តី តែងដុតបំផ្លាញបុរសនោះ (ទ្រៀនាស)
 យ៉ាងឆាប់ ដូចភ្លើង (ដែលឆេះ) នូវទីនៅរបស់ខ្លួន ។

បុល្លបលោភនដាតកំ

[៣៨៨] អភិជ្ជមានេ វាសីស្មី សយំ អាគម្ម វេទិយា
មិស្សកាវិត្តិយា គុណា សិសីទសិ មហាល្លាវេ ។

[៣៨៩] អាវដ្ឋនី មហាមាយា ព្រហ្មចរិយវិកោបនា
សីទន្តិ នំ វិទិត្តាន អាវកា បរិជ្ជយេ ។

[៣៩០] យំ ឯតា ឧបសេវន្តិ ធន្តសា វា ធនេន វា
ជាតវេនោវ សល្លាទំ ខិប្បំ អនុទហន្តិ ទន្តិ ។
បុល្លបលោភនដាតកំ គតិយំ ។

មហាបសាទដាតកំ

[៣៩១] បនាទោ នាមសោ វាជា យស្សយុទោស្សវណ្ណិយោ
តិវិយំ សោឡ្ហស្សត្រេតោ ឧច្ចមាហុ^(១) សហស្សដា ។

១ ម. ឧទ្ធអហុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាធក

ចុល្លបណោភនជាតិក

(៣៨៨) (ព្រះរាជបុត្រពោធិសត្វ ពោលថា) លោកមក (តាមអាតាស)

ដោយខ្លួនឯង លើទឹកមិនបែករលក ដោយអំណាចនៃឫទ្ធិ លុះ
ទៅច្រឡំក្រឡំដោយស្រី ក៏លិចចុះក្នុងសមុទ្រធំ ។

(៣៨៩) ធម្មតាស្រីទាំងឡាយ រមែងញ៉ាំងបុរសឲ្យវិលវល់ មានមាយា
ច្រើន ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យកំរើក រមែងលិចចុះ (ក្នុង
អបាយ៤) បណ្ឌិតបុរស ដឹងច្បាស់ហើយ គប្បីចៀសវាង
អំពីចម្ងាយ ។

(៣៩០) ស្រីទាំងឡាយ⁺ ចូលទៅគប់រកបុរសណា ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តក៏ ដោយទ្រព្យក៏ តែងដុតបំផ្លាញបុរសនោះ (ឲ្យ
វិនាស) យ៉ាងឆាប់ ដូចភ្លើង (ដែលឆេះ) នូរលំនៅរបស់ខ្លួន ។
ចប់ ចុល្លបណោភនជាតិក ទី ៣ ។

មហាបណោភនជាតិក

(៣៩១) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ព្រះរាជាអង្គនោះទ្រង់ព្រះនាមបនាទៈ
មានប្រាសាទមាស មានទទឹងប្រវែងកិរិយាធ្លាក់ចុះនៃកូនសរ
១៦ (កន្លះយោជន៍) (អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ) ពោលថា ប្រាសាទ
នោះកំពស់ ១ ពាន់តំណៃនៃកូនសរ (២៥យោជន៍) ។

តិកនិយោគ ទុតិយោ បទុមវគ្គោ

(៣៧២) សហស្សកុល្លោ សតតេណុ ធជានុ ហរិតា-

មយោ

អនុច្ឆំ តត្ថ កទ្ធា ធរ សហស្សានិ សត្តតា ។

(៣៧៣) ឃរមេតំ តនា អាសិ យថា កាសសិ កទ្ធជំ

សត្តោ អហំ តនា អាសិ វេយ្យវច្ឆករោ តវតំ ។

មហាបទវដាតកំ ចតុតំ ។

ឧប្បជានិកំ

(៣៧៤) ទិស្វា ឧបប្ប ធរុវេកទុន្នេ

ខត្តេ កហិតេ តិខិណោ តេលលោតេ

តស្មី កយស្មី មរណោ វិរុទ្ធិ

កស្មា ទុ តេ យាហិ ធម្មតតំ ។

តិកនិបាត បទុមវគ្គ ទី ២

(៣៧២) ប្រាសាទនោះ កំពស់ ១ ពាន់តំណៃនៃកូនសរ មានជាន់ប្រាំពីរ
បរិបូណ៌ដោយទង់ ត្រូវតែហើយដោយកែវមណីមានពណ៌ខៀវ
ពួកវាចាំ ៦០០០ ថែកជាប្រាំពីរចំណែក បានកំលើប្រាសាទ
នោះ (គ្រប់ ៗ ថ្នាក់) ។

(៣៧៣) ម្ចាស់ភូមិ អ្នកពោលហើយយ៉ាងណា ប្រាសាទនោះមាន
ហើយ ក្នុងកាលនោះ យ៉ាងនោះ តថាគតកើតជាព្រះឥន្ទ្រ
ជាវេយ្យាវចករ របស់អ្នក ។

ចប់ មហាបនាទនិកាយ ទី ៤ ។

ខុរប្បជានិកាយ

(៣៧៤) (កូនរបស់ឈ្មោះព្រះ ពោលថា) អ្នកឃើញនូវព្រះដែលពួក
ចោរបានហើយដោយកំឡាំងនៃធួផង នូវព្រះខាន់សំលៀង
ដោយប្រេងដ៏មុត ដែលពួកចោរកាន់ហើយផង កាលសេចក្តី
ស្ងប់ដែលគួរខ្លាចនោះ ចូលមកតាំងនៅចំពោះមុខហើយ ហេតុ
អ្វីក៏អ្នកមិនមានសេចក្តីភ័យស្ងួតសោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៣៧៥] ទិស្វា ខុរាប្បេ ធនុវេកនុទ្ធេ
 ខត្តេ កហិតេ ភិទិណោ តេលលោតេ
 តស្មី កយស្មី មរណោ វិទ្ធិធឿ
 វេទិ អលត្តំ វិបុលំ ឧទ្ធហំ ។

[៣៧៦] សោ វេទិជាតោ អជ្ឈករី អមិត្តោ
 បុត្រោ មេ ជីវិតមាសំ ចត្តំ
 ន ហិ ជីវិតេ អាលយំ កុត្តមាលោ
 ស្សោ កយេវ ស្សកត្តិ កណាច័តិ ។
 ខុប្បជានកំ បញ្ចមំ ។

វិវាតកុសិទ្ធិវិវាតកំ

[៣៧៧] យេ នាសិ ភីសិយា បណ្ណុ យេន កត្តំ ន រុច្ឆតិ
 អយំ សោ អាភតោ កត្តោ^(១) កស្មាទានិ បលាយសិ ។
 [៣៧៨] ធុទោ^(២) បនាទិកេនេវ សន្តោ ធាម ជាយតិ
 យសោ ហាយតិ វត្តិទិ តស្មា តាត បលាយិ ហិ^(៣) ។

១ ខ ពា ពា ។ ម. ភត្តា ។ ២ ខ. សចេ ។ ម. វេទិ ។ ៣ ម. បលាយតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៣៧៥) (ពោធិសត្វ ជាមេអ្នករក្សាដង្កែព្រៃ ពោលថា) ខ្ញុំឃើញ នូវ
ព្រួញដែលបាញ់ហើយ ដោយកំឡាំងនៃធូ នូវព្រះខាន់សំលៀង
ដោយប្រេងដីមុត ដែលពួកចោរកាន់ហើយ កាលសេចក្តី
ស្លាប់ដែលគួរខ្លាចនោះ ចូលមកតាំងនៅចំពោះមុខ ខ្ញុំក៏ត្រឡប់
បានសេចក្តីត្រេកអរច្រើន ដ៏លើសលុប ។

(៣៧៦) ខ្ញុំនោះមានសេចក្តីត្រេកអរ បានគ្របសង្កត់នូវពួកសត្រូវ (ព្រោះ
ថា) ខ្ញុំបានលះបង់ជីវិតមុនហើយ ព្រោះថា បុគ្គលអ្នកភ្ញៀវក្លា
កាលធ្វើសេចក្តីរាល់យក្នុងជីវិត គប្បីធ្វើនូវកិច្ចរបស់អ្នកភ្ញៀវក្លា
ក្នុងកាលណា ។ មិនបានទេ ។

ចប់ ខុរប្បផាតក ទី ៥ ។

វិភិក្កុសិទ្ធិវិជ្ជាតក

(៣៧៧) (កូនលា ពោលថា) អ្នកម្តាយកើតពេគស្តមល្បឿង ព្រោះវត្ថុប្តី
ណា មិនពេញចិត្តនឹងភក្ត ព្រោះវត្ថុប្តីណា ប្តីនោះមកដល់
ហើយ ឥឡូវនេះ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកម្តាយរត់ចេញទៅ ។

(៣៧៨) (មេលា ពោលថា) ម្តាយយល់ថា ធម្មតាសន្តវៈ
(របស់ស្ត្រី) កើតដោយហេតុពីដម្បង (ភ្លាម) យសរបស់ស្ត្រី
ទាំងឡាយក៏សាបសូន្យ ហេតុនោះបានជាអញរត់ចេញ ។

[៣៧៧] យសស្ស័យំ កុលេ ជានំ អាភនំ^(១) យោ ន ឥច្ឆតិ
សោចតិ ធិរតាយ វាតត្ថមិវ កម្រិតិ^(២) ។

វាតត្ថសិទ្ធិជានំ ធីដ្ឋំ ។

សុវណ្ណកក្កដិកជានិកំ

[២០០] សិដ្ឋំ មិកោ អាយតចក្កុនេត្តោ
អដ្ឋិតោ វាសយោ អលោមោ
តេណភិក្ខុតោ កបណំ រុទាមិ
មា ហេវ មំ ចាលាសមិ ជិហេយ្យ ។

[២០១] អយ្យ ន នំ ជហិស្សាមិ កុញ្ញាវំ សដ្ឋិហាយំ
បវេត្យា ចាតុរុត្តាយ សុប្បិយោ ហោសិ មេ តុវំ ។

[២០២] យេ កុញ្ញិវា សមុទ្ធីស្មី កង្ខាយ យមុនាយ ច
តេសំ ត្វិ វាវិជោ សេដ្ឋោ មុត្តា រោទិណ្ឌិយា បតិដ្ឋិ ។

សុវណ្ណកក្កដិកជានិកំ សត្ថមំ ^(៣) ។

១ ទ. ម. អាតតំ ។ ២ ខ. កុណ្ឌលី ។ ម. ភទ្ទលី ។ ៣ ម. កុញ្ញិវាជានិកំ ។

ឥរិយាបថ បទុមវិញ ទី ២

(៣៧៧) (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) ស្ត្រីណាមិនប្រាថ្នានូវបុរសមាន
យសកើតក្នុងត្រកូល ដែលគេនាំមកឲ្យ ស្ត្រីនោះ រមែងសោក
សៅអស់កាលយូរអង្វែង ដូចជាមេលា (ដែលយំសោកស្តាយ)
សេះសន្តពរឈ្មោះវាតគ្គៈ ។

ចប់ វិវាទសិទ្ធិវិជ្ជាធាត ទី ៦ ។

សុវណ្ណកក្កដិកវិជ្ជាធាត

(៤០០) (ដំរីពោធិសត្វ ពោលថា) ម្រឹគមានសម្បុរដូចមាស (ក្តាម) ជា
សត្វមានវត្ថុកលៀនវែង មានផ្ចឹងជាស្បែក ជាសត្វនៅក្នុងទឹក
មិនមានរោម យើងត្រូវក្តាមនោះថ្លៀបហើយ ទើបកំសត់ឡើយ
សូមភរិយាកុំលះបង់នូវខ្ញុំ ដែលស្មើដោយជីវិតឡើយ ។

(៤០១) (មេដំរីពោលថា) បពិត្រអ្នកជាម្ចាស់ ខ្ញុំមិនលះបង់អ្នកដែលជាដំរីថម
ថយកំឡាំងក្នុងកាលនៃខ្លួនមានអាយុ ៦០ ឆ្នាំឡើយ ខ្ញុំស្រឡាញ់
អ្នកក្រែកលែងជាន់ប្រថពី ដែលលេងនឹងសមុទ្រទាំង ៤ ទៅទៀត ។

(៤០២) (មេដំរីពោលថា) ពួកក្តាមណា ដែលនៅក្នុងសមុទ្រក្តី ក្នុងទន្លេ
គណ៌ក្តី យមុនាភ្នំ អ្នកជាសត្វទឹកប្រសើរ ជាន់ក្តាមទាំងនោះ
សូមអ្នកមេត្តាលែងប្តី កាលដែលខ្ញុំកំពុងឡើយរកប្តី សូមអ្នក
មេត្តាលែងប្តី (របស់ខ្ញុំ) មកវិញ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

ចប់ សុវណ្ណកក្កដិកវិជ្ជាធាត ទី ៧ ។

អារាមទូសកជាតកំ

[៤០៣] យោមេសព្ភ សមេតានំ^(១) អហុវំ សេដ្ឋសម្មតោ

តស្សាយំ ឯទិសី បព្ភា តំមេវ ឥន្តរា បដា ។

[៤០៤] ឯវមេវ តុំ ព្រហ្ម អនកាយ វិនិទ្ទសិ

តនំ ហំ មូលំ អទិស្វា រុក្ខំ ជញ្ញា បតិដ្ឋិតំ ។

[៤០៥] ណាហិ តុម្ភេ វិនិទ្ទាមិ យេ ^(២) ចេត្ត វានរា វនេ

វិស្សសេនោ ច តារយ្ហោ យស្សត្តា រុក្ខុរោបកាតិ ។

អារាមទូសកជាតកំ អនិមំ ។

១ ឧ. ម. យោ វេសព្ភសមេតានំ ។ ២ ឧ. ម. យេ ចញ្ញោ ។

អាណមទូសកជាតក

(២០៣) (បុរសពោធិសត្វ ពោលថា) ស្វាណា ដែលគេសន្មតថាជា
សត្វប្រសើរបំផុតជាងពួកស្វា ដែលមានជាតិស្មើគ្នានេះ ប្រាជ្ញា
របស់ស្វានោះ មានតែគ្រឹមប៉ុណ្ណោះ ពួកសត្វ (ស្វា) ក្រៅ
នេះ នឹងមានប្រាជ្ញា ដូចម្តេចទៅ ។

(២០៤) (ហ្លួងស្វា ពោលថា) បពិត្រអ្នកដ៏ប្រសើរ ការតិះដៀលយ៉ាង
នេះ ព្រោះតែមិនដឹង បុគ្គលមិនឃើញនូវឫស ហើយគប្បីដឹងនូវ
ដើមឈើដែលតាំងនៅស៊ប់ ដូចម្តេចកើត ។

(២០៥) (ពោធិសត្វ ពោលថា) យើងមិនតិះដៀលពួកអ្នក ដែលដា
ពានរ អាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃនេះទេ តែថាពួកជនអ្នកដាំដើមឈើ
ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ស្តេចវិស្សសេនណា ស្តេចវិស្សសេន
នោះ គួរគេតិះដៀលបាន ។

ធម៌ អាណមទូសកជាតក ទី ៨ ។

សុជាតាជាតកំ

(២០៦) នហំ វណ្ណោ ន សម្បត្តា មញ្ជុកា បិយេនស្សតា
 ខរវាចា បិយា ហោន្តិ អស្មី លោកេ បរម្មំ ធើ ។

(២០៧) ននុ បស្សសិបំ កាឡិ ទុត្តយំ តិលកាហតំ
 កោតិឡិ សល្ហាវចេន ពហុនំ ចាលំនំ បិយំ ។

(២០៨) តស្មា សខិលវាចស្ស មន្តកាលី អនុទូតោ
 អត្ថំ ធម្មត្ថា ដិបេតិ មជ្ជន្តស្ស កាសិតន្តំ ។

សុជាតាជាតកំ នវមំ ។

ឧល្ហកជាតកំ

(២០៩) សព្វេហិ តិវញ្ញាតិហិ កោសិយោ វស្សរោ កតោ
 សចេ ញាតិហិ អនុញ្ញតោ កលោយ្យហិ ឯកវាចិតំ ។

ឥតិវុត្ត បទុបវត្ត ទី ២

សុដាតាណិវត្តក

(៤០៦) (ព្រះរាជានិព្វានសត្វ ត្រាស់ថា) ពួកជនប្រកបដោយសម្បុរ មាន
សំឡេងពីរោះ មានរូបជាទីស្រឡាញ់ គួរមើលមើល តែជា
អ្នកមានវារីវង្សស មិនជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នកផង ក្នុងលោក
នេះ នឹងលោកខាងមុខទេ ។

(៤០៧) ព្រះមាតា ឃើញមេតារវើខ្មៅនេះ ដែលមានសម្បុរអាចក្រក់
ដេរដាសដោយពណ៌ពព្រះអុប ។ តែថាជាទីស្រឡាញ់ របស់
សត្វច្រើន ដោយសារវាចាពីរោះបូទេ ។

(៤០៨) ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គល គប្បីជាអ្នកមានវាល្ហិត្តល ជាអ្នក
ពោលពាក្យលាមប្រាជ្ញា មិនមានបិត្តកយមាយ វែមន៍សំដែង
នូវអត្តនឹងធម៌ កាសិតរបស់បុគ្គលនោះ ទើបឈ្លោះថាពីរោះ ។

ចប់ សុដាតាណិវត្ត ទី ៧ ។

ឧល្លកណិវត្តក

(៤០៩) (ក្អែក ពោលថា) ពួកពួកញាតិទាំងអស់ បានលើកកោសិយៈ
(មៀម) ឲ្យធ្វើជាធំ ប្រសិនបើពួកញាតិ អនុញាតខ្ញុំសូម
និយាយនូវពាក្យ ១ ម៉ាត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតតំ

(៤០០) ភណ្ណា សម្មា អនុញ្ញាតោ អន្តំ ធម្មញ្ញា កេវលំ
សន្តំ ហិ ធម្មា បតី បញ្ញាវន្តោ ជុតិទ្ធករ ។

(៤០១) ន មេ វុទ្ធាតិ ភទ្នំ វោ ឧល្លកស្សាភិសេ ចនំ
អក្កន្តស្ស មុខំ បស្ស កថំ កុដ្ឋោ កវិស្សត្តតំ ។

ឧល្លកនិកតំ វេសមំ ។

បទុមវត្តោ ទុតិយោ ។

ពិស្សុទ្ធានំ

បទុមត្ថម វា កសិវ្វយនោ
សមហណ្ណាវ យូប ឧវច្ឆវរោ
អថ ភទ្នលំ កុញ្ញាវកុ បុន
ឧវវច ឧល្លកវេន ធមស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤១០) (ហ្វូងសត្វស្លាប ពោលថា) ម្ចាស់សំឡាញ់ យើងអនុញ្ញាត
ហើយ អ្នកចូរនិយាយនូវហេតុ នឹងរាក្សដែលជាប់ទាក់ទង
ដោយបវេណីប៉ុណ្ណោះ ដ្បិតពួកបក្សីក្មេងៗ ដែលមានប្រាជ្ញា
ទ្រទ្រង់នូវសេចក្តីរឿងនៅមាន ។

(៤១១) (ក្អែក ពោលថា) សូមឲ្យអ្នកទាំងឡាយ មានសេចក្តីចំរើន
ការដែលអភិសេក មៀម មិនពេញចិត្តខ្ញុំទេ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរមើលមុខ មៀម ដែលមិនទាន់ខឹង (បែបនេះទៅហើយ)
ចំណង់បើខឹងហើយ តើវាធ្វើមុខ ដូចម្តេចទៅ ។

ចប់ ខុទ្ទកនិកាយ ទី១០ ។

ចប់ បទុមវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ធាននៃបទុមវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីផ្កាឈូកដ៏ឧត្តម ១ ដំរីមានសិរី ១ សមុទ្រធំ ១
ប្រាសាទ ១ ព្រះញង់ប្រសើរ ១ លាញ់ឈ្មោះកណ្តុលី ១ ដំរី ១ ដើម
ឈើ ១ វាហារីនិរុស ១ ស្តេចមៀម ១ ត្រូវជា១០ ។

ឧទ្ទហនិក្កោ

ឧទ្ទហនទូសកជាតកំ

[២០២] អារញ្ញកស្ស ឥសិនោ ចំរំ រត្តំ តបស្សិនោ

កិច្ចាកតំ ឧទទាធំ កថំ សម្ម អថាហសិ^(១) ។

[២០៣] ឯស ធម្មោ សីតាលាធំ យំ ចិវិត្តា ឌីហនាមសេ

ចិត្តចិតាមហំ ធម្មោ ន តំ ឧជ្ឈកុមសិ ។

[២០៤] យេសំ វេ ឯទិសោ ធម្មោ អធម្មោ បន តិទិសោ

មា វេ ធម្មំ អធម្មំ វា អទ្ធិសាម កុណាចន្តិ ។

ឧទ្ទហនទូសកជាតកំ បបមំ ។

ព្យគ្សជាតកំ

[២០៥] យេន មិត្តេន សិសត្តា យោកត្តោមោ វិហាយតិ

ពុទ្ធព្រៀយ្យកវនស្ស រត្តេ អត្តិវ បណ្ឌិតោ ។

១ ឧ.ម. អវហសិ ។

ឧទ្ធានវិគ្គ

ឧទ្ធានទូសកជាតក

(៤១២) (ឥសីពោធិសត្វ ស្គាលថា) ម្ចាស់សំឡាញ់ ហេតុអ្វីបានជាអ្នក
ប្រទូស្តអណ្ណន៍ទឹក ដែលបុគ្គលធ្វើបានដោយក្រ របស់ឥសី
អ្នកនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តតបធម៌ អស់រាត្រី ដ៏អវិជ្ជន៍ ។

(៤១៣) (ចចក ពោលថា) ពួកយើងផឹកទឹកក្នុងទីណា ហើយដុះនោម
បំផ្លាញ (ទីនោះ)នេះជាធម្មតារបស់ចចកទាំងឡាយ នេះជាធម្មតា
របស់បិតានឹងដីតា អ្នកមិនគួរពោលទោស ចំពោះធម្មតានោះ ។

(៤១៤) (ពោធិសត្វ ពោលថា) អាការនេះធម្មតា របស់ពួកអ្នកណា
ចំណង់បើអាការមិនមែនជាធម្មតា នឹងប្រាកដដូចម្តេចទៅ យើង
សូមកុំឲ្យជួបប្រទះនឹងអាការជាធម្មតា ឬ មិនមែនជាធម្មតារបស់
ពួកនោះ ក្នុងកាលណាឡើយ ។

ចប់ ឧទ្ធានទូសកជាតក ទី ១ ។

ព្យាគ្យជាតក

(៤១៥) (រុក្ខទេវតាពោធិសត្វ ពោលថា) សេចក្តីក្សេមចាកយោគៈ គឺ
សេចក្តីសុខកាយ សុខចិត្ត មែនសាបសូន្យទៅ ព្រោះប្រឡូក
ប្រឡំដោយបាបមិត្តណា បណ្ឌិតគប្បីញ៉ាំញីនូវបាបមិត្តនោះជា
មុន ហើយគប្បីរក្សា (ខ្លួន) ដូចបុគ្គលកាលរក្សានូវភ្នែកដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

[៤០៦] យេន មិត្តេន សំសត្តា យោកត្នោមោ បវឌ្ឍនំ

ករយ្យត្ថសមី វតី សព្វតិច្ឆេសុ បណ្ឌិតោ ។

[៤០៧] ឯថ ព្យក្សា និវត្តោ បត្តបេថ មហាវនំ

មា លោវនំ និទ្ធិ និព្យក្សំ ព្យក្សា មាហេសុ និព្វនាតំ ។

ព្យក្សជានិកំ ទុតិយំ ។

កប្បបណិកំ

[៤០៨] កោ ធុ វឌ្ឍនកត្តោវ បូរហត្តោវ ព្រាហ្មណោ

កហន្ត ភិក្ខុំ អចរំ កំ សន្ធិំ ឧបសង្កមំ ។

[៤០៩] អហំ កបស្មិ ធុម្មោ អនាមាសានិ អាមសី

ភំ មិ មោចយ ភន្តន្ត មត្តោ កច្ឆេយ្យ បព្វតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤១៦) សេចក្តីកេរ្តិ៍មហាករយោគៈ វេមន៍ចំរើនឡើង ព្រោះប្រឡូកប្រឡំ
ដោយកល្យាណមិត្តណា បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ នូវការប្រព្រឹត្តិក្នុង
កិច្ចទាំងពួងឲ្យស្មើនឹងខ្លួន ។

(៤១៧) (ទៅតារាល ពោលថា) នៃខ្លាទាំងសីហាៈ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរមក ចូរត្រឡប់ទៅកាន់ព្រៃធំវិញចុះ កុំឲ្យមហាជនកាប់
ព្រៃរបស់យើង ព្រោះវត្តព្រៃមិនមានខ្លា កុំឲ្យខ្លាទាំងសីហាៈ
ជាសត្វមិនមានព្រៃឡើយ ។

ចប់ ព្យាជ្ឈជាតក ទី ២ ។

កថបដិវាតក

(៤១៨) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា^៥ ដើរមក ហាក់
ដូចជាបុគ្គលអ្នកមានកត្ត ដួសស្រែចហើយ ឬដូចជាព្រាហ្មណ៍
មានលោកពេញវ័យ អ្នកដើរទៅសូមក្នុងទីណា ឬអ្នកចូរទៅក
បុគ្គលណា ដែលមានសត្វ ។

(៤១៩) (ពានរ ពោលថា) ខ្ញុំជាស្វាភត្តប្រាជ្ញា បានប៉ះពាល់នូវវត្ថុ
ទាំងឡាយដែលគេមិនគួរប៉ះពាល់ សូមលោកម្ចាស់ដោះខ្ញុំឲ្យរួច
សូមសេចក្តីចំរើន ចូរមានផលលោក ខ្ញុំនោះបានរួចហើយ
នឹងទៅកាន់ភ្នំវិញ ។

ធិកនិយោ គតិយោ ១១បាវនា

[២២០] កត្តា កស្សា ហោន្តិ កោណ្ណា ហោន្តិ
មក្កជា ។

មុត្តា កស្សប កោណ្ណា កតំ មេដ្ឋនកំ តយាតិ ។

កថ្ឋបដាតំ គតិយំ ។

លោលដាតំ

[២២១] កាយំ ពលាកា សិខិដិ ចោវលង្ក្រិ បតាមហា

ឡិវំ ពលាកេ អាគត្ត ចណ្ណោ មេ វាយសោ សខា ។

[២២២] ធាហំ ពលាកា សិខិដិ អហំ លោលស្មិ វាយសោ

អកត្តា វចនិ តុយ្ហិ បស្ស លូនោស្មិ អាគតោ ។

[២២៣] បុន ចាបជ្ជសី សម្ម សីលិ ហិ តវ តាទិសំ

ន ហិ មាណុសិកោ កោតា សុកុញ្ញា ហោន្តិ បត្តិជាតិ ។

លោលដាតំ ចក្កុំ ។

គិរិនិបាត ខុទ្ទកនិកាយ ទី ៣

(៤២០) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកអណ្តើក ជាភស្តុតាង ពួកស្វា
ជាភោណ្ណាណគោត្ត ម្នាលភស្តុតាង អ្នកចូលលែងភោណ្ណាណ
(ស្វាទ្រុស្តសីលនេះ) ដែលធ្វើមេម៉ាយកម្មនឹងអ្នក ។

ចប់ កថុបដាតក ទី ៣ ។

លោលជាតក

(៤២១) (ព្រាហ្មពោធិសត្វ ពោលថា) កុកនេះដូចម្តេច មានសីរជាសត្វ
លច មានពពក ជាដីតា នៃកុក អ្នកចូលមកអាយ (ព្រោះ)
កែកជាសំឡាញ់យើងជាសត្វកាច ។

(៤២២) (កែក ពោលថា) ខ្ញុំមិនមែនជាកុកមានសីរទេ ខ្ញុំជាកែករលោ
រលាំ អ្នកទើបនឹងមក ចូរមើលខ្ញុំដែលត្រូវគេដកស្លាប ព្រោះវែត
មិនធ្វើតាមពាក្យរបស់អ្នក ។

(៤២៣) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកនឹងប្រទះ(បែបនេះ)
ម្តងទៀតពុំខាន ព្រោះថាសីល(មារយាទ)របស់អ្នកប្រាកដដូច្នោះ
គ្រឿងបរិភោគទាំងឡាយជារបស់នៃមនុស្ស មិនមែនសត្វស្លាប
បរិភោគបាន ដោយងាយឡើយ ។

ចប់ លោលជាតក ទី ៤ ។

រុបិរជាតកំ

[៤២៤] កាយំ ពលាកា រុចិរា កាកា ធិណ្ណាស្មិ មច្ឆតិ^(១)

ចណ្ណោ កាកោ សខា មយ្ហំ យស្ស ចេតិ

កុលាវតិ ។

[៤២៥] ននុ មិ សម្ម ជាតាសិ ធិជ សាមកកោជំ

អកត្វា វចនំ តុយ្ហំ បស្ស លូលោស្មិ អាគតោ ។

[៤២៦] បុន ចាបជ្ជសិ សម្ម សីលំ ហិ ភវ តាធិសំ

នហិ មាណុសិកា ភោតា សុកុញ្ញា ហោន្តិ បត្តិ ជាតិ ។

រុបិរជាតកំ ចញ្ចមំ ។

១ ខ. ម. កាកនិប្បស្មិមច្ឆសិ ។

សុត្តនិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

រុបិរជាតក

(៤២៤) (ពោធិសត្វ ពោលថា) កុកនេះជាអ្វី មានសម្បុររលើប មកនៅ
 ក្នុងសំបុកកែក កែកនេះជារបស់កែកណា កែកជាសំឡាញ់
 របស់ខ្ញុំនោះ កាចណាស់ ។

(៤២៥) (កែក ពោលថា) ម្ចាស់សំឡាញ់ស្មើចិត្ត ជាសត្វមានកំណើត
 ពីរ ក្រែងអ្នកស្គាល់ខ្ញុំដែលជាសត្វ មានពូជស្មៅជាភោជនដែរឬ
 អ្នកទើបនឹងមក ចូរមើលខ្ញុំដែលគេដកស្ទាប ព្រោះតែមិនធ្វើ
 តាមពាក្យរបស់អ្នក ។

(៤២៦) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកនឹងប្រទះ (បែបនេះ)
 ម្តងទៀតពុំខាន ព្រោះថាសីលធម៌ របស់អ្នកប្រាកដដូច្នោះ
 គ្រឿងបរិភោគទាំងឡាយ ជារបស់មនុស្ស មិនមែនសត្វស្ទាប
 បរិភោគបាន ដោយងាយឡើយ ។

ក្បួនម្មជាតិកំ(១)

(២២៧) តវ សទ្ធាញ្ច សីលញ្ច វិនិច្ឆ័យន ជនាធិប

វណ្ណិ អញ្ញនវណ្ណន កាលុន្តស្មី វិនិម្មសេ ។

(២២៨) អន្តកត្តា ច កត្តា ច យោធិ ឧទ្ទិស្ស កត្តតិ

សព្វេតេ អប្បដិត្តិយ្យា បុត្តាចរិយវចោ វេទិ ។

(២២៩) ធនាមិ វេ ព្រាហ្មណា ឆាតមេតិ

រាជារហំ រាជកោនំ យសស្ស័នំ

អលន្តតិ ហេមជាណាភិធន្តិ

សសារដី កត្តថ យេនកាមន្តិ ។

ក្បួនម្មជាតិកំ ធន្តិ ។

១ ម. ក្បួនម្មជាតិកំ ។

ករុណាប្បវត្តន៍

(៤២៧) (ពួកព្រាហ្មណ៍ ក្រាបទូលថា) បតិត្រព្រះជនាធិបតី យើង
ទាំងឡាយ ដឹងច្បាស់នូវសត្វានឹងសីល របស់ព្រះអង្គ ហើយ
នឹងទទួលយកនូវដីវិមានសម្បូរប្រាកដស្មើ ដោយផ្កាអញ្ជើន ទៅ
ក្នុងសំណាក់នៃព្រះបាទកាលីង្គៈ ។

(៤២៨) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកសត្វដែលយើងចិញ្ចឹមដោយ
បាយក្តី មិនចិញ្ចឹមក្តី សត្វណាក៏ដីវិលោកនេះ ដើរមកសំដៅ
យើង ពួកសត្វទាំងអស់នោះ យើងមិនបានយាត់ឡើយ
នេះជាពាក្យរបស់បុព្វាចារ្យ (មាតាបិតារបស់យើង) ។

(៤២៩) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ យើងឲ្យដីដីប្រសើរនេះ ដែល
សមគួរដល់ព្រះរាជា ជាដំនែររបស់ព្រះរាជា មានយស ប្រដាប់
តាក់តែងហើយ បំពាក់ហើយដោយបណ្តាញមាស ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ព្រមទាំងសារថី (ចូរនាំ) ទៅតាម
ប្រាថ្នាចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

រោមជាំតកំ

(៤៣០) វស្សានិ បញ្ញាស សមាធិកានិ
 វាសិម្ហំ វសេលស្ស កុហាយ រោមក
 អសង្កមាណា អភិទិព្វតចិត្តា
 ហត្តត្តមាយនិ មមណ្ឌជា បុរេ ។

(៤៣១) តេនានិ វង្កង្ក កិមត្តនុស្សកា
 កជនិ អញ្ចំ កិកន្ទំ ទិជា
 នបុ ន មញ្ញនិ មមំ យថា បុរេ
 ចិរម្បវដ្ឋា អថវា ន តេ វមេ ។

(៤៣២) ជាណាម តំ ន មយំ សម្មន្តរា
 ស្រូវ តំ តេ មយមស្ម នញ្ញោ
 ចិត្តញ្ច តេ អស្មំ ជនេ បទុដ្ឋំ
 អាជីវកិ តេ ន តំ ខុត្តសាមាតិ ។

រោមជាំតកំ សុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

រោមជាតក

[៤៣០] (តាបស ពោលថា) ម្ចាស់រោមកៈ យើងនៅក្នុងភ្នំហាភ្នំ ជាង
៥០ ឆ្នាំ ពួកអណ្ណាដសត្វ (សត្វកើតអំពីពាំងទាំងនេះ) មិនមាន
សេចក្តីរង្សៀស ជាសត្វមានចិត្តស្ងួតត្រង់ រមែងមកកាន់កណ្តាប់
ដៃ នៃយើងក្នុងកាលមុន ។

[៤៣១] ម្ចាស់សត្វមានអវ័យវៈក្បក់ ឥឡូវនេះ ពួកទិដសត្វ (សត្វកើត
ពីរដង) ទាំងនោះ (ឃើញ) ហេតុអ្វីបានជាមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ
(គេបចេញអំពីញកក្នុងនេះ) ទៅនៅញកក្នុងដៃទិវិញ ក្រែង(ពួក
បក្សីទាំងនេះ) ទៅយូតយូរ បានជាមិនស្គាល់យើងដូចជាក្នុង
កាលមុន ឬក៏ ពួកបក្សីទាំងនេះមិនមែនជាពួកបក្សីទាំងនោះទេ ។

[៤៣២] (ពោធិសត្វ ពោលថា) ពួកយើងស្គាល់លោកមិនមែនប្រឡំទេ
លោក ក៏គឺលោកហ្នឹងដដែល ពួកយើងគឺសត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាសត្វដទៃទេ តែថា ចិត្តរបស់លោក ប្រឡូសចំពោះពួក
ជននេះ ម្ចាស់អាជីវិក ព្រោះហេតុនោះបានជាពួកយើងតក់ស្លុត
នឹងលោក ។

មហិសដាតកំ

(៤៣៣) ក៏មត្តមភិសដាយ លហុចិត្តស្ស ទុត្តំនោ

សព្វកាមទុហស្សេរ^(១) វេមិ ទុក្ខំ កិក្ខុសិ ។

(៤៣៤) សិទ្ធផ្តន ធិហរសេតិ^(២) បទសាវ អធិដ្ឋហ

កិយ្យោ ពាលា បកុដ្ឋយ្យំ^(៣) នោ ចស្ស បដិ-

សេដកោ ។

(៤៣៥) មមេវាយំ មពាមនោ អពំបេរំ ករិស្សតិ

តេ ទំ តត្ថវជិស្សនំ សា មេ មុត្តិ ករិស្សតិកំ ។

មហិសដាតកំ អន្តិមំ ។

១ ម. សព្វកាមរហស្សេរ ។ ២ ឧ. និហតាហេតំ ។ ម. និហតាតេតំ ។ ៣ ឧ. ម. បកុដ្ឋយ្យំ ។

មហិសជាតក

(៤៣៣) (រុក្ខទេវតា ពោលថា) អ្នកអាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ទើបអត់
 គ្រាំនូវសេចក្តីលំបាកនេះ នឹងស្វាមានចិត្តរហ័ស ជាសត្វប្រឡូស្ត
 មិត្ត (ដូចជាបុគ្គលអត់គ្រាំនឹងសេចក្តីលំបាក) នឹងម្ចាស់ដែល
 ជាអ្នកឲ្យសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួង ។

(៤៣៤) អ្នកច្បាំងស្វានេះដោយស្ម័គ្រ ចូរជាន់កំទេចដោយដើងចុះ
 ប្រសិនបើ មិនមានអ្នកកំចាត់បង់ទេ ពួកពាលនឹងគប្បីរើរឹត
 ហៀតហៀនឡើង ។

(៤៣៥) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ស្វានេះ កាលមើលឆាយខ្ញុំបាន គង់នឹង
 ធ្វើ(អនាចារ)យ៉ាងនេះ នឹងក្របីដទៃទៀត ក្របីទាំងនោះនឹង
 សម្លាប់វាក៏ដឹងនោះ ការរួច (ចាកសេចក្តីលំបាក) នោះនឹង
 មានដល់ខ្ញុំ ។

បញ្ចប់ មហិសជាតក ទី ៧ ។

សតបន្តជិតកំ

[៤៣៦] យថា មាលាវកោ បន្ថេ សំគាលី វេនតោចរី

អនុត្តកាមំ បវេទេន្តី អនុត្តកាមាតិ មញ្ញាតិ

អនុត្តកាមំ សតបន្តិ អនុត្តកាមាតិ មញ្ញាតិ ។

[៤៣៧] ឯវមេវ ឥនេកោច្ឆោ បុត្តលោ ហោតិ តាធិសោ

ហំតេភិ វចនំ វុត្តោ បដិក្កណ្ឌាតិ វាមតោ ។

[៤៣៨] យេ ច ខោ និ បសំសន្តិ កយា ខុត្តិសយន្តិ វា

តញ្ញា សោ មញ្ញតេ មិត្តំ សតបន្តិវ មាលាវោតិ ។

សតបន្តជិតកំ ធម៌ ។

ប្បដិទ្ធសកជិតកំ

[៤៣៩] អន្ធា ហំ នួន មិករាជោ ប្បដកម្មស្ស កោវិទោ

តថាហំ ប្បដំ ទ្ធសេតិ អញ្ញំ នួន កវិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សតិបត្តិជីវិតក

(៤៣៦) (ព្រះសាស្តា គ្រាស់ថា) មាណពសំគាល់នូវមេចចក ក្នុង
ផ្លូវ ជាសត្វគោចរទៅក្នុងព្រៃ ប្រាថ្នានូវសេចក្តីចំរើន តែង
ប្រាប់ហេតុឲ្យដឹង ថាជាសត្វប្រាថ្នានូវសេចក្តីវិនាស សំគាល់
នូវសត្វចោត ជាសត្វប្រាថ្នានូវសេចក្តីវិនាស ថាជាសត្វប្រាថ្នា
នូវសេចក្តីចំរើន យ៉ាងណាមិញ ។

(៤៣៧) បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រាកដដូច្នោះ ដែលជនទាំង
ឡាយ អ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ ពោលពាក្យ (ប្រៀនប្រដៅ)
ទទួលយកឆ្លងទៅវិញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៣៨) មួយទៀត ពួកបុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលនោះក្តី លើកដំកើង
បុគ្គលនោះ ព្រោះភ័យក្តី បុគ្គលនោះរមែងសំគាល់ពួកបុគ្គលថា
ជាមិត្ត ដូចមាណព(កាលសំគាល់)នូវសត្វចោត ថាជាមិត្តដូច្នោះ។
ចប់ សតបត្តិជាតក ទី ៩ ។

បូជិទូសកជីវិតក

(៤៣៩) (ពោធិសត្វ ពោលថា) មិត្តពជ គឺស្តេចស្វា ជាសត្វឈ្លាសក្នុងការ
ធ្វើកញ្ចប់ស្លឹកឈើដោយពិត ព្រោះហេតុដូច្នោះទើបបានបំផ្លាញ
កញ្ចប់ចោល នឹងធ្វើកញ្ចប់ដទៃទៀត ជាងកញ្ចប់មុនដោយពិត ។

[២២០] ធម៌ បិតា វា មាតា វា បូជកម្មស្ស កោវិទា
កតំ កតំ ខោ ទ្ធសេម ឃំ ធម្មមិទំ កុលំ ។

[២២១] យេសំ វោ ឃិទិសោ ធម្មោ អធម្មោ បន កិទិសោ
មា វោ ធម្មំ អធម្មំ វា អទ្ធសាម កុទាច ធម្មំ ។

ប្តូរទូសកដាតកំ ទសមំ ។

១១៣១វគ្គ គតិយោ ។

តស្ស្យទានំ

ឧទទានវំ វនព្យក្ស កបំ
សិទ្ធិនំ ច ពលាកុវិវរវោ
សុជនាធិប រោមក ទុស បុន
សតបត្តវោ បូជកម្ម ទស ។

តិកនិបាត ទទបាសវត្ត ទី ៣

(៤៤០) (ពានរ ពោលថា) បិសាប្តុ មាតារបស់ខ្ញុំ មិនមែនជាសត្វឈ្នួស
ក្នុងការធ្វើកញ្ចប់ទេ តែពួកខ្ញុំ បានតែខាងបំផ្លាញទូរវត្តដែលគេ
ធ្វើហើយ ។ ប៉ុណ្ណោះ នេះជាត្រកូល(របស់ពានរ) តែងមាន
យ៉ាងនេះ ជាធម្មតា ។

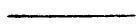
(៤៤១) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ធម្មតារបស់ពួកអ្នកណា ប្រាកដយ៉ាង
នេះទៅហើយ ចំណង់បើ មិនមែនធម្មតា តើនឹងដូចម្តេចទៅវិញ
យើងសូមកុំឱ្យជួបប្រទះនឹងអាការជាធម្មតា ឬមិនមែនជាធម្មតា
របស់ពួកអ្នកនោះ ក្នុងកាលណាឡើយ ។

ចប់ បូជិទូសពផាតព ទី ១០ ។

ចប់ ទទបាសវត្ត ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃឧទ្ធិប្បានវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីអណ្តូងទឹកប្រសើរ ១ ខ្នាតក្នុងព្រៃ ១ ស្វា ១ កុក
មានស្រូវ ១ កុកដំរលើបល្ល ១ ជនាធិបតីល្អ ១ ក្រោបឈ្មោះ
រោមកៈ ១ ស្វាប្រទូស្ត ១ សត្វចចាត ១ ការធ្វើកញ្ចប់ ១
ត្រូវជា ១០ ។

អព្ពន្ធវិគោ
៣១ គ

អព្ពន្ធជាតកំ
៣១

[២២២] អព្ពន្ធហេ (១) នាម ធុរោ យស្ស ទិព្យមិទំ ដលំ

កុត្តា នោហឡ័នំ នារី ចក្កវត្ថុ វិជាយតំ ។

[២២៣] ត្រឡប់ កន្ទេ មហេសីសិ សា នាថិ បតិលោ បិយា

អាហរិស តំ តេ រាជា វេទំ អព្ពន្ធរំ ដលំ ។

[២២៤] កត្តវត្ថុ បរក្កត្តោ យំ ហានមដិកច្ចតំ

ស្វរោ អត្ថបរិច្ចាគី លកមាលោ កវាមហន្តិ ។

អព្ពន្ធជាតកំ បបមំ ។

១ គ. ប. អព្ពន្ធរំ ។

អព្ពន្ធវិគ្គ

អព្ពន្ធជាតក

(៤៤២) (សក្កទេវរាជ ត្រាស់ថា) នាងនារីមានបែបចាញ់ផ្លែ បាន
បរិភោគផ្លែឈើ (ស្វាយ) ឈ្មោះអព្ពន្ធរះជាទិព្វហើយប្រសូត
(ព្រះរាជបុត្រ) ជាស្តេចចក្រពត្តិ ។

(៤៤៣) ម្ចាស់នាងដំបំរើន នាងជាមហេសី ទាំងជាទីស្រឡាញ់របស់
ព្រះរាជាជាកស្តា ព្រះរាជានឹងនាំផ្លែស្វាយ ឈ្មោះអព្ពន្ធរះនេះ
មកដល់នាង ។

(៤៤៤) (កូនសេក ពោលថា) បុគ្គលអ្នកភ្ញៀវក្លា ស៊ីលះបង់ខ្លួនប្រឹង
ប្រែងក្នុងប្រយោជន៍ របស់បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹម^(១)ខ្លួន រមែងបាននូវ
ឋានៈណា ខ្ញុំបាននូវឋានៈនោះដែរ ។

ចប់ អព្ពន្ធជាតក ទី ១ ។

១ បុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹម មាន៣ គឺមាតា បិតា ស្វាមី ។ អដ្ឋកថា ។

ពិភពលោក ចតុត្តោ អត្តនុវត្តោ

សេយ្យជិតកំ

[៤៤៥] សេយ្យសោ សេយ្យសោ ហោតិ យោ សេយ្យ-

មុបសេវតំ

ឯកេន សន្និ កត្វាន សតំ វជ្ជេ អនោចយី ។

[៤៤៦] តស្មា សព្វេន លោកេន សន្និ កត្វាន ឯកោ

បេច្ច សន្តិ និកច្ឆយ្យ ឥទំ សុណាថ កាសិយា។

[៤៤៧] ឥទំ វត្តា មហារាជា កំសោ ពារាណសិក្កហោ

ធនំ តុណ្ហំ ត្នា^(១) និក្ខិប្ប សញ្ញមិ អជ្ឈោចាភមិតំ ។

សេយ្យជិតកំ ទុតិយំ ។

១ ម. ធនុ ពណ្ណញ្ច ។

ធិកនិបាត អព្ពន្ធវិគ្គ ទី ៤

សេយ្យជាតក

(៤៤៥) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ត្រាស់ថា) បុគ្គលណា គប់រកនូវបុគ្គល
 ប្រសើរ (បុគ្គលនោះ) ជាអ្នកមានចំណែកប្រសើរ ជាអ្នកប្រ-
 សើរបំផុត ខ្ញុំបានធ្វើនូវការជាប់តជាមួយនឹងស្តេច ជាចោរម្នាក់
 (ដោយមេត្តាកាវនា) បានដោះអ្នកទាំងឡាយ ១០០ នាក់ ដែល
 ត្រូវគេសំឡាប់ (ឲ្យរួចបាន) ។

(៤៤៦) ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលម្នាក់ឯង ធ្វើនូវការជាប់តជាមួយនឹង
 លោកទាំងមូល (ដោយមេត្តាកាវនា) លុះទំលាយខ្លួនទៅ គប្បី
 បានឋានសួគ៌ អ្នកទាំងឡាយដែលនៅក្នុងដែនកាសី ចូរស្តាប់
 នូវពាក្យរបស់យើងនេះចុះ ។

(៤៤៧) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ព្រះរាជាជាធំ ព្រះនាមកំសៈ ព្រះ
 អង្គគ្រប់គ្រងក្រុងពារាណសី បានត្រាស់ដូច្នោះហើយ ទ្រង់ដាក់
 ធននឹងព្រហ្មចោល ហើយទើបចូលទៅកាន់ការសង្រឹម គឺបញ្ជា ។

ចប់ សេយ្យជាតក ។

វិទ្យុក្កិស្សការវិភាគកំ

- (២២៨) វំ វំ ភំ និហានំ បុរេ ចរិ
 អស្មី បទេសេ អភិកុយ្យេស្សករេ
 សោទានិ ឯកោ ព្យក្ស បកម្ម ឈាយសិ
 ពលន្តុតេ ព្យក្ស ន ចជ្ឈ វិជ្ជតិ ។
- (២២៩) ឥមស្សតា^(១) យន្តិ និសោទិសំ បុរេ
 ភយទ្ធិតា^(២) លេនក វសិទោ បុត្ត
 តេទានិ សន្តម្ម វសន្តិ ឯកតោ
 យត្តដ្ឋិតា ធុប្បសហដ្ឋិមេ មយា ។
- (២៣០) នមត្តុ សង្ឃាន សមាគតានិ
 ទិស្វា សយំ សឡំ វទាមិ អត្តនំ
 ព្យក្សំ មិកា យត្ត ជិជីសុ ទាបិទោ
 សាមគ្គិយា ទាបពលេសុ មុច្ឆរតិ ។

វិទ្យុក្កិស្សការវិភាគកំ គតិយំ ។

១ ឧ.និមេ សុទំ យន្តិ ។ ២ ឧ. ភយទ្ធិតា ។ ម. ភយន្តិតា ។

វិទ្យុក្កិស្សករជាតក

(៤៤៨) (ដដីលមានចិត្តកោង ពោលថា) កាលពីដើមអ្នករឹបជាន់នូវជ្រូក
 ទាំងឡាយ ក្នុងប្រទេសនេះ តែងសំឡាប់ជ្រូកដ៏ប្រសើរវាបាន
 ម្នាលខ្លា ឥឡូវនេះ អ្នកនោះត្រឡប់មកម្នាក់ឯង សញ្ជាប់សញ្ជឹង
 ម្នាលខ្លា ថ្ងៃនេះកំឡាំងកាយរបស់អ្នកគ្មានទេ ឬ ។

(៤៤៩) (ខ្លា ពោលថា) កាលពីដើមជ្រូកទាំងនេះជាច្រើន ត្រូវភ័យបៀត
 បៀនហើយ ក៏ស្វែងរកទីជ្រកកោន ហើយក៏បោលទៅកាន់ទិស
 តូចទិសធំ ឥឡូវនេះជ្រូកទាំងនេះ បិតនៅក្នុងទីណា ដែលខ្ញុំ
 បៀតបៀនមិនបាន ជ្រូកទាំងនោះ ក៏មកច្នប់ជុំគ្នា នៅក្នុងទីនោះ
 ជាមួយគ្នា ។

(៤៥០) (រុក្ខទេវតា ពោលថា) យើងសូមថ្វាយបង្គំពួកជ្រូក ដែលមក
 ច្នប់ជុំគ្នា (ក្នុងទីនេះ) យើងបានឃើញនូវមិត្តភាព (របស់អ្នកទាំង
 ឡាយ) ដ៏អស្ចារ្យដោយខ្លួនឯងទើបពោល ព្រោះថា ពួកម្រឹគ
 មានខ្មាយ បានឈ្នះ នូវខ្លា រួចចាក (មរណភ័យ) ដោយសេចក្តី
 ព្រមព្រៀងក្នុងពួកជ្រូកមានខ្មាយ ជាកំឡាំង ។

សិរីជិតកំ

[២៥១] យំ ឧស្សុក្កា សង្ឃរដ្ឋំ អលក្ខតា ពហំ ធនំ
សិប្បវន្តោ អសិប្បា វា លក្ខតា តានិ កុញ្ញេ^(១) ។

[២៥២] សត្វត្ថ កតបុណ្ណស្ស អតិច្ឆោវ មាលិកោ
ឧប្បជ្ឈន្តំ ពហុ កោតា អបំ នាយតនេសុបំ ។

[២៥៣] កក្កដោ មណិយោ ធន្លោ មិយោ ច
បញ្ចលក្ខណា
ឧប្បជ្ឈន្តំ អមាថស្ស កតបុណ្ណស្ស ជន្តនោតិ ។

សិរីជិតកំ បទដ្ឋំ ។

មណិស្សករជិតកំ

[២៥៤] ទរិយោ សត្ត វស្សានិ ភីសមត្តា វស្សាមសេ
ហពាម មាលិកោ អាកំ វតិ នោ មន្តិភិ អហុ ។

១ ឧ.លក្ខិវ ភានិ កុញ្ញិ ។ ម. លក្ខិវ ភានិ កុញ្ញិ ។

ពិភពវិញ អង្គការវិញ ទី ៤

សិរីជ័យវិញ

(២៥១) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ពួកបុគ្គលឥតបុណ្យ ខ្វល់ខ្វាយ
ប្រមូលទ្រព្យណាដ៏ច្រើន ចំណែកខាងបុគ្គល អ្នកមានបុណ្យ
ពោះមានសិល្បៈក្តី មិនមានសិល្បៈក្តី ក៏រមែងបានបរិភោគនូវ
ទ្រព្យទាំងនោះ ។

(២៥២) ភោគៈទាំងឡាយច្រើន រមែងកន្លងនូវពួកបុគ្គលឥតបុណ្យ កើត
ឡើងសម្រាប់បុគ្គល អ្នកមានបុណ្យធ្វើហើយ ក្នុងទីទាំងពួង
សូម្បីក្នុងទីមិនមែនជាកន្លែង សម្រាប់កើត ។

(២៥៣) មានឈ្មោះក្តី កែវមណីក្តី ឈើប្រគុក្តី នាងបុញ្ញាភូណា
ទេវី ជាប្រពន្ធ (របស់សេដ្ឋី) ក្តី រមែងកើតឡើងដល់អនាថ-
បណ្ឌិតសេដ្ឋី អ្នកមិនមានបាប ជាអ្នកមានបុណ្យធ្វើហើយ ។
ចប់ សិរីជ័យវិញ ទី ៤ ។

មណីស្សករវិញ

(២៥៤) (ពួកជ្រូក ពោលថា) យើងខ្ញុំប្រមាណ ៣០ នាក់ នៅក្នុងមណី-
គុហា អស់ប្រាំពីរឆ្នាំ យើងខ្ញុំប្រឹក្សាគ្នាថា យើងខ្ញុំក៏ចាត់បង់
នូវពន្ធនៃកែវមណីដូច្នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៤៥៥] យាវតា មណី យំសាម^(១) ភិយ្យោ វោនាយតេ

មណី

ឥនត្តំនាទិ បុត្តាម ភី ភីច្ចំ ឥធម មញ្ញសិ ។

[៤៥៦] អយំ មណី វេទ្យុវិយោ អកាចោ វិមលោ សុកោ

នាស្ស សក្កា សិវី ហន្តិ អបក្កមថ សូតរាភី ។

(២)

មណីស្សករជានកំ បញ្ចមំ ។

សាលុកជានិកំ

[៤៥៧] មា សាលុកស្ស មិហយិ អាតុរន្ទាទិ កុញ្ញតិ

អប្បោស្សក្កោ កុសំ ខាទ ឯតំ ទីយាយុលក្ខណំ ។

[៤៥៨] ឥនាទិ សោ ឥនាគន្ធា អនិថិ យុត្តសេវកោ

អថ ទក្ខុសិ សាលុកំ សយន្តំ ម្ភសលុត្តរំ ។

១ ឧ. យាវ យាវ ឥយំសាម ។ ២ ម. មណីយំសំជានកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤៥៥) យេនីខ្ញុំដុសកែវមណី ដរាបណា កែវមណី រឹងរិតតែភ្នំចុះឡើង
ឥឡូវនេះ យេនីខ្ញុំសូមសួរនូវហេតុនេះថា លោកយល់នូវកិច្ច
ដូចម្តេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(៤៥៦) (ពោធិសត្វ ពោលថា) កែវមណីនេះដូចជាកែវតែឲ្យ មិនមែន
កញ្ចក់ ជាកែវស្អាតឥតមន្ទិល អ្នកណាមួយមិនអាចដើម្បីកំចាត់
បង់ពន្ធនៃកែវមណីនេះ ឲ្យស្អាបសម្បុរបាន នៃជ្រូកទាំងឡាយ
ពួកអ្នក ចូរចៀសចេញទៅ ។

ចប់ មណិសូរាជនិទាន ទី ៥ ។

សាលុកជាតក

(៤៥៧) (គោឈ្មោះមហាលោហិតពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកកុំប្រាថ្នា
(នូវអាហារ) របស់ជ្រូកឈ្មោះសាលុកឡើយ (ដ្បិតជ្រូកនេះ)
បរិភោគបាយ ជាគ្រឿងក្តៅក្រហាយ អ្នកចូរមានសេចក្តីខ្ជល់
ខ្ជាយតិច ហើយបរិភោគនូវអង្កាមចុះ ការបរិភោគនូវអង្កាម
នេះឯងហើយ ជាលក្ខណៈនៃហេតុឲ្យអាយុវែង ។

(៤៥៨) បុរសអ្នករៀបការនោះជាសេវកៈ (ប្រកបដោយបរិសុទ្ធ) ជាក្មេង
មកប្រជុំក្នុងទីនេះ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ អ្នកនឹងឃើញជ្រូកឈ្មោះ
សាលុកដេកស្ងៀម ត្រូវគេសម្លាប់ក្នុងចន្លោះនៃអង្រែមិនខាន ។

[២៥៧] វិចិត្តំ ស្វករំ ទិស្វា សយន្តំ ម្ភស ល្អនំ

ជរត្តវា អចិន្តេស្សំ^(១) វរម្ហាតិ ភុសាមិវាតិ ។

សាលុកដាតកំ ធម្មំ ។

លាភគរហិកដ្ឋាតកំ

[២៦០] នាទុម្ពត្តោ នាបិសុណោ នាទដោ នាតុត្តហាលោ

មុន្យេស្ស លកតេ លាភំ ឃសា តេ អនុសាសនី ។

[២៦១] ជិវត្តំ នំ យសលាភំ ធនលាភញ្ច ព្រាហ្មណា

យា វត្តំ វិនិច្ឆាតេន អនម្ពចរិយាយ វា^(២) ។

១ ឧ. ជិវត្តវាសា ចិន្តេស្សំ ។ ម. ជិវត្តវាបិ ចិន្តេស្សំ ។ ២ ឧ.ម. អនម្ពចរណោន វា ។

និកាមិយាន អដ្ឋស្សវគ្គ ទី ៤

(៤៥៨) (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) គោចាសំ (ទាំងពីរ) ឃើញជ្រូកដេក
ស្ងៀម គ្រូគេសម្លាប់ក្នុងចន្លោះ នៃអង្រែដែលគេកាប់ ហើយ
ក៏គិតថា អង្គាមជាអាហារដ៏ប្រសើរ របស់យើង ។

ចប់ សាលុកដាតព ទី ៦ ។

លាភគរហិកជាតក

(៤៦០) (អាចារ្យទិសាបាមោក្ខពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលមិនឆ្កួត រមែង
មិនបានលាភក្នុងសំណាក់នៃមនុស្សល្ងង់ទេ បុគ្គលមិននិយាយ
ញុះញង់ រមែងមិនបានលាភក្នុងសំណាក់ នៃមនុស្សល្ងង់ទេ
បុគ្គលមិនមែនអ្នករាំ រមែងមិនបានលាភក្នុងសំណាក់នៃមនុស្ស
ល្ងង់ទេ បុគ្គលមានសំដីក្រអើមក្រអៀម រមែងមិនបានលាភក្នុង
សំណាក់នៃមនុស្សល្ងង់ទេ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់អ្នក ។

(៤៦១) (កូនសិស្ស ពោលថា) បតិគ្រព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំសូមតិះដៀល នូវ
ការបានយស នឹងការបានទ្រព្យ ព្រោះវត្ថុប្រព្រឹត្តិចិញ្ចឹមជីវិត
ដោយធ្វើខ្លួនឲ្យលិចលង់ (ដោយកិច្ចមានកិរិយាសម្លាប់គេជា
ដើម) ឬដោយការប្រព្រឹត្តិនូវទុច្ចរិត ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[២៦២] អថ ចេ បត្តមាទាយ អនាគារោ បរិព្វដេ
ឯសាវ ដីវិកា សេយ្យោ យា ចាធម្មេន ឯសនាតិ ។

លាភគរហិកជាតកំ សន្តមំ ។

មច្ចុទានជាតកំ

[២៦៣] អក្សន្តំ មច្ឆា អង្គិកំ សហស្សំ
ន សោ អត្តំ យោ ឥមំ សទ្ធិហេយ្យ
មយ្ហញ្ច អស្ស ឥធិ សត្ត មាសា
អហម្មិ តំ មច្ឆនាទំ កិណោយ្យំ ។

[២៦៤] មច្ឆាទំ កោជទំ ទត្វា មម ទត្តុណាមាទិសិ
តំ ទត្តុណំ សវន្តិយា កតំ អបចិសី តយា ។

[២៦៥] បទុដ្ឋចិត្តស្ស ធិ ជាតិ ហោតិ
ធិ ចាបិ ទំ ទេវតា បូជយន្តិ
យោ ភាគំ បេត្តិកំ សាបតេយ្យំ
អវញ្ជយី ទុក្ខេ ជកម្មការីតិ ។

មច្ចុទានជាតកំ អន្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤៦២) បុគ្គលស្ងប់ធ្វើជាអ្នកបួស កាន់ប្រាគ្រី (ដើរសូមគេ) (ព្រោះថា)
ការប្រព្រឹត្តិចិត្តិមដីវិតនេះឯង ប្រសើរធុតជាងកិរិយាស្វែងរក
ចិត្តិមដីវិតដោយអធមិ ។

ចប់ លាភគរហោរជាតក ទី ៧ ។

មច្ឆទានដាតក

(៤៦៣) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ត្រីទាំងឡាយ ថ្ងៃមួយពាន់កហាបនៈ
លើសដោយ (៧ មាសក) មិនមានអ្នកណាមួយ ដៀន្ទវ
ហេតុនេះ តែថា (មក) ដល់អញ្ញក្នុងទីនេះនៅតែថ្ងៃ ៧ មាសក
អញ្ញគប្បីទិញនូវពួកត្រីនោះ ។

(៤៦៤) (នទីទេវតា ពោលថា) អ្នកបានឲ្យគោជនដល់ពួកត្រី ហើយ
ផ្សាយចំណែកផលដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំរលឹកនូវទ្រូងណានោះ ជាសេចក្តី
គោរពដែលអ្នកធ្វើហើយ (ទើបរក្សាទ្រព្យនេះទុកឲ្យអ្នក) ។

(៤៦៥) សេចក្តីចំរើន មិនមានដល់បុគ្គល អ្នកមានចិត្តប្រឡូសឡើយ
បួយទៀត បុគ្គលណាធ្វើអំពើអាក្រក់ បោកប្រាសទ្រព្យសម្បត្តិ
ដែលជាកេរ្តិ៍មតិក របស់បិតានឹងបងប្អូនឯង ពួកទេវតាក៏មិនបូជា
បុគ្គលនោះឡើយ ។

ចប់ មច្ឆទានដាតក ទី ៨ ។

តាតាឆន្ទជិតិ

[៤៦៦] នាធាឆន្ទា មហារាជ ឯកាតារេ វសាមសេ

អហំ តាមវំ វេច្ឆេ ព្រាហ្មណ៍ ច កំ សតំ ។

[៤៦៧] បុត្រា អាជពារតំ វជំ^(១) កតារាយ មណីកុណ្ណាលំ

យា ចេសា បណ្ណាកា ជម្ពី ឧទុក្ខលំ អភិកុដ្ឋតំ ។

[៤៦៨] ព្រាហ្មណស្ស តាមវំ ព្រាហ្មណ៍យា កំ សតំ

បុត្រស្ស អាជពារជំ កតារាយ មណីកុណ្ណាលំ

យពោតំ បណ្ណាកំ ជម្ពី បដិចារេដ្ឋឧទុក្ខលំ ។

តាតាឆន្ទជិតិ វជំ ។

១ ឧ. ឆន្ទា ច អាជពារជំ ។ ម. បុត្រា ច អាជពារជំ ។

កិច្ចការ អន្តរាគមន៍ ទី ៤

នានាធន្តរាគមន៍

(៤៦៦) (ព្រាហ្មណ៍បុរោហិត ពោលថា) បតិក្រមហារាជ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ មានចំណង់ផ្សេងៗគ្នា នៅក្នុងផ្ទះជាមួយគ្នា ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គចង់បានស្រកស្នួយ នាងព្រាហ្មណ៍ជាប្រពន្ធ ចង់បានគោ ១០០ ។

(៤៦៧) កូនប្រុស (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ចង់បានរថទឹមដោយសេះអាជានេយ្យ នាងកញ្ញា (កូនប្រុសាស្រី) ចង់បានកុណ្ណាលកែវមណី ចំណែកខាងនាងបុណ្ណាកាទាសី ថោកទាប ចង់បានត្បាល់ (មួយអង្វើដោយចង្កើរនឹងអវ័ជ្រ) ។

(៤៦៨) (ព្រះរាជា ត្រាស់ថា) អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យស្រកស្នួយដល់ព្រាហ្មណ៍ ចូរឲ្យគោ ១០០ ដល់នាងព្រាហ្មណ៍ ចូរឲ្យរថទឹមដោយសេះអាជានេយ្យដល់បុត្រ (របស់ព្រាហ្មណ៍) ចូរឲ្យកុណ្ណាលកែវមណីដល់នាងកញ្ញា មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាត់ចែងរកត្បាល់ (ព្រមទាំងចង្កើរនឹងអវ័ជ្រ) ឲ្យនាងបុណ្ណាកាទាសីថោកទាបនោះផង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សីលវិមុសជាតក

[៤៦៧] (ព្រាហ្មណពោធិសត្វ ពោលថា) ឮថា សីល ជាគុណជាតល្អ
 សីល ជាគុណជាតប្រសើរបំផុត ក្នុងលោក អ្នកចូរមើលចុះ
 ពស់មានពិសដ៏ពន្លឺក មិនបៀតបៀន (ហ្មតស) ដោយយល់ថា
 អ្នកមានសីល ។

[៤៧០] បុគ្គលប្រព្រឹត្តស្មើតាមការប្រព្រឹត្តិ របស់ព្រះអរិយៈ ទើបបណ្ឌិត
 ហៅថា អ្នកមានសីល ដោយសីលណា យើងនឹងសមាទាន
 នូវសីលនោះ ដែលបណ្ឌិតយល់ព្រមហើយថា សីលនេះជា
 របស់ក្សេម (ចាកក័យ) ក្នុងលោក ។

[៤៧១] ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ នៃពួកញាតិផង
 រមែងរៀនក្នុងពួកមិត្រផង លុះបែកឆ្ងាយរាងកាយ ក៏ទៅ
 កើតក្នុងសុគតិភព ។

ចប់ សីលវិមុសជាតក ទី១០ ។

ចប់ អត្ថនុវេទ្ត ទី៤ ។

គំរូនិបាត បុគ្គល សុត្តន្តបិដក

តិស្សុទ្ធានំ

ទុម កំស វុត្តមព្យក្សមិត្តា
 មណាយោ មណី សាលុកម្ភយោ
 អនុសាសនិយោ បិដ មច្ឆវរោ
 មណិតុណ្ណាលកេន កិរេន ទស ។

ភិក្ខុនិបាត អព្ពន្ធសុត្ត ទី ៤

ឧទ្ទាននៃអព្ពន្ធសុត្តនិក្ខេបនោះគឺ

និយាយអំពីផ្ទៃឈើអព្ពន្ធរៈ ១ ព្រះរាជាព្រះនាមកំសេៈ ១ ជ្រកដ៏
 ប្រសើរនឹងប្រឹកគឺខ្លា ១ កែវមណី ១ ជ្រកនៅក្នុងគុហាកែវមណី ១ ជ្រក
 ឈ្មោះសាលុក ១ ការប្រៀនប្រដៅ ១ ត្រីដ៏ប្រសើរ ១ កុណ្ណាលកែវមណី ១
 សីល ១ ត្រូវជា ១០ ។

កម្មវិធី

កម្រៃយជីវិតករណ៍

[២៧២] សព្វកាមនិទំ កុម្មំ ក្រដំ លទ្ធាន ធុត្តកោ
យាវ^(១)នំ អនុចារលេតិ តាវសោ សុខមេធនិ ។

[២៧៣] យនា មត្តោ ច និត្តោ ច បមាណ កុម្មមត្តនា
តតោ^(២) នត្តោ ច មោត្តោ ច បដ្ឋា ពាលោ វិហិតាតិ
ឃ

[២៧៤] ឃវមេវ ធនំ លទ្ធា បមត្តោ បរិកុញ្ញតិ
បដ្ឋា តបតិ ធុម្មេនោ ក្រដំ ភិក្ខាវ^(៣) ធុត្តកោតិ ។

កម្រៃយជីវិតករណ៍ បបមំ ។

សុបត្តជីវិតករណ៍^(៤)

[២៧៥] ពាករណស្សំ មហារាជ កាករាជានំ និវាសកោ
អសីតិយា សហស្សេហំ សុបត្តោ បរិវារិតោ ។

១ ឧ. យាវសោ ។ ២ ឧ. ម. តទា ។ ៣ ឧ. ភិក្ខោ ។ ៤ ម. សុរាយជីវិតករណ៍ ។

កម្មវិធី

កម្រៃដីភេទកសិករ

(៤៧២) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) អ្នកលេងបាននូវឆ្នាំងកំណប់ ដែល
ឲ្យនូវសេចក្តីប្រាជ្ញាគ្រប់យ៉ាង ហើយរក្សាឆ្នាំងនោះ ដរាបណា
អ្នកលេងនោះ ក៏ដល់នូវសេចក្តីសុខ ដរាបនោះ ។

(៤៧៣) ក្នុងកាលណា អ្នកលេងស្រវឹងផង គយ្យនផង បានបំបែក
ឆ្នាំង ព្រោះសេចក្តីប្រមាទ ក្នុងកាលនោះ បុគ្គលពាលទៅជា
អ្នកអាក្រាតផង ជាអ្នកស្ងៀកកំណាត់សំពត់កន្ទុបផង រមែង
ក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

(៤៧៤) បុគ្គលឥតប្រាជ្ញា បាននូវទ្រព្យយ៉ាងនេះហើយ ជាអ្នកមាន
សេចក្តីប្រមាទ ប្រើប្រាស់ រមែងក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលខាង
ក្រោយ ដូចជាអ្នកលេង (ដែលក្តៅក្រហាយ ស្តាយក្រោយ)
ព្រោះវែតបំបែកឆ្នាំងចោល ។

ចប់ កម្រៃដីភេទកសិករ ទី ១ ។

សុបត្តង្គិក

(៤៧៥) (កែវ ពោលថា) បពិត្រមហាពជ ស្តេចកែវករឈ្មោះសុបត្តៈ នៅ
អាស្រ័យក្បែរក្រុងពោធិ៍សាត់ មានកែវ ៨០.០០០ ជាបរិវារ ។

(២៧៦) តស្ស ទោហាឡិដំ ករិយា សុប្បស្ស្ហា កត្តិកុមិច្ឆតិ
 រណោ បហានសេ បក្កំ បច្ចុក្ខំ រាជគោជំនំ ។

(២៧៧) តេសាហំ បហិតោ ធូតោ រណោ ចម្ពំ វេទានតោ
 កត្តិ អបចិត្តិ កុម្មំ ធាសាយមករំ វណ្ណំ ។
 សុបត្តនិភពំ ទុតិយំ ។

កាយនិព្វិទ្ធិវិភាគំ

(២៧៨) ធុដ្ឋស្ស មេ អពានវេន ព្យាធិតា
 រោគេន ពាឡិ ធុខិតស្ស រុប្បតោ
 បរិសុស្សតិ ខិប្បមិទំ កឡេវរំ
 បុប្ផំ យថា បិសុនំ អាតបេ កតិ ។

(២៧៩) អជញ្ញំ ជញ្ញសម្ពាសំ អសុចំ សុចសម្ពាសំ
 ធានាកុណា បបរិប្បំ ជញ្ញរូបំ អបស្សតោ ។

១ ១. សុនិស្សា មច្ចមិច្ឆតិ ។ ម. សុនិស្សា ។

ឯកនិទាន ក្បួនទី ៥

- (៤៧៦) នាងសុបស្សា ជាភរិយារបស់ស្តេចកែកនោះ មានសេចក្តីចាញ់ផ្លូវ ចង់បរិភោគនូវក្រយាស្វាយមានថ្លៃច្រើន ដែលនាយពិសេស ចំអិន ដើម្បីថ្វាយព្រះរាជា ក្នុងរោងសំរាប់ចំអិនក្រយាស្វាយ ។
- (៤៧៧) ឯខ្ញុំព្រះអង្គជារាជទូត របស់ស្តេចកែកទាំងនោះ ត្រូវស្តេចបញ្ជូន មក បានជាមកក្នុងទីនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ចំពោះ ម្ចាស់ ហើយបានធ្វើឲ្យមានរបួស ត្រង់ច្រមុះ (របស់នាយ ពិសេស) ។

ចប់ សុបន្តជាតក ទី២ ។

កាយនិព្វិន្ទណ៍

- (៤៧៨) (តាបសរោធិសត្វ ពោលថា) កាលអញត្រូវព្យាធិរោគណា មួយប៉ះពាល់ហើយ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខយ៉ាងខ្លាំង ដែលរោគ កំពុងបៀតបៀន រាងកាយនេះ ដ៏នឹងរើស្អូតយ៉ាងឆាប់ ដូច ជាផ្កាលើដែលគេដាតលើអាចម៍ដី ដ៏ក្តៅ (ក៏ស្អូតដូច្នោះ) ។
- (៤៧៩) (រាងកាយនេះ) មិនជាទីគាប់ចិត្ត តែជនពាល ពោលថាជា ទីគាប់ចិត្ត មិនស្អាតទេ តែជនពាល សន្មតថាជារបស់ស្អាត រាងកាយដ៏ពេញប្រៀប ដោយសាកសពផ្សេងៗ មានសភាព ជាទីគាប់ចិត្តនៃជនពាល ។

កុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ដាតកំ

[២៨០] ធិវត្ថុមិ^(២) អាតុរំ បូតិកាយិ
 ជិត្តិយំ អសុតិ ព្យាដិធម្មិ
 យត្ថប្បមត្តា អធិម្មត្តិកា បជា
 ហារេដ្ឋិ មត្តំ សុគត្តបបត្តិយានិ ។

កាយនិព្វិន្ទដាតកំ ភគិយំ ។

ជិដ្ឋខាទកជិតកំ

[២៨១] កោយំ តិទ្ធិស្សរោ វត្ថុ សវត្តានុម្ពតមោ^(២)
 អម្ពតោ ជម្ពសាខាយ មោរត្តាចោវ កុដ្ឋតិ ។
 [២៨២] កុលបុត្តោ បជាជានិ កុលបុត្តំ បសិសត្ថំ
 ព្យត្បន្ទាបសទិសវណ្ណ^(៣) កុញ្ញ សម្ម ទទាមិតេ ។
 [២៨៣] ធិវស្សំ វត បស្សាមិ ម្ពសារាទិ សមាគតេ
 វត្តាទិ កុលាទាទញ្ច អណាមពាំ បសិសកេតិ ។

ជិដ្ឋខាទកជិតកំ បត្តន្តំ ។

១ ឱ. ធិវត្ថុ មិ ។ ២ ឱ. បវត្តានុម្ពត្តមោ ។ ៣ ឱ ម. ព្យត្បន្ទាបសវណ្ណ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤៨០) យើងគួរតែដៀល នូវកាយសួយនេះ ជាប់សំយោងនិច្ច គួររង្វឹម
រមើម មិនស្អាត មានព្យាធិជាធម្មតា ដែលពួកសត្វប្រមាទ ជ្រប់
ជាប់ ញ៉ាំងផ្លូវនៃសុគតិកត ឱ្យវិនាសសាបសូន្យ ។
ចប់ កាយនិព្វិន្ទជាតក ទី ៣ ។

ជិម្ពខាទកជាតក

(៤៨១) (ចចក ពោលថា) អ្នកណានេះ មានសំឡេងក្រលួច ពីពោះ
ទុត្តមជាងពួកសត្វ ដែលមានសំឡេង ទំលើមែកត្រឹង ហើយយំ
ពីពោះ ដូចជាសំឡេងនៃកូនក្លោក ។

(៤៨២) (កែក ពោលថា) កុលបុត្រចេះសរសើរកុលបុត្រ (ដូចគ្នា) ម្ចាស់
សំឡាញ់ មានសម្បុរដូចជាសម្បុរនៃកូនខ្លា ខ្ញុំសូមជូន (ផ្លែត្រឹង)
ដល់អ្នក ចូរអ្នកពិសាចុះ ។

(៤៨៣) (ក្រូទៅតា ពោលថា) យូរណាស់ហើយ យើងទើបតែឃើញ
នូវកែកជាសត្វស្មើនូវកំអ្នកផង នូវចចកជាសត្វស្មើនូវសាកសពផង
ជាសត្វពោលពាក្យកុហក មកច្របូក ហើយសរសើរគ្នាទៅវិញ
ទៅមក ។

ចប់ ជិម្ពខាទកជាតក ទី ៤ ។

អន្តជំពូក

[២៨២] ឧ សកស្ស្រេតេ ខន្ទោ សីហស្ស្រេតេ វិជ្ជុតំ
មិគរាជេ នមោ តយត្តុ អមិ តិញ្ចិ លកាមសេ ។

[២៨៣] តុលបុត្តោ បជាណតិ តុលបុត្តំ បសំសិក្កំ
មយ្ហរតិវស្ម័យាស ឥតោ បរិយាហិ វាយសេ ។

[២៨៤] មិគានិ កោដ្ឋកោ^(១)អន្ទោ បត្តិដំ បន វាយសោ
ឯវណ្ណោ អន្ទោ រុក្ខានិ តយោ អន្ទា សមាគតាតិ ។

អន្តជំពូក បញ្ចមំ ។

សម្មទ្ធិជំពូក

[២៨៥] កោ ឆ្វាយំ លោណតោយស្មី សមន្តា បរិដាវតិ
បច្ឆេ មកិរេ ច វារតិ ឧមីសុ ច វិហារាតិ ។

១ ឧ. កោដ្ឋកោ ។

ធិកនិយាយ កុម្មុវិទ្យា ទី ៥

អន្តរជាតិក

(៤៨៤) (ក្អែក ពោលថា) ករបស់អ្នក ដូចជាកនៃគោទស្តុក ការមិតពត់
របស់អ្នក ដូចជាការមិតពត់នៃសត្វសីហាៈ បពិត្រមិតរាជ ខ្ញុំ
សូមថ្វាយបង្គំអ្នក ធ្វើមេចយើងនឹងបាននូវសាច់តិចតួច ។

(៤៨៥) (ចចក ពោលថា) កុលបុត្រចេះសរសើរនូវកុលបុត្រដូចគ្នា ម្នាល
អ្នកមានផ្លុកដូចជាក្លោក អ្នកចូរចេះអំពីដើមល្អនេះមក ។

(៤៨៦) (រុក្ខទេវតា ពោលថា) ចចកជាសត្វថោកទាប ជាងម្រឹកទាំង
ឡាយ ឯក្អែកជាសត្វថោកទាប ជាងបក្សីទាំងឡាយដែរ ដើម
ល្អជាឈើថោកទាបជាងឈើទាំងឡាយ ពួកថោកទាបទាំងពួក
មកចូបប្រទះគ្នា ។

ចប់ អន្តរជាតិក ទី ៥ ។

សម្មទ្ធិជាតិក

(៤៨៧) (សម្មទ្ធិទេវតា ពោលថា) អ្នកណានេះហ្ន៎ ស្ទុះទៅមក ដោយ
ជុំវិញ ក្នុងសមុទ្រមានទឹកប្រៃ ហាមឃាត់នូវពួកគ្រី និងពួក
មករា លំបាកក្នុងរលកទឹក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៤៨៨] អនន្តោយំ សគុណោ អតិស្តោតិ ទិសា សុតោ

សម្មទ្ធិំ ចាតុមិច្ឆាមិ សាគរំ សវិតប្បតិ ។

[៤៨៩] សោយំ ហាយតិ ចេវ បុរោវ មហោទធំ

នាស្ស នាយតិ មិគន្តោ^(១) អបេយ្យោ តវ សាគរោតិ ។

សម្មទ្ធិជាតកំ ធម្មំ ។

កាមវិលាបជាតកំ

[៤៩០] ឧច្ឆេ សគុណោ ឧហាន^(២) បន្តយាន វិហង្គម

វជ្ជាសិ ខោ ត្វំ វម្មរំ ចំវខោ សា តវស្សតិ^(៣) ។

[៤៩១] ឥទំ ខោ សា ន ជាតាតិ អសំ សត្តិញ្ច ឌី ឌីតំ

សា ច ឈ្លី កាហតិ កោធំ តំ មេ តប្បតិ នោ វេធ^(៤) ។

១ ម. បិរត្តោ ។ ២ ឧ. ឧហាន ។ ម. ឧហាន ។ ៣ ម. សវិស្សតិ ។ ៤ ម. តវំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៤៨៨) (ភ្នែកសមុទ្រ ពោលថា) ខ្ញុំជាសត្វស្លាប ជាសត្វផឹកទឹកមិន
មានទីបំផុត លឿយៗទៅគ្រប់ទិស ថាជាសត្វមិនចេះវែងត
ប្រាថ្នាដើម្បីផឹកនូវទឹកសមុទ្រ គឺសាគរ ដែលជាម្ចាស់នៃទន្លេ ។

(៤៨៩) (សមុទ្រទេវតា ពោលថា) សមុទ្រធំនោះ ជួនកាល ក៏នាចទៅ
ជួនកាល ក៏ដេរឡើង ទីបំផុតនៃទឹកសមុទ្រនោះដែលសកល-
លោកផឹកហើយ មិនប្រាកដទេ ឮថាសាគរ អ្នកណាមួយក៏
មិនអាចផឹកទឹក ឲ្យអស់បានឡើយ ។

ចឃ សមុទ្រជាតក ទី ៦ ។

ការវិលាបជាតក

(៤៩០) (បុរសម្នាក់ ពោលថា) ម្ចាស់សត្វស្លាប អ្នកទៅក្នុងទីខ្ពស់
ទៅដោយស្លាបបាន ទៅតាមអាគាសបាន សូមអ្នកប្រាប់ (ប្រ-
ពន្ធខ្ញុំ) ដែលមានក្បៅស្រលូតដូចដើមចេក ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំនោះ
នឹងលើកខ្ញុំអស់កាលយូរ ។

(៤៩១) ប្រពន្ធខ្ញុំនោះ មិនដឹងនូវវារីនឹងលំពែងនេះឯង ដែលគេដាត
ចុះហើយ វាជាស្រីឆ្មាស តែងធ្វើនូវសេចក្តីក្រោធ ការក្រោធ
របស់វានោះ វាមិនក្តៅក្រហាយដល់ខ្ញុំ (ឯវារីនឹងលំពែង
ដែលគេដាត) ក្នុងទីនេះ មិនមែនក្តៅក្រហាយដល់ខ្ញុំទេ ។

ធិកនិបាតេ បញ្ចមេ កុម្មវិទ្យោ

(២៧២) ឯស ឧប្បលសន្តាយោ ធិត្តុញ្ញុស្សីសតេ កតំ^(១)

តោស តត្តោ មុន្និ វត្ថុ តត្ថេ ធម្មតុ ធនកាមិយាតិ ។

កាមវិហបដាតកំ អដ្ឋមំ ។

ឧទ្ទិម្ភវិជ្ជាតកំ

(២៧៣) ឧទ្ទិម្ភា ចមេ បក្កា ធិត្រោណា ច តតិវត្ថុណា

ឯហិ ធិត្តុម្ភ កុញ្ញុស្សី កី ជិយន្តា មិយ្យសិ ។

(២៧៤) ឯវិសោ សុហិតោ ហោតិ យោ វុឡ្យមបថាយតិ

យថាហមជ្ជំ សុហិតោ ធិមបក្កាធិ ណសិតោ ។

(២៧៥) យំ វេនដោ វេនជស្ស វត្ថោយ្យ តតិវេន តតិវ

ធម្មារោមិ ធនសទ្ធូយ្យ^(២) ធនហិ ជិណ្ណោ ជវតតិវតិ ។

ឧទ្ទិម្ភវិជ្ជាតកំ អដ្ឋមំ ។

១ ម. និកុញ្ញុស្សីសកោហិតំ ។ ២ ម. វេនរោ កិវិ សទ្ធូយ្យ ។

ធិកនិច្ចក កុម្មវិគ្គ ទី ៥

(៤៧២) ច្បាប់ដូចជាដាច់ច្បាប់ នឹងគ្រោះនោះ ចិញ្ចៀនហស សំពត់មាន
សាច់ដ៏ទន់ ដែលជននាំមកអំពីដែនកាសី ខ្ញុំដាក់លើក្បាល
ដំណេក (ប្រពន្ធខ្ញុំ) ជាស្រីត្រូវការនឹងទ្រព្យ ចូរយកចិញ្ចឹម
ជីវិតឲ្យស្តាប់ស្តាប់ចុះ ។

ចប់ កម្មវិលាបនាគក ទី ៧ ។

ឧទ្ធអ្វរជាតក

(៤៧៣) (ស្វាធំ ពោលថា) ពួកដើមល្ងាផង ដើមជ្រៃផង ដើមខ្ញុំតផងទាំង
នេះឯង សុទ្ធតែមានផ្លែទុំ អ្នកចូរមកហើយចេញទៅបរិភោគ (ឲ្យ
ផ្លែឈើទាំងនោះ) អ្នកស្លាប់ដោយសេចក្តីឃ្មាន ដូចម្តេចកើត ។

(៤៧៤) (ស្វាតូច ពោលថា) បុគ្គលណា គោរពភោគក្រែងចាស់ព្រឺត្នា-
ចារ្យ បុគ្គលនោះ បានឈ្មោះថា ត្រៃតស្តាប់ស្តាប់ហើយយ៉ាងនេះ
ដូចជាក្នុងវិថ្វនេះ ខ្ញុំបានបរិភោគផ្លែឈើទុំត្រៃតស្តាប់ស្តាប់ហើយ ។

(៤៧៥) (ស្វាធំ ពោលថា) ស្វាដែលកើតក្នុងព្រៃ គប្បីបញ្ឆោតឲ្យស្វា
ដែលកើតក្នុងព្រៃដូចគ្នា ព្រោះហេតុណា ហេតុនោះ ស្វាដែល
នៅក្មេង (ដូចជាអ្នក) មិនគប្បីជឿបានទេ ស្វាចាស់គ្រាំគ្រា
(ដូចយើង) ក៏មិនគប្បីជឿបានដែរ ។

ចប់ ឧទ្ធអ្វរជាតក ទី ៨ ។

កោមារិយបុត្តជានកំ

(៤៧៦) បុរេ ភំ សីលវតំ សកាសេ
 ឌុត្តន្តំ កំ កំឡិសំ អស្សមម្ហិ
 កកោហាវ មកដិយានិ មក្កដ
 ន ភំ មយំ សីលវតំ វមាម ។

(៤៧៧) សុតា ហិ មយំ បរមា វិសុទ្ធិ^(១)
 កោមារិយបុត្តស្ស តហស្សតស្ស
 មាទានិ មំ មតិ ភុំ យថា បុរេ
 យានានិយុត្តា^(២) វិហារម អាវុសោ ។

(៤៧៨) សចេបិ សេលស្មំ វេយ្យ តំជំ
 ទេវោ ច វស្សេន ន ហិ ភំ វិរុទ្ធា
 សុតា ហិ តេ សា បរមា វិសុទ្ធិ
 អាវ ភុំ មក្កដ យានក្ខម្យាតិ ។

កោមារិយបុត្តជានកំ នវមំ ។

១ ម. សុណោហិ មយំ បរមំ វិសុទ្ធិ ។ ២ ខ. យានានិយុត្តោ ។ ម. យានានិយុត្តោ វិណោមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កោមារិយបុត្តជាតក
១៤

(៤៧៦) (ពួកតាបស ពោលថា) ម្ចាស់ស្វា កាលពីដើមអ្នកឯង លោក
លេងជិតអាស្រម ក្នុងសំណាក់នៃយើងអ្នកមានសីល អ្នកចូរធ្វើ
(នូវពាការទាំងឡាយ មានញាក់មុខជាដើម) ដែលជាល្បែង
របស់ស្វា យើងមិនព្រេកអរនឹងសីលវត្តនោះទេ ។

(៤៧៧) (ស្វា ពោលថា) សេចក្តីបរិសុទ្ធិដ៏ក្រៃលែង របស់តាបសឈ្មោះ
កោមារិយបុត្ត ជាពហូស្វត ខ្ញុំបានឮហើយឥឡូវនេះ លោកកុំ
សំគាល់ខ្ញុំដូចមុនឡើយ នៃអាវុសា (ឥឡូវនេះ) ពួកយើងជា
អ្នកប្រកបកងឈាន ។

(៤៧៨) (តាបស ពោលថា) ប្រសិនបើ បុគ្គលគប្បីព្រោះ នូវពូជ
លើថ្ម ទោះភ្លៀងបង្កិច្ចះក៏ដោយ ឯពូជនោះមិនគប្បីលូតលាស់
បានឡើយ សេចក្តីបរិសុទ្ធិដ៏ក្រៃលែង នោះអ្នកបានឮហើយ
នៃស្វា អ្នកឆ្ងាយអំពីឈានភូមិណាស់ ។

ពាក្យដាច់កំ

(៤៩៩) បរាណាយានេ ដីវន្តោ មីសុលោហិតកោជេនា

តាកោ វតី សមាទាយ ឧបបដ្ឋិ ឧទោសមី ។

(៥០០) តស្សុ សក្កោ វតីកាយ អជ្ជបេនុចាគមិ

វតីតទោ អជ្ជប្បតោ កញ្ចីលោហិតទោ តបំ ។

(៥០១) ឯវមេវ សេដកថោ សមាទានស្មិ ធុត្វលោ

លហ្មិ ករោតិ អត្តានំ តាកោ អជីការណាតិ ។

ពាក្យដាច់កំ ទសមំ ។

កុម្មុវិញ្ញា បញ្ចមោ ។

ឥតនិព្វត កុម្មុវិទូ ទី ៥

ពាក្យជាតក

(៤៩៩) (ព្រះសុត្តន្ត ទ្រង់ត្រាស់ថា) កុកកាលរស់នៅ មានសាច់នឹង
ឈាមជាភោជន ព្រោះសម្លាប់តែសត្វដទៃ (ហើយអ្នកថា)
សមាទាននូវវត្ថុរក្សាប្រាសថ ។

(៥០០) សក្កទេវរាជ បានដឹងច្បាស់នូវវត្ថុរបស់កុកនោះ ហើយចូលមក
ដោយ (ក្លែងខ្លួន) ជារូបពាតែ កុកមានតបៈទៅប្រាសហើយ
ជាសត្វដ៏តូចឈាម (នៃសត្វដទៃ) បានស្ទុះចូលទៅ (ដើម្បី
ចឹកពាតែស៊ី) ហើយក៏ទំលាយបង្កនូវតបៈ ដែលខ្លួនសមាទាន
ហើយ ។

(៥០១) បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ក្នុងការ
សមាទាន ឈ្មោះថា ធ្វើខ្លួនឱ្យរហ័ស ដូចជាកុក (ដែលទំ-
លាយនូវតបៈរបស់ខ្លួន) ព្រោះហេតុតែពាតែ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

ចប់ ពត្តនិព្វត ទី ១០ ។

ចប់ កុម្មុវិទូ ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស គាតកំ

តិស្សុទ្ធានំ

វេក្កុម្ភ សុបត្តសវ័យោ
 សុចិស្សម្មត តំទុស្សរោ ចុសកោ
 សវនិបតិ ចណ្ណំ ជរាគម័យា
 អថ មក្កដិយា វកកេន ទសាតិ ។

វិគ្គុទ្ធានំ

សង្កម្មោ បទុមោ ចេវ ខុទោនេន តតិយំ
 អតនំ យជកេនំ តិកេនិទានមិល្លង្គំ ។

តិកេនិទានំ តិដ្ឋិតំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

ឧទ្ធចាននៃកម្មវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីគំនាំងដ៏ប្រសើរ ១ សេចក្តីក្តីក្តីឈ្លោះសុបត្តៈ ១ រូបកាយ
ដែលសន្មតថាស្អាត ១ ក្តីក្តីមានសំឡេងក្រឡេង ១ ចចកមានកង្កួច
ទសក ១ សមុទ្រជាម្ចាស់នៃទេវ ១ ប្រពន្ធគ្រាស ១ ស្វាចាស ១ ល្បែង
របស់ស្វា ១ កុក ១ ត្រូវជា ១០ ។

ឧទ្ធចាននៃវិគ្គ គឺ

និយាយអំពីសង្ឃវគ្គ ១ បទុមវគ្គ ១ ទទបុរាវគ្គ ជាតំរប់ ១
អពនវគ្គ ១ កម្មវគ្គ ១ (ទាំងអស់នេះ) រួមបញ្ចូល ក្នុងតិកនិបាត ។
ចប់ តិកនិបាត ។

បុត្រកុនិបាតជាតកំ

កាលិវង្គិក្កោ

បុល្លកាលិវង្គិក្កោ

(៥០២) វិវេស ឥមាសំ ច្វារំ នគរន្តំ បរិសិតំ^(១)
អរុណាភជស្សុ សីហោន សុសំដ្ឋេន សុវត្ថំតំ
នន្ទិសេនេន ។

(៥០៣) ជយោ កាលិវង្គិកំ អសយ្ហសាហំនំ
បរាជយោ អជយោ អស្សកានំ
ឥច្ឆេរំ តេ កាសិតំ ព្រហ្មចារិ
ន ឧដុក្ខតា វិតថំ កណាន្តំ ។

(៥០៤) ទេវា មុសាវាទមុចាតិវត្តា
សច្ចំ តថំ បរមំ ករំ នុ សក្ក
តន្ត មុសា កាសិតំ ទេវរាជ
តី វា បដិច្ច មយវា មហំនុ ។

១ ម. នគរំ បរិសិតំ មយា ។

ចតុក្កន្តិបាតជាតក

កាលិវង្គិក

ចូលកាលិវង្គិកជាតក

[៥០២] (នន្ទសេនាមាត្រ ពោលថា) អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើកទ្វារ
ដោយព្រះរាជធីតាទាំង ៤ ព្រះអង្គនេះ ដើម្បីស្តេចចូលទៅខាងក្នុង
ព្រះនគរ ដែលខ្ញុំជាអាមាត្រឈ្មោះនន្ទសេន ជាបុរសសីហា របស់
ព្រះបាទអរុណ ដែលអាចារ្យប្រៀនប្រដៅល្អ រក្សាល្អហើយ ។

[៥០៣] (ព្រះបាទកាលិវង្គិក ពោលថា) ម្ចាស់ព្រហ្មចារិយតាបស អ្នក
ពោលយ៉ាងនេះថា ជំនះនឹងមាន ដល់ពួកកាលិវង្គិក ដែលជា
អ្នកអត់ធនចំពោះទុក្ខភ័យ ដែលគេអត់ធនមិនបាន បរាជ័យ
នឹងមាន ដល់ពួកអស្សក្រះដូច្នោះ ជនទាំងឡាយ អ្នកមាន
សន្តានស្ងួតត្រង់ មិនពោលនូវពាក្យមិនពិតឡើយ ។

[៥០៤] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រសក្កទេវរាជ ពួកទេវតា
ប្រព្រឹត្តកន្លងហើយ នូវមុសាវាទ ព្រះអង្គគួរធ្វើ នូវពាក្យពិត
ដ៏ទៀងទាត់យ៉ាងក្រៃលែង បពិត្រមហាទេវរាជ ជាធំលើផែនដី
ម្យ៉ាងទៀត ព្រះអង្គអាស្រ័យហេតុអ្វី ទើបពោលនូវពាក្យ
មុសាវាទនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

(៥០៥) នន្ទ តេ សុត្តំ ព្រាហ្មណ កតាមាទេ
 ទេវំ ន វេស្សន្តិ បុរិសបរក្កមស្ស
 ទមោ សហដំ មនសោ អកេដ្ឋោ
 អព្យត្តតា និក្កមនេត្តា កាលេ
 ទទ្សញ្ចា វិរិយំ បុរិសបរក្កមោ ច
 តេនេវ អាសិ វិជយោ អស្សកោនន្តិ ។

បុល្លកាលំជានកំ ឃប់ ។

មហាអស្សុរោហជិតកំ

(៥០៦) អនេយ្យេសុ ទទំ(១)នាដំ ទេយ្យេសុ នប្បវេច្ឆតិ
 អាទាសុ ព្យសដំ បត្តោ សហាយំ នាដិកុច្ឆតិ ។
 (៥០៧) អនេយ្យេសុ អទទំ នាដំ ទេយ្យេសុ យោ បវេច្ឆតិ
 អាទាសុ ព្យសដំ បត្តោ សហាយំ អដិកុច្ឆតិ ។

១ ម. ១១ភ្នំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៥០៥) (ព្រះឥន្ទ្រ ពោលថា) បតិត្រព្រាហ្មណ៍ ក្រែងលោកបានឮ
 ពាក្យគេនិយាយថា ពត្តកទៅតាមិនប្រណែន ចំពោះសេចក្តី
 ព្យាយាមរបស់បុរសទេ ការទូន្មានខ្លួន ១ ការតម្កល់មាំ មិន
 បែកចិត្ត ១ ការមិនបន្ទុះបន្ទុយ ការប្រឹងប្រែង ក្នុងការគួរ ១
 ព្យាយាមដ៏មាំមួន ១ ការសង្ឃឹមរបស់បុរស ១ (មានដល់ពួកអស្សកៈ)
 ហេតុនោះបានជា ជ័យជំនះមានហើយ ដល់ពួកអស្សកៈ ។

ចប់ បុល្លកលិង្គផាតក ទី ១ ។

មហាអស្សុវេហិហជាតិក

(៥០៦) (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ត្រាស់ថា) បុគ្គលណា កាលឲ្យចំពោះ
 ជនទាំងឡាយដែលមិនដែលឲ្យ (ដល់ខ្លួន) មិនឲ្យចំពោះជនទាំង
 ឡាយដែលធ្លាប់ឲ្យ បុគ្គលនោះ បានដល់នូវសេចក្តីវិនាស មិន
 បាននូវមិត្តសំឡាញ់ ក្នុងគ្រាមានសេចក្តីអន្តរាយទាំងឡាយ ។

(៥០៧) បុគ្គលណា មិនឲ្យទានចំពោះជនទាំងឡាយ ដែលមិនដែលឲ្យ
 បានឲ្យចំពោះជនទាំងឡាយដែលឲ្យ បុគ្គលនោះ ក៏ដល់នូវ
 សេចក្តីវិនាស មិនបាននូវសំឡាញ់ ក្នុងកាលមានសេចក្តី
 អន្តរាយ ទាំងឡាយ ។

ចក្ខុវិស័យ បរិយោ កាលិវ្ករត្តោ

[៥០៨] សុខោ ភស្តុតាងសេស ទស្សន៍
 អនិយមន្ត្រី សុខេស្ត ទស្សន៍
 កតត្តា អនិយេស្ត ច អន្តរសេស្ត (១)
 មហាប្បលំ ហោតិ អណ្តរ្យ្យិ តាទិស្ត ។

[៥០៩] យោ បុត្រោ កតតល្យាណោ អគាលោ
 កេស្ត ទុក្ខំ
 បច្ឆា កតយិក ន វា កតយិក អច្ឆន្តំ ប្បដលាហោតិ ។
 មហាអស្សរោហជិតកំ ទុតិយំ ។

ជំករវិជិតកំ

[៥១០] អនុត្តរ កាមកុលោ សមិទ្ធោ
 កុត្តាន បុត្រោ វសិ ឯករាជ
 សោទានិ ទុក្ខេ នរកម្មំ ខិត្តោ
 នប្បដ្ឋហោ វណ្ណាតលំ បុរាណំ ។

១ ម. អដ្ឋវេស្ត ។

ចក្កនិពាត ពាលិន្ទរគ្គ ទី ១

(៥០៨) ការសំដែងនូវសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល នឹងការបរិភោគរួម ឲ្យវិសេស ក្នុងពួកជនអ្នកមានធម៌មិនប្រសើរ ជាអ្នកអ្នតអាង ក៏វេបនវិនាស ម្យ៉ាងទៀត សូម្បីបានបន្តិចបន្តួច ដែលបុគ្គលធ្វើហើយ ចំពោះ ពួកព្រះអរិយៈ ផង ចំពោះពួកបុគ្គលអ្នកមានចិត្តស្ងួតគ្រង់ផង ជាទានមានផលច្រើន ។

(៥០៩) បុគ្គលណា បានធ្វើទុបការៈដ៏លទ្ធកហើយ ក្នុងកាលមុន បុគ្គល នេះ ឈ្មោះថា បានធ្វើអំពើដែលគេធ្វើបាន ដោយក្រក្រពេក ក្នុងលោក លុះដល់កាលជាខាងក្រោយ បុគ្គលនោះធ្វើ (គុណ នីមួយៗទៀតក្តី) មិនធ្វើក្តី ក៏ឈ្មោះថាជាបុគ្គលគួរដល់ភរិយា បូជាដោយពិត ។

ចប់ មហាអស្សរពេហផាតក ទី ២ ។

ឯករាជិណិតក

(៥១០) (ព្រះបាទទុតិសេន ទ្រង់ត្រាស់ថា) បពិត្រព្រះអង្គ ជាឯករាជ កាលពីដើម ព្រះអង្គនៅសោយកាមគុណទាំងឡាយ ជារបស់ ស្តុកស្តុម រកអ្វីប្រសើរជាងគ្មាន ឥឡូវនេះ ព្រះអង្គនោះ គេបោះ ទៅក្នុងរណ្តៅ ក្រហេងក្រហូងហើយ នៅតែមិនលះបង់នូវតំណិ សម្បូរនឹងកម្លាំងពីដើម ។

ពុទ្ធសូតនិកាយ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៥០១] បុព្វេ ខន្តំ ច តោ ច មយំ
 សឃ្មដ្ឋិតា ទុក្ខំសេន អហោសិ
 តន្តានំ លទ្ធាន កថន្ត រាជ
 ជេហា អហំ វណ្ណពលំ បុរាណំ ។

[៥០២] សត្វំ ភិរេ បរិទិដ្ឋិតានិ
 យសស្សំនិ បញ្ញាវន្តំ វិសយ្ហ
 យសោ ច លទ្ធា បុរិមំ ឧទ្ធារំ
 នប្បជ្ឈេហា វណ្ណពលំ បុរាណំ ។

[៥០៣] បនុដ្ឋ ទុក្ខេន សុខំ ជនិទ្ធុ
 សុខេន វា ទុក្ខមសយ្ហសាហំ
 ឧភយត្ថ សន្តោ អភិទត្តតត្តា
 សុខេ ច ទុក្ខេ ច ភវន្តំ តុល្យានិ ។

ឯករាជជានកំ ភិគុយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៥១១) (ព្រះបាទពារាណសី ពោលថា) បពិត្រព្រះបាទទុតិសេន
 សេចក្តីរត់ឆន់ក្តី សេចក្តីប្រព្រឹត្តិភវៈក្តី ខ្ញុំមានបំណងទុកហើយ
 ពីមុន បពិត្រមហាវរាជ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំបានសម្រេចខ្លួនសេចក្តី
 ប្រាថ្នានោះហើយ តើគប្បីលះបង់នូវតំណិសម្បទា នឹងកំឡាំង
 ពីដើម ដូចម្តេចកើត ។

(៥១២) (ទាន សីល ទេវបោសថកម្ម) ទាំងអស់របស់ខ្ញុំ សម្រេច
 ហើយ បពិត្រព្រះអង្គមានយស មានប្រាជ្ញារកនរណាគ្របសង្កត់
 មិនកើត ខ្ញុំបានយសដ៏ធំ ដោយសដែលខ្ញុំ មិនធ្លាប់បានក្នុង
 កាលពីដើមហើយ ទើបខ្ញុំមិនលះបង់តំណិសម្បទា នឹងកម្លាំង
 ពីដើម ។

(៥១៣) បពិត្រព្រះជនិត្ត ពួកសម្បទាស បន្ទាបនូវវដ្ឋសុខ ដោយទុក
 បន្ទាបនូវ សេចក្តីទុក ដែលបុគ្គលគ្របសង្កត់មិនបាននោះ
 ដោយសារឈានសុខ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ស្មើក្នុងសេចក្តី
 សុខនឹងទុកទាំង ២ យ៉ាង ។

ទុទ្ធវិញ្ញាណ

[៥០៤] ឥន្ទ្រាណំ មិ ទុទ្ធវ តាបយន្តិ

វាចាទុទ្ធវតាណំ មនុស្សលោកេ

មណ្ឌិតភក្ខា ទុទ្ធវតាណំ

អាសិវិសំ មិ អវិសា សបន្តិ ។

[៥០៥] សត្វា វដ្ឋា បញ្ចជិតោ អញ្ចំ ជនបទំ កតោ

មហាន្តិ កោដ្ឋំ កយិរាថ ទុទ្ធវតាណំ ឯនេតវេ ។

[៥០៦] យត្ត ទោសំ ន ជា នន្តិ ជាតិយា វិនយេន វា

ន តត្ត មាណំ កយិរាថ វសំ អញ្ចាតកេ ជនេ ។

[៥០៧] វិទេសវសំ វសតោ ជាតវេន សមេនបិ

ខបិតត្ថំ សបពោន អបិ ទាសស្ស តជិតតន្តិ ។

ទទួរណាតក

(៥១៤) (នាគឈ្មោះចុល្លទទួរ: ពោលថា) បតិគ្រមហាទទួរ: ពាក្យ
 អាក្រក់ទាំងឡាយនេះ ក្នុងមនុស្សលោក ធ្វើខ្ញុំឲ្យក្តៅក្រហាយ
 ឯពួកកេងទាំងឡាយនេះ មិនមានពិសសោះ ប៉ុន្តែហ៊ានដេវខ្ញុំ
 ដែលមានពិស ថាជាអ្នកស៊ីកង្កែបផង នៅក្នុងទឹកផង ។

(៥១៥) (នាគឈ្មោះមហាទទួរ: និយាយតបទៅវិញថា) បុគ្គលដែល
 គេបំបរបង់ចេញចាកដែនរបស់ខ្លួនហើយ ទៅកាន់ជនបទដទៃត្រ
 ត្រូវធ្វើជម្រកឲ្យធំ ដើម្បីជាក់នូវពាក្យអាក្រក់ទាំងឡាយចុះ ។

(៥១៦) ពួកជនមិនដឹងនូវបុរស ដោយជាតិ ឬដោយវិន័យ គឺគុណសម្បត្តិ
 ក្នុងទីណា បុគ្គលកាលនៅក្នុងសំណាក់ នៃពួកជនដែលខ្លួនមិន
 ស្គាល់ មិនត្រូវធ្វើសេចក្តីប្រកាន់ ក្នុងទីនោះឡើយ ។

(៥១៧) បុគ្គលប្រកបដោយប្រាជ្ញា (សូម្បីមានអានុភាព) ស្មើដោយភ្លើង
 កាលនៅក្នុងប្រទេសដទៃ ត្រូវតែអត់សន្តត់ពាក្យ ទោះបី
 មនុស្សជាខ្ញុំគេគម្រាមក៏ដោយ ។

សីលវីមិស ជិតក

[៥១៨] (មាណពពោធិសត្វ ពោលថា) ធម្មតាសេចក្តីស្ងាត់កំបាំង របស់
បុគ្គលអ្នកធ្វើអំពើអាក្រក់ មិនមានក្នុងលោកទេ ពួកក្នុងដែល
នៅក្នុងព្រៃគង់គេឃើញបាន បុគ្គលពាល វែមន៍សំគាល់ នូវ
អំពើអាក្រក់ ដែលធ្វើនោះថា ស្ងាត់កំបាំង ។

[៥១៩] ខ្ញុំមិនឃើញថា ស្ងាត់កំបាំងទេ ឬទីដែលសូន្យ (ចាកសត្វ) ក៏
មិនមាន ខ្ញុំមិនឃើញថា សូន្យ ក្នុងទីណា ទីនោះក៏មិនសូន្យ
អំពីខ្ញុំទេ ។

[៥២០] (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ពួកមាណព គឺ ទេវៈ ១ សុដ្ឋៈ ១
នន្ទៈ ១ សុខវច្ឆនៈ ១ វជ្ជៈ ១ អគុវសីលៈ ១ (ជាដើម) នោះ
ជាអ្នកត្រូវការ (ដោយស្រ្តី) ក៏សាបសូន្យចាកសភាវៈ (ការ
បាននូវស្រ្តី) ។

[៥២១] ចំណែកព្រាហ្មណ៍ណា ដែលមានប្រាជ្ញា មានព្យាយាមក្នុង
សច្ចៈ បានរក្សានូវធម៌ទុក ព្រាហ្មណ៍នោះជាអ្នកដល់នូវត្រើយ
នៃធម៌ទាំងពួង តើគប្បីសាបសូន្យ (ចាកការបាននូវស្រ្តី) ដូច
មេចកើត ។

សុដាតាជាតកំ

[៥២២] កី អណ្ណាកា សមេ ទេវេ ធិក្ខត្តា កិសមលកេ

ឧបលោហិតកា វត្ថុ នំ^(១)មេ អក្ខាហិ បុត្តិនោ ។

[៥២៣] យោ ធិ បុរេ ត្បុរិទេវិ កណ្ណា នន្តកវា សិដិ

ឧត្តង្គហត្តា បចិណសិ តស្សា តេ កោលិយំ ផលំ ។

[៥២៤] ឧទយ្ហតេ ន រមតិ កោតាវិប្បជហន្តិ នំ

តត្ថេវិមំ បដិទេថ យត្តកោលំ បចិស្សតិ ។

[៥២៥] ហោន្តិ ហោតេ មហារាជេ ឥទ្ធិប្បត្តាយ ធាវយា

ខម ទេវេ សុដាតាយ ហាស្សា កុដ្ឋ្យ រថេសកាតិ ។

សុដាតាជាតកំ ធម្មំ ។

១ ឧ. ពិ ។

បញ្ចក្កនិបាត កាលិដ្ឋវគ្គ ទី ១

សុដ្ឋិតាដ្ឋិតក

(៥២២) (នាងសុដ្ឋិតាទេវី សួរថា) បពិត្រព្រះទេវៈ នេះផ្ទៃអ្វី មូលរលឹង
មានពណ៌ក្រហម ដូចជាឈាម ដែលដាក់ក្នុងភាជន៍មាស ខ្ញុំ
ម្ចាស់សួរហើយ សូមព្រះអង្គប្រាប់ឲ្យទាន ។

(៥២៣) (ព្រះបាទពោធិសី ទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់ទេវី ក្នុងកាល
មុន នាងមានក្បាលរលឹង ស្ងៀកកំណត់សំពត់ចាស់ មានដៃ
ក្នុងថ្នក់ ហើយបេះនូវផ្ទៃឈើទាំងឡាយណា (នេះ) គឺផ្ទៃពុទ្ធា
របស់នាងនោះហើយ ។

(៥២៤) ស្រ្តីថោកទាប រមែងក្តៅក្រហាយ មិនត្រេកអរ (ក្នុងរាជគ្រូ-
កូល) ភោគៈរបស់ស្តេចទាំងឡាយ រមែងលះបង់នូវស្រ្តីឥត
បុណ្យនោះ ស្រ្តីថោកទាប បេះនូវផ្ទៃពុទ្ធាក្នុងទីណា អ្នក
ទាំងឡាយ ចូរនាំស្រ្តីនោះទៅ ក្នុងទីនោះចុះ ។

(៥២៥) (អាមាត្យពោធិសត្វ ទូលថា) បពិត្រមហាករាជ ទោសខុស
ព្រោះសេចក្តីប្រមាទទាំងនេះ រមែងមានដល់នាងនារី ដែល
ដល់នូវយសសក្តី បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គរត់ទោសដល់
ព្រះនាងសុដ្ឋិតាទេវី បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ សូមព្រះអង្គ
កុំទ្រង់ព្រះពិរោធ ចំពោះព្រះនាងសុដ្ឋិតាទេវីនេះឡើយ ។

ចប់ សុដ្ឋិតាដ្ឋិតក ទី ៦

បណសជិតិ

- (៥២៦) អចេតនំ ព្រាហ្មណ អស្សុណាន្តំ
 ជាតោ អជាទន្តមិមំ បណសំ
 អារទ្ធវិយោ ធុរមប្បមត្តោ
 សុខសេយ្យំ បុច្ឆសំ កិស្ស ហេតុ ។
- (៥២៧) ធុរ សុតោ វេរ ព្រហ្មា ច រុក្ខោ
 ទេសេ វិតោ ភូតនិវាសរូបោ
 ភស្មា នមស្សមិ វេមិ បណសំ
 យេ ចេត្ត ភូតា តេ ធនស្ស ហេតុ ។
- (៥២៨) សោ តេ កិស្សមិ យថាទុការំ
 កតញ្ញតំ ព្រាហ្មណ មេត្តមាតោ
 កមំ ហិ អាគម្ម សតំ សកាសេ
 មោយា តេ អស្ស បរិដន្តិតានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

បណ្ឌិតជាតក

[៥២៦] (រុក្ខទេវតា ពោលថា) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកដឹង
 ថាដើមចារនេះ ជាឈើឥតចេតនា ឥតចេះស្តាប់ ឥតដឹងអ្វីទេ
 ជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម មិនប្រហែសធ្វេសជាទីច្នៃ ហេតុអ្វី ក៏សួរ
 រកការដេកជាសុខ (របស់ដើមឈើ) ។

[៥២៧] (ព្រាហ្មណ៍ ពោលថា) ដើមឈើ ប្រាកដក្នុងទីដ៏ឆ្ងាយផង ធំផង
 ដុះនៅក្នុងទី (ទួល) មានសភាពជាទីនៅរបស់កូត ហេតុនោះ
 បានជា ខ្ញុំថ្វាយបង្គំដើមចារនេះ ពួកកូតណា នៅអាស្រ័យលើ
 ដើមឈើនេះ (ខ្ញុំថ្វាយបង្គំ) ពួកកូតនោះ ព្រោះហេតុតែទ្រព្យ ។

[៥២៨] (រុក្ខទេវតា ពោលថា) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំនោះឯង កាល
 សម្លឹងឃើញនូវការដឹងគុណ ដែលអ្នកធ្វើហើយ ខ្ញុំនឹងធ្វើនូវការ
 តបគុណដល់អ្នក តាមសមត្ថភាពដែលពេទុក្ខភាព ការដែលអ្នក
 មកខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងសំណាក់សប្បុរស នឹងជារបស់សោះសូន្យ
 ដូចមេចកើត ។

ចក្កក្រិយាគេ បបរោ កាលិវង្គវត្តោ

(៥២៧) យោ និទ្ធាត្តិស្ស បរោ បិលក្ខោ
 បរិវរិតោ បុត្រយញោ ឧទ្យារោ
 តស្សេវ ម្ភលស្មំ និធិ និទាតោ
 អនាយានោ កច្ច និ ឧទ្ធករហិតំ ។

បរាសតាភំ សន្តមំ ។

ជិវិតកុណជាតិកំ^(១)

(៥៣០) អករម្ហាវ តេ កិច្ចំ យំ ពលំ អហ្មវម្ភសេ
 មិគរាជ នមោ ត្យត្តុ អបិ កិញ្ចំ លកាមសេ ។

(៥៣១) មម លាហិតកក្ខស្ស ជិច្ចំ លុទ្ធានំ ត្យត្តោ
 ទន្ធាត្តតោ សញ្ញោ នំ ពហំ យម្បិ ជីវសំ ។

(៥៣២) អកតញាមកត្តារំ កតស្ស អបដិការតំ
 យស្មំ កតញាតា នត្តិ ជិត្តា តស្ស សេវនា ។

១ ម. សកុណជាតិកំ ។

ចតុក្កុដិណត កាលិវង្គវិញ្ញ ទី ១

(៥៦៧) ដើមលៀបណា ដុះនៅខាងមុខដើមទន្លាប់ យំញាដែលគេធ្វើ
 ហើយក្នុងកាលមុនច្រើន ជាកំណប់ដែលគេកប់ព័ទ្ធជុំវិញវិញ្ញវិញ្ញវរ
 គល់លៀបនោះឯង ជាកំណប់មិនមានអ្នកទទួល អ្នកចូរទៅ
 គាស់យកកំណប់ទ្រព្យនោះចុះ ។
 ចប់ បណសដាតត ទី ៧ ។

ជិវិតកុណា ជាតិក

(៥៧០) (សត្វសសេះ ពោលថា) កម្លាំងណា របស់យើងមានហើយ
 យើងធ្វើកិច្ចដល់អ្នកតាមកម្លាំងនោះ បពិត្រមិត្តរាជ ខ្ញុំសូមក្រាប
 ថ្វាយបង្គំអ្នក យើងត្រូវបានសាច់បន្តិចបន្តួចខ្លះ ។

(៥៧១) (រាជសីហ៍ ឆ្លើយតបថា) អ្នកឯងចូលទៅតាមចន្លោះ នៃឆ្មេញ
 របស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកស៊ី (សាច់) នឹងឈាម ធ្វើនូវអំពើអាក្រក់
 ទាំងឡាយជានិច្ច រស់នៅ ដោយសាច់ណា សាច់នោះ
 មានច្រើន ។

(៥៧២) (សសេះ ឆ្លើយតបថា) សេចក្តីដឹងគុណដែលគេធ្វើហើយ មិនមាន
 ក្នុងបុគ្គលណា ការសេពគប់នឹងបុគ្គល អ្នកមិនដឹងគុណដែល
 គេធ្វើហើយ មិនធ្វើ (គុណនឹងអ្នកណា) មិនតបស្នងសងគុណ
 ដល់អ្នកដែលធ្វើគុណហើយដល់ខ្លួននោះ ជាភារត័តប្រយោជន៍។

កុម្មុយនិស្ត ខ្មែរសម័យស្ស ជំនាន់

[៥៣៣] យន្ត^(១) សម្បទា ចំណោម មិត្តជម្លោះ ន លក្ខន្តិ
អនុស្សយម នគ្រាសី សណ្ឋិតិ ភ្នំ អបក្ខមេតិ ។

ជីវិតកុណាជិត អង្គម៍ ។

ផ្លូវជិតកំ

[៥៣៤] សត្វំ ឥន្ទ មរិតតិ ឧកោ ធម្មំ ន បស្សេ
ឧកោ បតតិយា ចុតា យោ ចាយំ មន្ត យោ បេតិ
យោ ច មន្តំ អធិយតិ ។

[៥៣៥] សាលំ ឌុំ ធនំ កុញ្ញ សុតិ មិស្ស បសេ ចនំ
តស្មា ឃតិ ន សេ វមិ ធម្មំ ឥសិកិ សេវតិ ។

[៥៣៦] បរិព្វជ មហា លោកោ បចន្តោ បិ ចាលំ លោ
មា តិ អធិប្បោ អាចរិតោ តស្មា កុម្មុជិ វិភិណា ។

១ ឧ.ម. យស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៥៣៣] បណ្ឌិត មិនបានមិត្តធម៌ ដោយសារកុណាដែលខ្លួនសន្សំហើយ
ក្នុងទីចំពោះបុគ្គលណា បណ្ឌិតមិនត្រូវបូស្សា មិនត្រូវដេរ
ត្រូវតែគេចចេញចាកបុគ្គលនោះ ដោយសន្សំប ។ ។

ចប់ ជិវសកុណជាតក ទី ៨ ។

ឆវិជ្ជាតក

[៥៣៤] (ពោធិសត្វ ក្រាបទូលព្រះបាទពារាណសីថា) កិច្ចដែល
យើងទាំងបីនាក់ ធ្វើហើយ ទាំងអស់នេះជាកិច្ចលាមក បុគ្គល
ណា (អង្គីយក្នុងទីចាប់) បន្តិញមន្ត ១ បុគ្គលណា (អង្គីយ
ក្នុងទីខ្ពស់) រៀននូវមន្ត ១ បុគ្គលទាំងពីរនាក់(នោះ) មិនឃើញ
នូវបុរាណធម៌ផង បុគ្គលទាំងពីរនាក់ (នោះ) ឃ្នាតចាក
ប្រក្រតីផង ។

[៥៣៥] (ព្រាហ្មណបុរោហិត ធ្វើយតបថា) ខ្ញុំបរិភោគបាយស្រូវសាលី
ស្អាត (របស់ស្តេចនេះ) លាយដោយសាច់ ហេតុនោះបានជា
ខ្ញុំមិនសេពគប់នូវធម៌ ដែលពួកឥសីសេពគប់ហើយនោះទេ ។

[៥៣៦] (ពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកចូរចៀសចេញពីទីនេះទៅ លោក
នេះក៏ធំទូលាយ ពួកសត្វឯទៀត តែងស្វដណ្តាំដែរ អ្នកកុំ
ប្រព្រឹត្តអធម៌ ដូចជាថ្មដែលបំបែកនូវផ្ទាំងឡើយ ។

បញ្ញត្តិបទ បឋមោ កាលដ្ឋវគ្គោ

[៥៣៧] ធិរត្តំ នំ យសលាភំ ធនលាភញ្ច ព្រាហ្មណ
 យា វត្តំ វិនិច្ឆាតេន អនម្មចរណោ ន វា ។

ធវិជិតំ នវិមំ ។

សយ្ហជិតំ

[៥៣៨] សសម្មុទ្ធហិយាយំ មហី សាគរត្តុណ្ណាលំ
 ន វត្តេ សហ និទ្ធាយ ឯវំ សយ្ហវិជានហិ ។

[៥៣៩] ធិរត្តំ នំ យសលាភំ ធនលាភញ្ច ព្រាហ្មណ
 យា វត្តំ វិនិច្ឆាតេន អនម្មចរណោ ន វា ។

[៥៤០] អបិ ថេ បត្តមាធាយ អនាតារោ ហិ ខ្លុដេ
 សា ឯវំ ជីវិតា សេយ្យោ យា ចាធម្មេន ឯសនា ។

ចក្កនិយាម កាលិវង្សវគ្គ ទី ១

[៥៣៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងសូមគិតដៀលនូវការប៉ានយសនឹងការប៉ាន
ទ្រព្យ ព្រោះការប្រព្រឹត្តិបំផ្លាញខ្លួន ឬដោយកិរិយាប្រព្រឹត្តិអធមិ ។
ចប់ ធនិកាតក ទី ៧ ។

សយ្យជិតក

[៥៣៨] (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលមិនគប្បីប្រាថ្នានូវផែនដី
ដែលមានសណ្ឋានដូចកណ្តាល ក្នុងកណ្តាលសាគរ មានសមុទ្រ
ព័ទ្ធជុំវិញ មួយអន្លើដោយពាក្យនិន្ទាឡើយ ម្ចាស់សយ្យាមាត្យ
ចូរអ្នកដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។

[៥៣៩] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងសូមគិតដៀលនូវការប៉ានយស នឹងការប៉ាន
ទ្រព្យ ព្រោះការប្រព្រឹត្តិបំផ្លាញខ្លួន ឬដោយការប្រព្រឹត្តិអធមិ ។

[៥៤០] សូវណ្ណាត្ថា ជាអ្នកមិនមានផ្ទះសំបែង ប្រព្រឹត្តកាន់បាត្រ(សូមគេ)
ការចិញ្ចឹមជីវិតនោះឯង ប្រសើរជាជាងការស្វែងរក មិនប្រកប
ដោយធមិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

(៥៤១) អប្បំ ចេ បត្តមា នាយ អនាតារោ បរិច្ចដេ
អសំ អហំ សយំ លោកេតិ អប្បំ រដ្ឋេន តំ វង្ខំ ។

សយ្ហជាតកំ ។សមំ ។

កាលិវង្ខំវង្ខោ បបមោ ។

តិស្ស្យទ្វាជំ

វិវំ ច អនេយ្យ សមិទ្ធកំ

អថ ទទ្ធក ចាបមហាតិរហោ

អថ តោលិ បលាសវវណ្ណតត

ចរិមំ សសម្មទ្ធកវេន ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផលគក

(៥២១) សូវណត្តាជារកមិទមានផ្ទះសម្បែង ប្រព្រឹត្តកាន់បាត្រ មិនបៀត
បៀននូវសត្វដទៃក្នុងលោក ការប្រព្រឹត្តិទោះ ប្រសើរជាង
រាជសម្បត្តិទៅទៀត ។

ចប់ សយ្ហដាតក ទី ១០ ។

ចប់ កាលិង្គវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃកាលិង្គវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីការបើកទ្វារ ១ ជនមិនឱ្យ ១ កាមគុណដ៏មាំមួន ១
នាគឈ្មោះទទួរ ១ អំពើបាបមិនមានស្ងាត់កំបាំង ១ ផ្ទៃពុទ្ធា
១ ដើមចារ ១ ការធ្វើអំពើប្រសើរ ១ អំពើលាមក ១
ដែនដីមានសមុទ្រព័ទ្ធជុំវិញ ១ ត្រូវជា ១០ ។

បុប្ផិមន្តវិគ្គោ

បុប្ផិមន្តជាតកំ

[៥៤២] ឧដ្ឋេហំ ចោរេ ភីសេសិ កោ អត្តោ សុបំនេន តេ

មា នំ គហេសុ វជាដោ តាមេ ភីត្វិស ការកំ ។

[៥៤៣] ននុចោរំ គហេស្សន្តិ តាមេ ភីត្វិស ការកំ

កី តត្ថ បុប្ផិមន្តស្ស វនេ ជាតស្ស វិដ្ឋតោ ។

[៥៤៤] ន ភំ អស្សត្ត ជាតាសំ មម ចោរស្ស ចន្តំ

ចោរំ គហេត្វា វជាដោ តាមេ ភីត្វិស ការកំ

អច្ឆន្តិ^(១) និម្ពស្សលស្មី តស្មី មេសន្តតេ មនោ ។

[៥៤៥] សន្តេយ្យ សន្តិភព្វានិ រត្តេយ្យា នាគតំ ភយំ

អនាគតភយា ដិរោ ឧកោ ណេតេ អវេត្តាវិវិ ។

បុប្ផិមន្តជាតកំ បឋមំ ។

១ ម. អប្បន្តិ ។

បុប្ផិមន្តវិគ្គ
បុប្ផិមន្តជិត

(៥៤២) (និម្ព័រទេវតា ពោលថា) ម្ចាស់ចោរ អ្នកចូរក្រោកឡើង អ្នក
ដេកធ្វើអ្វី ប្រយោជន៍អ្វីដោយការដេកលក់របស់អ្នក កុំឲ្យរាជ-
បុរសទាំងឡាយ ចាប់អ្នកដែលធ្វើកម្មអាក្រក់ ក្នុងស្រុកឡើយ។

(៥៤៣) (អស្សត្ថទេវតា និយាយថា) រាជបុរសទាំងឡាយនឹងចាប់តែចោរ
ដែលធ្វើកម្មអាក្រក់ ក្នុងស្រុកទេតើ ប្រយោជន៍អ្វី ដល់បុប្ផិមន្ត-
ទេវតា ដែលបិតនៅក្នុងព្រៃនោះ ។

(៥៤៤) (បុប្ផិមន្តទេវតា ពោលថា) ម្ចាស់អស្សត្ថទេវតា អ្នកមិនដឹងនូវ
ទោសនៃខ្ញុំផង នៃចោរផង ពួករាជបុរសចាប់បានចោរ អ្នក
ធ្វើអំពើអាក្រក់ ក្នុងស្រុក ហើយដោតចោរនោះ ដោយមែក
ស្តៅស្រួច ខ្ញុំរង្ស៊ីសចិត្តក្នុងហេតុនោះ ។

(៥៤៥) (អស្សត្ថទេវតា ពោលថា) អ្នកប្រាជ្ញគប្បីរង្ស៊ីសនូវហេតុ ដែល
គួររង្ស៊ីស គប្បីរក្សាទុកៗ ដែលមិនទាន់មកដល់ អ្នកប្រាជ្ញ
តែងសំឡឹងមើលនូវលោកទាំងពីរ ព្រោះអនាគតក៏យ ។

កស្សបមន្ទិយ ជាតកំ

(៥៤៦) អបិ កស្សប មន្ទិយា យេវា សបតិ ហន្តិ វា

សព្វន្តំ ខមនេ ជីវេ បណ្ណិតោ តំ តំតិក្ខតំ ។

(៥៤៧) សចេបិ សន្តោ វិវទន្តិ ចិប្បំ សន្ទិយេវ បុន

ពាលា បត្តាវ ភិជ្ជន្តិ ន តេ សមថមជ្ឈត្ថ ។

(៥៤៨) ឯតេ ភិយ្យេ ភមាយន្តិ សន្ទិ តេសំ ន ជីវតិ

យោ តាជិបន្តំ ជាតាតិ យោ ថ ជាតាតិ ទេសនំ ។

(៥៤៩) ឯសោ ហិ ឧត្តវតោ កាវវហោ ធុរ្យុវោ

យោ បវសាជិបន្តំ នំ សយំ សន្ទាតុមវហតិ ។

កស្សបមន្ទិយជាតកំ ទុតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កស្សប្រមន្ទិយជាតក

(៥៤៦) (តាបសៈពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រកស្សប្រជាបិតា បើក្មេង
កូច ដេរ ប្តូរវ័យ ព្រោះវាជាក្មេង បណ្ឌិតអ្នកមានប្រាជ្ញា តែង
អត់សង្កត់នូវកំហុសទាំងអស់នោះ ។

(៥៤៧) ប្រសិនបើសប្បុរសទាំងឡាយ ទាស់ទែងគ្នា សប្បុរសវ័យឆ្មារ
បានវិញយ៉ាងឆាប់ ឯក្មេងពាលទាំងឡាយ វ័យឆ្មារបែកគ្នាដូច
បាត្រដី ក្មេងពាលទាំងនោះ មិនដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ឡើយ ។

(៥៤៨) ជនណាដឹងនូវទោស ដែលខ្លួនធ្វើឲ្យកន្លងហួសទៅហើយផង
ជនណាដឹងនូវការសំដែងនូវទោសផង ជនទាំងពីរពួកនោះ(បើ
ទុកជាបែកគ្នាហើយ) ច្រើនប្តូរម្តងវិញបាន ការតម្កល់របស់
ជនទាំងពីរពួកនោះ មិនរលុបរលាយឡើយ ។

(៥៤៩) ជនណា គួរតនូវមិត្តភាពរបស់ពួកជនដទៃ ដែលទោសគ្រប
សង្កត់ហើយ ដោយខ្លួនឯងបាន ជននោះជាមនុស្សខ្លាំងខ្លួន
លើសលុប ជាមនុស្សនាំទៅនូវការបាន ជាមនុស្សទ្រទ្រង់
នូវផ្ការបាន ។

ចប់ កស្សប្រមន្ទិយជាតក ទី ២ ។

បន្តក្នុងពេល ទុក្ខយោ បុប្ផិយន្តរក្ខា

ខន្តិវិទិដាតតំ

[៥៥០] យោ តេ ហត្ថេ ច ចានេ ច កណ្ណានាសញ្ច ឆេទយំ

តស្ស កុជ្ឈ មហារីរំ មា វដ្ឋំ វិនស្សំ វេទំ ។

[៥៥១] យោ មេ ហត្ថេ ច ចានេ ច កណ្ណានាសញ្ច ឆេទយំ

ចរំ ជីវតុ សោ រាជា ន ហំ កុជ្ឈន្តំ មាទិសា ។

[៥៥២] អហុ អតីតមន្ទានេ សមណោ ខន្តិទីបដោ

នំ ខន្តិយាយេវ វិទំ កាសិរាជា អឆេទយំ ។

[៥៥៣] តស្ស កម្មជុស្សស្ស វិចារោ កិដុកោ អហុ

យំ កាសិរាជា វេទេសិ និយម្ហំ សមប្បតោតិ ។

ខន្តិវិទិដាតតំ គតិយំ ។

ខន្តិវិទិដាតក

(៥៥០) (សេនាបតី ពោលថា) បតិគ្រលោកមានព្យាយាមធំ ព្រះរាជា
ណា កាត់ព្រះហស្តទាំងពីរក្តី កាត់ព្រះបាទទាំងពីរក្តី កាត់គ្រ-
ចៀកនឹងប្រមុខក្តី របស់លោក សូមលោកខ្វល់ចំពោះបុគ្គល
នោះចុះ សូមលោក កុំញ៉ាំងដែននេះ ឲ្យវិនាសឡើយ ។

(៥៥១) (តាបសពោធិសត្វ ពោលថា) ព្រះរាជាណា កាត់ដៃទាំងពីរ
ក្តី កាត់ជើងទាំងពីរក្តី កាត់គ្រចៀកនឹងប្រមុខក្តី របស់អាត្មា
សូមឲ្យព្រះរាជានោះ ទ្រង់មានព្រះជន្មយើងយូរ ពួកអ្នកប្រាជ្ញដូច
យ៉ាងអាត្មា មិនខឹងឡើយ ។

(៥៥២) (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) សមណៈជាអ្នកសំដែងនូវខន្តិ មាន
ហើយក្នុងអតីតកាល ព្រះបាទកាសី ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យចោរយាតក-
បុរសសម្លាប់សមណៈនោះ អ្នកតាំងនៅក្នុងខន្តិ ។

(៥៥៣) ព្រះបាទកាសី តាំងនៅក្នុងនរក សោយនូវផល នៃកម្មណា
ផលនៃកម្មអាក្រក់នោះ ជាផលក្តៅក្រហាយ ។

លោហកុម្មិជិតកំ

[៥៥៤] ទុដ្ឋិវិភមជីវម្ហ យេសន្នោ ន ទទាមសេ

វិជ្ជាណនេសុ កោកេសុ ទីបំ បាភក្ខ អត្តនោ ។

[៥៥៥] សដ្ឋិវស្សសហស្សានិ បរិបុណ្ណានិ សត្វសោ

និរយេ បច្ចុមាណានិ កាណា អន្តោ ភវិស្សតិ ។

[៥៥៦] នត្ថំ អន្តោ កុតោ អន្តោ ន អន្តោ បដិទិស្សតិ

តទា ហិ បកតំ ចាបំ មម តុយ្ហញ្ច មារិស ។

[៥៥៧] សោហំ ទ្ធន វេតោ កត្តា យោជី លទ្ធាន មាទុសី

វទញ្ច សីលសម្បន្នោ កាហាម កុសលំ ពហុនិ ។

លោហកុម្មិជិតកំ ចតុត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

លោហកុម្មិជិតក

(៥៥៤) (សត្វនរកម្នាក់ ពោលថា) ពួកយើងដែលមិនបានឲ្យបាន បាន
ជាពួកយើងរស់នៅ ដោយគ្រងាបគ្រងដួស កាលភោគៈតាំង
ឡាយមាន ពួកយើងមិនបានធ្វើ នូវទីពឹងបម្រុងខ្លួនសោះ ។

(៥៥៥) (សត្វនរកម្នាក់ទៀត ពោលថា) ពួកយើងដែលឆេះ ក្នុងនរក
គ្រប់ជា ៦០.០០០ ឆ្នាំ ដោយពាការតាំងពួងហើយ កាលណា
នឹងមានទីបំផុត(នៃទុក្ខ) ។

(៥៥៦) (សត្វនរកម្នាក់ទៀត ពោលថា) ម្ចាស់អ្នកស្មើនឹងខ្ញុំ ទីបំផុត
(នៃទុក្ខយើង) មិនមានទេ ទីបំផុតនឹងមានមកពីណា ទីបំផុតនឹង
មិនប្រាកដទេ ព្រោះថា ខ្ញុំនឹងអ្នកបានធ្វើបាប ក្នុងកាលនោះ។

(៥៥៧) (សត្វនរកម្នាក់ទៀត ពោលថា) ខ្ញុំនោះ លុះទៅអំពីទីនេះបាន
កំណើតជាមនុស្ស ចាប់អំពីជីវិតក្តីទៅ សូមជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
សីល ធ្វើកុសលឲ្យច្រើន ។

មិសង្កាតកំ(១)

[៥៥៨] ដរសា វត តេ វាចា មិសំ យាចនកោ អសិ

កិលោមសទិសី វាចា កិលោមំ សម្ម ទម្មតេ ។

[៥៥៩] អង្គមេតំ មនុស្សានំ ភាតា លោកេ បវុច្ឆតិ

អង្គស្ស សទិសី វាចា អង្គំ សម្ម ទទាមិ តេ ។

[៥៦០] តាតាតិ បុត្តោ វទិមាណោ កម្មេតិ ហទយំ បិទុ

ហទយស្ស សទិសី វាចា ហទយំ សម្ម ទម្មតេ ។

[៥៦១] យស្ស តាមេ សខា នត្តិ យហាវញ្ញំ តត្តវំ តំ

សព្វស្ស សទិសី វាចា សព្វំ សម្ម ទទាមិ តេតិ ។

មិសង្កាតកំ បញ្ចមំ ។

១ ម. សព្វមិសលាវង្កាតកំ ។

មិសនាតក

(៥៥៨) (ព្រានព្រៃ និយាយនឹងសេដ្ឋីបុត្រទី ១ ថា) វាចារបស់អ្នកពាក្រកំណាស់ អ្នកជាអ្នកសុំសាច់ តែវាចាប្រហែលនឹងវាវៃ នៃសំឡាញ់ យើងនឹងឲ្យវាវដល់អ្នក ។

(៥៥៩) (ព្រានព្រៃ និយាយនឹងសេដ្ឋីបុត្រទី ២ ថា) ជនជាបងប្អូន គេទុកជាអវយវៈ របស់មនុស្សទាំងឡាយ ក្នុងលោក វាចារបស់អ្នកប្រហែលនឹងអវយវៈ នៃសំឡាញ់ យើងនឹងឲ្យសាច់អវយវៈ ដល់អ្នក ។

(៥៦០) (ព្រានព្រៃ និយាយនឹងសេដ្ឋីបុត្រទី ៣ ថា) កូនកាលហៅបិតាថា ឥតុក ឥតុក ដូច្នោះ វែមធ្វើបេះដូងបិតាឲ្យកម្រើក វាចារបស់អ្នកប្រហែលនឹងបេះដូង នៃសំឡាញ់ យើងនឹងឲ្យបេះដូងដល់អ្នក ។

(៥៦១) (ព្រានព្រៃ និយាយនឹងសេដ្ឋីបុត្រទី ៤ ថា) សំឡាញ់របស់បុរសណា មិនមានកងស្រុក លំនៅរបស់បុរសនោះ ក្នុងស្រុកនោះឯង ដូចព្រៃ វាចារបស់អ្នកប្រហែលនឹងសម្បត្តិទាំងឡាយ នៃសំឡាញ់ យើងនឹងឲ្យសាច់ទាំងអស់ដល់អ្នក ។

សសបណ្ឌិតវិវាតកំ

[៥៦២] សត្ត មេ កេហិតា មច្ឆា ឧទកា ថលបុព្ពតា

នំ ព្រាហ្មណ មេ អត្ថំ ឯតំ កុត្តា វនេ វស ។

[៥៦៣] ទុស្ស មេ ខេត្តចាលស្ស វត្តំ កត្តំ អចាកតំ

មិ សស្សលា ច ទ្វេ កោណ ឯកតា ទតិ វរតិ

នំ ព្រាហ្មណ មេ អត្ថំ ឯតំ កុត្តា វនេ វស ។

[៥៦៤] អម្ពបក្កំ ទតិ (១) សីតិ សីតច្ចាយំ មនោរមិ

នំ ព្រាហ្មណ មេ អត្ថំ ឯតំ កុត្តា វនេ វស ។

[៥៦៥] ន សសស្ស តិលា អត្ថំ ន មុត្តា នបិ តណ្ហាលា

និ មិណ អត្ថិណ បក្កំ មមិ កុត្តា វនេ វសាតិ ។

សសបណ្ឌិតវិវាតកំ^(២) ធម្មំ ។

១ ខ. អម្ពបក្កេវ ។ ២ ម. សសវិវាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

សសបណ្ឌិតជាតក

[៥៦២] (ភេ និយាយនឹងឥន្ទព្រាហ្មណ៍ថា) ខ្ញុំមានគ្រីត្តិន ៧ ដែលព្រាន
សន្ទូចស្រង់ឡើង ពីទឹកដាក់លើគោក ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះ
របស់ខ្ញុំ អ្នកចូរបរិភោគរបស់នេះ ហើយ(ចំរើនសមណធម៌)
នៅក្នុងព្រៃចុះ ។

[៥៦៣] (បចក និយាយនឹងឥន្ទព្រាហ្មណ៍ថា) ភក្ត្ររបស់អ្នករក្សាស្រែ
ឯណោះ គឺសាច់ពីរជ្រូចផង ទន្សឹងមួយផង ដបទងមួយផង
ខ្ញុំបាននាំមក ក្នុងវេលាយប់ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះរបស់ខ្ញុំ អ្នក
ចូរបរិភោគរបស់នេះ ហើយ(ចំរើនសមណធម៌)នៅក្នុងព្រៃចុះ ។

[៥៦៤] (ស្វា និយាយនឹងឥន្ទព្រាហ្មណ៍ថា) ផ្លែស្វាយទុំ ទឹកត្រជាក់
ទីមានម្លប់ត្រជាក់ ជាទីគាប់ចិត្ត ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះរបស់
ខ្ញុំ អ្នកចូរបរិភោគរបស់នេះ ហើយ (ចំរើនសមណធម៌) នៅ
ក្នុងព្រៃចុះ ។

[៥៦៥] (ទេព្យាយ និយាយនឹងឥន្ទព្រាហ្មណ៍ថា) ទេព្យាយ មិនមានល្ង
មិនមានសណ្តែក មិនមានអង្ករទេ អ្នកចូរបរិភោគ នូវខ្ញុំដែល
ផ្គុំដោយភ្លើងនេះ ហើយ(ចំរើនសមណធម៌)នៅក្នុងព្រៃចុះ ។

ចប់ សសបណ្ឌិតជាតក ទី ៦ ។

មគ្គវេទនដាតកំ

[៥៦៦] មតមតមេវ រោទេសេ ន ហំ តំ រោទេសេ យោ មវិស្សតិ
សត្រេវ សវីរោ វិនោ អនុបុត្រេន ជហន្តិ ជីវិតំ ។

[៥៦៧] ទេវំ មនុស្សា ចតុប្បដា បត្តិភណា ឧរតា ច
កោតំ នោ

យម្ហំ^(១) សវីរេ អនិស្សរា រមមា ធាវ ជហន្តិ ជីវិតំ ។

[៥៦៨] ឃំ ចលិតំ អសណ្ឌិតំ សុខនុក្ខំ មនុជេសុ
អបេត្តិយំ

តិ ភ្នំ តំ រុណា តំ ជិត្តតិ តិ វេ សោតិ ភណា ភិក្ខវេ ។

[៥៦៩] ធុតា សោណ្ណា ច អតតា ពាលា ស្សរា អយោតិ នោ
ជីវំ មញ្ញា ភ្នំ ពាលោតិ យេ ធម្មស្ស អកោវិទានិ ។

មគ្គវេទនដាតកំ សន្តមំ ។

១ អស្ថិតិ បទំ បុគ្គលំ ។

បទព្រះនិទាន បុរិមនូវគ្ន ទី ២

មតិរោទនជាតក

[៥៦៦] (សេដ្ឋីពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកទាំងឡាយ យំរកបុគ្គល
ស្លាប់ទៅហើយ ៗ តែម្យ៉ាង បុគ្គលណា បម្រុងស្លាប់ អ្នក
ទាំងឡាយ មិនយំរកបុគ្គលនោះសោះ ពួកសត្វទាំងអស់ ជា
អ្នកទ្រទ្រង់នូវសរីរៈ តែងលះបង់នូវជីវិតតាមលំដាប់ ។

[៥៦៧] ពួកទេវតា មនុស្ស សត្វជើង ៤ ពួកសត្វស្លាប នឹងពួកពស់
ប្រកបដោយភ្នែក មិនជាជំកង់សរីរៈឡើយ តែងលះបង់ជីវិត
ទាំងកំពុងត្រេកអរ (ក្នុងឋានៈដែលខ្លួនកើតហើយ) ។

[៥៦៨] សុខនឹងទុក្ខជាធម្មជាតិកម្រើក មិនតាំងនៅយ៉ាងនេះ បុគ្គល
គួរមើលមើល ក្នុងពួកមនុស្ស កាំរកនក់កន្ទេញ ការយំសោក
ជារបស់មិនមានប្រយោជន៍ទេ ព្រោះហេតុអ្វី ក៏គំនរនៃសេចក្តី
សោក គ្របសង្កត់អ្នកទាំងឡាយ ។

[៥៦៩] ពួកជនណា ជាអ្នកលេង ជាអ្នកស្រវឹង មិនធ្វើ (សេចក្តី
ចំរើន) ជាមនុស្សពាល ក្លៀវក្លា មិនមានសេចក្តីព្យាយាម មិន
ឈ្នួសក្នុងធម៌ ពួកជននោះ តែងសំគាល់នូវអ្នកប្រាជ្ញ (ដែល
មិនយំសោកជាដើម) ថាជាមនុស្សពាលទៅវិញ ។

ចប់ មតិរោទនជាតក ទី ៧ ។

កណ្តារីជាតកំ

[៥៧០] យន្តំ វសន្តសមយេ កណ្តារីវេសុ កណ្តារីសុ

សាមិ តាហាយ បិដ្ឋេសិ សា នំ អាហេត្យមត្រវិ ។

[៥៧១] អន្តោ ន តិវ សទ្ធូយ្យំ យំ វតោ បព្វតិ វហោ

បព្វតញ្ចេ វហោ វតោ សព្វញ្ញំ បឋវី វហោ

យត្ថ សាមា កាលកតា សាមិ អាហេត្យមត្រវិ ។

[៥៧២] ន មេវ សា កាលកតា ន ច សា អពាមិច្ឆតិ

ឯកកត្តា តិវ សាមា នមេវ អភិក្កដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

កណ្តាលវិជ្ជាតក

(៥៧០) (ពួករបាំ ច្រៀងថា) អ្នកត្រូវតែនាងសាមាណា ដោយឆើមដៃ
 ក្បែរគុម្ពច្បារទាំងឡាយ មានជាក្រហម ដូចពន្លឺព្រះអាទិត្យ
 ក្នុងវស្សសម័យ (ហើយរត់ទៅ ឥឡូវនេះ) នាងសាមារោះ
 ប្រាប់មកអ្នក (ថានាង) មិនមានរោគទេ ។

(៥៧១) (ពោធិសត្វ ពោលថា) នៃនាងដ៏ចំរើន បានឮថា ខ្យល់បក់
 ដាត់ក្តី ដោយហេតុណា ខ្ញុំមិនគប្បីជឿ នូវហេតុនោះទេ បើ
 ខ្យល់បក់ដាត់ក្តីបាន បក់ដាត់ផែនដីទាំងមូល ក៏បានដែរ នាង
 សាមាណា ស្លាប់បាត់ទៅហើយ អ្នកពោលថានាងសាមារោះ
 មិនមានរោគ (ខ្ញុំមិនគប្បីជឿទេ) ។

(៥៧២) (ពួករបាំ ច្រៀងថា) នាងសាមារោះ មិនស្លាប់ផង នាងមិនចង់
 បានបុរសដទៃផង ឮថា នាងសាមា មានប្តីតែមួយ នាងចង់
 បានតែប្តីនោះឯង ។

បន្តក្នុងនាម ទុតិយោ បុច្ឆិមន្តវិញ្ញា

[៥៧៣] អសន្តំ មំ ចរសន្តតេន
 និមំនំ សាមា អន្តរំ ធុរេន
 មយាបិ សមា និមំនេយ្យ អញ្ញា
 វតោ អហំ ធួនំ ភមិស្សន្តំ ។
 កណារេជានំ អដ្ឋមំ ។

តិច្ឆិវិហិតិ

[៥៧៤] សុសុខំ វត ជីវាមិ លភាមិ ចេវ កុញ្ញតិ
 បរិបន្តេវ និដ្ឋាមិ កានុ កន្តេ ភតិ មម ។
 [៥៧៥] មនោ ចេ តេ នប្បណាមតិ បត្តិ ចាបស្ស កម្មនោ
 អចារជស្ស កទ្រស្ស ន ចាបបុបលិម្បតិ ។
 [៥៧៦] ញាតកោ នោ និសំនោតិ ពហុ អាគន្ធតេ ជនោ
 បដិច្ច កម្មំ ជុសតិ ភស្មំ មេ សន្តតេ មនោ ។

បញ្ចក្កនិបាត ប្តីអនុវិទូ ទី ២

(៥៧៣) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) នាងសាមា បូរយកខ្ញុំដែលមិនធ្លាប់
សិទ្ធិស្គាល ដោយប្តីដែលសិទ្ធិស្គាល អស់កាលយូរ បូរយកខ្ញុំ
ជាប្តីមិនពិតប្រាកដ ដោយប្តីពិតប្រាកដ នាងសាមា មុខតែបូរ
យកបុរសដទៃ ដោយខ្ញុំ នឹងទៅកាន់ទីឆ្ងាយ លើសទីនេះ
ទៅទៀត ។

ចប់ កណ្តវេទនា ទី ៨ ។

វិចិរិវិហិតក
្ត

(៥៧៤) (សត្វទេពា សួរតាបសពោធិសត្វថា) ខ្ញុំរស់នៅជាសុខសប្បាយ
ណាស់ ទាំងបានបរិភោគ (ដោយស្រួល) តែខ្ញុំបិតនៅក្នុង
សេចក្តីអន្តរាយ បពិត្រលោកដ៏ចំរើន. តើគតិរបស់ខ្ញុំដូចម្តេច ។

(៥៧៥) (ព្រះពោធិសត្វ ឆ្លើយថា) ម្ចាស់ចៅបក្សី បើចិត្តរបស់អ្នក មិន
បង្ហើនទៅរកអំពើបាបទេ បាបក៏មិនប្រឡាក់ នូវអ្នកដ៏ចំរើន
ដែលជាអ្នកមិនខ្វល់ខ្វាយឡើយ ។

(៥៧៦) (ទេពា ពោលថា) សត្វទេពាជាច្រើនមក ព្រោះគិតថា ញាតិយើង
ទំនៅ(ត្រង់ទីនោះ) ព្រានប៉ះពាល់នូវបាណាតិបាតកម្ម ព្រោះ
ពាស្រ័យខ្ញុំ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ក៏រង្ស៊ីសក្តិរឿងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ផាតកំ

[៥៧៧] ន បដិច្ច កម្មំ ធុសតិ មនោ ចេ នប្បទុស្សតិ
 អប្បោស្សក្កស្ស កទ្រុស្ស ន ចាបមុបលំម្បត្តិ ។

តិច្ឆិផាតកំ នវមំ ។

សុបដិជិតកំ

[៥៧៨] សុចដិ វត ន ចដិ វាចាយ អនទំ កំ
 កំក្ខំ តស្ស ចជន្តស្ស វាចាយ អនទំ បព្វតំ ។

[៥៧៩] យញ្ញំ កយេវ តញ្ញំ វេទ យំ ន កយេវ ន តំ វេទ
 អករោន្តំ កាសមាទំ បរិជាទន្តំ បណ្ណិតា ។

[៥៨០] រាជបុត្ត នមោ ឡត្តុ សុត្តេ ធម្ម វេតោ វសំ
 យស្ស នេ ព្យសនំ បត្តោ សុត្តស្មី វមតេ មនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៥៧៧) (ពោធិសត្វ ពោលថា) ព្រានមិនប៉ះពាល់ នូវបាណាតិបាតកម្ម
ព្រោះអាស្រ័យអ្នកទេ បើចិត្តអ្នកមិនប្រឡូស បាបមិនប្រឡាក់
នូវអ្នកដ៏ចំរើន ដែលមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយឡើយ ។

ចប់ ឥតិរជាតក ទី ៩ ។

សុបដិជាតក

(៥៧៨) (នាងទេវី ពោលថា) ព្រះរាជាកាលមិនប្រទានក្នុង(សូម្បី)ដោយ
ព្រះវាចា ឈ្មោះថា មិនលះបង់ នូវរបស់ដែលគួរលះបង់ដោយ
អោយទេ (ប្រសិនបើព្រះរាជាបានប្រទានក្នុង (សូម្បី) ដោយព្រះ
វាចាព្រះរាជានោះ (ដែលខ្ញុំសូមហើយ) គង់លះបង់វត្ថុខ្លះ ។

(៥៧៩) (ព្រះរាជា ត្រាស់ថា) បុគ្គលធ្វើអំពើណា គប្បីនិយាយអំពើ
នោះ មិនធ្វើអំពើណា មិនគប្បីនិយាយអំពើនោះ ពួកបណ្ឌិត
រមែងកំណត់ដឹងនូវបុគ្គល ដែលមិនធ្វើ(គ្រាន់តែ)និយាយ ។

(៥៨០) (ព្រះនាងទេវី ពោលថា) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំ
ព្រះអង្គ ដែលបិតានៅក្នុងវិបស្សនៈផង ក្នុងសភាវធម៌ផង សូម្បី
ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ក៏ព្រះហឫទ័យ របស់ព្រះអង្គនៅតែ
ត្រេកអរក្នុងសច្ចៈ ។

បញ្ចក្កនិបាតេ ទុតិយោ បុច្ឆិមន្តវគ្គោ

(៥៨០)យា ទលិទ្ធិ ទលិទ្ធិស្ស អឌ្ឍា អឌ្ឍស្ស កិត្តិហ
សា ហិស្សបរមា ករិយា សហិរញ្ញាស្ស ឥត្តិយោតិ ។

សុបដិដាតិ ទសមំ ។

បុច្ឆិមន្តវគ្គោ ទុតិយោ ។

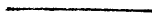
តិស្សុទ្ធានំ

អថ ខោរ សកស្សប ខន្តិវរោ

ទុដ្ឋិវិតតា ច វរា ដរុសា

អថ សស មតិ ច វសន្ត សុខំ

សុបដិ វិត ន ចដិហ ច ទស ។

ចក្កកនិយាត បូជិមន្តវគ្គ ទី ២

(៥៨១) (ព្រះពោធិសត្វ សំដែងគុណរបស់ព្រះនាងទេវីថា) ភរិយាណា
របស់ប្តីអ្នកទ័លក្រ ក៏ជាស្រីទ័លក្រដែរ របស់ប្តីអ្នកស្អុកស្អម
ក៏ជាស្រីស្អុកស្អម មានក្តីឈ្នោះដែរ ភរិយានោះឈ្នោះថាជា
ភរិយាដ៏ទុក្ខមរបស់ប្តីនោះ ស្រីទាំងឡាយរបស់អ្នកមានប្រាក់
(ក៏ដូច្នោះដែរ) ។

ចប់ សុបដិសាតក ទី ១០ ។

ចប់ បូជិមន្តវគ្គ ទី ២ ។

ទូទាននៃបូជិមន្តវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីចោរ ១ កសិករ ១ តាបស ១ និក្ខរ ១ ការ
រស់នៅពាក្រក៏ ១ សំដីពាក្រក៏ ១ ទន្សាយ ១ បុគ្គលស្លាប់ ១
វសន្តកាល ១ ការរស់នៅជាសុខ ១ ព្រះរាជាមិនលះបង់ នូវ
របស់ដែលលះបង់ងាយ ១ ត្រូវជា ១០ ។

កុដិទ្ធសករិគ្គោ

កុដិទ្ធសករិគ្គោ^(១)

(៥៨២) មនុស្សស្បែកតេសសំ ហត្ថទានា ច វាជរ

អថ តេជ ទុវល្លោជ អតារទ្តេ ន វិជ្ជតិ ។

(៥៨៣) មនុស្សស្បែកមេសសំ ហត្ថទានា ច សិដ្ឋិល

យាហុ សេដ្ឋា មនុស្សសុ សា មេ បញ្ចា ន វិជ្ជតិ ។

(៥៨៤) អនុវិជ្ជតិវិញ្ញាណ លហុវិញ្ញាណ ទុត្តិយោ

និច្ចំ អនុវិញ្ញាណ វិញ្ញាណ វេទនា វេទនា ន វិជ្ជតិ ។

(៥៨៥) សោ តេស្ស អាទុកាវំ វិញ្ញាណស្ស សិលយំ

សិទ្ធិវាគបរិញ្ញាណំ តេស្ស កុដិគំ កបិសិ ។

កុដិទ្ធសករិគ្គោ បបមំ ។

១ ប. សិដ្ឋិលសកុណាគិកំ ។

កុដិទូសកវិត្ត

កុដិទូសកជាតក

(៥៨២) (គ្រលេងគ្រលោង ពោលថា) នៃពានរ ក្បាល ដៃនឹងជើង
របស់អ្នក ដូចជាមនុស្សដែរ តែព្រោះហេតុអ្វី បានជាផ្ទះរបស់
អ្នកគ្មាន ។

(៥៨៣) (ពានរ ឆ្លើយថា) នៃគ្រលេងគ្រលោង ក្បាល ដៃនឹងជើងរបស់
ខ្ញុំ ដូចមនុស្សមែនហើយ តែប្រាជ្ញាណាដែលបោកណាចារ្យ
ពោលថា ប្រសើរក្នុងពួកមនុស្ស ប្រាជ្ញានោះ របស់ខ្ញុំមិន
មានទេ ។

(៥៨៤) (គ្រលេងគ្រលោង ពោលថា) ធម្មតាអ្នកមានចិត្តមិននឹងនួន មាន
ចិត្តរហូលរហួច ជាអ្នកប្រទូស្តចំពោះមិត្ត មានហរយាទមិនទៀង
ជានិច្ច តែងមិនមានសេចក្តីសុខ ។

(៥៨៥) នៃពានរ អ្នកនោះចូរធ្វើនូវពានុភាព(ឲ្យកើតបញ្ញា) ចូរផ្លាស់
ហរយាទចេញ ចូរធ្វើខ្លួនជាគ្រឿងការពារនូវត្រជាក់នឹងខ្យល់ ។

ទុទ្ធភាយជិតកំ

[៥៨៦] ទុទ្ធភាយតិ កទ្ធន្តេ យស្មី ទេសេ វសាមហំ

អហម្បេតំ ន ជាណមិ តិបេតិ ទុទ្ធភាយតិ ។

[៥៨៧] វេលុវំ បតិតំ សុត្វា ទុទ្ធភាយិ សសោ ជិវំ

សសស្សវចនំ សុត្វា សន្តត្តា មិគវហំជិ ។

[៥៨៨] អប្បត្វា បទវិញ្ញាណំ បរយោសាទុសារិទោ

បបាទបរហា ពាលា តេ ហោន្តិ បរេត្តិយា ។

[៥៨៩] យេ ច សីលេន សម្បត្តា បញ្ញាយុបសមេ វតា

អារតា វិតា ជិវា ន ហោន្តិ បរេត្តិយាតិ ។

ទុទ្ធភាយជិតកំ ទុតិយំ ។

ទុទ្ធភាយ ជាតិក

(៥៨៦) (នឿយ និយាយថា) សូមសេចក្តីចំរើនមានដល់លោកចុះ

ខ្ញុំនៅក្នុងប្រទេសណា ប្រទេសនោះធ្វើសំឡេងឮទុក្ខ^(១) តែ
ខ្ញុំមិនដឹងនូវប្រទេសនោះថា អ្វីនេះ ធ្វើសំឡេងឮទុក្ខ ។

(៥៨៧) (ព្រះសាស្តា ទ្រង់សំដែងថា) នឿយឮសូរវង្សញ្ជាជ្រះថា
ទុក្ខ ដូច្នោះ ក៏សូរមោលប្រេប ហ្វូងសត្វម្រឹកបានពាក្យ
នឿយ ក៏ភ័យភ័យស្ងួត ។

(៥៨៨) ពួកជនពាលនោះ មិនទាន់សម្រេចនូវចំណែកនៃសោតវិញ្ញាណ
ឮសំឡេងនៃជនដទៃ មានសេចក្តីប្រហែសធ្វេសដីក្រែលែង ជន
ពាលទាំងនោះ រមែងលុះតាមពាក្យជនដទៃ ។

(៥៨៩) ចំណែកពួកជនណា បរិបូណ៌ដោយសីលនឹងបញ្ញា ត្រេកអរ
ក្នុងការស្ងប់រម្ងាប់ ជាជីវជន អ្នកឆ្ងាយ អ្នកវៀរចាកបុរាប ជីវ-
ជននោះ មិនលុះតាមពាក្យជនដទៃទេ ។

ចប់ ទុទ្ធភាយជាតិក ទី ២ ។

១ ឮទុក្ខ ។

ព្រហ្មទត្តជាតកំ

[៥៧០] ធួយំ យាចនកោ រាជ ព្រហ្មទត្ត និកត្តនំ

អលាភំ ធនលាភំ វា ឃុំធម្មា ហិ យាចនា ។

[៥៧១] យាចនំ រោទនំ អាហុ បញ្ចាលានំ រថេសក

យោ យាចនំ បច្ចុក្ខាតំ តមាហុ បដិរោទនំ ។

[៥៧២] មំ មាទ្ធសំ សុ រោទនំ បញ្ចាលា សុសមាគតា

តុំ វា បដិរោទនំ តស្មា ឥន្ទាមហិ រហោ ។

[៥៧៣] ទទាមិ តេ ព្រាហ្មណា រោហិណីនំ

តុំ សហស្សំ សហ បុត្តវេន

អរិយោ ហិ អរិយស្ស កថំ ន ធម្មា

សុត្វាន តាថា តុំ ធម្មយុត្តាតំ ។

ព្រហ្មទត្តជាតកំ គតិយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាធក

ព្រហ្មទត្តជាតិក

[៥៧០] (គាបសពោធិសត្វ ពោលថា) បតិត្រព្រះបាទព្រហ្មទត្ត បុគ្គល
អ្នកសូម រមែងបានផលពីរយ៉ាង គឺការមិនបានទ្រព្យ ១ ការ
បានទ្រព្យ ១ ព្រោះថា ការសូម មានយ៉ាងនេះជាធម្មតា ។

[៥៧១] បតិត្រព្រះអង្គជាឥស្សរៈលើរថ នៃដែនបញ្ចាល អ្នកប្រាជ្ញទាំង
ឡាយ បានពោលនូវការសូមថាជាការយំ បុគ្គលណាយាត់នូវ
ការសូម អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយហៅបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកមាន
ការយំតប ។

[៥៧២] កុំឱ្យពួកជនអ្នកដែនបញ្ចាលមកប្រជុំគ្នា ឃើញអាត្មាកាត កំពុង
យំ ឬព្រះអង្គកំពុងយំតបឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
អាត្មាកាតត្រូវការទីស្ងាត់ ។

[៥៧៣] (ព្រះបាទព្រហ្មទត្ត ទ្រង់ត្រាស់ថា) បតិត្រព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំនឹង
ឱ្យគោញីសម្បុរក្រហម ១០០០ ព្រមទាំងគោឈ្មោលដល់លោក
ព្រោះថាអរិយជន បានស្តាប់នូវគាថាប្រកបដោយធម៌ របស់
លោកជាអរិយៈ មិនគប្បីឱ្យ ដូចម្តេចកើត ។

ចប់ ព្រហ្មទត្តជាតិក ទី ៣ ។

បុគ្គលិកពេគតិ

[៥៧៤] ក ល្យា ណារូចោ វតាយំ បតុប្បនោ
 សុកន្តកោ ចេវ សុបេសលោ ច
 យោ ព្រាហ្មណំ ជាតិមន្ទបបដ្ឋិ
 អបចាយតិ មេឃ្លាវរោ យសស្សី ។

[៥៧៥] ហ ព្រាហ្មណ វត្តនិស្សនេន
 វិស្សាសមាបដ្ឋិ បតុប្បនស្ស
 ទទ្យប្បហារំ អភិកតុកាមោ
 អវសត្តតិ និស្សតិ សុប្បហារំ ។

[៥៧៦] ឡត្ថំ កត្តា បតិតោ ខារិការោ
 សត្វំ កណ្ណំ ព្រាហ្មណស្សេវ កិដ្ឋំ
 ឧភោបំ ពាហា បតុយ្យេវ កន្ទតិ
 អភិជារតំ ហពាតិ ព្រាហ្មចារី ។

[៥៧៧] ឃំ សោ និហតោ សេតិ យោ អប្បជំ បសិសតិ
 យថាហមជ្ឈិ បហតោ ហតោ មេឃ្លាន ទុម្មតតិ ។

បម្មសាជីកជាតក

[៥៧៤] (បម្មសាដកបរិព្វាជក ពោលថា) តុ ពវៃតដីប្រសើរនេះ ជាសត្វ
ជើង ៤ មានសភាពល្អ ដ៏ចម្រើនល្អ មានមារយាទ ជាទីស្រឡាញ់
មានយស តែងគោរពព្រាហ្មណ៍អ្នកបរិបូណ៌ដោយជាតិទាំងមន្ត ។

[៥៧៥] (បណ្ឌិតពាណិជ្ជពោធិសត្វ ពោលថា) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំ
ស្ម័គ្រស្មាលនឹងសត្វជើង ៤ ដោយការឃើញមួយរំពេចឡើយ
ដ្បិតសត្វពវៃនេះ ប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវការប្រហារដ៏មាំ បានជាថយ
ក្រោយ នឹងព្រលឹងនូវការប្រហារឲ្យងាយ ។

[៥៧៦] (ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា) ឆ្លឹងភ្លៅរបស់ព្រាហ្មណ៍ក៏បាក់
អវិម្រករបស់ព្រាហ្មណ៍ក៏ធ្លាក់ចុះ ទ្រព្យទាំងអស់របស់ព្រាហ្មណ៍
ក៏បែកហើយ ព្រាហ្មណ៍លើកដៃទាំងពីរឡើងកន្ទុកកន្ទេញថា
ពវៃសូមមកសម្លាប់ព្រាហ្មចារិបុគ្គល ។

[៥៧៧] (បរិព្វាជក និយាយតទៅទៀតថា) ខ្ញុំជាមនុស្សឥតប្រាជ្ញា ត្រូវ
ពវៃបុរសម្លាប់ក្នុងវិថូនេះយ៉ាងណា បុគ្គលណាសរសើរបុគ្គល
ដែលមិនគួរឬដា បុគ្គលនោះត្រូវគេសម្លាប់ដែកនៅ (ក្នុងទីនេះ)
យ៉ាងនោះដែរ ។

ចប់ បម្មសាជីកជាតក ទី ៤ ។

គោធដាតកំ^(១)

(៥៧៨) សមណោ មណាមោ ឧបកញ្ចំ អសញ្ចំ
សោ មំ ធន្តោន ចាហាសំ យថា អស្សមណោ នថា ។

(៥៧៧) តិរ្កេ ជដាហំ ធុម្មេន តិរ្កេ អជំនសាដិយា
អត្តន្តរ្កេ កហនំ ពាហារំ បរិមជ្ជសំ ។

(៦០០) ឯហំ កោន ជិវត្តស្សុ កុញ្ច សាលីនមោននំ
តេលំ លោណាញ មេ អត្ថំ បហុតំ មយ្ហំ បិប្ផលី ។

(៦០១) ឯស ភិយ្យោ បវេក្ខាមិ វម្មិកំ សតោរិសំ
តេលំ លោណាញ តិរ្កេសិ អហំតំ មយ្ហំ បិប្ផលីតំ ។

គោធដាតកំ បញ្ចប់ ។

១ ម. គោធនិវាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

គោធិណ្ឌិតក

(៥៧៨) (ទន្សែងពោធិសត្វ និយាយនឹងតាបសថា) ខ្ញុំស្មានអ្នកថាជា

សមណៈ បានចូលទៅរកអ្នក ជាអ្នកមិនសង្រួម អ្នកនោះ
ប្រហារខ្ញុំដោយដម្បង ដូចមនុស្សមិនមែនជាសមណៈដែរ ។

(៥៧៩) ម្ចាស់តាបសកម្លៅ ប្រយោជន៍អ្វីដោយផ្លូវសក់ របស់អ្នក
ប្រយោជន៍អ្វីដោយស្បែកខ្លា របស់អ្នក ខាងក្នុងរបស់អ្នកសាំ
ញ៉ាំងដោយកិលេស អ្នកបោសរំលីងតែសរីរៈខាងក្រៅ ។

(៦០០) (តាបស និយាយថា) នៃទន្សែង ឯងចូរមកណោះ ឯងត្រឡប់មក
វិញ ចូរមកកោតបាយស្រូវសាលីចុះ ប្រេងនឹងអម្បាលរបស់
អញក៏មាន ដីប្តីរបស់អញក៏មានច្រើន ។

(៦០១) (ទន្សែងឆ្លើយថា) ខ្ញុំនោះនឹងចូលទៅរកដំបូក ដំរៅ ១០០ ដួរហូរស
យ៉ាងក្រែកលែង ថ្វីបើអ្នកឯងមានប្រេងនឹងអម្បាល ដីប្តីរបស់អ្នក
មិនជាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំឡើយ ។

កក្ការុជំពាក់

(៦០២) កោយេន យោ នាវហរេ វិនាយេន មុសា កលោ

យសោ លទ្ធា ន មជ្ឈេយ្យ សវេ កក្ការុមហានិ ។

(៦០៣) ធម្មេន វិត្តមេសេយ្យេ ន និកត្យា ធម៌ ហរេ

កោតេ លទ្ធា ន មជ្ឈេយ្យ សវេ កក្ការុមហានិ ។

(៦០៤) យស្ស ធិត្តំ អហាលំដ្ឋិ សទ្ធា ច អវិភានិដ្ឋិ

ឯកោ សាទ្ធិ ន កុញ្ញេយ្យ សវេ កក្ការុមហានិ ។

(៦០៥) សម្មទា វា និពេត្តា វា យោ សន្តេ ន បរិភាសនិ

យថា វាដិ តថា កាវី សវេ កក្ការុមហានិ ។

កក្ការុជំពាក់ ធម៌ ។

កក្ការុជាតក

(៦០២) (ទេវបុត្រជាធំ ពោលថា) បុគ្គលណាមិនលួចទ្រព្យគេដោយកាយ
មិននិយាយកុហកដោយវាចា បានយសស័ក្តិហើយ មិនស្រ-
វឹង បុគ្គលនោះឯង គួរប្រដាប់ផ្លាត្រឡាចជាទិព្វទាំងឡាយ ។

(៦០៣) (ទេវបុត្រទី២ ពោលថា) បុគ្គលណាស្វែងរកទ្រព្យដោយធម៌
មិននាំយកទ្រព្យគេដោយបោកប្រាស បានទ្រព្យទាំងឡាយ
ហើយ មិនស្រវឹង បុគ្គលនោះឯង ទើបគួរប្រដាប់ផ្លាត្រ-
ឡាចបាន ។

(៦០៤) (ទេវបុត្រទី ៣ ពោលថា) បុគ្គលណា មានចិត្តមិនឆាប់ហើរដូច
រមៀត មានសទ្ធាមិនរសាយ មិនបរិភោគវត្ថុមានរសឆ្ងាញ់តែ
ម្នាក់ឯង បុគ្គលនោះ ទើបគួរប្រដាប់ផ្លាត្រឡាចបាន ។

(៦០៥) (ទេវបុត្រទី ៤ ពោលថា) បុគ្គលណា មិនដេរប្រទេចពួកសប្បុរស
ក្នុងទីចំពោះមុខ ប្តីកំបាំងមុខ ជាអ្នកនិយាយយ៉ាងណា ធ្វើ
យ៉ាងនោះ បុគ្គលនោះ ទើបគួរប្រដាប់ផ្លាត្រឡាចបាន ។

កាកាតិជាតកំ

(២០៦) វាតំ ពាយំ តតោ កត្តោ យត្ត មេ វសតំ បិយា

ធូរេ វតោ ហំ កាកាតំ យត្ត មេ និរតោ មនោ ។

(២០៧) កតំ សម្មទ្គមតរំ កតំ អតរំ កេ បុតំ

កតំ សត្ត សម្មទ្គានំ កតំ សិម្ពលីហារុហំ ។

(២០៨) តយា សម្មទ្គមតរំ តយា អតរំ កេ បុតំ

តយា សត្ត សម្មទ្គានំ តយា សិម្ពលីហារុហំ ។

(២០៩) ធិរត្តំ មិ មហា កាយំ ធិរត្តំ មិ អចេតនំ

យត្ត ជាយាយហំ ជារំ អារហាមិ វហាមិ ចាតំ ។

កាកាតិជាតកំ សន្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

កាកាតិជាតក

[៦០៦] (នដកុវេរគន្ធា ប្រៀងថា) ស្រីជាទីស្រឡាញ់របស់ទួលព្រះបង្គំ នៅក្នុងទីណា ក្លិនក្រអូបនេះក៏បក់មកអំពីទីនោះ ចិត្តរបស់ទួលព្រះបង្គំត្រេកអរក្នុងស្រីណា ស្រីនោះឈ្មោះនាងកាកាតិ ទៅនៅក្នុងទីឆ្ងាយអំពីទីនេះ ។

[៦០៧] (ស្តេចគ្រុឌ ពោលថា) អ្នកបានឆ្លងសមុទ្រ ដោយឧបាយដូចម្តេច បានឆ្លងទន្លេឈ្មោះរកបុកៈ ដោយឧបាយដូចម្តេច បានឆ្លងសមុទ្រទាំង ៧ ជាន់ ដោយឧបាយដូចម្តេច បានឡើងដើមរកា (ជាលំនៅរបស់យើង) ដោយឧបាយដូចម្តេច ។

[៦០៨] (នដកុវេរគន្ធា ឆ្លើយតបថា) ខ្ញុំបានឆ្លងសមុទ្រជាមួយនឹងលោក បានឆ្លងទន្លេឈ្មោះរកបុកៈជាមួយនឹងលោក បានឆ្លងសមុទ្រទាំង ៧ ជាន់ជាមួយនឹងលោក បានឡើងដើមរកាជាមួយនឹងលោក ។

[៦០៩] (ស្តេចគ្រុឌ ពោលថា) អញនាំមកទាំងនាំទៅនូវសហាយរបស់ប្រពន្ធ ហេតុណា ហេតុនោះ គួរតិះដៀលខ្លួនអញ មានកាយធំ គួរតិះដៀលខ្លួនអញ ដែលមិនមានគំនិត ។

អនុស្សាវរីយ៍ជាតិ

(២១០) ពហូនិវិជ្ជត៍ កោត តេហ៍ មេ ក៏ ភវិស្សត៍

តស្មា ឃតិ ន សោចាមិ បិយំ សម្មុល្លហាសនី ។

(២១១) តតញ្ចេ អនុស្សាវរីយ៍ យំ យំ តស្ស ន វិជ្ជត៍

អត្តានមនុស្សាវរីយ៍ សទា មង្គុសំ បត្តិ ។

(២១២) នហោវតិ ធីតាសិនិ ន សយានិ ន បត្តុក្កិ

យាវុប្បត្តិ និមិស្សត៍ តត្រាបិ សវតិ វិយោ ។

(២១៣) តត្តត្តនិ វតប្បន្តេ វិជាការេ អសិសយេ

ក្ខតំ សេសំ នយិតតំ ចរិតំ អនុស្សាវរីយ៍និ ។

អនុសោចិយ ជាតក

[៦១០] (គាបសពោធិសត្វ ពោលថា) នាងសម្មិល្លហាសិនី ជាស្រីដ៏
 ចំរើន មានក្នុងចន្លោះពួកសត្វដ៏ច្រើនដែលស្លាប់ហើយ ពួក
 សត្វដែលស្លាប់ហើយនោះ នឹងមានប្រយោជន៍អ្វីដល់ខ្ញុំ ហេតុ
 នោះបានជា ខ្ញុំមិនសោកស្តាយនាងសម្មិល្លហាសិនី ជាទី
 ស្រឡាញ់⁺នុះឡើយ ។

[៦១១] វត្តណា ។ មិនមានដល់សត្វនោះ បើសត្វគប្បីសោកស្តាយ
 ចំពោះវត្តដែលគ្មាននោះ ។ គប្បីសោយសោកចំពោះខ្លួនឯង
 ដែលលុះក្នុងអំណាច នៃមច្ចុគ្រប់កាលផង ។

[៦១២] អាយុសន្ធឹកមិនទៅតាមសត្វណាមួយ ដែលឈរអង្គុយដេក
 ដើរទៅមកឡើយ សត្វបើកភ្នែក ធ្មេចភ្នែក ដរាបណា
 វ័យរបស់សត្វត្រង់កំរើលទៅដរាបនោះ ។

[៦១៣] កាលបើសេចក្តីព្រាត់ប្រាសក្នុងខ្លួន ជាដូរតែសង្ស័យនោះហើយ
 បុគ្គលគប្បីអាណិតសត្វរស់នៅដ៏សេសសល់ មិនគួរសោយ
 សោក ចំពោះសត្វដែលច្យុតហើយទេ ។

ចប់ អនុសោចិយជាតក ទី ៧ ។

កាឡុញហុជាតកំ

(៦១៤) យំ អន្តចានស្ស បុរេ លកាម

តន្តានិ សាខមិកមេវ កច្ចតំ

កតាមនានិ វេនមេវ រាជ

អសក្កតាវម្ហ ធនញ្ចយាយ ។

(៦១៥) លាកោ អលាកោ យសោ អយសោ ច

និទ្ធា បសិសា ច សុខំ ច នុក្ខំ

ឯតេ អនិទ្ធា មនុស្ស ធម្មា

មា សោចិ កី សោចសិ ខោដ្ឋចាន ។

(៦១៦) អន្ធា តុវំ បណ្ឌិតកោសិ រាជ

ជាបាសិ អត្តានិ អនាគតានិ

កថំ នុ ខោ សាខមិកំ ធន្យាម

និទ្ធាបិកំ រាជកុលតោវ ជម្ពំ

ការឡូញហុជាតក

(៦១៤) (សេកឈ្មោះបោដ្ឋបាទជាបួននិយាយថា) កាលពីដើម យើង
 បានបាយនឹងទឹកណា មិត្តសំណាក់នៃស្តេចនោះ ឥឡូវនេះ
 បាយនឹងទឹកនោះ បានទៅស្វាវិញហើយ បតិគ្របង្ករាជៈ
 ឥឡូវនេះ យើងនឹងនាំគ្នាទៅព្រៃវិញ ព្រោះព្រះបាទធនញ្ជ័យ
 លែងរាប់អាណយើងហើយ ។

(៦១៥) (សេកពោធិសត្វ ឈ្មោះរាជៈជាបង និយាយតបថា) លាកក្តី
 អលាកក្តី យសក្តី អយសក្តី និទ្ទាក្តី បសំសាក្តី សុខក្តី ទេវក្តី
 លោកធម៌ទាំង ៨ នោះ មិនទៀង ក្នុងមនុស្សសត្វទាំងឡាយ
 ទេ ម្ចាស់បោដ្ឋបាទ អ្នកកុំសោកស្តាយឡើយ អ្នកនឹងសោក
 ស្តាយធ្វើអ្វី ។

(៦១៦) (សេកឈ្មោះបោដ្ឋបាទ និយាយថា) បតិគ្របង្ករាជៈ បងជា
 អ្នកប្រាជ្ញមែនពិតហើយ បងដឹងនូវប្រយោជន៍ ដែលមិនទាន់
 មានមក តើយើងនឹងឃើញស្វាដ៏លាមក ដែលត្រូវគេបណ្តេញ
 ពីរាជគ្រកូល ដោយឧបាយ ដូចម្តេចហ្ន៎ ។

បុគ្គលិកបាតេ តតិយោ កុណិយសកវិញ្ញោ

(៦១៧) បាលេតំ កណ្ណំ កក្កដំ កកោតំ
 មុហំ មុហំ កាយតេ កុមារេ
 សយមេវេ នំ កាហតំ កាឡុពាហុ
 យេនារកា វស្សតំ អន្ធពាណតំ ។

កាឡុពាហុជាតកំ នវមំ ។

សីលវិមសវោតកំ

(៦១៨) សីលំ កិវេវ កល្យាណំ សីលំ លោកេ អន្ធត្រំ
 បស្ស យោវសោ ណតោ សីលវតំ ន ហពាតំ ។

(៦១៩) យាវទេវស្សហុ កិញ្ចំ តាវទេវ អទាទិសុំ
 សន្តម្ម កុលលា លោកេ ន ហីសន្តំ អកិញ្ចំ ។

]៦២០) សុខំ និរាសា សុបតំ អាសា ជលវតំ សុខា
 អាសំ និរាសំ កត្តាន សុខំ សុបតំ បិដ្ឋលា ។

បញ្ចក្ខន្ធនិទ្ទេសកវិញ ទី ៣

[៦១៧] (រាជៈ និយាយតបថា) ស្វាខ្មៅឈ្មោះកាឡុញពាហុ ញាក់ត្រចៀក
ធ្វើមុខក្រញាវ គង់ធ្វើឲ្យព្រះរាជកុមារភិតភ័យ ដោយការសង្ឃឹក
ថា មុហុំមុហុំ វាមុខជានឹងបិតនៅឆ្ងាយអំពីបាយនឹងទឹក ដោយ
ហេតុណា វានឹងធ្វើម្លប់ហេតុនោះ ដោយខ្លួនឯងពុំវិលផ្លូវឡើយ ។
ចប់ កាឡុញពាហុជាតក ទី ៧ ។

សីលវិមិស ជំពូក

[៦១៨] (បុរោហិតរោជិតសត្វ និយាយថា) បានឮមកថា សីល ជាគុណ-
ជាតដ៏ល្អ សីល ជាគុណដ៏ប្រសើរក្រៃលែងក្នុងលោក សូម
ព្រះអង្គទតមើលចុះ ដូចយ៉ាងនាគ ជាសត្វមានពិសដ៏ខ្លាំងពន្លឺក
មិនហ៊ានបៀតបៀន ដោយយល់ថា បុគ្គលនេះមានសីល ។

[៦១៩] (រោជិតសត្វ ពោលថា) ដុំសាច់បន្តិចបន្តួច នៅមានដល់ខ្វែង
នោះ ដរាបណា ឮក្របបង់ក្នុងលោក ចោមចឹកខ្វែងនោះ ដរាប
នោះដែរ សត្វបក្សីសេស មិនបានបៀតបៀនខ្វែងដែលមិន
មានសាច់ជាក្រឡឹងកង្វល់នោះ ។

[៦២០] បុគ្គលដេកលក់ជាសុខ ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីប្រាថ្នា
ដែលមានលទ្ធផល ក៏ជាសុខ នាងបង្គំលាទាសី បានធ្វើម្លប់សេចក្តី
ប្រាថ្នា ឲ្យគ្មានសេចក្តីប្រាថ្នាវិញ ក៏ដេកលក់ជាសុខដែរ ។

សុត្តនិកាយ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកាយ

[៦២១] ន សហាធិបតេ អត្ថំ អស្មំ លោកេ បរម្មំ ច
ន បរំ នាមំ អត្តា នំ វិហឹសតំ សហហិតោតំ ។

សីលវិមុសជានិកាយ ទសមំ ។

កុដិទ្ធសកវិញ្ញោ តតិយោ ។

តស្ស្យទានំ

សម ទុស្សំ សទុទុ សយា ច នកោ

អថ មេ ឈ្នាវុត្តម កោធនវេរោ

អថ កាយ សកេ មុតិ កោតីវេរោ

អថ រាជ សុសីលវេរោ ទស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៦៤១) ក្នុងលោកនេះក្តី ក្នុងលោកខាងមុខក្តី មិនមានធម៌ដ៏ប្រសើរ
ជាងសមាធិឡើយ (ព្រោះ) បុគ្គលអ្នកតាំងនៅក្នុងសមាធិហើយ
រំបងមិនបៀតបៀនបុគ្គលដទៃផង មិនបៀតបៀនខ្លួនឯងផង ។

ចប់ សីលវិមលសិក្ខា ទី ១០ ។

ចប់ ពុទ្ធសករក្ខ ទី ៣ ។

ឧទ្ទាននៃកុដិទូសករិក្ខនោះ គឺ

និយាយអំពីក្បាលនឹងដៃជើង របស់ស្វាដូចមនុស្ស ១ ប្រទេស
ធ្វើនូវសំឡេងថាទុក្ខៈ ១ បុគ្គលអ្នកសូម ១ សត្វព័តប្រសើរ ១
សត្វទន្រ្ទប្រសើរ ១ ការមិនល្អដោយកាយ ១ ទន្ធឈ្មោះ
ភេបុកៈ ១ ស្រ្តីចំរើនប្រសើរ ១ សេករឈ្មោះរាជៈ ១ សីល
ប្រសើរ ១ ត្រូវជា ១០ ។

កោកិលវិគ្គោ

កោកាលិកជំពូក

[៦២២] យោ វេ កាលេ អសម្បត្តេ អតិវេលំ បកាសតិ

ឃីសោ ធិហតោ សេតិ កោតិលាយេវ អត្រដោ ។

[៦២៣] ធិ ហិ សត្តិ សុធិសិទិ វិសិ ហលាហលម្ពិវ

ឃី ធិត្តលេ ចានេតិ វាចា ធុញសិតា យថា ។

[៦២៤] តស្មា កាលេ អកាលេ ច វាទំ រត្តេយ្យ

បណ្ឌិតោ

នាតិវេលំ បកាសេយ្យ អបិ អត្តសមម្ពិ វា ។

[៦២៥] យោ ច កាលេ មិនំ កាសេ មតិបុត្រោវិចត្វលោ

សព្វេ អមិត្តេ អាទេតិ សុបណ្ណោ ធុរកម្មិវាតិ ។

កោកាលិកជំពូក បឋមំ ។

កោកិលវិគ្គ

កោកាលិកជាតក

(៦២២) (អាមាត្យរោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណានិយាយហួស
 ប្រមាណ ក្នុងកាលដែលមិនសម្រេច(លទ្ធផល) បុគ្គលនោះត្រូវ
 គេកំចាត់ចេញ ដេកនៅវៃតែម្នាក់ឯង ដូចកូនតារ៉ៅ (ដែលមេ
 ក្អែកចឹកកំចាត់ចេញ) ។

(៦២៣) កាំបិតទុកជាគេសំលៀងមុតហើយ ឬប្តាំពិសដ៏ក្លាខ្លាំង ក៏មិន
 ទាញបុគ្គលឱ្យធ្លាក់ចុះ ដូចវាជាទុក្ខសីតទេ ។

(៦២៤) ហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញគួររក្សាវាទុក ក្នុងកាលដែលគួរ នឹង
 កាលមិនគួរ មិនគួរនិយាយហួសប្រមាណ សូម្បីចំពោះបុគ្គល
 ដែលស្មើនឹងខ្លួន ។

(៦២៥) ចំណែកបុគ្គលណាមានគំនិតគិតទុកមុន មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿង
 ពិចារណា និយាយល្មមប្រមាណ ក្នុងកាលគួរ បុគ្គលនោះ
 អាចចាប់សត្រូវទាំងពួងបាន ដូចគ្រុឌុចចាប់នាគផ្សេងៗ ។

របិលដ្ឋិជាតកំ

(៦២៦) អបិ ហន្តា ហតោ ព្រុតិ ជេត្តា ជិតោតំ កាសតិ
បុព្វមក្កាយំ លោ រាជ ឯតទត្ថំ ន សទ្ធិហោ ។

(៦២៧) តស្មា បណ្ឌិតជាតិយោ សុណោយ្យ វេតរស្សបិ
ឡកំ វេ វេ វេ សុត្តា យថា ធម្មោ តថា កេវ ។

(៦២៨) អលសោ តិហិ កាមភោតិ ន សាធុ
អសពាតោ បព្វជិតោ ន សាធុ
រាជា ន សាធុ អនិសម្មការី
យោ បណ្ឌិតោ កោធលោ តិ ន សាធុ ។

(៦២៩) វិសម្ម ខត្តិយោ កាយិកា លាវិសម្ម វិសម្មតិ
វិសម្មការីលោ រោ យោ យសោ កិត្តិ បវុឡតិ ។

របិលដ្ឋិជាតកំ ទុតិយំ ។

របិលដ្ឋីជាតក

[៦២៦] (ពាមាត្យពោធិសត្វ ពោលថា) បពិត្រព្រះរាជា បុគ្គលខ្លះប្រហារ
ខ្លួន ដោយខ្លួនឯង ហើយនិយាយថា គេប្រហារក៏មាន ផ្ទាញ់
គេហើយនិយាយថា គេផ្ទាញ់ខ្លួនក៏មាន អ្នកប្រាជ្ញកុំគប្បីជឿ
ពាក្យនៃអ្នកនិយាយបួន ដោយដាច់ខាតឡើយ ។

[៦២៧] ហេតុនោះ បណ្ឌិតជាតិ គួរស្តាប់ពាក្យរបស់បុគ្គលក្រៅពីនេះផង
លុះស្តាប់ពាក្យរបស់ជនទាំងពីរនាក់ហើយ គប្បីធ្វើតាមច្បាប់ចុះ។

[៦២៨] គ្រហស្ថអ្នកបរិភោគកាម ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស មិនប្រពៃ អ្នកបួស
មិនសង្រួម មិនប្រសើរ ព្រះរាជាមិនពិចារណាហើយធ្វើ មិន
ប្រសើរ បណ្ឌិតដែលជាអ្នកច្រើនក្រោធ ក៏ពុំប្រសើរ ។

[៦២៩] បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់នៃទិស ក្សត្រិយ៍គប្បីពិចារណាហើយសឹម
ធ្វើ បើមិនទាន់ពិចារណា មិនត្រូវធ្វើទេ យសក្តី កិត្តិស័ព្ទ
ក្តី រវៃមន៍ចំរើន ដល់ព្រះរាជា ដែលពិចារណាហើយទើបធ្វើ ។

គោតិលវគ្គកំ

(២៣០) តទេវេមេ ត្វំ វិទិតោ វនមជ្ឈេ វេសេសកោ
 យស្ស តេ ខត្តតន្តស្ស សន្និទ្ធស្ស តិវិជីនោ
 អស្សត្តទុមសាខាយ បក្កា តោណា បលាយថ ។

(២៣១) នមេ នមន្តស្ស កដេ កជន្តំ
 តិទ្ធានុកុញ្ញស្ស កវយ្យ តិទ្ធិ
 នានត្តកាមស្ស កវយ្យ អត្តំ
 អសម្ពជន្តម្បំ ន សម្ពជេយ្យ ។

(២៣២) ចដេ ចជន្តំ វនមំ ន កវយិក
 អបេតចិត្តេន ន សម្ពជេយ្យ
 ទិដោ ទុមំ ទីលាដលំវ ញត្វា
 អញ្ញំ សមេត្តេយ្យ មហា ហំ លោកោ ។

គោតិយវិញ្ញាណ

(៦៣០) (នាងទេវី ក្រាបបង្គំទូលថា) ព្រះអង្គណា ដែលមានព្រះខ័ន
 សៀត ទ្រង់ស្មិតស្មាងហើយ ទ្រទ្រង់នូវសំពត់តវីដី ទ្រង់មាន
 ទន្សៀងធ្មើរ បាទបោលទៅអំពីមែកអស្សត្រៀក្ស ព្រះអង្គនោះ
 ទ្រង់ប្រសើរក្នុងរថ គឺខ្ញុំដឹងច្បាស់ហើយ ក្នុងកណ្តាលព្រៃ ក្នុង
 កាលនោះឯង ។

(៦៣១) (ពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលគប្បីសំពះបុគ្គល អ្នកសំពះខ្លួន
 គប្បីសេពគប់បុគ្គលអ្នកសេពគប់ខ្លួន គប្បីធ្វើកិច្ច របស់បុគ្គល
 ដែលជួយធ្វើកិច្ចខ្លួន មិនគប្បីធ្វើនូវសេចក្តីចំរើន ដល់បុគ្គល
 អ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីវិនាស មិនគប្បីគប់រកនូវបុគ្គលដែលមិនគប់រក
 (ខ្លួននោះឡើយ) ។

(៦៣២) គប្បីលះបង់នូវបុគ្គល ដែលលះបង់ខ្លួន មិនគប្បីធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ដោយតណ្ហា (ក្នុងបុគ្គលនោះ) មិនគប្បីគប់រកនូវ
 បុគ្គលដែលមានចិត្តរើរវាយ ដូចសត្វបក្សីដឹងថា ឈឺមានផ្លែ
 អស់ហើយ (ហើរទៅរកដើមឈើដែលមានផ្លែបំបូណ៌) គប្បី
 រមិលមើលបុគ្គលដទៃ ព្រោះថាលោកសន្តិកសំណាស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦៣៣) សោ តេ ភវស្សាមិ យថា ទុក្ខាវំ

កតតាភិ ខត្តិយោ បេត្តមាហោ
ញ្ច

សព្វញ្ច តេ វស្សាវិមំ ទណាមិ

យស្ស្និច្ឆសិ ភស្ស ភវំ ទណាមិ តិ ។

ពោធិជាតកំ គតិយំ ។

វារោវិទុជាតកំ

[៦៣៤) ភវញ្ច ភមាណាទំ ជិម្ពំ ភច្ឆតិ បុទ្ធាវោ

សព្វា ភាវំ ជិម្ពំ យន្តិ ធនត្ថេ ជិម្ពំ ភតេ សតិ ។

[៦៣៥) ឯវមេវ មនុស្សសុ យោ ហោតិ សេដ្ឋសម្មតោ

សោ ចេ អនម្មំ ចរតិ បតេវ វតរា បថា

សព្វំរដ្ឋំ សុខំ សេតិ វាថា ចេ ហោតិ អនម្មំ កោ ។

[៦៣៣] (ព្រះរាជា គ្រាស់ថា) យើងនោះ ជាក្សត្រិយ៍ កាលឃើញ
 នូវភាពនៃកតតា នឹងធ្វើតបដល់នាងតាមសមត្ថភាព យើងនឹង
 ឲ្យឥស្សរិយយសទាំងអស់ ដល់នាង នាងចង់បានរបស់ណា
 យើងនឹងឲ្យរបស់នោះ ដល់នាង ។

ចប់ គោដផាតក ទី ៣ ។

រាជោវិទុផាតក

[៦៣៤] (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) កាលដែលពួកគោត្រីឆ្លងដើរទៅ
 បើគោមេហ្វូងដើររៀប ពួកគោត្រី ក៏ដើររៀបតាមដែរ ព្រោះ
 គោមេហ្វូងដើររៀបនោះ ។

[៦៣៥] ក្នុងពួកមនុស្ស ក៏យ៉ាងនោះដែរ មនុស្សណាដែលគេសន្មត
 ថា ប្រសើរជាងគេ បើមនុស្សនោះប្រព្រឹត្តអធមិ នឹងបាច់
 និយាយទៅថ្វី ដល់ប្រជាជនឯទៀត បើព្រះរាជាជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 អធមិ រាស្ត្រទាំងអស់ រមែងដេកជាទុក្ខ ។

ចតុត្ថមិយោ ចតុត្ថោ ពោកិលវិញ្ញោ

[២៣៦] កវេញោ កវមាថាទំ ឧជ្ឈំ កត្ថនិ បុត្តវេ
សញ្ញា ភាវី ឧជ្ឈំ យន្តិ ទេត្តេ ឧជ្ឈំ កតេ សតិ ។

[២៣៧] ឃវមេ មនុស្សសុ យោ ហោតិ សេដ្ឋសម្មតោ
សោ ចេបិ ធម្មំ ចរតិ បកេវ វេតវា បដា
សត្វំ វដ្ឋិ សុខំ សេតិ វាដា ចេ ហោតិ ធម្មកោតិ ។

វាដាវាវដាតកំ ចតុត្ថំ ។

ជិម្ពកដាតកំ

[២៣៨] ព្រហ្មា បវឌ្ឍកាយោ សោ ជីយនាហោ ជិម្ពក
ន ភិ ភមិ កុលេ ជាតោ យត្ត កលានិ កុញ្ញំ ។

[២៣៩] អសីហោ សីហមាទេន យោ អត្តានំ វិក្កត្ថនិ
កត្តវ កជមាសដ្ឋ សេតិ ក្ខម្យា អនុត្តំ ។

[២៤០] យសស្សំនោ ឧត្តមបុគ្គលស្ស
សញ្ញានុទ្ធស្ស មហាពូលស្ស
អសមេក្ខិយ ថាមវល្លបបត្តិ
ស សេតិ ជាគេន ហតោយំ ជិម្ពកោ ។

ចតុក្កុសិណាត ពោធិពរិត្ត ទី ៤

(៦៣៦) កាលដែលពួកគោញ្យិដើរឆ្លងទៅ បើគោមេហ្វូងដើរត្រង់ ពួកគោ
ញ្យិទាំងអស់ ក៏ដើរត្រង់ដែរ កាលបើគោមេហ្វូងនាំដើរទៅត្រង់ ។

(៦៣៧) ក្នុងពួកមនុស្សក៏យ៉ាងនោះដែរ មនុស្សណាដែលគេសន្មតថា
ប្រសើរជាងគេ បើមនុស្សនោះប្រព្រឹត្តធម៌ នឹងប្រាប់និយាយទៅ
ថ្វីដល់ប្រជាជនក្រៅនេះ បើព្រះរាជាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ពស្រ្ត
ទាំងអស់ក៏ដេកជាសុខ ។

ចប់ រាជោក្ខន្ធិយាតក ទី ៤ ។

ជំនួញជាតក

(៦៣៨) (រាជសីហ៍ និយាយថា) នៃចចក ដំរីនោះធំណាស់ មានកាយក៏
ខ្ពស់ មានភ្នកក៏វែង ពួកសត្វកើតក្នុងត្រកូលរាជសីហ៍ណា រមែង
ចាប់ដំរីបាន អ្នកឯងមិនមែនកើតក្នុងត្រកូលរាជសីហ៍នោះទេ ។

(៦៣៩) សត្វណា មិនមែនជារាជសីហ៍ ក្លែងខ្លួនដោយមានថា អញ
ជារាជសីហ៍ សត្វនោះ រមែងដេកបម្រើផែនដី ដូចជាចចក
មកកាន់ដំរី (ត្រូវដំរីជាន់) ។

(៦៤០) ចចកនេះ មិនដឹងកំឡាំងកាយកំឡាំងប្រាជ្ញា នឹងកំណើតរបស់
សីហ៍: ដែលជាសត្វមានយស ជាសត្វទុក្ខម ជាសត្វមានខ្លួន
ហ័ម្មន ជាសត្វមានកំឡាំងខ្លាំងសោះ ទើបត្រូវដំរីជាន់ស្លាប់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៦៤១] យោ មីធិ កកម្មំ កក្កុតេ បមាយ

ថាមតលំ អត្តនំ សំវិទិត្យា

ជិយ្យេន មន្តេន សុកាសិនេន

បរិក្ខុវា សោ វិបុលំ ជីវានីតិ ។

ជម្ពុកជានកំ បញ្ចមំ ។

ព្រហ្មាធិត្តជានកំ

[៦៤២] តិណំ តិណាត្តិលបសិ កោ នុ តេ តិណាមាហរិ

កិណ្ឌ តេ តិណាកិច្ចត្តិ តិណាមេវ បកាសសិ ។

[៦៤៣] ឥនាភមា ព្រហ្មចារី ព្រហ្មាធន្តោ ឧហុស្សតោ

សោមេសត្ថំ សមាធាយ តិណំ និក្ខិប្ប កច្ឆតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

[៦៤១] ភ័ក្ត្រលោកនេះ បុគ្គលណា បានពិចារណាឲ្យដឹងច្បាស់នូវកំឡាំង
កាយ នឹងកំឡាំងប្រាជ្ញាកំឡាំងខ្លួន ជាអ្នកកំណត់ដោយការស្វា-
ធារណ៍ ដោយការប្រឹក្សា ដោយសុភាសិត (ជាមុន) ទើបធ្វើ
ការងារ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឈ្នះនូវប្រយោជន៍ធំ គឺបិន
សាបសូន្យប្រយោជន៍ ។

ចប់ ផុតផាតក ទី ៥ ។

ព្រាហ្មឆត្តជិតក

[៦៤២] (អាមាត្យពោធិសត្វទូលថា) ព្រះអង្គត្រាស់ថាស្មៅ ៗ ដូច្នោះ តើ
នរណាហ្ន៎ លួចយកស្មៅ របស់ព្រះអង្គទៅ ហេតុដូចម្តេច
បានជាព្រះអង្គមានកិច្ច ដោយស្មៅ ទើបត្រាស់រកតែស្មៅ
ប៉ុណ្ណោះ ។

[៦៤៣] (ព្រះបាទពារាណសីត្រាស់ថា) តាបសឈ្មោះឆត្ត មានរាងកាយ
ដ៏ខ្ពស់ ជាព្រហ្មចារិបុគ្គល ជាពហុស្ស្រុត បានមកក្នុងទីនេះ
លោកបានប្រមូលទ្រព្យរបស់យើងទាំងអស់ រួចដាក់ស្មៅ (ក្នុង
ពាងទាំងឡាយ) ហើយទៅបាត់ ។

ពុទ្ធក្នុងបាគេ ចតុត្ថោ ពោទិលវិញ្ញោ

[២២៤] ឯវេតំ ហោតំ តត្ថត្ថំ អប្បេន ពហុមិច្ឆតា

សត្វំ សត្តស្ស អាណាទំ អនាណាទំ តិណាស្ស ច

តិណាស្ស វាដីសុ កតោ តត្ថ កា បរិទេវនា ។

[២២៥] សីលវេន្ណោ ន តុត្ថន្តំ ពាលោ សីលានិ តុត្ថតិ

អនិច្ចសីលំ ធុស្សីល្យំ តី បល្ល័ត្តិ តវស្សតីតិ។

ព្រហ្មធុតិគតំ ធុន្តំ ។

បីបដាតកំ

[២២៦] ន តេ បីវមនាសិម្ហ ន ចានំ នបិ កោជនំ

ព្រហ្មចារី ខមស្ស មេ ឯតំ បស្សមិ អច្ចយំ ។

ចក្ខុវិស័យ ពោធិលវគ្គ ទី ៤

(៦៤៤) (ព្រះពោធិសត្វ ពោលថា) ការកាន់យកទ្រព្យទាំងអស់ របស់ខ្លួនក្តី ការមិនកាន់យកស្នេហា (ដែលមិនគួរយកទៅ) នេះក្តី ជាកិច្ចដែលអ្នកប្រាថ្នាទូទៅទ្រព្យដ៏ច្រើន ដោយយកស្នេហាបន្តិចបន្តួច (ដាលេស) គប្បីធ្វើយ៉ាងនេះឯង (ព្រោះហេតុនោះ) ឆត្តតាបស ដាក់ស្នេហាទៅក្នុងពាន់ទាំងឡាយហើយទៅបាត់ ចុះការខ្សឹកខ្សួលធ្វើអ្វី ក្នុងរបស់នោះ ។

(៦៤៥) (ព្រះបាទពារាណសី ត្រាស់ថា) ពួកលោកអ្នកមានសីលធម៌មិនធ្វើបែបនេះទេ ចំណែកមនុស្សពាល ទើបធ្វើសីលធម៌ទាំងឡាយរបស់ខ្លួន (ឲ្យពាក្រក់) កាតជាបណ្ឌិត នឹងធ្វើខ្លួនឲ្យជាបុគ្គលអ្នកទ្រុស្តសីល មានសីលមិនខាប់ខ្លួន រួចម្តេចកើត ។

ចប់ ព្រហ្មធម្មជាតិ ទី ៦ ។

បឺបដាតក

(៦៤៦) (ពារាណសីសេដ្ឋី ពោលថា) យើងខ្ញុំទាំងឡាយមិនបានប្រគេនតាំង មិនបានប្រគេនទឹក ទាំងមិនបានប្រគេនកោដិហារ ដល់លោក សូមលោកជាព្រហ្មចារិអត់ទោសដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំឃើញទោសនេះហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

[៦៤៧] នេវាភិសដ្ឋាមិ ននាបិ តុរុប្ប
 ន នាបិ មេ អប្បយមាសិ^(១) តិវា
 អថាបិ មេ អាសិ មនោវិតតោ
 ឯតាទិសោ ទ្ធន តុលស្ស ធម្មោ ។

[៦៤៨] ឯសស្មាតិ តុលេ ធម្មោ បិគុបិតាមហោ សនា
 អាសនិ ទុទតិ មជ្ឈិ សព្វេតិ និបនាមសេ ។

[៦៤៩] ឯសស្មាតិ តុលេ ធម្មោ បិគុបិតាមហោ សនា
 សក្កតិ ឧបតិដ្ឋាម ឧត្តមិ វិយ ញាតកត្តិ ។
 បីបជាតកំ សុត្តមំ ។

បិសដ្ឋាតិ

[៦៥០] វិទិតិ ថុសិ ឧទ្ធកានិ វិទិតិ បន តណ្ហាលិ
 ថុសិ ថុសិ វិជ្ជិត្វា តណ្ហាលិ បន ទាទរេ ។

១ ម. អប្បយមហុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាតក

(៦៤៧) (ពោធិសត្វ ពោលថា) អាត្មាមិនជាប់ចំពាក់ផង មិនខឹងផង
ទាំងវត្ថុតិចតួច ដែលមិនជាទីស្រឡាញ់របស់អាត្មា ក៏មិនមាន
ឡើយ មួយទៀត អាត្មាមានសេចក្តីគ្រិនិះ ក្នុងចិត្តថា ធម្មតា
នៃត្រកូលប្រាកដដូច្នោះ ដោយពិត ។

(៦៤៨) (សេដ្ឋី ពោលថា) យើងខ្ញុំបានប្រគេនអាសនៈ ប្រគេនទឹក
ប្រគេនប្រេងសម្រាប់លាងជើងទាំងអស់នេះ នេះជាធម្មតារបស់
ឥតុកនឹងដីតា ក្នុងត្រកូលរបស់យើងខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។

(៦៤៩) យើងខ្ញុំនឹងបម្រើ (សមណព្រាហ្មណ៍អ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ល្អ) ដូចជា
ញាតិជាន់ខ្ពស់ ដោយសេចក្តីគោរព នេះជាធម្មតារបស់ឥតុក
នឹងដីតា ក្នុងត្រកូលរបស់យើងខ្ញុំ សព្វៗ កាល ។

ចប់ ចំបផាតក ទី ៧ ។

បិសុណិកា

(៦៥០) (ព្រះរាជ ទ្រង់ត្រាស់ថា) កណ្តារទាំងឡាយ ស្គាល់ច្បាស់
នូវអណ្តាម ស្គាល់ច្បាស់នូវអណ្តរ កណ្តារទាំងឡាយ រៀបរយ
នូវអណ្តាម ស្តីតែអណ្តរ ។

[៦៤១] យោ មន្តោនា អរពាស្សី យោ ច តាមេ ជិត្តណ្ឌិកោ
 យោត្ថោតំ វេតិ ចិដ្ឋិ ច ឯតម្បំ វិទិតំ មយា ។

[៦៤២] ធម្មេន កេវ ជាតស្ស បិតា បុត្តស្ស មក្កយោ
 មហាស្សេវ សន្តស្ស ទន្ថេហិ វេលមច្ឆិទា ។

[៦៤៣] យមេតំ បរិសប្បសិ អជីកាលោវ សាសមេ
 យោ ចាយំ ហេដ្ឋតោ សេតិ ឯតម្បំ វិទិតំ មយាតិ ។

បុសជិតំ អន្តិមំ ។

ពារិវេជិតំ

[៦៤៤] អនុស្សនេន មោរស្ស សិខិនោ មត្តុកាលិនោ
 កោតំ តត្ថ អប្បជេស្សំ មំសេន ច វេលេន ច ។

[៦៤៥] យទា ច សរសម្បន្នោ មោរោ ពារិវេមាតមា
 អថ លាភោ ច សក្ការោ វិយសស្ស អហាយថ ។

ចក្ខុវិស័យ ពោក្ខណ៍ ទី ៤

- (៦៥១) ការប្រឹក្សាគ្នាណាក្នុងព្រៃ ការរៀបណាក្នុងស្រុក ទាំងការ
គិត (ប្រុងប្រហារ) ណា រឿងទាំងនេះ រញ្ជីដឹងច្បាស់
ហើយ ។
- (៦៥២) ឮថាទំនៀម ស្វាជាទុក្ខ តែងយកធ្មេញទៅទាំផ្តាច់ឲ្យអង្គ ជាត
របស់កូនតូច ដែលកើតហើយ ។
- (៦៥៣) អ្នកឯងល្ងន់វា ដូចជាពិតខ្វាក់ ក្នុងចម្ការស្ត បុគ្គល ណា
ដេកខាងក្រោមទីដេក អំពើរបស់បុគ្គលនោះ យើងដឹង
ច្បាស់ហើយ ។

ចប់ ប៊ុសផិតក ទី ៧ ។

ពារីវិជ្ជាតក

- (៦៥៤) (ព្រះសាស្តា ត្រាស់ថា) ដនទាំងឡាយបានយកសាច់នឹងផ្លែ
ឈើ ឬជាវែកក ក្នុងដែននោះ ព្រោះមិនទាន់ឃើញសត្វក្បែក
ជាសត្វមានសិរី មានសំឡេងពីរោះ ។
- (៦៥៥) ក្បែកជាសត្វបរិបូណ៌ ដោយសំឡេងពីរោះ បានបកដល់ដែន
ពារីវ ក្នុងកាលណា លាភនឹងសក្ការៈរបស់វែកក ក៏សាប
សូន្យ ក្នុងកាលនោះ ។

- (៦៥៦) យាវ ទុប្បជ្ឈតី តុទ្ធោ ធម្មរាជា បក្កន្តំរោ
 តាវ អញ្ញោ អប្បជេស្មំ បុដ្ឋ សមណាព្រាហ្មណោ ។
- (៦៥៧) យទាច សាសម្បជ្ឈោ តុទ្ធោ ធម្មំ អទេសយំ
 អថ លាភោច សក្ការោ តិវុទ្ធិយានំ អហាយ ថាតិ ។

ពារុយោជានិក្ខេ នវមំ ។

វិសយ្ហជានិក្ខេ

- (៦៥៨) អនាសិ ទានានំ បុរេ វិសយ្ហ
 ទទតោ ច តេ ខយធម្មោ អហោសិ
 តតោ បរោ ទ ទទេយ្យ ទានំ
 តិវុទ្ធិយ្យំ តេ សិយមន្តស្ស កោតា ។
- (៦៥៩) អនិយមិយេន សហស្សនៃត្ត
 សុទុក្ខតេនាបិ អតិច្ចមាហុ
 មា រោ ធនំ តំ អហុ វា ជនិទ្ធុ^(១)
 យំ កោតហេតុ វិជហេមុ សុទ្ធិ ។

១. ម. មា តេ ធនន្តំ អហុ ទេវិរាជំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៦៥៦) ព្រះពុទ្ធជាធម្មរាជទ្រង់ធ្វើនូវតន្ត្រី មិនទាន់កើតឡើងដរាបណា ពួក
ជនឯទៀត បានឮជាសមណព្រាហ្មណ៍បំប្រើន ដរាបនោះ ។

(៦៥៧) ព្រះពុទ្ធព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយសំឡេង បានសំដែងនូវព្រះធម៌
ក្នុងកាលណា លាភនឹងសក្ការៈរបស់តិរិយទាំងឡាយ ក៏សាប
សូន្យអស់ ក្នុងកាលនោះ ។
បថំ ពារុណ្ណតក ទី ៩ ។

វិសយ្ហជិតក

(៦៥៨) (សក្កទៅរាជ ត្រាស់ថា) នៃវិសយ្ហសេដ្ឋី ក្នុងកាលមុន អ្នក
បានឲ្យទានទាំងឡាយហើយ កាលអ្នកចេះតែឲ្យ សំភារៈអស់
ទៅនៃភោគៈទាំងឡាយ បានកើតមានហើយ ខាងមុខមុំពីនេះ
ទៅ បើអ្នកមិនឲ្យទានទេ ភោគសម្បត្តិទាំងឡាយ របស់អ្នក
ដែលឈប់ឲ្យ ទើបគង់នៅ ។

(៦៥៩) (វិសយ្ហសេដ្ឋី ពោលថា) នៃសហស្សនេត្រ ព្រះអរិយៈទាំង
ឡាយ បានពោលថា មំពើដីលាមក អរិយជនសូម្បីជាអ្នក
កំសត់ ក៏មិនគប្បីធ្វើដែរ នៃជនិន្ទ្រ យើងលះបង់ហើយនូវ
សេចក្តីជឿក្នុងទាន ព្រោះហេតុតែទ្រព្យណា ទ្រព្យនោះគុំ
មានដល់យើងឡើយ ។

ចតុក្កុសិលគេ ចតុក្កោ កោកិលវិញ្ញោ

[៦៦០] យេន ឯកោ រថោ យាតិ យាតិ តេន បរោ រថោ
 ខោរាលំ ធិហិតំ វត្តំ វត្តតោវ វាសវ ។

[៦៦១] យ ធិ ហេស្សតិ ទស្សម អសន្តេ តី ទទាម្មសេ
 ឯវំ ក្ខតាបិ ទស្សម មាទាធិ បមទាម្មសេតិ។
 វិសញ្ញជាតកំ ទសមំ ។

កោកិលវិញ្ញោ ចតុក្កោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

អតិវេលំ បកាសតិ ជិនវរោ
 វនមជ្ឈេ រថេសក ជីម្ពតហោ
 អថ ជម្ពុ តិណាសន បីវវំ
 អថ តណ្ហាលំ ខោរ វិសញ្ញ ទស ។

បុគ្គលិក ពោកិលវន្ត ទី ៤

[៦៦០] រថមួយ បរទៅតាមផ្លូវណា រថឯទៀត ក៏បរទៅតាមផ្លូវនោះដែរ
នៃវាសវៈ ក៏ច្នៃវត្ថុដែលយើងបំពេញមក ក្នុងកាលមុន ចូរឫប្រព្រឹត្ត
ទៅចុះ ។

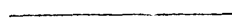
[៦៦១] បើទ្រព្យមាន យើងនឹងឲ្យបាន កាលបើ ទ្រព្យមិនមាន យើង
នឹងឲ្យដូចម្តេចកើត ថ្វីបើយើងជាអ្នក(ច្រូតស្មៅលក់) យើង
នៅតែឲ្យបាន យើងមិនប្រហែសក្នុងទានទេ ។

ចប់ វិសយ្ហជាតក ទី ១០ ។

ចប់ ពោកិលវន្ត ទី ៤ ។

ឧទាននៃកោកិលវិគ្គនោះ គឺ

- និយាយអំពីបុគ្គលនិយាយហួសប្រមាណ ១ បុគ្គលផ្តាញ់ខ្លួន
- ឯង ១ ព្រះរាជាប្រសើរក្នុងរថកណ្តាលព្រៃ ១ គោដើររៀច ១
- វៃចចក ១ ស្តេចត្រាស់ថាស្មៅ ១ ជើងតាំងជាអាសនៈដ៏ប្រ-
- សើរ ១ អង្គរ ១ សត្វក្បោក ១ វិសយ្ហសេដ្ឋី ១ ត្រូវជា ១០ ។

បុល្លកុណាលវិគ្គោ

កុណុលិកដាតកំ^(១)

(៦៦២) នរណមារាមករាសុ ធារីសុ
អនេកចិត្តាសុ អនិគ្គហាសុ ច
សព្វត្តជា បីតិករាបិ ចេ សិយ្យ
ន វិស្សសេ តិគ្គសមា ហិ ធារិយោ ។

(៦៦៣) យេព្វ ទិស្វា កិច្ចរកិច្ចរិទិ
សព្វតិយោ ន រមន្តិ អតារេ
តិ តាទិសិ សាមិកំ ចជិត្វា ករិយា
អញ្ញំ ទិស្វា បុរិសិ បីវសយ្យី ។

(៦៦៤) តកស្ស ច ពារិកស្ស រញោ
អច្ចន្តកាមាទុក្ខស្ស ករិយា
អច្ចាចរី តទ្ធរសានុក្ខស្ស^(២)
តិ វា វត្តិ ជាតិចរេ តទិញ្ញំ ។

១ ម. កិច្ចរិវាតិកំ ។ ២ ម. បដ្ឋវិសានុក្ខស្ស ។

បុណ្យកុណាលវិត្ត

កុណាលិកជាតក

(៦៦២) (ព្រះអង្គ គ្រាស'ថា) ស្រីទាំងឡាយអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីត្រេកអរ
 ចំពោះបុរសទាំងឡាយ ជាស្រីមានចិត្តច្រើនផង ផ្អាកផ្អាល់
 មិនបានផង ប្រសិនបើស្រីទាំងអស់ ធ្វើនូវសេចក្តីពេញចិត្ត
 (ចំពោះបុរស) ដោយខ្លួនឯងក៏ដោយ បុរសមិនគប្បីទុកចិត្តទេ
 ព្រោះថា ស្រីទាំងឡាយ ស្មើដោយកំពង់ទឹក ។

(៦៦៣) ហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរនៃព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមកិណ្ណៈ
 នឹងនាងទេវីទ្រង់ព្រះនាមកិណ្ណៈ (ហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរនោះ)
 បុគ្គលឃើញហើយ (គប្បីដឹងចុះ) ស្រីទាំងពួង រមែងមិនត្រេក
 អរ (នឹងស្វាមី) ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន នាងកិណ្ណៈទេវី ជាភរិយា
 លះបង់នូវព្រះរាជាកិណ្ណៈនោះ ជាស្វាមីប្រាកដដូច្នោះ ព្រោះតែ
 ឃើញនូវបុរសខ្លួនដទៃ ។

(៦៦៤) នាងបញ្ចុបាបី ជាភរិយារបស់ព្រះបាទពកៈផង របស់ព្រះបាទ
 ពារិកៈផង ដែលលុះក្នុងកាមដ៏ជ្រុលពេក ក៏បានប្រព្រឹត្តបទ
 មិនគួរ ជាមួយនឹងបុរសអ្នកបម្រើ ធ្វើមេចហ្ន៎ ស្រីមិនប្រព្រឹត្ត
 បទមិនគួរនឹងបុរសដទៃនោះ ។

(៦៦៥) បិយដ្ឋានំ សព្វលោកិយ្យស្ស

រោោ បិយា ព្រហ្មទត្តស្ស ភរិយា

អត្តាចរី ពទ្ធវសានុកស្ស

តំ វាបិ សា នាជ្ឈតា កាមកាមិដីតិ ។

កុណ្ណលិកនាមកំ បបំ ។

វិវិដ្ឋវិវាតកំ

(៦៦៦) អសត្តំ វត អត្តានំ ឧដ្ឋានំ ឧទកា មលំ

ន នាណាហំ បុន តុយំ វសំ កត្តាមិ វរិជ ។

(៦៦៧) អលមេតេហិ អម្ពេហិ ជម្ពេហិ បនសេហិ ច

យានិ ចារំ សមុទ្ធស្ស វរំ មយំ ឧទុម្ពរោ ។

(៦៦៨) យោ ច ឧប្បតតំ អត្តំ ន ចំ ប្បមនុត្តជ្ឈតិ

អមិត្តវសមទ្វេតិ បច្ឆា ច អនុតប្បតិ ។

ពុទ្ធក្រឹតិយាត បុណ្យបុណ្យវិញ ទី ៥

[៦៦៥] អគ្គមហេសីឈ្មោះនាងបិយង្គិនី ជាទីគាប់ព្រះហឫទ័យ របស់
ព្រះបាទព្រហ្មទត្ត ជាឯកុន្តិលោកទាំងមូល បានប្រព្រឹត្តបទមិន
គួរជាមួយនឹងបុរសអ្នកឃ្លាលសេះមង្គល ជាអ្នកបម្រើនៃអគ្គ-
មហេសីនោះ ជាស្រីប្រាថ្នាកាម ក៏មិនបាននូវបុរសអ្នកឃ្លាល
សេះនោះផង (នូវទីជាអគ្គមហេសីផង) ។

ចប់ បុណ្យលិកធាតុ ទី ១ ។

វិនិច្ឆ័យ

[៦៦៦] (ពានរពោធិសត្វ ពោលថា) នៃសត្វទឹកក្រពើ អញអាចរើ
ខ្លួនអំពីទឹកកលើគោកហើយ ឥឡូវនេះ អញមិនលុះអំណាច
នៃអ្នកឯងទៀតទេ ។

[៦៦៧] ផ្លែឈើទាំងឡាយណា ដែលយើងគប្បីទៅកាន់ត្រើយនៃសមុទ្រ
ហើយស៊ី ផ្លែឈើទាំងឡាយនោះ គឺផ្លែស្វាយ ផ្លែត្រីង ផ្លែ
ខ្នុរ មិនគួរដល់យើងឡើយ ឯផ្លែល្វារបស់យើងទើបប្រសើរជាង។

[៦៦៨] បុគ្គលណា មិនដឹងហេតុដែលកើតឡើងក្លាម ។ ទេ បុគ្គលនោះ
គង់លុះកង់អំណាចសត្រូវផង រមែងក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជា
ខាងក្រោយផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្សេ ជានតំ

[៦៦៧] យោ ច ឧប្បត្តិតំ អត្ថំ វិប្បមេវ និពោធនំ

មុច្ចតេ សត្តសម្ពាណា ន ច បច្ឆានុតប្បត្តិតំ ។

វិនិច្ឆ័យំ ។

កុណីជំពូក

[៦៧០] អវស្មំ តវា តារេ និច្ចំ សក្កតប្បជិតា

ត្រមេវនា និមករិ ហន្ត រាជ វជាមហំ ។

[៦៧១] យោ វេ កតេ បដិកតេ កិត្តិសេ បដិកិត្តិសេ

ឯវន្តំ សម្មតំ វេរិ វស កុណ្ណិនិ មា ភមា ។

[៦៧២] ន កតស្ស្ក ច កត្តា ច មិត្តំ សន្និយតេ បុន

ហនយំ នានុជានាតំ កច្ចពោវ វេសេសក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

[៦៦៧] បុគ្គលណា ដឹងនូវហេតុដែលកើតឡើងក្នុង បុគ្គលនោះគង់
រួចទាកសេចក្តីចង្អៀតគឺសត្រូវផង មិនក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាល
ជាខាងក្រោយផង ។

បឋ វិនយនិកាយ ទី ២ ។

កុំនឹងដឹងតក

[៦៧០] (មេក្រៀលទូលស្តេចថា) ខ្ញុំនៅអាស្រ័យ ក្នុងព្រះរាជដំណាក់
របស់ព្រះអង្គ ។ ធ្វើសក្ការបូជាជាទិច្ច ឥឡូវនេះព្រះអង្គបានធ្វើ
(នូវហេតុឲ្យខ្ញុំចេញទៅ) បពិត្រមហារាជ បើដូច្នោះខ្ញុំព្រះអង្គ
នឹងទៅ ។

[៦៧១] (ព្រះរាជាពោធិសត្វ ត្រាស់ថា) បុគ្គលណា (ដឹង) អំពើពាក្រក៏
ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយចំពោះខ្លួន (ដឹង) អំពើពាក្រក៏តប ដែល
ខ្លួនធ្វើតបតវិញ ពៀរបស់បុគ្គលនោះ រមែងស្ងប់រម្ងាប់ដោយ
ពាការយ៉ាងនេះ នៃនាងក្រៀល ចូរនាងនៅចុះ កុំទៅឡើយ។

[៦៧២] (មេក្រៀល និយាយថា) ចិត្តភាពនៃបុគ្គលដែលត្រូវគេធ្វើនឹង
បុគ្គលអ្នកធ្វើ (តប) រមែងមិនគ្នាទៀតបានឡើយ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ
មិនយល់តាមទេ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ ខ្ញុំនឹងទៅមិនខាន។

បុត្តកុំផាតេ បញ្ចោ កុល្យកណលវិញ្ញោ

[២៧៣] កតស្ស្ក ចេវកត្តា ច មិត្ត សង្ខយតេ វុន

ធិរាជំ ឆោ ច ពាលាជំ វសក្កន្តិជំ មា ភមាតិ។

កុត្តិកំផាតកំ តតិយំ ។

អម្បជិតិ

[២៧៤] យោ និលយំ មណ្ឌយតិ សណ្ឋាសេន វិហាញតិ

កស្សសា វសមទ្ធកុ យា តេ អម្ពេ អវហរិ។

[២៧៥] វីសំ វា បញ្ចវីសំ វា ខនត្តិសំវ ជានិយា

តាទិសា បតិ មា លទ្ធា យា តេ អម្ពេ អវហរិ។

[២៧៦] ធិយំ កត្តតុ អទ្ធាជំ ឯតិកា អភិសារិយា

សន្តេតេ បតិ មាទ្ធស យា តេ អម្ពេ អវហរិ។

បទុក្ខនីដាត បុណ្យកុណាលវគ្គ ទី ៥

(៦៧៣) (ព្រះរាជា ត្រាស់ថា) បិត្តភាពរបស់បុគ្គលដែលត្រូវគេធ្វើ នឹង
បុគ្គលអ្នកធ្វើ(តប) វេមនីតគ្នាទៀតបានចំពោះពួកជនជាអ្នកប្រាជ្ញ
មិនចំពោះពួកជនពាលទេ ម្នាលនាងក្រៀល នាងចូរនៅចុះ
នាងកុំទៅឡើយ ។

ចប់ កុណីនីដាត ទី ៣ ។

អម្ពដាតិក

(៦៧៤) (សេដ្ឋីធីតាទី ១ ពោលថា) ស្រ្តីណាលួចស្វាយ របស់លោក
ម្ចាស់ ស្រ្តីនោះ ចូរលុះក្នុងអំណាចនៃបុរសដែលប្រដាប់ដោយវត្ថុ
សម្រាប់ធ្វើសកុំឲ្យខ្មៅ លំបាកដោយសណ្ឋាសចុះ(បានប្តីចាស់)។

(៦៧៥) (សេដ្ឋីធីតាទី ២ ពោលថា) ស្រ្តីណាលួចស្វាយ របស់លោក
ម្ចាស់ ស្រ្តីបែបនោះ ទោះបីអាយុដល់ ៤០ ឆ្នាំ ឬ ២៥ ឆ្នាំ ឬក៏
ថយតិ ៣០ ឆ្នាំ ក៏កុំឲ្យបានប្តីឡើយ ។

(៦៧៦) (សេដ្ឋីធីតាទី ៣ ពោលថា) ស្រ្តីណាលួចស្វាយ របស់លោក
ម្ចាស់ ស្រ្តីនោះតែម្នាក់ឯង តឹងផ្អែកតែនឹងប្តីហើយដើរទៅកាន់
ផ្លូវឆ្ងាយ កុំឲ្យចូលនឹងប្តីក្នុងទីដែលសន្យាគ្នាឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានិកំ

[៦៧៧] អលន្តីតា សុវសនា ហាលីដំ ចន្ទនុស្សនា

ឯកំតា សយនេ សេតុ យា នេ អម្ពេ អវហរីតិ ។

អម្ពជានិកំ ចន្ទំ ។

គជីកម្មជានិកំ

[៦៧៨] វនំ យទត្តំ ទហតិ ចារកោ ករណ្ណវត្តនំ

កមំ ករោសិ បចលក ឯវំ ទទ្ធបក្កមោ ។

[៦៧៩] ពហ្វនំ វុត្តនំ ធានំ បឋស្សា វិវរនំ ច

តានំ ចេនាភិសម្ពោម ហោតិ នោ កាលបរិយាយោ ។

[៦៨០] យោ ទទ្ធកាលេ ភវតិ ភវណីយេ ច ទទ្ធតិ

សុត្តបណ្ឌិតំ អភិម្ព អត្ថំ កណ្ណតិ អត្ថនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៦៧៧) (សេដ្ឋីតាទី ៤ ពោលថា) ស្រ្តីណាល្ងួចស្វាយ របស់លោក
ម្ចាស់ ស្រ្តីនោះមានខ្លួនប្រដាប់ហើយ មានសំលៀកបំពាក់
ដ៏ស្អាត ទ្រទ្រង់កម្រងដាំ ប្រោះប្រាំដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ចូរដេក
នៅលើទីដេកតែម្នាក់ឯងចុះ ។

ចប់ អដ្ឋដាតក ទី ៤ ។

គិណិកម្មជាតក

(៦៧៨) (ពោធិសត្វ ពោលថា) កាលណាក្មេង^(១) នេះព្រៃ ម្ចាស់
បចលកៈ អ្នកនឹងធ្វើដូចម្តេច បើអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាមយឺត
យូរយ៉ាងនេះ ។

(៦៧៩) (គងកុម្មៈ (ខ្យងសោក) ពោលថា) ប្រហោងរលីក្រហែងដ៏មាន
ច្រើន បើយើងទៅមិនដល់ទីទាំងនោះទេ យើងទៀងតែស្លាប់ ។

(៦៨០) (ពោធិសត្វ ពោលថា) បុគ្គលណា រហ័សរហួន ក្នុងកាល
ដែលខ្លួនត្រូវធ្វើការងារយឺតយូរផង យឺតយូរក្នុងការងារដែលគេ
ត្រូវធ្វើឱ្យរហ័សរហួនផង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា បំបាក់នូវប្រ-
យោជន៍របស់ខ្លួនចោល ដូចជាបុរសដើរជាន់ស្លឹកភ្នោតស្លូតឱ្យ
ខ្ទេចខ្ទីចោះ ។

១ អង្គិ បារពោ កិណិក្កនីទាំង ៣ សព្វនេះជាឈ្មោះនៃភ្លើង ព្រៃប្រាំង ។ អដ្ឋកថា ។

[២៨១] យោ នន្ទកាលេ នន្ទេតិ វរណីយេ ច តារយំ

សសីវ រត្តិ វិភជិ តស្សត្ថោ បរិប្បវត្តិ ។

ធម្មកុំម្មវិញ្ញាណបិណ្ឌ បញ្ចមំ ។

កេសវិជ្ជាតកំ

[២៨២] មនុស្សំទ្ធិ ជហិត្វាន មហ្វកាមសមិទ្ធិទ្ធិ

តេសិ នុកកវ តេសិ កប្បស្ស រមតិ អស្សមេ។

[២៨៣] សាធូទ្ធិ រមណីយានិ មន្ទិ រត្តោ មនោរមា

សុភាសិតានិ កប្បស្ស លាវន រមយន្តិ មិ ។

ចតុក្កនិទាន ចុល្លកុណាលវត្ត ទី ៥

(៦៨១) បុរសណា យឺតយូរក្នុងការងារ ដែលខ្លួនត្រូវធ្វើឲ្យយឺតយូរផង
ហ្នឹងហ្នឹង ក្នុងការងារដែលខ្លួនត្រូវធ្វើឲ្យហ្នឹងផង ប្រយោជន៍
របស់បុរសនោះ តែងពេញគ្រប់គ្រាន់ ដូចជាព្រះចន្ទ្រវិវេកាត្រី
(ឲ្យលេចពន្លឺដំបូងបង្អស់ ។) ។

ចប់ ចតុក្កនិទាន ទី ៥ ។

កេសវិជ្ជាតក

(៦៨២) (នារីមាត្រ ទូលស្នូរកេសវតាបសថា) កេសវតាបស មាន
ព្រះភាគ(របស់យើងខ្ញុំ)នេះ លះបង់ព្រះបាទពារាណសី ជាធំ
ជាងមនុស្ស អ្នកឲ្យសំរេចសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួង ហើយត្រេក
អសេច្បាយ ក្នុងអាស្រម របស់កូនសិស្សឈ្មោះកប្បកៈ តើ
ដោយឧបាយ ដូចម្តេច ។

(៦៨៣) (កេសវតាបស និយាយថា) ម្ចាស់អាមាត្រ រសទាំងឡាយដ៏
ធ្លាញ់ ក្នុងរីករាយក៏មាន ដើមឈើទាំងឡាយ ជាទីរីករាយចិត្ត
ក៏មាន ពាក្យជាសុភាសិតទាំងឡាយរបស់កប្បកៈ តែងធ្វើឲ្យ
អាត្មាត្រេកអរបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៦៨៤] សាលីនំ ឌីននំ កុញ្ញោ សុត្តិមិស្វបសេចនំ
 កតិមិ សាមាគរិនិវារំ អលោណំ ពាទយេន្តនំ ។

[៦៨៥] សាធិំ វា យទិវាសាធិំ អប្បំ វា យទិវា ពហំ
 វិស្សជ្ជោ យត្ថ កុញ្ញោយ្យ វិស្សាសបរមា រសាតិ ។

កេសវជានកំ ធម្មំ ។

អយក្ខដិជានកំ

[៦៨៦] សទ្ធាយសំ ក្ខដមតិប្បមាលំ
 បក្កញ្ញោ យោ តិដ្ឋសិ អន្តលក្ខេ
 រក្ខោយ មេ ត្ថំ វិហិតោនុសដ្ឋ
 ឧទាហុ មេ វាយមសេ^(១) វិធាយ ។

១ ប. ចេតយស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជានិកាយ

(៦៨៤) (នារទាមាត្យ ពោលថា) លោកម្ចាស់ ឆាន់ចង្ហាន់ស្រូវសាលី
ដែលលាយដោយសាច់ដ៏ស្អាត ហេតុដូចម្តេច បានជាស្រវែង
នឹងស្មៅដែលលក់ដែលមិនមានរសប្រសោះ ធ្វើឲ្យលោកម្ចាស់
ត្រេកអរបាន ។

(៦៨៥) (កេសវតាបស និយាយតបថា) បុគ្គលមានសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល
បរិភោគភោជនទោះបីធ្លាញក្តី មិនធ្លាញក្តី តិចក្តី ច្រើនក្តី
ក្នុងកន្លែងណា ភោជន (ណាមួយដែលបុគ្គលបរិភោគហើយ
ក្នុងទីកន្លែងនោះជាភោជនប្រសើរ) ព្រោះរស មានសេចក្តី
ស្ម័គ្រស្មាលជាយ៉ាងក្រៃលែង ។

ចប់ កេសវតាបស ទី ៦ ។

អយក្ខណ៍ជំនាតក

(៦៨៦) (ពោធិសត្វ ពោលថា) អ្នកណា ឈរកាន់ញញឹមដៃកំទាំង
បូលធំហួសប្រមាណ លើអាកាស អ្នកនោះមកបិតនៅ ដើម្បី
រក្សាអញ (ក្នុងវិថីនេះ) ឬព្យាយាម ដើម្បីសម្លាប់អញ ។

ចក្ខុវិស័យ បញ្ចក្ខណ៍ បុណ្យកុណាលវិញ្ញា

(៦៨៧) ទូតោ អហំ រាជីធ រក្ខត្តសាទំ
 វាយ តុយ្ហំ បហំតោហមស្មិ
 វន្តោ ច តំ រក្ខត្តំ ទេវរាជា
 តេនុត្តមង្គំ ន តេ ជាលយាមិ ។

(៦៨៨) សចេ ច មំ រក្ខត្តំ ទេវរាជា
 ទេវានមិន្តោ មយវំ សុជម្បត្តិ
 កាមំ បិសាច វិទទន្តិ សព្វ
 ន សន្តសេ រក្ខត្តសិយា បដាយ ។

(៦៨៩) កាមំ តត្ថានុ តត្ថម្បានុ សព្វ បិសុបិសាចកា
 ណលំ បិសាច យុទ្ធាយ មហត្ថិសារិកេសិកាត្តិ^(១) ។

អយក្ខណ៍វិស័យ សង្ខមំ ។

១ ម. វិភីសិកាតិ ។

បុគ្គលិក បុណ្យបណ្ណាល័យ ទី ៥

(៦៨៧) (យក្ស ពោលថា) បពិត្រមហាវេទ ខ្ញុំព្រះអង្គជាទូតរបស់អារក្ស
 ទឹក ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវពួកអារក្សទឹកប្រើមកក្នុងទីនេះ ដើម្បីសម្លាប់
 ព្រះអង្គ តែថា ព្រះឥន្ទ្រជាស្តេចទេវតារក្សព្រះអង្គ ហេតុនោះ
 ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងបំបែកព្រះសិរីរបស់ព្រះអង្គមិនបានទេ ។

(៦៨៨) (ពោធិសត្វ ពោលថា) បើទេវវេទ ទេវតាមន្ត្រី មយវៈ
 សុដម្បតិ រក្សនូវអញ ម្នាលបិសាច អារក្សទាំងអស់ ចូរបន្ទី
 ឡើងតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ យ៉ាងអញមិនតក់ស្លុត ចំពោះពួក
 អារក្សទឹកទេ ។

(៦៨៩) ពួកកុម្មុល នឹងពួកបិសាច នៅលើគំនរសំរាមទាំងអស់ ចូរកំចាត់
 តាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ នៃបិសាច ពួកបិសាចទាំងអស់ មិន
 អាច ដើម្បីច្បាំងនឹងអញបានទេ ការបន្ទាបក្តួនខ្លាចនោះឆ័
 ណាស់ (តែអញមិនខ្លាចឯងទេ) ។

អរពាជិតកំ
ញ

(៦៧០) អរពា តាមហាគម្ម តីសិលំ តីវត្តំ អហំ

បុរិសំ តាត សេវេយ្យំ តំ មេ អក្ខាហំ បុត្តិតោ ។

(៦៧១) យោ តំ វិស្សាសយេ តាត វិស្សាសញ្ច ខមេយ្យតេ

សុស្ស្រឹសំ ច តតិក្ខំ ច តំ កដេហំ វតោ កតោ ។

(៦៧២) យស្ស កាយេន វាចាយ មនសា នត្តំ ធុត្តិដំ

ឧរសីវំ បតិជ្ជាយ តំ កដេហំ វតោ កតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ផាគក

អរព្វជិតក
១

(៦៧០) (តាបសកុមារ និយាយប្រាប់បិតាថា) បពិត្របិតា ខ្ញុំបាទ ចេញ

អំពីព្រៃ មករកស្រែកវិញ គួរសេពគប់នឹងបុរសមានមារយាទ

ដូចម្តេច មានវត្ថុប្រតិបត្តិដូចម្តេច ខ្ញុំបាទសួរហើយ សូមបិតា

ប្រាប់ហេតុនោះ (ដល់ខ្ញុំ) ឲ្យទាន ។

(៦៧១) (តាបសពោធិសត្វជាបិតា ប្រាប់ថា) ម្ចាស់កូន បុរសណាគប្ប

សិទ្ធសាលនឹងអ្នក គប្បីអត់ទ្រាំនូវសេចក្តីសិទ្ធសាល របស់អ្នក

ជាអ្នកចង់ស្តាប់ពាក្យរបស់អ្នក អត់ទោសដល់អ្នក អ្នកទៅ

អំពីព្រៃនេះទៅ ចូរសេពគប់នឹងបុរសនោះចុះ ។

(៦៧២) បុរសណា មិនមានអំពើពាក្រក៏ដោយកាយវាចាចិត្ត បើអ្នក

ចេញពីព្រៃនេះទៅ អ្នកចូរសេពគប់បុរសនោះចុះ ធ្វើដូចជា

កូនដែលតាំងនៅព្រៃស្រែង ។

ចក្កត្តនិបាតេ បញ្ចមោ បុណ្ណកុណាលវិញ្ញា

(៦៧៣) ហាលិទ្ធកាតំ តតិច្ឆិកំ បុរិសំ ភក្កិភាតិទំ

តាទិសំ តាត មា សេវិ ទិម្ពនុស្សម្បិ បេ សិយានិ ។

អរញ្ញាជានកំ អន្តិមំ ។

សន្តិភោទុជាតិកំ

(៦៧៤) លេវ ឥត្តុសុ សាមញ្ញំ ចាចំ កក្ខេសុ សារថិ

អថស្ស សន្និភោទស្ស បស្ស យាវ សុច្ឆិកំ ។

(៦៧៥) អសិ តិក្ខោវ មិសម្មំ បេសុញ្ញំ បរិវត្តតិ

យត្តុសកញ្ច សីហញ្ច កក្ខយន្តិ មិកាធមា ។

(៦៧៦) ឥមំ សោ សយនំ សេតិ យមិមំ បស្សសិ សារថិ

យោ វាចំ សន្និភោទស្ស មិសុណាស្ស ទិពោធាតិ ។

ចតុត្តនិទាន ពុទ្ធសូតនិទាន ទី ៥

(៦៧៣) បើផ្ទៃដុំមួយនេះ គ្មានមនុស្សអ្នករៀនចាកកាយទុច្ចរិតជាដើមទេ ម្នាលកូន អ្នកកុំសេពគប់នឹងបុរសដែលមានចិត្តដូចទឹកល្បឿតជា គ្រឿងជ្រលក់ (មានចិត្តមិនបានខ្ជាប់ខ្ជួន) មានចិត្តដូចជា អាការ ខែស្វា ជួនត្រេកអរ ជួនមិនត្រេកអរ (ប្រែប្រួលភ្លាម ៗ) ប្រាកដដូច្នោះឡើយ ។

ចប់ អព្ភោជាតក ទី ៧ ។

សន្តិភោទជាតក

(៦៧៤) (ព្រះរាជា មានព្រះទុតិយានឹងសារថីថា) ម្នាលសារថី សេចក្តី ស្មើគ្នា (របស់សត្វទាំងពីរ) ក្នុងសត្វញីទាំងឡាយមិនមាន ក្នុង ចំណីអាហារទាំងឡាយ ក៏មិនមានដែរ អ្នកចូរមើលគំនិតរបស់ ចចកអ្នកបំបែកនូវតំណនៃមិត្តនោះ គិតមើលឲ្យល្អចុះ ។

(៦៧៥) ពួកម្រឹគអធមិ (ចចក) ស៊ីគោផង ស៊ីសីហៈផង ព្រោះសេចក្តី ញុះញង់ណា សេចក្តីញុះញង់នោះ រមែងប្រែប្រួល ដូច ជាជាវមុតក្នុងសាច់ ។

(៦៧៦) ម្នាលសារថី អ្នកឃើញភិរិយាដេកស្លាប់(នៃសត្វទាំងពីរ) នេះ បុគ្គលណា ដើរពាក្យរបស់បុគ្គលអ្នកញុះញង់ បំបែកនូវតំណ នៃមិត្ត បុគ្គលនោះ រមែងដេកស្លាប់យ៉ាងនេះ (ពុំខាន) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជានកំ

[៦៧៧] តេ ជនា សុខមេធន្តំ នវា សត្តកតារិវេ

យេ វាចំ សន្និកេនស្ស ទារិពោធន្តំ សារមីតំ ។

សន្តិកេនិកាតំ នវមំ ។

ទេវិតាបញ្ញាជានិកំ

[៦៧៨] ហន្តំ ហត្ថេហំ ចានេហំ មុខញ្ច បរិសុម្ពតំ

ស វេ វាជ បិយោ ហោតិ កន្លែង ត្វាភិបស្សសិ ។

[៦៧៧] អក្កោសតិ យថា កាមិ អាគមញ្ចស្ស ទេច្ឆតិ^(១)

ស វេ វាជ បិយោ ហោតិ កន្លែង ត្វាភិបស្សសិ ។

[៧០០] អត្តក្ខាតិ អក្ខតេន អលិកេនាភិសារយេ

ស វេ វាជ បិយោ ហោតិ កន្លែង ត្វាភិបស្សសិ ។

១ ម. ធិប្បតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

(៦៧៧) ម្ចាស់សារថី ពួកជនណា មិនជឿពាក្យញ្ជះញង់ របស់អ្នកបំបែក
នូវតំណនៃមិត្ត ពួកជននោះ តែងបាននូវសេចក្តីសុខ ដូចជា
ពួកជនអ្នកទៅកើត ក្នុងឋានសួគ៌ដូច្នោះ ។

ចប់ សន្និហេទជាតក ទី ៩ ។

ទេវិតាបញ្ញាដាតក

(៦៧៨) (ទេវិតា សួរថា) បុគ្គលណា ប្រហារ ដោយដៃទាំងពីរផង
ដោយជើងទាំងពីរផង ប្រហារនូវមាត់ផង បតិក្រមហារាជ
បុគ្គលនោះ ជាទីស្រឡាញ់នៃគេ ហេតុនោះ ព្រះអង្គយល់ថា
បុគ្គលណា ។

(៦៧៩) បុគ្គលណា ដេរប្រទេច តាមសេចក្តីប្រាថ្នា តែមិនប្រាថ្នា
នូវការមកដល់បុគ្គលនោះ បតិក្រមហារាជ បុគ្គលនោះ ជាទី
ស្រឡាញ់របស់គេ ហេតុនោះ ព្រះអង្គយល់ថា បុគ្គលណា ។

(៧០០) បុគ្គលណា ពោលបន្តិចដោយពាក្យមិនពិត ប្រកាសប្រាប់ឲ្យ
ឮដោយពាក្យឡឡោ បតិក្រមហារាជ បុគ្គលនោះជាទីស្រឡាញ់
របស់គេ ហេតុនោះ ព្រះអង្គយល់ថា បុគ្គលណា ។

ចក្ខុវិស័យ បញ្ចមោ បុណ្យកុណាលវិគ្គោ

(៧០០) ហរំ អន្ធកំ ចានកំ វត្ថុសេនាសនាជំ ធិ

(អត្ថានុវិញ្ញាណសញ្ញា)

តេ វេ រាជ បិយោ ហោន្តិ កិណ្ណេន ត្រាភិបស្សសីតិ ។

ទេវតាបញ្ញាភិក្ខុ ទសមំ ។

បុណ្យកុណាលវិគ្គោ បញ្ចមោ ។

ចិត្តវិញ្ញាណ

នរាជំ អសត្តំ វសិម្ហវរោ

និលយមត្តវរោ បុន

បុន វសាយសត្តជវរោ

តថាវោ សារជំ ហន្តិ ទស ។

ចិត្តវិញ្ញាណ វិញ្ញាណ

វិវំ បុតិមន្ធកំ កុដិទ្ធសំ ពហុកាលានំ

បុណ្យកុណាលវិគ្គោ សោ បញ្ចមោ សុប្បកាសិតោតិ ។

ចក្ខុវិស័យ វិញ្ញាណ ។

ចតុក្កនិបាត កុបុល្លកុណាលវិគ្គ ទី ៥

[៧០១] ពួកអ្នកនាំយកទៅ បាននាំយកបាយផង ទឹកផង សំពត់នឹង
សេនាសនៈទាំងឡាយផង ដោយពិត បត់ត្រមហារាជ ពួក
ពួកអ្នកនាំយកទៅនោះ ជាទីស្រឡាញ់របស់គេ ហេតុនោះ ព្រះ
អង្គយល់ថា បុគ្គលណា ។

ចប់ ទេវតាបញ្ញត្តិ ទី ១០ ។

ចប់ កុបុល្លកុណាលវិគ្គ ទី ៥ ។

ឧទាននៃកុបុល្លកុណាលវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីស្រីធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ ដល់ពួកបុរស ១ ព្រះពោធិ-
សត្វបានរើខ្លួន ១ មេត្រៀលនៅក្នុងដំណាក់ស្តេច ១ វត្តធ្វើសក់
ឲ្យខ្មៅ ១ ភ្លើងដ៏ប្រសើរ ១ រសទាំងឡាយ ១ ញញួរដែក
ដ៏ប្រសើរ ១ ការចេញអំពីព្រៃ ១ នាយសារថី ១ ប្រហារ
ដោយដៃ ១ ត្រូវជា ១០ ។

ឧទាននៃវិគ្គកងបតក្កនិបាតនោះ គឺ

កាលនឹងវត្ត ១ ប្រិមនវត្ត ១ កុងទូសកវត្ត ១ កោកិលវត្ត ១
កុបុល្លកុណាលវត្ត គំរប់ជា ៥ លោកសំដែងល្អហើយ ។

ចប់ ចតុក្កនិបាត ។

សត្តនបិដកេ
១៥៦

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

សត្តមោ ភាគោ
១

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

បឋមេ	អបណ្ណកវគ្គោ	បឋមំ	អបណ្ណកជាតកំ	១
		ទុតិយំ	វណ្ណបឋជាតកំ	"
		តតិយំ	សេវវណ្ណដជាតកំ	២
		ចតុតិ	ចល្លកសេដ្ឋជាតកំ	"
		បញ្ចមំ	តណ្ហលនាឡិជាតកំ	៣
		ឆដ្ឋំ	ទេវធម្មជាតកំ	"
		សត្តមំ	កដហារិជាតកំ	"
		អដ្ឋមំ	គាមណិជាតកំ	៤
		នវមំ	មយទេវជាតកំ	"
		ទសមំ	សុខវិហារជាតកំ	"
ទុតិយេ	សលវគ្គោ	បឋមំ	លក្ខណជាតកំ	៦

សត្វឥបិដក
១១១

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
១៤

សត្វមរិត
១

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកនិបាត

អបណកវគ្គ ទី ១ ណ គ ១	អបណក ជាតក ណ	ទី ១	១
	វណបបជាតក ណ	ទី ២	»
	សេរីវណិដជាតក	ទី ៣	២
	ចល្លកសេដ្ឋជាតក	ទី ៤	»
	តណលនាឡិជាតក ណ	ទី ៥	៣
	ទេវធម្មជាតក	ទី ៦	»
	កដហារិជាតក	ទី ៧	»
	គាមណិជាតក	ទី ៨	៤
	បយទេវជាតក	ទី ៩	»
	សុខវិហារជាតក	ទី ១០	»
សីលវគ្គ ទី ២	លក្ខណជាតក	ទី ១	៦

មាតិកាបតានី

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

ទ្រតិយេ សីលវគ្គេ	ទ្រតិយំ និគ្រោធមិគជាតកំ	៦
	តតិយំ កណ្ឌិនជាតកំ	៧
	ចតុតិំ វតមិគជាតកំ	"
	បញ្ចមំ ខរទិយជាតកំ	៨
	ឆដំ តិបល្លតជាតកំ	"
	សតមំ មាលុតជាតកំ	"
	អដមំ មតកកត្តជាតកំ	៩
	នវមំ រាយាចិតកត្តជាតកំ	"
	ទសមំ នឡោនជាតកំ	"
តតិយេ ករណីវគ្គេ	បឋមំ ករណីមិគជាតកំ	១១
	ទ្រតិយំ កកវជាតកំ	"
	តតិយំ កោជាជានីយជាតកំ	"
	ចតុតិំ អាជណាជាតកំ	១២
	បញ្ចមំ តិវិជាតកំ	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកសិបាត

សំលៀក ទី ២	និគ្រោធម័ត៌ជាតក ទី ២	៦
	កណ្ដិនជាតក ទី ៣	៧
	វត្តម័ត៌ជាតក ទី ៤	"
	ខរទិយ ជាតក ទី ៥	៨
	តិបល្លត្តជាតក ទី ៦	"
	មាលុតជាតក ទី ៧	"
	មត៌កកត្តជាតក ទី ៨	៧
	អាណិច្ចតកត្តជាតក ទី ៩	"
	នឡប្បានជាតក ទី ១០	"
ករណីក ទី ៣ 11៨ គ	ករណីម័ត៌ជាតក ទី ១	១១
	កករជាតក ទី ២	"
	ភោជាជានីយ ជាតក ទី ៣	"
	អាជញ្ញជាតក ទី ៤	១២
	ត្ថត្តជាតក ទី ៥	"

មាតិកាបទានី

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

តតិយេ	កុវលីវគ្គ 11គ គ	ឆដ្ឋ	មហិទ្ធភូម១ ជាតកំ	១២
		សត្តមំ	អភិណ្ណ ជាតកំ	១៣
		អដ្ឋមំ	ននិវិសាល ជាតកំ	"
		នវមំ	កណ្ណ ជាតកំ	"
		ទសមំ	មណិក ជាតកំ	១៤
ចតុរត	កុលាវកវគ្គ 1១ 1	បឋមំ	កុលាវក ជាតកំ	១៥
		ទតិយំ	នច្ច ជាតកំ	"
		តតិយំ	សមោ ទោន ជាតកំ	"
		ចតុតំ	មច្ច ជាតកំ	១៦
		បញ្ចមំ	វដ្ឋក ជាតកំ	"
		ឆដ្ឋ	សកុណ ជាតកំ	"
		សត្តមំ	តិតិវ ជាតកំ	១៧
		អដ្ឋមំ	ពក ជាតកំ	"
		នវមំ	នន្ទ ជាតកំ	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកសិបាត

ក្រុងវត្ត ទី ៣	មហិទ្ធាមុខជាតក	ទី ៦	១២
	អភិណ្ណជាតក	ទី ៧	១៣
	នន្ទវិសាលជាតក	ទី ៨	"
	កណ្ណជាតក	ទី ៩	"
	មណិកជាតក	ទី ១០	១៤
កុលាវតវត្ត ទី ៤	កុលាវតជាតក	ទី ១	១៥
	នច្ចជាតក	ទី ២	"
	សម្មាទោមនជាតក	ទី ៣	"
	មច្ចជាតក	ទី ៤	១៦
	វដ្តកជាតក	ទី ៥	"
	សកុណជាតក	ទី ៦	"
	ភិក្ខុវជាតក	ទី ៧	១៧
	ពកជាតក	ទី ៨	"
	នន្ទជាតក	ទី ៩	"

មាតិកាបត្រាដំ

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

បត្រត្ថេ	កុលាវកវគ្គេ	ទសមំ	ខទិវង្គារជាតកំ	១៨
បញ្ចមេ	អត្តកាបវគ្គេ	បឋមំ	លោសកជាតកំ	១៧
		ទុតិយំ	កប្បោតកជាតកំ	"
		តតិយំ	វេទ្យកជាតកំ	២០
		បត្តតិ	មកសជាតកំ	"
		បញ្ចមំ	ពោហិណ្ឌីជាតកំ	"
		ឆដំ	អាវាមទូសកជាតកំ	២១
		សតមំ	វារណិទូសកជាតកំ	"
		អដ្ឋមំ	វេទ្យជាតកំ	"
		នវមំ	និកុត្តជាតកំ	២២
		ទសមំ	ទុមេធជជាតកំ	"
ឆដដ	វាសីសវគ្គេ	បឋមំ	មហាសីលវជាតកំ	២៣
		ទុតិយំ	បូជ្ឈដនកជាតកំ	"
		តតិយំ	បណ្ណប្បាតិជាតកំ	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកសិបាត

ក្បាលវត្ត ទី ៤	ខទិរវ័រជាតក	ទី ១០	១៨
អត្តកាមវត្ត ទី ៥	លោសកជាតក	ទី ១	១៧
	ករបាតកជាតក	ទី ២	»
	វេទ្យកជាតក	ទី ៣	២០
	មកសជាតក	ទី ៤	»
	រោហិណីជាតក	ទី ៥	»
	អារាមទ្វេសកជាតក	ទី ៦	២១
	វារុណិទ្វេសកជាតក	ទី ៧	»
	វេទ្យជាតក	ទី ៨	»
	នក្ខតជាតក	ទី ៧	២២
	ទ្រមេធជាតក	ទី ១០	»
អាសីសវត្ត ទី ៦	មហាសីលវជាតក	ទី ១	២៣
	បូជ្ឈជនកជាតក	ទី ២	»
	បុណ្ណ បុត្រជាតក	ទី ៣	»

មាតិកាបន្ត

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

ឆដ្ឋ	អាសីសវគ្គេ	ចតុត្ថំ	ផលជាតកំ	២៤
		បញ្ចមំ	បញ្ចវេជជាតកំ	"
ឆដ្ឋ		កញ្ចានុកុន្ធជាតកំ	"
		សត្តមំ	វានិទ្ធុជាតកំ	២៥
		អដ្ឋមំ	តយោធម្មជាតកំ	"
		នវមំ	ភេរិវេទជាតកំ	"
		ទសមំ	សន្និធមនជាតកំ	២៦
សត្តមេ	តតិវគ្គេ	បបំមំ	អសាតមន្តជាតកំ	២៧
		ទុតិយំ	អណ្ណភូតជាតកំ	"
		តតិយំ	តក្កជាតកំ	២៨
		ចតុត្ថំ	ទេវជានជាតកំ	"
		បញ្ចមំ	អនកិរតិជាតកំ	"
		ឆដ្ឋ	មទេលកុណេជាតកំ	២៩
		សត្តមំ	ទុប្បន្នជាតកំ	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកនិបាត

អាសីសវគ្គ ទី ៦	ផលជាតក	ទី ៤	២៤
	បញ្ហាវេជជាតក	ទី ៥	"
	កញ្ចានកូនជាតក	ទី ៦	"
	វានិទ្ទជាតក	ទី ៧	២៥
	តរយោធម្មជាតក	ទី ៨	"
	ភេរិវេទជាតក	ទី ៧	"
	សន្និធមនជាតក	ទី ១០	២៦
គតិវគ្គ ទី ៧	អសាតមនជាតក	ទី ១	២៧
	អណ្ណកូតជាតក	ទី ២	"
	តក្កជាតក	ទី ៣	២៨
	ទ្រព្យជានជាតក	ទី ៤	"
	អនកិរតិជាតក	ទី ៥	"
	មទុលកូណជាតក	ទី ៦	២៩
	ធុប្បដ្ឋជាតក	ទី ៧	"

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

រង្វង់
ក

ឯកនិបាតោ

សត្តមេ	ឥត្តវគ្គ	អដ្ឋមំ	សារកតជាតកំ	២៧
		នវមំ	វិសវន្តជាតកំ	៣០
		ទេសមំ	កុទ្ទាលជាតកំ	"
អដ្ឋមេ	វណ្ណវគ្គ	បឋមំ	វណ្ណជាតកំ	៣១
		ទ្រតិយំ	សីលវនាគជាតកំ	"
		តតិយំ	សច្ចង្គិវជាតកំ	"
		បតតំ	រកធម្មជាតកំ	៣២
		បញ្ចមំ	មច្ចជាតកំ	"
		ឆដ្ឋំ	អសន្និយជាតកំ	"
		សត្តមំ	មហាសុប្បនជាតកំ	៣៣
		អដ្ឋមំ	ឥល្លិសជាតកំ	"
		នវមំ	ខរស្សរជាតកំ	៣៤
		ទេសមំ	ភីមសេនជាតកំ	"
នវមេ	អប្បាយមវគ្គ	បឋមំ	សុរាប្បានជាតកំ	៣៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកនិបាត

ឥតវគ្គ ទី ៧	សារកតជាតក	ទី ៨	២៧
	វិសវន្តជាតក	ទី ៧	៣០
	កុទ្ធាលជាតក	ទី ១០	"
វុណវគ្គ ទី ៨	វុណជាតក	ទី ១	៣១
	សីលវនាគជាតក	ទី ២	"
	សុចន្តិវជាតក	ទី ៣	"
	វុកធម្មជាតក	ទី ៤	៣២
	មជ្ឈជាតក	ទី ៥	"
	អសន្តិយជាតក	ទី ៦	"
	មហាសុបិនជាតក	ទី ៧	៣៣
	ឥល្លិសជាតក	ទី ៨	"
	ខរស្សរជាតក	ទី ៧	៣៤
	ភីមសេនជាតក	ទី ១០	"
អបាយមវគ្គ ទី ៧	សុរាបាសជាតក	ទី ១	៣៦

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាត

នវមេ អបាយមរក្ខ	ទុតិយំ មិត្តិវិជ្ជាជាតកំ	៣៦
	តតិយំ កាឡកណ្ណិជាតកំ	"
	ចតុតំ អត្តស្សទ្ធារជាតកំ	៣៧
	បញ្ចមំ ភិម្បកជាកកំ	"
	ឆដ្ឋំ សីលវិមសជាតកំ	៣៨
	សត្តមំ មង្គលជាតកំ	"
	អដ្ឋមំ សារមជាតកំ	៣៩
	នវមំ កុហកជាតកំ	"
	ទសមំ អកតញ្ចជាតកំ	"
ទសមេ លិត្តិវក្ខ	បថមំ លិត្តជាតកំ	៤១
	ទុតិយំ មសារជាតកំ	"
	តតិយំ វិស្សាសភោជនជាតកំ	៤២
	ចតុតំ លោមហំសជាតកំ	"
	បញ្ចមំ មហាសុទ្ធស្សនជាតកំ	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកសិបាត

អបាយមវគ្គ ទី ៧	មិត្តវិទ្ធីជាតក	ទី ២	- - . .	៣៦
	កាឡកណ្តិជាតក	ទី ៣	"
	អត្តស្សទ្វារជាតក	ទី ៤	៣៧
	កិម្បកជាតក	ទី ៥	"
	សីលវិមុតជាតក	ទី ៦	៣៨
	មង្គលជាតក	ទី ៧	"
	សារម្ភជាតក	ទី ៨	៣៩
	កុហកជាតក	ទី ៩	"
	អកតញាជាតក	ទី ១០	"
លីតវគ្គ ទី ១០	លីតជាតក	ទី ១	៤១
	មសារជាតក	ទី ២	"
	វិស្សាសភោជនជាតក	ទី ៣	៤២
	លោមហំសជាតក	ទី ៤	"
	បហាសុទេស្សនជាតក	ទី ៥	"

មាតិកាបន្តិ

មាតិកា

អង្ក

ឯកនិបាតោ

ទេសមេ	លិត្តវគ្គ	ឆដ្ឋ	គេលបត្តជាតកំ	៤៣
		សត្តមំ	នាមសិទ្ធិជាតកំ	"
		អដ្ឋមំ	ក្នុងវណិជជាតកំ	"
		នវមំ	បរោសហស្សជាតកំ	៤៤
		ទេសមំ	អសាត្រុបជាតកំ	"
ឯកាទេសមេ បរោសតវគ្គ បឋមំ បរោសតជាតកំ				៤៦
		ទតិយំ	បណិកជាតកំ	"
		តតិយំ	វេរិជាតកំ	៤៧
		ចតុតំ	មិត្តវិទ្ធិជាតកំ	"
		បញ្ចមំ	ទព្វលកដ្ឋជាតកំ	"
		ឆដ្ឋ	ឧញានីជាតកំ	៤៨
		សត្តមំ	សាលិត្តកជាតកំ	"
		អដ្ឋមំ	ពាហិយជាតកំ	"
		នវមំ	កុណ្ឌកប្បុរជាតកំ	៤៩

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកនិបាត

លីត្រវគ្គ ទី ១០	តេលបត្តជាតក	ទី ៦	៤៣
	នាមសិទ្ធិជាតក	ទី ៧	"
	ក្នុងវណ៌ជជាតក	ទី ៨	"
	បរោសហស្សជាតក	ទី ៧	៤៤
	អសាត្រូបជាតក	ទី ១០	"
បរោសតវគ្គ ទី ១១	បរោសតជាតក	ទី ១	៤៦
	បណ្ឌិតជាតក	ទី ២	"
	វេរីជាតក	ទី ៣	៤៧
	មិត្តវិទ្ធុជាតក	ទី ៤	"
	ទ្រព្យលកដ្ឋជាតក	ទី ៥	"
	ទុទញ្ជន៍ជាតក	ទី ៦	៤៨
	សាលិត្តកជាតក	ទី ៧	"
	ពាហិយជាតក	ទី ៨	"
	កណ្ឌកបូជាតក	ទី ៧	៤៧

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កែ

ឯកនិបាតោ

ឯកាទេសមេ បរោសតវគ្គេ ទេសមោ សព្វសំហារកបរោញោ	៤៧
ទ្វាទេសមេ ហំសិវគ្គេ បឋមោ គទ្រុកបរោញោ	៥០
ទ្រុតិយោ អមរាទេវិបរោញោ	"
តតិយំ សិគាលជាតកំ	៥១
បតតិំ បិតបិន្តិជាតកំ	"
បពាមំ អនុសាសិកជាតកំ	"
ឆដំ ទ្រូចជាតកំ	៥២
សតមំ តិតិវជាតកំ	"
អដមំ វដ្តកជាតកំ	"
នវមំ អកាលវជាតកំ	៥៣
ទេសមំ ពន្ធនមោក្ខជាតកំ	"
តេរសមេ កុសនាឡិវគ្គេ បឋមំ កុសនាឡិជាតកំ	៥៤
ទ្រុតិយំ ទ្រេម្មធជាតកំ	"
តតិយំ នន្តលីសជាតកំ	៥៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកសិបាត

បរោសតវគ្គ ទី ១១	សព្វសំហារកបញ្ញា ទី ១០	៤៧
ហំសិវគ្គ ទី ១២	គទ្រុកបញ្ញា ទី ១	៥០
	អមរាទេវិបញ្ញា ទី ២	"
	សិគាលជាតក ទី ៣	៥១
	មិត្តចិន្ទិជាតក ទី ៤	"
	អនុសាសិកជាតក ទី ៥	"
	ទ្រូបជាតក ទី ៦	៥២
	ភិក្ខុជាតក ទី ៧	"
	វដ្តកជាតក ទី ៨	"
	អកាលរវិជាតក ទី ៧	៥៣
	ពន្ធនិមោក្ខជាតក ទី ១០	"
កុសនាឡិវគ្គ ទី ១៣	កុសនាឡិវគ្គជាតក ទី ១	៥៤
	ទ្រមេធជាតក ទី ២	"
	និស្សលីសជាតក ទី ៣	៥៥

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

តេសមេ	កុសនាឡវគ្គេ	បត្តតំ	អបជាតកំ	៥៥
	បញ្ចមំ		កជាហកជាតកំ	"
	ឆដំ		អសិលក្ខណជាតកំ	៥៦
	សតមំ		កលណកជាតកំ	"
	អដ្ឋមំ		មូសិកជាតកំ	"
	នវមំ		អគិកជាតកំ	៥៧
	ទសមំ		កោសិយជាតកំ	"
ចុទ្ធសមេ	អសម្បទានវគ្គេ	បឋមំ	អសម្បទានជាតកំ	៥៨
	ទុតិយំ		បញ្ចកិរកជាតកំ	"
	តតិយំ		យតាសនជាតកំ	៥៩
	បត្តតំ		ឈានសោធនជាតកំ	"
	បញ្ចមំ		ចន្ទាគជាតកំ	៦០
	ឆដំ		សវណហិសជាតកំ	"
	សតមំ		ពពុំជាតកំ	៦១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកនិបាត

កុសនាឡវត្ត ទី ១៣	អម្ពជាតក	ទី ៤	៥៥
	កដាហកជាតក	ទី ៥	"
	អសិលក្ខណជាតក	ទី ៦	៥៦
	កលណកជាតក	ទី ៧	"
	មូសិកជាតក	ទី ៨	"
	អគ្គិកជាតក	ទី ៩	៥៧
	កោសិយជាតក	ទី ១០	"
អសម្បទានវត្ត ទី ១៤	អសម្បទានជាតក	ទី ១	៥៨
	បញ្ចកិកជាតក	ទី ២	"
	យតាសនជាតក	ទី ៣	៥៩
	ឈានសោធនជាតក	ទី ៤	"
	បន្ទាតជាតក	ទី ៥	៦០
	សុវណហិសជាតក	ទី ៦	"
	ពព្វជាតក	ទី ៧	"

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ឯកនិបាតោ

ចូសបេ អសប្បទានវគ្គ អដ្ឋមំ គោដជាតកំ	៦១
នវមំ ទុកតោកដជាតកំ	"
ទសមំ កាកជាតកំ	"
បណ្ណវសបេ កកណ្ណកវគ្គ បឋមំ គោដជាតកំ	៦៣
ទតិយំ សិវាលជាតកំ	"
តតិយំ វិរោចនជាតកំ	"
ចតុតំ ទន្ទដជាតកំ	៦៤
បញ្ចមំ រាជជាតកំ	"
ឆដំ កាកជាតកំ	"
សតមំ បុប្ផតជាតកំ	៦៥
អដ្ឋមំ សិវាលជាតកំ	"
នវមំ ឯកបណ្ណ ជាតកំ	"
ទសមំ សញ្ញវជាតកំ	៦៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ឯកនិបាត

អសម្បទានវគ្គ ទី ១៤	គោដជានិក	ទី ៨	៦១
	ធុកតោកដជានិក	ទី ៧	"
	កាកជានិក	ទី ១០	"
កកណកវគ្គ ទី ១៥	គោដជានិក	ទី ១	៦៣
	សិស្តាលជានិក	ទី ២	"
	វិរោចនជានិក	ទី ៣	"
	នន្តជានិក	ទី ៤	៦៤
	រាជជានិក	ទី ៥	"
	កាកជានិក	ទី ៦	"
	បុប្ផជានិក	ទី ៧	៦៥
	សិស្តាលជានិក	ទី ៨	"
	ឯកបណ្ណជានិក	ទី ៧	"
	សញ្ញាវជានិក	ទី ១០	៦៦

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

ទ្រឹស្តីបាតក

បឋម ទ្រឹស្តីបាតក	បឋម	រាជវេទជាតក	៦៨
	ទ្រឹស្តី	សិលាជាតក	៦៩
	តតិយ	សូត្រជាតក	"
	ចតុតិ	ទុរគជាតក	៧០
	បញ្ចម	ភគុជាតក	"
	ឆដ្ឋ	អលីនចិត្តជាតក	៧១
	សត្តម	គុណជាតក	"
	អដ្ឋម	សុហនុជាតក	៧២
	នវម	មោរជាតក	៧៣
	ទសម	វិនិលកជាតក	៧៤
ទ្រឹស្តី សន្តវេទ	បឋម	ឥន្ទសមានគោត្តជាតក	៧៦
	ទ្រឹស្តី	សន្តវេទជាតក	"
	តតិយ	សុសីមជាតក	៧៧
	ចតុតិ	គិដ្ឋុជាតក	៧៨

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុក្ខនិបាត

ទទ្ធវេក្ក ទី ១	រាជោវេទជាតក	ទី ១	៦៨
	សិគាល ជាតក	ទី ២	៦៩
	សូករវាតក	ទី ៣	"
	ឡគជាតក	ទី ៤	៧០
	កក្កជាតក	ទី ៥	"
	អលីនចិក្កជាតក	ទី ៦	៧១
	គុណ ជាតក	ទី ៧	"
	សុហនុជាតក	ទី ៨	៧២
	មោវជាតក	ទី ៩	៧៣
	វិនីលកជាតក	ទី ១០	៧៤
សន្ធវេក្ក ទី ២	ឥន្ទសមានគោត្តជាតក	ទី ១	៧៦
	សន្ធវេក្កជាតក	ទី ២	"
	សុសីមជាតក	ទី ៣	៧៧
	គិដ្ឋុជាតក	ទី ៤	៧៨

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ទុក្ខនិបាតោ

ទុតិយេ សន្ធវរុក្ខេ	បណ្ឌមំ	នកុលជាតកំ	៧៨
	ឆដ្ឋំ	ទុបសាឡេ ជាតកំ	៧៩
	សត្តមំ	សមិទ្ធិជាតកំ	"
	អដ្ឋមំ	សកុណគ្យជាតកំ	៨០
	នវមំ	អរកជាតកំ	"
	ទោសមំ	កកណ្តកជាតកំ	៨១
តតិយេ កល្យាណធម្មវរុក្ខេ	បឋមំ	កល្យាណធម្មជាតកំ	៨២
	ទុតិយំ	ទេទុរជាតកំ	"
	តតិយំ	មក្កដជាតកំ	៨៣
	ចតុត្ថំ	ទុតិយមក្កដជាតកំ	"
	បណ្ឌមំ	អាទិច្ចបដានជាតកំ	៨៤
	ឆដ្ឋំ	កឡោយមដ្ឋិជាតកំ	"
	សត្តមំ	តិនកជាតកំ	៨៥
	អដ្ឋមំ	កច្ចបជាកកំ	"

សន្លឹកប្រៀបមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុកនីបាត

សន្លឹក ទី ២	នក្កលជាតក	ទី ៥	៧៨
	ទុបសាឡជាតក	ទី ៦	៧៧
	សមិទ្ធិជាតក	ទី ៧	„
	សក្កណគ្បីជាតក	ទី ៨	៨០
	អរកជាតក	ទី ៧	„
	កកណ្តកជាតក	ទី ១០	៨១
កល្យាណធម្មវគ្គ ទី ៣	កល្យាណធម្មជាតក	ទី ១	៨២
	ទិទ្ធាជាតក	ទី ២	„
	មកដជាតក	ទី ៣	៨៣
	ទ្រិយមកដជាតក	ទី ៤	„
	អាទិចបដានជាតក	ទី ៥	៨៤
	កឡាយមដីជាតក	ទី ៦	„
	តិទ្ធិកជាតក	ទី ៧	៨៥
	កថបជាតក	ទី ៨	„

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ទុកនិយាយ

តតិយ កល្យាណធម្មវគ្គ នវម៌	សតធម្មជាតកំ	៨៦
	ទសមំ ទុទុទជាតកំ	៨៧
ចតុតេ អសទិសវគ្គ បឋម	អសទិសជាតកំ	៨៨
	ទុតិយំ សង្ខារាចរជាតកំ	"
	តតិយំ វាលោកជាតកំ	៨៩
	ចតុតំ គិរិទេតជាតកំ	"
	បញ្ចមំ អនកិរតិជាតតំ	៩០
	ឆដ្ឋំ ទេវវហនជាតកំ	៩១
	សតមំ ចតុមដ្ឋជាតកំ	"
	អដមំ សីហាកោតកជាតកំ	៩២
	នវម៌ សីហចម្មជាតកំ	"
	ទសមំ សីលានិសំសជាតកំ	៩៣
បញ្ចមេ រុហកវគ្គ បឋម	រុហកជាតកំ	៩៤
	ទុតិយំ សិរិកាឡកណិជាតកំ	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទូកនិបាត

កសិករណ៍ធម្មវគ្គ ទី ៣	សតធម្មជាតិក	ទី ៧ - ៨៦
	ទុក្ខទេវជាតិក	ទី ១០ ៨៧
អសទិសវគ្គ ទី ៤	អសទិសជាតិក	ទី ១ ៨៨
	សន្តិមារចរជាតិក	ទី ២ "
	វេលាទេកជាតិក	ទី ៣ ៨៧
	គិរិទេត្តជាតិក	ទី ៤ "
	អនិភិរជាតិក	ទី ៥ ៧០
	ទេវីវេហនជាតិក	ទី ៦ ៧១
	ចតុមជ្ជជាតិក	ទី ៧ "
	សីហាកាតកជាតិក	ទី ៨ ៧២
	សីហចម្មជាតិក	ទី ៧ "
	សីលានិសីសជាតិក	ទី ១០ ៧៣
រូហកវគ្គ ទី ៥	រូហកជាតិក	ទី ១ ៧៤
	សិរិកាទ្រុកណិជាតិក	ទី ២ "

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

រង្វង់

ទូកនិបាតោ

បញ្ចមេ	រហកវគ្គ	គតិយំ ចុល្លបទុមជាតកំ	៧៥
		ចតុតំ មណិចោរជាតកំ	៧៦
		បញ្ចមំ បព្វតុប្បត្តរជាតកំ	▪
		ឆដំ វលាហកជាតកំ	៧៧
		សត្តមំ មិត្តាមិត្តជាតកំ	៧៨
		អដ្ឋមំ រាជជាតកំ	▪
		នវមំ គហបតិជាតកំ	៧៧
		ទសមំ សាធុសីលជាតកំ	▪
ឆដដ	នតំទឡវគ្គ	បឋមំ ពន្ធនាគារជាតកំ	១០១
		ទុតិយំ កេឡិសីលជាតកំ	▪
		តតិយំ ខន្ធបរិត្តជាតកំ	១០២
		ចតុតំ វិរកជាតកំ	១០៤
		បញ្ចមំ គង្គេយ្យជាតកំ	▪
		ឆដដ ករង្គមិត្តជាតកំ	១០៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុកនិបាត

រូបាកវគ្គ ទី ៥

ចូល្យបទ្កមជាតក ទី ៣ ៧៥

មណិចោរជាតក ទី ៤ ៧៦

បព្វត្ថបុត្រជាតក ទី ៥ ”

វេលាហកជាតក ទី ៦ ៧៧

មិត្តាមិត្តជាតក ទី ៧ ៧៨

រាជជាតក ទី ៨ ”

គហបតីជាតក ទី ៩ ៧៩

សាធុសីលជាតក ទី ១០ ”

នតិទឡវគ្គ ទី ៦

ពន្ធនាការជាតក ទី ១ ១០១

កេឡិសីលជាតក ទី ២ ”

ខន្ធបរិត្តជាតក ទី ៣ ១០២

វីរកជាតក ទី ៤ ១០៤

គង្គេយ្យជាតក ទី ៥ ”

កុរង្គមិត្តជាតក ទី ៦ ១០៥

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កេត

ទុក្ខនិបាតោ

ឆដ្ឋេ នតំទឡេវគ្រេ	សត្តមំ	អស្សកជាតកំ	១០៥
	អដ្ឋមំ	សុំសមារជាតកំ	១០៦
	នវមំ	កករជាតកំ	"
	ទសមំ	កន្ទគលកជាតកំ	១០៧
សត្តមេ ពំរណតមកវគ្រេ បឋមំ		សោមទេតជាតកំ	១០៨
	ទុតិយំ	ទុច្ឆិដកតជាតកំ	"
	តតិយំ	ករុរាជជាតកំ	១០៩
	បត្តតិ	បណ្ណនទីជាតកំ	១០០
	បពាមំ	កប្បបជាតកំ	"
	ឆដ្ឋំ	មច្ឆជាតកំ	១១១
	សត្តមំ	សេត្តជាតកំ	១១២
	អដ្ឋមំ	ក្យដពំណិដជាតកំ	"
	នវមំ	គរហិតជាតកំ	១១៣
	ទសមំ	ធម្មទេដជាតកំ	១១៤

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុកនិបាត

នតំទឡ្យវគ្គ ទី ៦

វស្សកជាតក ទី ៧ ១០៥

សុំសុមារជាតក ទី ៨ ១០៦

កក្ករជាតក ទី ៩ ”

កន្ទគលកជាតក ទី ១០ ១០៧

ពិវណតមកវគ្គ ទី ៧

សោមទេតជាតក ទី ១ ១០៨

ទុច្ឆិដកតជាតក ទី ២ ”

ករុរាជជាតក ទី ៣ ១០៩

បុណនទីជាតក ទី ៤ ១១០

កថុបជាតក ទី ៥ ”

មថ្មជាតក ទី ៦ ១១១

សេគុជាតក ទី ៧ ១១២

ក្បដកណិដជាតក ទី ៨ ”

គរហិតជាតក ទី ៩ ១១៣

ធម្មទេដជាតក ទី ១០ ១១៤

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្កែ
ង

ទុក្ខនិបាតោ

អដ្ឋមេ កាសាវវគ្គ	បឋមំ កាសាវជាតកំ	១១៥
	ទុតិយំ ចុល្លនន្ទិយជាតកំ	"
	តតិយំ បដកត្តជាតកំ	១១៦
	ចតុត្តំ កុម្មីលជាតកំ	១១៧
	បញ្ចមំ ខនិវណ្ណនជាតកំ	"
	ឆដ្ឋំ កោសិយជាតកំ	១១៨
	សត្តមំ គូថបុណ្ណកជាតកំ	១១៩
	អដ្ឋមំ កាមនីតជាតកំ	"
	នវមំ បលាយិជាតកំ	១២០
	ទសមំ ទុតិយបលាយិជាតកំ	១២១
នវមេ ទុប្បាហនវគ្គ	បឋមំ ទុប្បាហនជាតកំ	១២៣
	ទុតិយំ វីណាបូណ្ណជាតកំ	"
	តតិយំ វិកណ្ណកជាតកំ	១២៤
	ចតុត្តំ អសិតាកុជាតកំ	១២៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុកនិបាត

កាសាវវគ្គ	ទី ៨	កាសាវជាតក	ទី ១	១១៥
		ចល្លនន្ទិយជាតក	ទី ២	•
		បុជកត្តជាតក	ទី ៣	១១៦
		កម្មលជាតក	ទី ៤	១១៧
		ខនិវណ្ណនជាតក	ទី ៥	"
		កោសិយជាតក	ទី ៦	១១៨
		គូថបុណ្ណកជាតក	ទី ៧	១១៧
		កាមនីតជាតក	ទី ៨	"
		បលាយជាតក	ទី ៩	១២០
		ទុតិយបលាយជាតក	ទី ១០	១២១
ឧបាហានវគ្គ	ទី ៩	ឧបាហានជាតក	ទី ១	១២៣
		វិណាថ្ងនជាតក	ទី ២	"
		វិកណ្ណកជាតក	ទី ៣	១២៤
		អសិកាភុជាតក	ទី ៤	១២៥

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

រង្វង់

ទុក្ខនិបាតោ

នវមេ ឧបាហនវគ្គ	បញ្ចមំ វច្ឆន្ឋជាតកំ	១២៥
	ឆដ្ឋំ ពកជាតកំ	១២៦
	សត្តមំ សារកតជាតកំ	១២៧
	អដ្ឋមំ ឯកបទជាតកំ	"
	នវមំ ហរិតមាតជាតកំ	១២៨
	ទសមំ មហាបន្តិលជាតកំ	១២៩
ទសមេ សិគាលវគ្គ	បឋមំ សព្វទាបិជាតកំ	១៣០
	ទុតិយំ សុន្ឋជាតកំ	"
	តតិយំ គុតិលជាតកំ	១៣២
	ចតុតិ វិតតិច្ឆជាតកំ	"
	បញ្ចមំ មូលបរិយាយជាតកំ	១៣៣
	ឆដ្ឋំ ពារលាទជាតកំ	១៣៤
	សត្តមំ បាទោលិជាតកំ	"
	អដ្ឋមំ កិស្កុកោបមជាតកំ	១៣៥

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុក្ខនិបាត

ឧបាហនវគ្គ	ទី ៧	វច្ឆន្តជាតក	ទី ៥	១២៥
		ពកជាតក	ទី ៦	១២៦
		សាកេតជាតក	ទី ៧	១២៧
		ឯកបទជាតក	ទី ៨	"
		ហរិតមាតជាតក	ទី ៧	១២៨
		មហាប័ន្តិលជាតក	ទី ១០	១២៧
សិគាលវគ្គ	ទី ១០	សព្វទាបិជាតក	ទី ១	១៣០
		សុន្ទជាតក	ទី ២	"
		គុតិលជាតក	ទី ៣	១៣២
		វិគតិច្ឆជាតក	ទី ៤	"
		អូលបរិយាយជាតក	ទី ៥	១៣៣
		ពារលាទជាតក	ទី ៦	១៣៤
		បាទញ្ជាលិជាតក	ទី ៧	"
		ក៏សុកោបមជាតក	ទី ៨	១៣៥

មាតិកាបន្តិ

មាតិកា

រង្វង់

ទូកនិបាតោ

ទេសបេ	សិគាលវគ្គ	នវមំ	សាលកជាតកំ	១៣៦
		ទេសមំ	កបិជាតកំ	"

តិកនិបាតោ

បឋបេ	សន្តប្បវគ្គ	បឋមំ	សន្តប្បវគ្គជាតកំ	១៣៧
		ទ្រតិយំ	តិលមដ្ឋជាតកំ	១៣៧
		តតិយំ	មណិកណ្ណជាតកំ	"
		ចតុតិ	កណ្ណកកចិសិន្នវជាតកំ	១៤០
		បញ្ចមំ	សុកជាតកំ	១៤១
		ឆដ្ឋំ	ជុទ្ទេបាទជាតកំ	១៤២
		សត្តមំ	គាមណិចទ្ធិជាតកំ	១៤៣
		អដ្ឋមំ	មន្ទាតពដ្ឋជាតកំ	១៤៤
		នវមំ	តិវិតិវច្ឆជាតកំ	១៤៥
		ទេសមំ	ទ្រតជាតកំ	១៤៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ទុក្ខនិបាត

សីលាសវគ្គ ទី ១០	សាលកជាតក	ទី ៧	១៣៦
	កបិជាតក	ទី ១០	"

ចិក្ខនិបាត

សង្ឃប្បវគ្គ ទី ១	សង្ឃប្បវគ្គជាតក	ទី ១	១៣៧
	តិលមជ្ជិជាតក	ទី ២	១៣៧
	មណិកណ្ណជាតក	ទី ៣	"
	កណ្ណកកបិសិន្ធវជាតក	ទី ៤	១៤០
	សុកជាតក	ទី ៥	១៤១
	ជុទ្ទេបុនជាតក	ទី ៦	១៤២
	គាមណិច្ឆនជាតក	ទី ៧	១៤៣
	មនុស្សាត្តរាជជាតក	ទី ៨	១៤៤
	តិរិច្ឆិវច្ឆជាតក	ទី ៧	១៤៥
	ទ្រុតជាតក	ទី ១០	១៤៦

មាតិកាបុត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

តិកនិបាតោ

ទុតិយេ បទុមវគ្គោ	បឋមំ បទុមជាតកំ	១៤៨
	ទុតិយំ មុទុបាណិជាតកំ	១៤៧
	តតិយំ ចុល្លបលោកនជាតកំ	១៤០
	ចគុត្តំ មហាបនាទជាតកំ	"
	បញ្ចមំ ខុប្បុជាតកំ	១៤១
	ឆដំ វតគុសិន្ទវជាតកំ	១៤២
	សត្តមំ សុវណកក្កដជាតកំ	១៤៣
	អដ្ឋមំ អាវមទូសកជាតកំ	១៤៤
	នវមំ សុជាតាជាតកំ	១៤៥
	ទសមំ ទុល្លកជាតកំ	"
តតិយេ ទុទុបាណវគ្គោ	បឋមំ ទុទុបាណទូសកជាតកំ	១៤៧
	ទុតិយំ ព្យគ្យុជាតកំ	"
	តតិយំ កច្ចបជាតកំ	១៤៨
	ចគុត្តំ លោលជាតកំ	១៤៧

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ពិភពនិបាត

បទមវគ្គ ទី ២	បទមជាតក	ទី ១	១៤៨
	មុនុបាណិជាតក	ទី ២	១៤៧
	ចុល្លបលោកនជាតក	ទី ៣	១៥០
	មហាបនាទជាតក	ទី ៤	"
	ខុរប្បជាតក	ទី ៥	១៥១
	វតគុសិន្ទវជាតក	ទី ៦	១៥២
	សុវណកកដជាតក	ទី ៧	១៥៣
	អារាមទូសកជាតក	ទី ៨	១៥៤
	សុជាតាជាតក	ទី ៧	១៥៥
	ទុល្លកជាតក	ទី ១០	"
ទុទបាទវគ្គ ទី ៣	ទុទបាទទូសកជាតក	ទី ១	១៥៧
	ព្យគ្គុជាតក	ទី ២	"
	កចបជាតក	ទី ៣	១៥៨
	លោលជាតក	ទី ៤	១៥៧

មាតិកាបណ្ណនី

មាតិកា

រង្វង់

តិកនិបាតោ

ភតិយេ	១១	បណ្ណមំ	រូបិជាតកំ	១៦០
		ធនំ	ករុធមជាតកំ	១៦១
		សត្តមំ	រោមជាតកំ	១៦២
		អដ្ឋមំ	មហិសជាតកំ	១៦៣
		នវមំ	សតបត្តជាតកំ	១៦៤
		ទសមំ	បូជទ្វេសកជាតកំ	"
ចតតេ	១០	អពានវគ្គ	អពានវជាតកំ	១៦៦
		ទតិយំ	សេយ្យជាតកំ	១៦៧
		តតិយំ	វឌ្ឍក៏ស្នូករជាតកំ	១៦៨
		ចតុត្ថំ	សិរីជាតកំ	១៦៩
		បណ្ណមំ	មណិស្នូករជាតកំ	"
		ធនំ	សាលុកជាតកំ	១៧០
		សត្តមំ	លាភគរហិកជាតកំ	១៧១
		អដ្ឋមំ	មច្ចានជាតកំ	១៧២

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តិកនិបាត

ទុទុបាទវគ្គ ទី ៣	រុចិរជាតក	ទី ៥ ១៦០
	កុរុធម្មជាតក	ទី ៦ ១៦១
	រោមជាតក	ទី ៧ ១៦២
	មហិសជាតក	ទី ៨ ១៦៣
	សតបត្តជាតក	ទី ៩ ១៦៤
	បូជទូសុកជាតក	ទី ១០ "
អពានវគ្គ ទី ៤	អពានជាតក	ទី ១ ១៦៦
	សេយ្យជាតក	ទី ២ ១៦៧
	វង្សក្រសួករជាតក	ទី ៣ ១៦៨
	សិរជាតក	ទី ៤ ១៦៩
	មណិសូករជាតក	ទី ៥ "
	សាលុកជាតក	ទី ៦ ១៧០
	លាភគរហិកជាតក	ទី ៧ ១៧១
	មច្ចុទានជាតក	ទី ៨ ១៧២

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា

អង្រែ

តិកនិបាតោ

បតតេ 1 ១	អពនវត្ត ១១	នវមំ	នានានុជាតកំ	១៧៣
		ទសមំ	សីលវិមុសជាតកំ	១៧៥
បញ្ចមេ ៦	កុមវត្ត 1 ១	បឋមំ	កទ្រយដកេទេកជាតកំ	១៧៦
		ទតិយំ	សុបត្តជាតកំ	"
		តតិយំ	កាយនិព្វិន្ទជាតកំ	១៧៧
		បតតំ 1 ១	ជម្ពុខាទេកជាតកំ	១៧៨
		បញ្ចមំ ៦	អនុជាតកំ	១៧៧
		ឆដំ ១៤	សមុទុជាតកំ	"
		សត្តមំ	កាមវិលាបជាតកំ	១៨០
		អដមំ	ឧទុម្ពរជាតកំ	១៨១
		នវមំ	កោមារិយបុត្តជាតកំ	១៨២
		ទសមំ	ពកជាតកំ	១៨៣

បតកុនិបាតោ

បឋមេ	កាលិន្ទវត្ត ១១	បឋមំ	បុល្លកាលិន្ទជាតកំ	១៨៥
------	-------------------	------	-----------------------------	-----

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តិកនិបាត

អពនវគ្គ ទី ៤ ១១ ១២	នានាធន្តជាតក	ទី ៧	១៧៣
	សីលវិម័សជាតក	ទី ១០	១៧៤
កមវគ្គ ទី ៥ ១៣ ១៤	កម្រុយដកេទេកជាតក	ទី ១	១៧៦
	សុបត្តជាតក	ទី ២	"
	កាយនិព្វិន្តជាតក	ទី ៣	១៧៧
	ដមខាទេកជាតក	ទី ៤	១៧៨
	អន្តជាតក	ទី ៥	១៧៧
	សមទុជាតក	ទី ៦	"
	កាមវិលាបជាតក	ទី ៧	១៨០
	ធុទ្ធម្មជាតក	ទី ៨	១៨១
	កោមារិយបុត្តជាតក	ទី ៧	១៨២
	ពកជាតក	ទី ១០	១៨៣

បតកនិបាត

កាលីវគ្គ ទី ១ ១៥ ១៦	បល្លកាលីវគ្គជាតក	ទី ១	១៨៥
------------------------	------------------	----------------	-----

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

បត្តក្កនិបាតោ

បឋម	កាលនិវត្ត	ទ្រឹយ័	មហាអស្សរេហជាតកំ . . .	១៨៦
		តតិយ័	ឯករាជជាតកំ	១៨៧
		ចតុត្ថំ	ទ្រុជាតកំ	១៨៧
		បញ្ចមំ	សីលវិមសជាតកំ	១៨៨
		ឆដ័	សុជាតាជាតកំ	១៨៩
		សត្តមំ	បលាសជាតកំ	១៩០
		អដ័មំ	ជវសកុណជាតកំ	១៩១
		នវមំ	ឆវជាតកំ	១៩២
		ទសមំ	សយ្យជាតកំ	១៩៣
ទ្រឹយេ	បុច្ឆិមន្តវគ្គ	បឋមំ	បុច្ឆិមន្តជាតកំ	១៩៤
		ទ្រឹយ័	កស្សបមន្តិយជាតកំ	១៩៥
		តតិយ័	ខន្តិវទិជាតកំ	១៩៦
		ចតុត្ថំ	លោហកុម្មិជាតកំ	២០០
		បញ្ចមំ	មីសជាតកំ	២០១

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បត្រក្នុងបញ្ជី

កាលវិភាគ ទី ១	មហាអស្សារាហជាតក ទី ២	១៨៦
	ឯករាជជាតក ទី ៣	១៨៧
	ទទួរជាតក ទី ៤	១៨៧
	សីលវិមុត្តជាតក ទី ៥	១៨៨
	សុជាតាជាតក ទី ៦	១៨៩
	បសាសជាតក ទី ៧	១៩០
	ជវសុកុណជាតក ទី ៨	១៩១
	ឆវជាតក ទី ៩	១៩២
	សយ្យជាតក ទី ១០	១៩៣
បូជិមន្តវគ្គ ទី ២	បូជិមន្តជាតក ទី ១	១៩៤
	កស្សបមន្តិយជាតក ទី ២	១៩៥
	ខន្តិវទិជាតក ទី ៣	១៩៦
	លោហកម្មជាតក ទី ៤	២០០
	មិសជាតក ទី ៥	២០១

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេត

បតក្កនិបាតោ

ទុតិយេ	បឋមនិវេគ	ឆដ្ឋ	សសបណ្ឌិតជាតកំ	២០២
		សត្តមំ	មតរោទនជាតកំ	២០៣
		អដ្ឋមំ	កណវេរជាតកំ	២០៤
		នវមំ	ភិក្ខុវជាតកំ	២០៥
		ទសមំ	សុចដជាតកំ	២០៦
តតិយេ	ក្នុងទូសកវេគ	បឋមំ	ក្នុងទូសកជាតកំ	២០៨
		ទុតិយំ	ទុទ្ធកាយជាតកំ	២០៧
		តតិយំ	ព្រហ្មទេត្តជាតកំ	២១០
		ចតុត្ថំ	ចម្មសាដកជាតកំ	២១១
		បញ្ចមំ	គោធជាតកំ	២១២
		ឆដ្ឋ	កកាវជាតកំ	២១៣
		សត្តមំ	កាកាតិជាតកំ	២១៤
		អដ្ឋមំ	អននសោចិយជាតកំ	២១៥
		នវមំ	កាឡ្យោហ្មជាតកំ	២១៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បឋមក្រដាស

បឋមក្រដាស ទី ២

សសបណ្ឌិតជាតិ ទី ៦ ២០២

មត៌កេនជាតិ ទី ៧ ២០៣

កណ្តវេជ្ជជាតិ ទី ៨ ២០៤

តិច្ឆិកាជាតិ ទី ៩ ២០៥

សុចដជាតិ ទី ១០ ២០៦

ក្រដាសសក្រី ទី ៣

ក្រដាសសក្រីជាតិ ទី ១ ២០៧

ទេសាយជាតិ ទី ២ ២០៨

ព្រហ្មទេសជាតិ ទី ៣ ២១០

បឋមសាដកជាតិ ទី ៤ ២១១

គោធជាតិ ទី ៥ ២១២

កក្ការជាតិ ទី ៦ ២១៣

កាកាតិជាតិ ទី ៧ ២១៤

អនុសាចិយជាតិ ទី ៨ ២១៥

កាឡុញជាតិ ទី ៩ ២១៦

មាតិកាបណ្ណាសិ

មាតិកា

អង្កេត

បឋក្កនិបាតោ

តតិយេ	ក្នុងទូសកវគ្គ	ទសមំ	សីលវិមំសជាតកំ	. . .	២១៧
បតតេ	កោកិលវគ្គ	បឋមំ	កោកាលិកជាតកំ	. . .	២១៧
		ទុតិយំ	រថលដ្ឋជាតកំ	. . .	២២០
		តតិយំ	គោធជាតកំ	. . .	២២១
		បតតំ	រាជេវទេវតកំ	. . .	២២២
		បញ្ចមំ	ជម្ពុកជាតកំ	. . .	២២៣
		ឆដ្ឋំ	ព្រហ្មឆត្តជាតកំ	. . .	២២៤
		សត្តមំ	បីជជាតកំ	. . .	២២៥
		អដ្ឋមំ	បុសជាតកំ	. . .	២២៦
		នវមំ	ពារវេជ្ជជាតកំ	. . .	២២៧
		ទសមំ	វិសយ្ហជាតកំ	. . .	២២៨
បញ្ចមេ	បុលកណាលវគ្គ	បឋមំ	កុណាលិកជាតកំ	. . .	២៣០
		ទុតិយំ	វនេវជាតកំ	. . .	២៣១
		តតិយំ	កុនិទីជាតកំ	. . .	២៣២

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បតក្កនិបាត

កុដិទ្ធីសកវគ្គ ទី ៣	សីលវិមុសជាតក	ទី ១០	២១៧
កោកិលវគ្គ ទី ៤	កោកាលិកជាតក	ទី ១	២១៧
	រថលដ្ឋជាតក	ទី ២	២២០
	គោធជាតក	ទី ៣	២២១
	រាជោវេទជាតក	ទី ៤	២២២
	ជមកជាតក	ទី ៥	២២៣
	ព្រហ្មឆត្តជាតក	ទី ៦	២២៤
	បីបជាតក	ទី ៧	២២៥
	ថុសជាតក	ទី ៨	២២៦
	ពារវេជាតក	ទី ៩	២២៧
	វិសយ្ហជាតក	ទី ១០	២២៨
បុលកុណាលវគ្គ ទី ៥	កុណ្ណាលិកជាតក	ទី ១	២៣០
	វនរជាតក	ទី ២	២៣១
	កុនិទីជាតក	ទី ៣	២៣២

មាតិកាបត្រានិ

មាតិកា

អង្កេត

បត្រានិបាតោ

បញ្ចមេ ចូលក្នុងណាលវគ្គ បត្រានិ	អមជាតកំ	២៣៣
បញ្ចមំ	គង្គកម្មជាតកំ	២៣៤
ឆដ្ឋំ	កេសវជាតកំ	២៣៥
សត្តមំ	អយក្ខដជាតកំ	២៣៦
អដមំ	អរោជាតកំ	២៣៨
នវមំ	សន្និភេទជាតកំ	២៣៧
ទសមំ	ទេវតាបញ្ចជាតកំ	២៤០

សន្និក្ខប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បតក្កនិបាត

បុល្លកុណាលវគ្គ ទី ៥ អម្ពជាតក	ទី ៤	• ២៣៣
គជកម្មជាតក	ទី ៥	• ២៣៤
កេសវជាតក	ទី ៦	• ២៣៥
អយក្ខជាតក	ទី ៧	• ២៣៦
អរញ្ញជាតក	ទី ៨	• ២៣៨
សន្និកេទជាតក	ទី ៧	• ២៣៧
ទេវតាបញ្ញជាតក	ទី ១០	• ២៤០

វិវត្តវិវត្តបត្តិ

វិវត្តវិវត្ត	អវិវត្តវិវត្ត	អង្គ	រដ្ឋលេខាយំ
សុទ្ធសូត	សុទ្ធសូត	២	៦
វណ្ណបថ	វណ្ណបថ	៥	៣
និគ្រាធម៌គជាតកំ	និគ្រាធម៌គជាតកំ ^(១)	៦	៧ ១០
យញ្ច	យញ្ច	១៦	៤
ភដថ	ភដថ	"	១៣
លោណញ្ច	លោណញ្ច	៤៨	៤
សង្ឃយត្តាន	សង្ឃយត្តាន	៥២	"
ធម៌	បញ្ចមិ	៨៤	១០
ទុរន្ទយោ	ទុរន្ទយោ	៨៧	៤
សប្បិ	សិប្បិ	៩០	១៣
វិស្សន្តិ	វិស្សតិ	៩៦	៧
វិស្សន្តិ	វិស្សតិ	"	"
គាម ធម៌សូត	គាមធម៌សូត	១១២	៤

វិទ្យុវិទ្យុបត្តិ

វិទ្យុ ចា ហោ	អវិទ្យុ ចា ហោ	អង្កេត	រដ្ឋលេខា យំ
សាថយ្យមិទិ	សាថយ្យមិទិ	១១២	១៣
គ្លីបបាណកជាតកំ	គ្លីបបាណកជាតកំ	១១៧	២
ព្រាហ្ម	ព្រាហ្មណ	"	១២
សមន្តតេតា	សមន្តតេតា	១២០	១១
អសិតាកុជាតកំ	អសិតាកុជាតកំ	១២៥	៧
សុខាមេតុំ	សុខាមេតុំ	១២៨	៤
បាបនុបលិម្បតិ	បាបមុបលិម្បតិ	១៣៤	៦
បបរិនិស្សិតា	បបរិនិស្សិតា	១៤៤	១១
តតិយំ	ទុតិយំ	១៤៧	៧
ចល្ល	ចុល្ល	១៥០	២
សុប្បយោ	សុប្បយោ	១៥៣	១៣
សព្វកាមទុហស្សវ	សព្វកាមទុហស្សវ	១៦៣	៤
អាហរិស្សតិ	អាហរិស្សតិ	១៦៦	៦
ឯកោ	ឯកកោ	១៦៧	.
លេនគវេសិនោ	លេនគវេសិនោ	១៦៨	៨

វិវិទ្យាវិវិទ្យបតិ

វិវិទ្យាវិវិទ្យា	អវិវិទ្យាវិវិទ្យា	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
សូកភតិ	សូកភតិ	១៧០	៦
មូសលតិ	មូសលតិ	"	១២
"	"	១៧១	២
នានដេវ	នានដេវ	"	៦
តបតិ	តប្បតិ	១៧៦	៨
ពកា	ពកាវ	១៨៣	"
ទេយ្យសុ	ទេយ្យសុ	១៨៦	១២
មន្ត ឈាបេតិ	មន្តជ្ឈាបេតិ	១៩៤	៧
យសោ អយសោ ច	អយសោ យសោ ច	២១៦	"
សុខំ សេតិ	ទុកំ សេតិ	២២២	១២
បវ្ម្យកាយោ សោ	បវ្ម្យកាយោ សោ	២២៣	៧
ទីយទាហា	ទីយទាហាវ	"	"
កតវ	កតវ	"	១២
ព្រហ្មចារ	ព្រហ្មចារិ	២២៥	១០
១២១ (ទំព័រ)	២២១	២២១	១

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុសត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ឬ (ស្មើនឹង)	ឬ	៣	៤
សុខនពោធិសត្វ	សុខនពោធិសត្វ	១១	៨
អាជាន័យ	អាជានេយ្យ	១២	៣
គប្ប	គប្បី	៣៧	៤
លោកបាទ	លោកលោកបាទ	៥២	"
មូសិជាកតក	មូសិកជាកតក	៥៦	១៧
កកណ្តកវគ្គ	កកណ្តកវគ្គ	៦៦	៧
	ទុកនិបាតជាតក	៦៨	១
សកុណគ្បជាកតក	សកុណគ្បិជាកតក	៨០	៧
ពិបាក	ពិបាក	៨៦	១១
ចប់	ចប់	៧២	៦
បញ្ចក្ខបត្តជាកតក	បញ្ចក្ខបត្តរជាកតក	៧៦	១៤
គប្ប	គប្បី	១១៨	១២
សុវតជាកតក	សុវតជាកតក	១៤១	១០
"	"	១៤២	៥

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វេយ្យាវចករ	វេយ្យាវច្ចករ	១៥១	៨
ខ្វំក្វា	ខ្វំងក្វា	១៧៧	១២
ព្រហ្មចារិយតាបស	ព្រហ្មចារិតាបស	១៨៥	៨
នីងទៅ	ខ្ញុំនីងទៅ ។	២០៥	៥
ប៊ុចមន្តវគ្គ	ប៊ុចមន្តវគ្គ	២០៧	៨
ព្រាហា	ព្រាហា	២២៤	៨
គប្ប	គប្បី	២៣៨	៧
ក្នុងលូណាលវគ្គ	ក្នុងលូកណាលវគ្គ	២៤១	១
មហារាជ ពួក	មហារាជ	"	៣

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

Wat. Sotoshu Zenkyuin Temple
The Rev. Shunshou Kurashina
3-7-50 Fukashi, Matsumoto-shi, Nagano-ken 390 Japan

この本は次の方によって復刻されました。

曹洞宗 全久院 住職 倉科俊勝
〒390 長野県松本市深志3-7-50
☎0263-36-3211

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 58 (of 110 volumes total)

"SUTTANTA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・第58巻スuttantaピタカ（経部）

発行：ブノンベン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本：弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

